امر جلیل
دل جیتو دنیا

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

دل جي دنيا

امر جليل

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

نہ مهاڳ، نہ امهاڳ

ڪجهہ لکڻ کان اڳ ضروري سمجهان ٿو تہ اوهان کي چتاءُ ڏيئي ڇڏيان، اوهان کي خبردار ڪري ڇڏيان. پوءِ، متان ڇئو تہ اسان سان دوکو ٿيو آهي. اسان سان فريب ٿيو آهي. اسان سان ويساگهاتي ٿي آهي، تنهن ڪري وضاحت ضروري سمجهان ٿو.

مان ڏاڍو فيئر قسم جو ماڻهو آهيان. ان فيئر ڪم ۾ فيئر نموني ڪندو آهيان. سڄي ڄمار ڏاڍيءَ سچائيءَ ۽ ايمانداريءَ سان ڪوڙ ڳالهايو اٿم. جيڪي ۽ قانوني خلاف ورزيون ڪيون اٿم، سي قانون جي دائري ۾ رهندي ڪيون اٿم. تنهنڪري، اوهان کي خبردار ڪري ڇڏڻ ضروري سمجهان ٿو، بلڪ لازمي سمجهان ٿو.

هن وقت مهاڳ جي نالي ۾ اوهين جيڪي ڪجهہ پڙهي رهيا آهيو، سو مهاڳ ناهي، سو امهاڳ ۽ ناهي. سو ڪجهہ ۽ نہ آهي. درحقيقت، هن وقت اوهين ڪجهہ ۽ نہ پڙهي رهيا آهيو. پنهنجو وقت برباد ڪري رهيا آهيو. اوهين هن وقت جيڪي ڪجهہ پڙهي رهيا آهيو، تنهن جو ڪو وجود، ڪو پرم ڪونهي. هن وقت اوهين جيڪي ڪجهہ پڙهي رهيا آهيو، سو عدم آهي، سو غائب آهي، سو غير حاضر آهي، سو خلا آهي، خالي خالي آهي. ڪجهہ ۽

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

نہ آهي. اوهين ڪجهہ بہ نہ پڙهي رهيا آهيو. دراصل زندگي بذاتِ خود ڪجهہ بہ نہ آهي، ڏاڍي بي مقصد آهي. ڏاڍي بي معنيٰ آهي.
هن وقت اوهين جيڪڏهن سگريٽ چڪي رهيا آهيو، تہ پوءِ مهرباني ڪري سگريٽ وسائي چڏيو. جيڪڏهن جوان آهيو تہ جوانيءَ تي ۽ جيڪڏهن پوڙها آهيو تہ پنهنجي ٻڌاپي تي رحم ڪريو. سگريٽ هڪدم وسائي چڏيو، دير نہ ڪريو. مون کي خبر آهي تہ سمورا سگريٽ چڪڻ وارا ڪينسر جي مرض ۾ مبتلا ٿي نہ مرندا آهن. سگريٽ نہ چڪڻ وارن کي بہ ڪينسر ٿي پوندي آهي. مرڻ لاءِ ڪينسر جو ٿي پوڻ ضروري ناهي. اڪثر ماڻهو بنا سبب جي مري ويندا آهن. ماڻهو فقط بک ۾ پاهہ ٿي نہ مرندا آهنب. ڏو تي بہ ماڻهو مري ويندا آهن. بلڪ وڏي تعداد ۾ مري ويندا آهن. فرق فقط ايترو آهي جو بک ۾ پاهہ ٿي مرڻ وارا پنهنجي مٽان مقبرا اڏائي نہ سگهندا آهن. مون کي خبر آهي تہ سگريٽ نہ چڪڻ جي باوجود اسين مري ويندا آهيون. مون اوهان کي سگريٽ في الحال اِن ڪري وسائي چڏڻ جو مشورو ڏنو آهي، جو ڪتابن کي باهہ لڳڻ، ۽ لڳائڻ جو امڪان وڏي ويو آهي. هلاڪن دنيا تي قبضو ڪري ورتو آهي. اڳ تلوارون ۽ تير هلندا هئا، ۽ ڪتاب سڙندا هئا. هينئر هيڊروجن بم ۽ ايٽم بم هلندا، ۽ ڪتاب ۽ ڪتبخانا سڙندا.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

اوهين هن وقت جيڪڏهن موٽر سائيڪل هلائي رهيا آهيو، ۽ ڪتاب ۾ پڙهي رهيا آهيو تہ پوءِ هڪدم ٻنهي ڪمن مان هڪ ڪم ڇڏي ڏيو. ڪتاب پڙهو، يا موٽر سائيڪل هلايو. اوهين جيڪڏهن ارادي جا پڪا، ۽ ضدي آهيو، ۽ ٻئي ڪم هڪ مهل ڪرڻ چاهيو ٿا، تہ پوءِ مٿي تي هيلميٽ پائي ڇڏيو. ڏسجو، متان هيلميٽ بدران مٿي تي شيڪسپيئر جو هيملٽ پائي ڇڏيو. مٿي تي هيملٽ بدران هيملٽ پائي ڇڏڻ ۾ هونءَ تہ ڪا خرابي ڪونهي، پر ڳالهہ چاهي جو پيءُ جي دشمن، ۽ ماءُ جي عاشق هيملٽ کي ديوانو ڪري ڇڏيو هو. هڪ ديواني کي مٿي تي ويهارڻ نيڪ ڪم ڪونهي. اوهين مٿي تي هيلميٽ پائي ڇڏجو، ۽ موٽر سائيڪل هلائجو.

منهنجو هڪ دوست ڏاڍيءَ پابنديءَ سان مٿي تي هيلميٽ پائي موٽر سائيڪل هلائيندو هو. هڪ دفعي ٽرڪ سان حادثي ۾ سڃو چڇرجي ويو. هڏ گڏ پڄي پيس. پر هيلميٽ ۾ محفوظ مٿو بچي ويس. بچي ويل مٿو اسان جي دوست کي ڪم نہ آيو. هو مري ويو. اسان کيس صحيح سلامت مٿي سميت قبر ۾ دفن ڪري ڇڏيو.

مئل ماڻهوءَ جو صحيح سلامت مٿو جيئرن جي ڪم نہ ايندو آهي. مئل ماڻهوءَ جو صحيح سلامت مٿو خود مئل ماڻهوءَ جي ڪم ۾ نہ ايندو آهي. بلڪ ڪنهن جي ۾ ڪم نہ ايندو آهي. اِن قسم جو

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

بيڪار مٿو تاريخ جو منحرف ٿي پوندو آهي. مون زندگيءَ ۾ انيڪ مئل ماڻهن جي ڪنڌ تي صحيح سلامت مٿا لڳل ڏٺا آهن. هيلميٽ اسان جي بيڪار مٿي کي محفوظ رکي سگهندو آهي، پر اسان جي ٽنگ ۽ بانهن کي پڄڻ کان بچائي نه سگندو آهي.

مون اهڙا جيئرا جاڳندا ماڻهو به ڏٺا آهن، جن جي ڪنڌ تي نامعقول قسم جو مٿو لڳل هوندو آهي. اهڙي ناقص مٿي ۾ ميڇالي بدران جهرڪيءَ جو اجڙيل آڪيرو پيل هوندو آهي. منهنجي مٿي ۾ به آڪيرو آهي، جنهن ۾ آنو لاهي جهرڪي اڏامي ويئي آهي. مون جهڙا ماڻهو جن جي ڪنڌ تي نامعقول مٿو لڳل هوندو آهي. سي ڪائڻ ۾ ٻڪر جو برين مصالحہ پسند ڪندا آهن.

اسين دال ڪائڻ کان پوءِ، تيليءَ سان ڏند ۾ ڦاٽل ٻوٽي ڪڍي ونندا آهيون. ڦٽل ناسپاتيءَ کي صوف سمجهي ڪائي ويندا آهيون، ۽ ڏٽيءَ در دعاگو ٿيندا آهيون.

زيب سنڌيءَ، ۽ علي نواز گهانگهري جڏهن ’روشني پبليڪيشن‘ پاران ڪتاب “دل جي دنيا” جو نئون ايڊيشن آڻڻ جي ڳالهہ ڪئي هئي، تڏهن ڪجهہ دير لاءِ مون کي تعجب ٿيو هو. تعجب ان ڪري ٿيو هو جو مون پانيو هو، تہ چيني ۽ چربٽ جا سنگتي ۽ ساٿي ڪين ڇڏي هليا ويا آهن. چينو ۽ چربٽ اڪيلا رهجي ويا آهن. ڏاڍا اباڻڪا ٿي پيا آهن. نہ ڪو ڪين ٻڌڻ وارو آهي، ۽ نہ ئي ڪو سندن ڳالهہ سمجهڻ وارو وڃي بچيو آهي. پر، مون ڪانئن

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪجھ نہ پڇيو. فقط ايترو چيو، نئين ڇاپي لاءِ مھاڳ لکندس، جيڪو درحقيقت مھاڳ نہ ھوندو.

ھينئر مھاڳ جي نالي ۾ جيڪي ڪجھ لکي رھيو آھيان، مھاڳ ناھي. امھاڳ بہ نہ آھي. پانيان ٿو بي مھاڳي آھي. ڳالھہ نہ مون کي سمجھہ ۾ آئي آھي، ۽ خدا چاھيو، بلڪ الله چاھيو تہ ڪنھن کي بہ سمجھہ ۾ نہ ايندي. ھونءَ بہ اڃڪلھہ سمجھڻ ۽ سمجھائڻ ۾ ڇا رکيو آھي! سموري حڪمت ناسمجھيءَ ۾ آھي. ڄاڻ، آگاھي، ۽ سمجھہ انسان کي معاشري ۾ ھيڪلو ڪري ڇڏيندي آھي — اڪيلو ڪري ڇڏيندي آھي. ھو سولائيءَ سان خدا کي خير آباد ڪري الله حافظ چئي نہ سگھندو آھي. ھو جواز تان ھٿ کڻي نہ سگھندو آھي.

مون کي اِن ڳالھہ جو فڪر ڪونھي تہ اسان خدا جو ۽ خدا اسان جو ڪيتري عرصي تائين ساٿ ڏنو. اسان خدا تان ھٿ کنيو، ۽ خدا جي نالي ۾ ڪنيل وفائن جي قسمن کي ٽوڙيو. خدا حافظ بدران الله حافظ چوڻ سان معاشري تي ڪو اثر ڪونہ پوندو. اڳ خريد ڪيل ڪوڙا شاھد ڪورٽن ۾ خدا جو قسم کڻي ڪوڙيون شاھديون ڏيندا ھئا، ۽ بيگناھن کي عمر قيد، ۽ ڦاھيءَ جون سزائون ڏياري ڇڏيندا ھئا. ھينئر ھو ساڳيو ڪم الله جي نالي ۾ قسم کڻي ڪندا. جن کي بيگناھہ مرڻو آھي، سي مرندا. جن کي اختلاف راءِ جي سزا پوڳٽي آھي، سي پوڳيندا. خدا حافظ بدران

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

الله حافظ چوڻ سان ٽيليويزن تان نشر ٿيندڙ خبرون سچيون ثابت نه ٿيندیون.

اصل ۾ مون کي فکر آهي، هڪ شخص خدا ڏني جو. موجوده روش ۽ رواج موجب مائٽن جيڪڏهن سندس نالو خدا ڏني مان مٽائي الله ڏنو رکي ڇڏيو ته وڏو ممڻ مچي پوندو. خدا ڏني جي هڪ پاڻ جو نالو الله ڏنو آهي. مائٽ خدا ڏني جو نالو مٽائي رب ڏنو به رکي نه سگهندا. خدا ڏني جي ٻئي پاڻ جو نالو رب ڏنو آهي. مسئلو اِهو ناهي ته هڪ مياڻ ۾ به تلوارون وجهي سگهجن ٿيون يا نه. اصل ۾ معاملو فوجداري آهي. هڪ گهر ۾ ساڳي نالي سان به ماڻهو پاڪستان ۾ قانون نافذ ڪرڻ وارن ادارن لاءِ پريشانيءَ جو سبب ٿي پوندا.

سرجڻهار هڪ، سندس نالا انيڪ آهن. سرجڻهار تي هڪ — هٿي، ۽ اجاره داري قائم ڪرڻ لاءِ قومن هڪ ٻئي کي ڏاڍو ڪنو آهي.

اسان کي آخر علامه اقبال جي خودیٔ جي باري ۾ به ته سوچڻو آهي! قومي شاعر آهي؛ بلڪ امت جو حڪيم آهي. ڳالهه لنوائي ته نه سگهبي! سندس خودیٔ جو آخر چا ٿيندو! خودیٔ کي بلند ڪرڻ کان پوءِ خا کي ئي بندي کان پڇڻو هو ته، اي بنده، ٻڌاءِ ته تنهنجي رضا ڪهڙي آهي. خدا حافظ کي اسان الله حافظ سان ريپليس ڪري ڇڏيو آهي. موجوده حالتن ۾ خودیٔ کي جيڪڏهن بلند ڪيوسين، ته پوءِ اسان کان ڪير پڇندو ته، اي بنده ٻڌاءِ ته

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

تنهنجي رضا کهڙي آهي! اسان خدا کان منهن موڙيو. خدا اسان کان منهن موڙي ڇڏيو آهي. الله سائين بندي کان سندس رضا جي باري ۾ پڇندو يا نه پڇندو، ان باري ۾ مون کي کا خبر کونهي. مون کي فقط ايتري خبر آهي ته خودیٔ جي کابه بلندي انسان جي کم نه ايندي آهي. انسان کي کم ايندو مونن ۾ منهن وجهڻ. کيس کم ايندو فکر جي فرهي هٿ ۾ کڻڻ، ۽ مات ۾ مطالعو کرڻ. تڏهن مونا طور سينا ٿي پوندا آهن. اڳ جيکي سمجهه ۾ نه ايندو هو، سو سمجهه ۾ اچڻ لڳندو آهي. اڳ جيکو آواز ٻڌڻ ۾ نه ايندو هو، سو ٻڌڻ ۾ ايندو آهي. سو ازل کان آهي. قديم آهي. آڳاٽو آهي. هر صورت ۾، هر رنگ ۾، هر روپ ۾ قائم آهي، دائم آهي. کل کائنات جي سرجڻهار تي هک قوم جي اجاره داري امکان کان باهر آهي. 'جيڏانهن کريان پرک، تيڏانهن سڃڻ سامهون.'

کو کيئن چوي، کو کيئن چويم
آئون جوئي آهيان، سوئي آهيان.

۽ هيءَ ڳالهه به سچل سرمست واري عقيدي جي آهي:

جيڏانهن پورب پنڌ، تيڏانهن آئون نه وڃڻو،
هيءُ هنن جو هنڌ، منهنجو هنڌ هنگلاج ۾.

۽، اها ڳالهه ان دور جي آهي جڏهن مون اجان پهرين کهاڻي 'انداز' نه لکي هئي، ۽ کتاب "دل جي دنيا" شايع نه ٿيو هو. امان

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

روزانو رات جو سمهڻ کان اڳ اڌ رات تائين "سچل سرمست جو رسالو" پڙهندي هئي، ۽ روئندي هئي. اسر ويل اوچتو آسمانن ڏانهن اسهڻ کان اڳ، هن اڌ رات تائين "سچل سرمست جو رسالو" پڙهيو هو، ۽ رني هئي. منهنجي لاءِ پنهنجي اختيار کيل راهه جو تعين کري ويئي هئي. ان راهه جو حوالو منهنجي هر کهاڻيءَ ۾ آيو آهي، هر کالم ۾ آيو آهي، هر درامي ۾ آيو آهي، ۽ موجوده تحرير ۾ آيو آهي، جنهن کي اوهين هن وقت مهاڳ جي نالي ۾ پڙهي رهيا آهيو.

"دل جي دنيا" منهنجين کهاڻين جو پهريون کتاب آهي، ۽ پهرئين پيار، ۽ پهرين ٻار وانگر مون کي وٽندو آهي. پر سچ پچو ته هن کتاب ۾ مون کي کابه اڻڄي غير معمولي ڳالهه ڏسڻ ۾ نه آئي آهي، جو هيءُ کتاب گذريل ٽيهن سالن کان وقفي وقفي سان لاڳيتو ڇپجي رهيو آهي. ڇڻ پنجن پبلشرن هن کتاب کي ورائي ورائي شايع کيو آهي. هن کتاب ۾ منهنجي اوائلي دور جون کهاڻيون آهن، ۽ منهنجين عام کهاڻين وانگر عام رواجي قسم جون کهاڻيون آهن، ۽ عام رواجي ماڻهن جون کهاڻيون آهن. رستن، گهيڙن، ۽ گهٽين ۾ ڏکا کائڻ وارن جون کهاڻيون آهن. هي کهاڻيون تعبير لاءِ خواب ڏسڻ وارن جون کهاڻيون آهن. گدلي تلاءَ ۾ چند جي پاڇولي سان پيار کرڻ وارن جون کهاڻيون آهن. گهاو خاطر جلاد جي تلاش ۾ گهمڻ وارن کردارن

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

جون کھاڻيون آھن. کنھن بہ کھاڻيءَ جي نہ ابتدا آھي، ۽ نہ ئي کا انتھا آھي. نہ کا شروعات آھي، ۽ نہ ئي کا پڇاڻي آھي. منھنجين سمورين کھاڻين وانگر ھن کتاب ۾ پڻ سڃن جي دنيا ۾ چرين ۽ مجذوبن جون کھاڻيون آھن. تصديق لاءِ تحقيق، ۽ تحقيق لاءِ تصديق کرڻ وارن جون کھاڻيون آھن. آئيني ۾ پنھنجو عکس ڏسي آئينو ٽوڙي ڇڏڻ وارن جون کھاڻيون آھن.

مان ايٽم بم ناھڻ وارن جون کھاڻيون لکي نہ سگھندو آھيان. جن مٿان ايٽم بم اڇلايو ويندو آھي، مان انھن جون کھاڻيون لکندو آھيان. مان معمولي قسم جو مولائي ماڻھو آھيان، تنھنکري پاڻ جھڙن مولائين جون کھاڻيون لکندو آھيان، بي مقصد، بي معنيٰ بلکل ھن تحرير وانگر بي معنيٰ جنھن کي اوھان مھاڳ جي نالي ۾ پڙھيو آھي، پر مھاڳ نہ آھي، امھاڳ بہ نہ آھي. کجھ بہ نہ آھي. خلا آھي. عدم جو احساس آھي.

امر جليل

1311, Gali 12, Sector, I — 10/2 Islamabad.

20 جون ع1998

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

مهاڳ

‘دل جي دنيا’ جي ٻئي ۽ ٽئين ڇاپي جي وچ ڏهن سالن جي وڇوٽي آهي. اهي ڏهه سال منهنجي زندگيءَ جا طويل ۽ ٽڪائيندڙ سال آهن. اهي ڏهه سال بيوفا بهارن ۽ مستقل خزائن جا سال آهن. اهي ڏهه سال گلن کان خوشبوءِ جي رسي وڇڻ جا سال آهن. انهن ڏهن سالن ۾ مون کي مختلف ڪردارن ۾ ڳوليو ويو آهي. انهن ڏهن سالن ۾ منهنجي خلاف منهنجين کهاڻين جي ڪردارن کي مدنظر رکي الزامن جي فهرست تيار ڪئي وئي آهي. انهن ڏهن سالن ۾ مون پڻ پاڻ کي پنهنجين کهاڻين ۾ ڳولڻ جي ڪوشش ڪئي آهي.

مان ڪير آهيان؟ ‘دل جي دنيا’ وارو شامو آهيان! ‘پڙلاءَ’ وارو ساجن آهيان! ‘بارنيس استريٽ جو غندو’ آهيان! ‘منهنجو ڏس آسمان کان پڇو’ واريءَ کهاڻيءَ جو گوتم آهيان! ‘اروڙ جو مست’ ۾ عبدالرحمان ڏاڙيل آهيان! ‘تاريخ جو ڪفن’ کهاڻيءَ ۾ ايياز مڪراني آهيان! ‘جڏهن مان نه هوندس’ ۾ قاهيءَ کان اڳ آخري کهاڻي لکڻ وارو قومپرست آهيان! مان ڪير آهيان؟ مان

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪنهن ۾ نتيجي تي پهچي نه سگهيو آهيان. اصل ۾، مان ڪنهن ۾ نتيجي تي پهچڻ جو خواهشمند نه آهيان. ائين برابر آهي ته ڪوبه ليکڪ پاڻ کي مڪمل طرح پنهنجين تحريرن کان جدا ڪري نه سگهندو آهي؛ پر، ليکڪ کي سندس ڪهاڻين جي انيڪ ڪردارن مان ڪنهن ۾ هڪ ڪردار ۾ ڳولڻ، يا ان ڪردار سان وابسته ڪرڻ ممڪن نه آهي. بي معنيٰ زندگيءَ کي ڪا معنيٰ ڏيڻ لاءِ مان لکي رهيو آهيان. لکڻ منهنجي لاءِ اظهار، ۽ هئڻ جي احساس جو ذريعو آهي. ويهه – باويهه سال لاڳيتو ڪهاڻيون ۽ ڊراما لکڻ جي باوجود مان پاڻ کي پنهنجي ڪنهن ۾ هڪ ڪردار ۾ ڏسي نه سگهيو آهيان. مان سچل سرمست جو معتقد آهيان –

ڪو ڪيئن چوي، ڪو ڪيئن چوي،

آئون جوئي آهيان، سوئي آهيان.

مان اڪثر ان هيڪلي شخص جي باري ۾ سوچيندو آهيان، جيڪو آزمائش جي اسٽيڊيم ۾ بينو آهي، ۽ خونخوار چيتي جو انتظار ڪري رهيو آهي. اسٽيڊيم جي ڪنهن ۾ هڪ در مان چيتو ظاهر ٿيندو، ۽ هيڪلي شخص تي حملو ڪندو. آدمخور چيتي جو مقابلو ڪرڻ لاءِ هيڪلي شخص جي هٿ ۾ تلوار نه آهي. آسماني ڪتابن واري سيمسن وانگر هو طاقتور ۽ نه آهي. هو ٽڪل ٽڪل، نبل ۽ ويڱاڻو آهي. هو ٽئين دنيا جو ليکڪ آهي. هن جي هٿ ۾ قلم آهي. هو اسٽيڊيم ۾ ‘موجود خاموش تماشائين جي وچ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

۾ پنهنجي موت جو منتظر آهي. ٿئين دنيا جي ڏٽڙيل ليکڪ محسوس ڪري ورتو آهي تهه، قديم چواٽيءَ جي ابتڙ، قلم ڪنهن به صورت ۾ تلوار کان وڌيڪ طاقتور نه آهي. ان ڇاڻ جي باوجود ٿئين دنيا جو ليکڪ لکي رهيو آهي، ۽ ادب جي بارگاهه ۾ پنهنجي وجود جو نذرانو ڏيئي رهيو آهي.'

شعبو – ايجوڪيشنل ٽيڪنالوجي
علامه اقبال اوپن يونيورسٽي، اسلام آباد
امر جليل
25 فيبروري 1984ع

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سوجھرو

هيءَ انهن ڏنهن جي ڳالھ آهي، جڏهن مفلسيءَ اسان کي بي آب ڪيو ۽ انگر پنهنجي جار ۾ ڦاسائي وڏو هو ۽ اسان تي مصيبتن ۽ آفتن جا ولر وري آيا هئا. نوڪري وڃڻ جو فڪر اڃا جيءَ کي چھٽيو پيو هو، جو مٽان، مشڪلن ۾ واڌارو ڪرڻ لاءِ جنيد کي مدي جو تپ ٿي پيو. پنهنجي ننڍڙي معصوم پاڻُ جي حالت اکين سان ڏسي رهيو هوس، پر مجبور هوس. منهنجيون پينرون زيبو ۽ ڪمو، جنيد جا ايا ساهه ۽ ڳاڙهيون اکيون ڏسي، روئڻ هارڪيون ٿي پيون هيون.

“ڏسين نہ ٿو، ڏسين نہ ٿو،” ڪموءَ مون کي ڪلهن کان ونڊي ڏونڊاڙيندي چيو، ڪجھ تہ ڪر، جنيد لاءِ ڪجھ تہ ڪر.”

مون ڪنڌ جھڪائي ڇڏيو.

گھر جو ذري ذري گھٽ سمورو سامان منهنجي بيروزگاريءَ جي نظر ٿي چڪو هو، ۽ فقط ھڪ پراڻو گھڙيال وڃي باقي بچيو هو، جيڪو پت سان چنبڙي، انسان جي دل وانگر ڌڙڪي رهيو هو. مون سوچيو، انسان جي دل وانگر اِن گھڙيال جو آواز – ٽڪ ٽڪ، بند ٿي ويندو، موت وانگر خاموش ٿي ويندو. پر، هن گھڙيال جي موت ۽ انسان جي موت ۾ ڪيڏو نہ فرق آهي! انسان جي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

تخليق – گھڙيال ۾ بند ٽيٽ کان پوءِ چابيءَ سان ٻيهر زندگي پيدا ڪري سگھجي ٿي، پر انسان جي ٺٽي جسم ۾ ٻيهر ڪير روح ڦوڪي، زندگي پيدا ڪري سگھندو؟

مون منهن ورائي جنيد ڏانهن ڏٺو.

ء پوءِ، پراڻو گھڙيال، ڪندن مل پساريءَ وٽ ڏهين رپئي ۾ گروي ڪري آيس، جيتوڻيڪ ڏهه رپيا ڊاڪٽر جي في ء ڪلورو مائسٽن جي ڪيپسولن لاءِ ٿورا هئا. ڏهين رپئي جو نوٽ مٺ ۾ قابو ڪري، فڪرن ۾ ٻڏندو، ترندو گھر موٽي آيس.

انهن ڪارن ڏينهن ۾، پاڙي مان ڪنهن کان پيسا اڌارا ونڊ جو سوال ئي نه ٿي پيدا ٿيو. جڏهن کان هڪ انگريزي انجنيئر جي پگھار پوري ڪرڻ لاءِ ڪارخاني مان اسان چاليهه مزورن کي ڪڍيو ويو هو، تڏهن کان پاڙي جي سڀني گھرن جي حالت هڪ ٻئي کان بدتر ٿي ويئي هئي. مزورن جي گھرن جو سامان ڪٻاڙين وٽ وڪامي ويو، ء جن کي گھرن ۾ وڏيڪ بکيا پيٽ هئا، انهن جي عزت ء عصمت شهر جي هوٽلن ء بنگلن تي وڪامڻ لڳي.

اوچتو ذهن جي اوندهه ۾ اميد جو ڪڙڪٻيتو چمڪي اٿيو. ياد آيم ته هڪ دفعي ربوءَ مون کان ٻارهن رپيا اڌارا ورتا هئا. هونءَ ڪانئس پيسا هرگز نه گھران ها، پر ربوءَ جي حالت اسان جهڙي نه هئي. هو نوڪري وڃائڻ کانپوءِ به آرام جي زندگي بسر ڪري

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

رهيو هو. ڏسڻ وارن کي پڪ هئي تہ ربوءَ کي هندن جي ڇڏيل ملکيت هٿ چڙهي ويئي آهي، يا وري نوٽن ڇاپڻ جي مشين ايجاد ڪئي اٿائين. سندس ٻارن جي اکين هينان بک جا ڪارا ليکا ڪين اپريا هئا. ۽ نہ ئي پاڻ ڪنتريءَ کان ڪنارا ڪش ٿيو هو.

مان زيبوءَ ۽ ڪموءَ کي دلاسا ڏيئي، ربوءَ کان پيسا اوڳاڙڻ لاءِ گهر کان ٻاهر آيس.

گهٽيءَ ۾ پاڙي جا سڪل ۽ سنهڙا، اڌ اگهاڙا ٻار، اِتي ڏکر راند ڪري رهيا هئا. کين ڏسي، مون کي پنهنجو ننڍڙو جنيد ياد آيو، جيڪو جهڳيءَ ۾، ڇڳل واڻ جي ڪٽ تي، موت ۽ زندگيءَ جي ڪشمڪش ۾، ڪنهن ڊاڪٽر جو انتظار ڪري رهيو هو. پر ڪٿي هئا، اهي لٻاڙي ڊاڪٽر، جن جي دعويٰ آهي تہ هو قوم ۽ انسانيت جا خادم آهن! ان ڏينهن اهي ڊاڪٽر ڪٿي هئا، جڏهن انسانيت جو ننڍڙو روح مفلسيءَ ۾ سهڪي رهيو هو! اهي دردمند حڪيم ۽ طبيب ڪٿي هئا، جڏهن هڪ انسان جي هستي ڏهن رپين لاءِ ميسارجي رهي هئي! تڏهن خيالن جي اپسرائن پٽڪو ڪيو، تہ انسان ازل کان دولت جو غلام آهي، ۽ دولت ديوتائن کان وڌيڪ طاقتور آهي.

مان تڪڙا قدم کڻندو، گهٽيءَ جي مهاڙيءَ وٽ پهتس. ربوءَ جو گهر پاسي واري گهٽيءَ ۾ هو. جتي ٻئي گهٽيون ملنديون هيون،

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

اتي انهن ڏينهن ۾ هڪ ڏڏڙيل درويش اچي ديرو ڇمايو هو. سندس اکيون ٽاندن وانگر ٻرندیون رهنديون هيون. ڇارئي پهر بدن کي ٻيوت ڪيو، دونهي دکائي، پنهنجي جهوپڙيءَ آڏو وينو هوندو هو. پاڙي جون عورتون کانئس من جون مرادون گهرنديون هيون ۽ مرد کانئس سٽي جا نمبر پڇندا ها. جڏهن کان اسان جي پاڙي ۾ بيروزگاريءَ پير ڇمايا هئا، تڏهن کان درويش جي ڇڙ عيد شروع ٿي هئي. سندس سگهارو بدن، ڏينهون ڏينهن سگهارو ٿيندو ويو. پيٽ جي گولائيءَ تان گهنج گم ٿي ويس، ۽ دن جو ٽنگ گهٽ ٿي ويس. گهرن ۾ لنگهڙ ڪديا ويندا هئا، پر درويش کي سيرا، مالپڙا ۽ قورما کارايا ويندا هئا.

جڏهن مان گهٽيءَ جي مهڙ وٽ پهتس، تڏهن درويش دونهي دکايو، بدن کي ٻيوت ڪيو، پنهنجي جهوپڙيءَ آڏو وينو هو. ويڙين ۾ ڪڙا هئس ۽ کابي هٿ ۾ وڏو چمٽو هوس، جنهن کي ساڄي هٿ سان وڄائي رهيو هو. مون کي ڳاڙهين اکين سان گهوريندي چيائين، "گهر، جيڪي گهرجيئي." ٻوءِ آڱر سان آسمان ڏانهن اشارو ڪندي رڙ ڪيائين، "اڄ اسان آسمان تان تاران ٻه لاهي ايندا سين،" ان وقت شام جو وقت هو ۽ آسمان تي تارا نه هئا.

جهڪي، ادب سان کيس سلام ڪيم. سڄي پاڙي اها ڳالهه مشهور ٿي ويئي هئي، ته درويش کي ناراض ڪرڻ، ٻئي جهان وڃائڻ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

برابر آهي. مون نوڙت سان وراٽيو، "درويش تنهنجون دعائون گهرجن."

"وڃ، ٻيڙو پار اٽئي." درويش پنهنجون ڳاڙهيون اکيون منهنجين اکين ۾ وجهي ڇڏيون.

ٽٽل اميدن کي جڙ آسرو مليو.

مان ربوءَ جي ڏيڏيءَ تي اڇي بينس. دل پي چيو، ربو نه رڳو ٻارهن روپيا موٽائيندو، پر ڪجهه رپيا قرض به ڏيندو.

مون در جو ڪڙو اڃا مس کڙڪايو هو، جو ربوءَ جي جواڻ جماڻ ڏيءَ، جنان، ريشمي ڪپڙن ۽ خوشبوءِ ڇڏيندي، موڙا ڏيندي، هڪ طرف هلي ويئي. مون ٻيهر ڪڙو کڙڪايو. ٿوري دير ڪانپوءِ ربو ٻاهر آيو. کيس اڃا اجرا ڪپڙا اوڍيل هئا ۽ ڏاڙهي پٽ تازي ڪوڙيل هئس. پڇيائين، "ڇئه، ڪيئن آيو آهين."

مون کيس سڄي ماجرا ٻڌائي. منهنجي ڳالهه ٻڌڻ کان پوءِ چيائين، "هينئر، هن وقت ته مون وٽ ڪجهه به ڪونهي."

"ڪجهه ته ڏي ربو،" کيس ايلاز ڪيم، "ڪجهه ته ڏي ربو. منهنجو جنيد —" آواز نڙيءَ ۾ اٽڪي پيو.

"هيئن ڪر،" ربوءَ ڪجهه سوچيندي چيو، "سياڻي صبح جو مون کان سؤ، سوا سؤ کن ونيِ وڃجانءِ."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"سياڻي مان روپين کي چا ڪندس ربو،" منهنجي اکين ۾ لڙڪ تري آيا، "سوال ته اڃوڪي رات جو آهي. هيءَ هڪ رات منهنجي جنيد لاءِ ڳوري آهي."

"مان مجبور آهيان،" ربوءَ چيو، "صبح کان اڳ مان توکي پائي به ڏيئي نه سگهندس."

"ربو،" مون ربوءَ کي ڏوري کان ونندي چيو، "هينئر ته تو وٽ ڪجهه به ڪونهي نه، ربو؟"

"نه،" هن حيرت وچان مون ڏانهن ڏسندي وراڻيو.

"ته چا، صبح تائين تنهنجي ڪڪڙ سونا آنا لاهيندي." مان تلخ لهجي ۾ ڳالهايو.

ربو ست ساڻ ٻانهن ڇڏائي، ڏيڏي ٽپي، اندر هليو ويو. ان وقت پنهنجي پوئتان هڪ مڪار ٿهڪ ٻڌم. ڇڙ ڪو مون تي ڇٽرون ڪري رهيو هو. منهن ورائي ڏٺم. بندل دادا منهنجي ويجهو بينو هو. ڳاڙهو رومال ڪنڌ تي ويڙهيل هوس ۽ واڇ ۾ اڌ سڙيل ٻيڙي. بندل دادا اسان جي علائقي جو پيداگير هوندو هو. هن ٿهڪ ڏيندي چيو، "ربوءَ وٽ سونا آنا ڏيندڙ هڪ ڪڪڙ آهي."

"منهنجي ڪهڙي ڪم جي،" مون ٻڌندڙ دل سان وراڻيو.

"توکي پئسن جي ضرورت آهي نه؟"

"ها، فقط ويهن روپين جي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

هن ٿهڪ ڏنو، "بيوقوف، تو وٽ به ته ٻه ڪڙيون آهن، جيڪي سونا آنا ڏيئي سگهن ٿيون."

مون گهور ڪري سندس چنجهين اکين ۾ نهاريو.

"چاهين ته مان چوٽين پتيءَ تي ٻنهيءَ جو بندوبست ڪريان."

"تون چوڻ ڇا ٿو چاهين."

"هيءُ دولت ۽ جوانيءَ جو دور آهي."

"سڏيءَ طرح چو نٿو ڳالهائين."

"ٻڌي سگهندين."

"مان جنيد لاءِ سڀ ڪجهه ٻڌندس. سڀ ڪجهه."

"ته ٻڌ،" بندل دادا چيلهه تي هٿ رکندي چيو، "ڪمو ۽ زيبو هڪ رات لاءِ -"

"بدمعاش،" مون کيس جملو پورو ڪرڻ نه ڏنو. مٿس الر ڪري ويس، پر ورندو پاڻ گند جي ڍير تي وڃي ڪريس.

بندل دادا ٿهڪ ڏيندو هليو ويو. ويندي ويندي چئي ويو، "ٻُک مري ويندين، غريب جا ٻچا."

مان اڃا بينس. هزارين طوفان جاڳي اٿيا. مون فيصلو ڪيو ته پل جنيد مري وڃي. پل ته منهنجيون حسرتون ۽ اميدون خاڪ ۾ ملي وڃن. ان خاڪ مان نوان جيند پيدا ٿيندا. مضبوط ارادن ۽ عزم وارا جنيد پيدا ٿيندا. هزارين، لکين ۽ ڪروڙين جنيد ان خاڪ مان

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

جنم وٺندا. جنهن خاڪ ۾ منهنجو جنيد ماڪ وانگر گم ٿي ويندو.
پل ته جنيد مري وجي. پل ته منهجو جنيد قربان ٿي وجي.
پانت پانت جا خيال، سمند جي لهرن وانگر منهنجي ذهن ۾ چڙهندا ۽ لهندا رهيا. سوچيم، منهنجي جنيد جي قرباني، دنيا جي سڀ کان وڏي قرباني هوندي. منهنجي جنيد جي قربانيءَ جا تاريخن ۾ حوالا ڏنا ويندا. جڏهن به عظيم قربانين جو ذڪر ڪيو ويندو، تڏهن جنيد جو نالو پٽر جي ليڪ وانگر ايري ايندو.
مان خيالن جي ڪاري جهنگ ۾ پٽڪندو، دل ئي دل ۾ هنجون هارييندو، جڏهن گهٽيءَ جي مهڙ وٽ پهتس، تڏهن جمن پخاليءَ جي زال درويش جي جهوپڙيءَ مان نڪري گهٽيءَ جي هڪ ڪچي گهر ۾ گم ٿي ويئي. ٿوري دير ۾ درويش چمٽو وڄائيندو ٻاهر آيو. مون تي نظر پيس ته هڪدم چيائين، "گهر، جيڪي گهرجيئي."
دل جهلي چيم، "ويهه رپيا ڏيندين."
"نادان، مايا ڇا ڪندين." هن چمٽو وڄائيندي چيو، "وڃ تنهنجي ٻئي جهان جوڙي ڇڏياسين."
دل چاهيو ته چوانس، جڏهن هڪ جهان جو هيءُ حال آهي، ته اٺڏني جهان جو الاءِ ڪهڙو برو حال هوندو.
مان ٽڪل قدمن سان پنهنجيءَ گهٽيءَ ۾ موٽي آيس. مجروح روح ڏڪي رهيو هو ۽ دل جا زخم سمي رهيا هئا. رکي رکي عذاب

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

جھڙو ھڪ خيال روح ۾ بڙچيءَ وانگر چپي ٿي ويو، تہ اڇوڪي شام، منھنجي جنيد جي آخري شام، ۽ اڇوڪي رات، منھنجي جنيد جي آخري رات آھي. سياڻي، جڏھن نئون صبح ايندو، سج اپرندو، تڏھن جنيد نہ ھوندو، جنيد جي فقط ياد رھجي ويندي.

“ڪھڙن پورن ۾ پئجي ويو آھين؟”

ھلندي ھلندي بيھي رھيس. ڏٺم تہ چاچا واحد ھو. چاچا واحد ڪارخاني ۾ سيني کان جھونو ھو، ۽ جڏھن بيروزگاريءَ جو منحوس پاڇو مزورن تي اچي پيو ھو، تڏھن سيني کان اول چاچا واحد کي نوڪريءَ مان ڪڍيو ويو ھو. ھو عمر ۾ اسان سيني کان وڏو ھو، تنھن ڪري ڪيس چاچا ڪري سڏيندا ھئاسين.

“وڃ، جلد وڃ،” مون کي ڏونڊاڻيندي چيائين، “زيبوءَ کي اجھو ھينئر ويھ رپيا ڏيئي آيو آھيان.”

“ويھ رپيا.”

“ھا، جلدي ڪر. ڊاڪٽر کي وني وڃ.”

“چاچا!”

“ھينئر ڳالھائڻ جو وقت ڪونھي.”

“چاچا،” مون ڏانھنس شڪي نگاھن سان ڏسندي پڇيو، “تو پيسا ڪٺان آندا، چاچا.”

“توکي پيسن جي گھرج آھي، يا —”

“ھا، پر —”

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

چاچا، مون ڏانهن غور سان نهاريو. چيائين، "پٽ کان سکايل آهيان ته چا ٿيو! جوان ڏيءَ ته اٿر نه."

"چاچا!"

"ڪڏهن ڪڏهن جوان ڏيءَ به ٻڌاپي ۾ وڏو سهارو ٿي پوندي آهي،" چاچي آسمان ڏانهن ڏسندي چيو.

منهنجي اکين ۾ رت لهي آيو. مون چاچا کي هميشه عزت جي نگاهه سان ڏٺو هو. منهنجي گمان ۾ به نه هو، ته جيڪا ويڙ غم جا ڪنارا لٿيندي ٿي ويئي، تنهن ۾ چاچو واحد به پسي ويو هوندو.

هن چيو، "پر منهنجي گهر واري به پنهنجيءَ ڏيءَ کان ڪنهن حالت ۾ پٺتي ناهي."

دل چاهيو ته ڪاڙي، بدڪردار، خبيس جو مٿو مترڪن سان چٽي چور ڪري ڇڏيان. جهڙي نموني ڳالهايائين پئي، پانءِ ته بندل دادا جو مقابلو ڪري رهيو هو.

"پر تون وڃ. ڊاڪٽر کي ونبي جلد گهر پهچ."

مان نفرت ۽ حقارت سان ڏانهنس نهاريڻ لڳس.

منهنجي ڪلهي تي هٿ رکندي چيائين، "سپاٽي کان تون به ڪموءَ ۽ زيبوءَ کي ڪم سان لڳائجانءِ."

ڪراهت وچان منهنجيون منيون پيڪوڙجي ويون.

"منهنجي ڏيءَ ۽ گهر واري زيبوءَ ۽ ڪموءَ جي مدد ڪندين. هڪ بن ڏينهن جي تڪليف ٿيندن، ۽ پوءِ هفتي ڪن ۾ ڪهي ويندين.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

مون دل ئي دل ۾ ان اگهاڙي پوڙهي کي گهٽو ڏيئي ماري ڇڏڻ جو فيصلو ڪيو. جنهن وقت منهنجين ٻانهن جون مشڪون وڌجي سڌجي، ڪشيل نوڙ وانگر ٿي ويون ۽ جنهن گهڙيءَ منهنجا هٿ آهستي آهستي چاچا جي ڳچيءَ ڏانهن اٿڻ لڳا، تنهن وقت چاچا چيو، "هڪ ڏينهن ۾ بن رون تي پني لڳائي ونندیون آهن ۽ ڇئن سلوارن جا پاچا پري ونندیون آهن."

رڳن ۾ ٿهڪندڙ رت جڻ اوچتو ئي اوچتو جمي برف ٿي ويو. سڌ سڌ ۾ ڪنبڻيءَ جو احساس ٿيڻ لڳو.

چاچا چيو، "مڙيئي گذر سفر جيترو پيسو روز ڪمائي ونندیون آهن. هيءُ سڄو سنسار ماني ڳيڀي لاءِ حيران سرگردان آهي نهه! سو مانيءَ ڳيو عزت سان ملي ويندو."

مان چاچا واحد جي پيرن وٽ ويهي رهيس.

"اڙي! هي ڇا، چاچي مون کي ٻانهن کان ونی اتاريندي چيو، "جلد ڪر، ڊاڪٽر کي ونی گهر وڃ. پوءِ اجايو اوندهه ٿي ويندي. ڏس، اڄا ٻه سوجهرو آهي. اڄا ٻه سوجهرو آهي."

مان اسپتال ڏانهن ڊوڙندو ويس. ڊوڙندي آسمان ڏانهن ڏٺم، جتي پري، مٿيرو، افق وٽ اڄا ٻه سوجهرو هو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

اروڙ جو مست

الله بخش مست جي زيارت ڪرڻ لاءِ اروڙ کان اچي نڪتو هوس. زبون مسجد وٽ گهوڙي تان لٿس. روهڙيءَ کان اروڙ تائين يڪ ساهي سواري ڪئي هيم. مفاصلو گهٽو نه هو، پر ڪپتان کي هوا ۾ اڏائيندي آيو هوس. گهوڙو سهڪي رهيو هو. سنب پگهر ۾ مٽيءَ ۾ اٽجي ويا هئس. ڪيس ٻبر سان ٻڌي، ٽڦڪي ڏنم. منهنجو پراڻو ساٿي آهي. بيحد پائيندو آهيانس. مصيبت ۾ مشڪلات ۾ وفادار رهيو آهي. سڏيانس ڪپتان.

منهنجو پيرن فقيرن ۾ اعتقاد ڪونهي. مان رهزن آهيان، خوني آهيان، مون کي پنهنجي رائيفل ۾ يوناني خنجر تي اعتبار آهي. پنهنجي قوت ۾ اعتماد اٿم. جنهن کي وٽيم، جڏهن وٽيم قتل ڪندو آهيان. جان فقط انهن جي بخشيندو آهيان، جيڪي قرآن ڪٽي امان گهرڻ ايندا آهن. اهڙن کي فقط لٽيندو ڦرندو آهيان. ايتري قدر جو لڳن جا لٽا ۽ لاهرائي ونندو آهيان. پر منهنجو جگري يار عارب ماڇي قرآن مان ۽ نه مڙندو هو. ڪنهن کي ۽ باڏائيندو ڏسي، بنا دير ختم ڪري ڇڏيندو هو. پر هڪ رات عارب ماڇي گم ٿي ويو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

الله بخش مست جي معجزن جا قصا ٻڌي، فيصلو ڪري نڪتو هوس، تہ جيڪڏهن مست کان عارب ماڃيءَ جو ڏس نہ مليو، تہ رائيفل جون سيئي گوليون مست جي سيني ۾ داخل ڪندس.

ٻٽ کولي پگهر اگيهم. نهاريم. پري پري تائين آدم ذات ڏسڻ ۾ نہ آئي. رائيفل پختي ڪيم. پوءِ ٻگل پتين، ڦٽل بنيادن ۽ ٽڙيل پکڙيل ڳاڙهين سرن کي لتاڙيندو، اروڙ جي ڪندرن ۾ وڃي پهتس. پويان قديم قبرستان جون قبرون هيون ۽ اڳيان جبلن جون خوفناڪ لاهيون. اوچتو، خاموشيءَ ۾، پنهنجي پوئتان ڪنهن جي قدمن جو آواز ٻڌم. ڪجهہ پٿر جبل جي لاهہ تان ڦرندا، قلابازيون ڪائيندا، هيٺ وڃي ڪريا. ور ۾ لڪايل خنجر جي هٿئي تي هٿ رکي، وڃ وانگر ڦيرو ڪائي، پوئتي ڏٺم.

"ڪير آهين؟"

هو پوئتي هٽي ويو. ڏٻرو ۽ ڪمزور هو. ڪاري چادر ۽ اجرڪ جي ٻٽ ڏسي، هيڪندي هيڪندي پڇيائين، "تون ڪير آهين؟"

"مسافر آهيان."

"پلي آئين ادا،" هن پنهنجو ڪمزور هٿ وڌايو. ساٽس هٿ ملايم.

ڪيس ٻڌايم، "مان الله بخش مست جي زيارت تي آيو آهيان."

"جيءُ آئين ادا."

"ڏس ڏيندين؟"

"مان پاڻ سائينءَ جو سلام پرڻ نڪتو آهيان. گڏجي ٿا هلئون."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"واهہ جي ڳالهہ ڪئي اٿئي."

هو ۽ مان گڏجي روانا ٿياسين. هلندي هلندي پڇيومانس، "اصل اروڙ جو آهين ڇا؟"

"ها. ڇايو نپيو هت آهيان."

هن جا قدم ڪنڀرن ۾ پختا هئا ۽ پرانگهون ڪٽيل هئس. وڪ مون کان اڳيرو هلي رهيو هو. هلندي پڇيائين، "پاڻ ڪير آهين؟"

"جي!" مان هيڪيس.

هن منهن ورائي پڇيو، "پاڻ ڪير آهين؟"

"مان ميربحر آهيان،" ڪوڙ ڳالهايم.

"اسان جي اکين تي ادا، پلي آئين."

وڏيون وڏيون پرانگهون ڪٽندو، وڌندو رهيو. پڇيائين، "پهريون پيرو آيو آهين؟"

"ها."

"مجاهد جي مسجد وٽ تنهنجو گهوڙو بڌل آهي."

"مجاهد ڪهڙو مجاهد؟"

"محمد بن قاسم."

"ها، منهنجو گهوڙو آهي."

ڳاڙهيون سرون لتاڙيندا، قلعي جي ڪنڀرن مان ٽيندا، هڪ سالم مسجد وٽ پهتاسين.

بڌايائين، "هيءَ مسجد به مجاهد جي اڏايل آهي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"هيءَ بهتر حالت ۾ آهي."

"الله جي رحمت اٿس."

"ءِ هن ڊنل مسجد تي؟" منهنجي سوال تي هن مون ڏانهن ڏٺو.

کهري آواز ۾ چيائين، "مسلمان آهين؟"

"پڪو."

مسجد جي پوئتان پهاڙي پيچرو لهندي چيائين، "هن زمين تان مجاهد ڪفر جو خاتمو ڪيو."

مان هلندي هلندي بيهي رهيس. نظر ڦيرائي چئني طرف ڏٺم. هر طرف کنڊر هئا. ويراني هئي. چيم، "هينئر هن زمين تي ڪجهه به باقي نه بچيو آهي."

منهنجي ڳالهه تي بچان لڳس. باقي پيچرو ڊوڙندو لهي ويو.

جبل جي ترائيءَ ۾ پهچي، سٽڻ چندي، مون ڏانهن ڏسڻ لڳو. منهن تي مرڪ هئس. ڇڻ ڏٽولي پي ڪيائين. مان جبل جي خوفناڪ پيچري تان ترڪندو، ٿاڀا کائيندو، وک وک تي بيهندو، هيٺ لهي آيس. چنجهين اکين ۾ شرارت هئس. ڪجهه وکون کڻي، پنهنجيون سڪل ٻانهون سنهڙي چيلهه تي رکي، هڪ هنڌ بيهي رهيو.

چيائين، "هن ميدان ۾ سلائج جي پٽ چڇ ڊوکو ڏيئي راڻي مهيرت کي قتل ڪيو هو."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

چ ۾ مهيرت جي نالن کان متاثر نہ ٿيس. ٻئي منهنجي لاءِ اوپرا هئا؛ پر ٻنهي جي وچ ۾ ٻينل دوکي جي ديوار ڏسي ورتم. صدين کان هلندڙ هوائون ٻہ فريب کي لٽي نہ سگهيون هيون.

مون چولي هينان خنجر تي هٿ رکندي پڇيو، "هيءَ زمين دوکي ۽ فريب کي جنم ڏيندي رهي آهي ڇا؟"

چولي هينان، ور ۾ وڏل خنجر هو ڏسي نہ سگهيو، باقي منهنجي جملي جي ڏنولي سمجهي ويو. اکين ۾ نفرت تري آيس. مون کان ڪمزور ۽ ڊڄندو نہ هجي ها، تہ ضرور چمات وهائي ڪڍيم ها.

"گاريون سهندين؟" عجيب سوال ڪيائين.

"مان سنڌي آهيان."

"مست جون گاريون."

"اوهه! ها. پنهنجي مراد پائڻ لاءِ مست جون گاريون سهندس."

الله بخش مست جي باري ۾ گهڻو ڪجهہ ٻڌي ٻاهر نڪتو هوس. ٻڌو هوم، تہ سوالين کي اگهاڙيون گاريون ڏيندو آهي. مٿن گند، ڪچرو، ۽ ڪرفتي اڇلائيندو آهي. پر گڏوگڏ سندس ڪرامتن جا قصا ٻہ ٻڌا هئم. جوان عورتن جا جن، ڪڍندو آهي. بي اولاد اولاد ۽ نامراد مرادون ماڻيندا آهن. سندس فيض مان فراقيل وصال، ۽ اجايل آب حاصل ڪندا آهن. مون کي ٻہ پنهنجي وڇڙيل دوست جي تلاش هئي. عارب ماچي منهنجو جگري يار هو. چرچي چرچي ۾ ڪيس وجائي وينس. هڪ رات پنگ ۾ چريو ڏاتورو ملائي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

پيئاريو هومانس. ان رات هو پنهنجي قميص جو گريبان چاڪ ڪري، اوندهه ۾ گم ٿي ويو هو. سنڌ جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ ڪيس ڳوليم، پر وريو ڪي ڪين. جڏهن هر طرف کان مايوس ٿي چڪو هوس، تڏهن، ڪنهن نيڪ بندي کان الله بخش مست جي ڪرامتن ۽ معجزن جا قصا ٻڌي؛ مراد پائڻ لاءِ، اروڙ کان اچي نڪتو هوس.

"اروڙ مدرسہ عارفيءَ کان مشهور آهي. طالب مفت مذهبي تعليم حاصل ڪندا آهن." اجنبيءَ اروڙ جي ڪندرن ۾ ٻڌايو.

ڪيس جواب نہ ڏنم. مون کي خاموش ڏسي چيائين، هن جبل جي پويان درگاهہ عارفي آهي، درگاهہ جي سامهون مائي ڪالڪان جي غار ۽ مندر آهي."

خاموش رهيس. ڪابہ دلچسپي نہ ڏيکاريم. منهنجو سمورو خيال مست طرف منتقل ٿيل هو.

چيائين، "ڪالڪان جي مورتي ۽ مندر جا بت مدرسہ عارفيءَ جي طالبن پيجي ڇڏيا آهن."

مان الله بخش مست جي باري ۾ سوچي رهيو هوس ۽ اجنبي جي ڳالهين ۾ دلچسپي نہ پئي ورتم. هن ٽوپي لاهي، وارن تي هٿ گهمايو.

پچيومانس، "پاڻ ڪير آهين؟"

"عارفي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ڪم ڪهڙو ڪرين؟"

"اروڙ ۾ سنڌي ماستر آهيان."

"ڇئبو عالم آهين."

چنجهين اکين ۾ چمڪو اپري آيس. گد گد ٿيو. چيائين، ڪهڙيون ٿو ڳالهيون پڇين ادا. هن زماني ۾ عالم جو ته قدر ئي ڪونهي.

"سچ ٿو چوين، سائين."

اڇي قبي ڏانهن پنهنجي ساڄي هٿ سان اشارو ڪندي چيائين،

"شاهه شڪر گنج جو قبو ڏسين ٿو؟"

"ها."

"۽ زمين جو هيءُ حصو به شاهه شڪر گنج جو آهي."

ڪانئس پڇيم، "الله بخش مست جي درگاهه اڃا پري آهي ڇا؟"

"ڇو ٽڪجي پيو آهين؟"

"نهه."

"سامهون مارو ڏسين ٿو نهه. ان جي پويان الله بخش مست جي درگاهه آهي."

ٻڌايائين ته ماري تي چڙهي راجا ڏاهر جا سپاهي پهرو ڏيندا هئا.

جتان لنگهي رهيا هئاسين، سا زمين ٽاڪرو هئي. ڪنهن وقت ۾ پاڻيءَ جي مسلسل وهڪري سبب پٿر لسو ٿي ويو هو. ٿوهرن جي پاسي ۾ ڏاڙهن جا وڻ هئا. پڪ ڪرڻ خاطر ڪانئس پڇيم، "ڏاڙهن جا وڻ آهن نهه؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ها. اهي ڏاڙهن جا وڻ آهن،" بانهن ڏگهيريندي چيائيم، "۽ سامهون ڪير جو ڪوهه آهي."

"ڪير جو ڪوهه!"

"ها. اڇ تہ ڏيڪاريانءِ."

ڪوهه وٽ اچي بيناسين. هيٺ نهاريم. سڪل هو. تري ۾ پٿر پيا هئا.

هن چيو، "هيءُ ڪير جو ڪوهه ۽ ڏاڙهن جا وڻ شاهه شڪر گنج جا آهن."

"هن ۾ تہ پٿر آهن، سائين."

"ها. پر پراڻي زماني ۾ هن ڪوهه ۾ ڪير هوندو هو، ۽ وڻ ڏاڙهون ڏيندا هئا."

ڪوهه وٽان هٿندي، هن پنهنجي ڳالهه جاري رکي، "شاهه جي وفات کان پوءِ، سندس لالچي مجاورن ڪير ۽ ڏاڙهون وڪڻڻ شروع ڪيا. هڪڙي ڏينهن ڪوهه سکي ويو، ۽ وٽن ڦل ڇڏي ڏنو. هينئر وٽن ۾ ڳل ٽين، پر ڏاڙهون نهه."

وڻ ڳاڙهن گلن سان ڳتيل هئا. مون قبي ڏانهن ڏٺو. هو ڳالهائيندو رهيو. شاهه شڪر گنج جي مقبري ڏانهن اشارو ڪندي چيائين، "مقبري جي پويان اچي پٽر جا لسا ميدان آهن. چوڏهينءَ رات اتي زبردست جوئا هلندي آهي. سکر، روهڙي، شڪارپور ۽ جيڪب آباد جا وڏا وڏا سينيون، زميندار ۽ ڪامورا جوئا ڪرڻ ايندا آهن."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"هن چوڏهينءَ تي مان پنهنجي دوستن سميت ايندس، ۽ جوئارين جي سموري دولت لٽي ويندس،" ڪيس ٻڌايم.

"ڪهڙيون ڳالهيون ٿو ڪرين ادا! هتي گڙنگ جوئاري ايندا آهن. لکن جي جوئا هلندي آهي. اسان مسڪينن جو ڪم ڪونهي."

رائيفل ساڄي ڪلهي مان لاهي، ڪابي سان قابو ڪندي چيم، "جنهن رات مان ايندس، تنهن رات هتان جا هڙئي جوئاري پنهنجيون جهوليون منهنجي آڏو خالي ڪري ڇڏيندا."

ڏبري ماستر کي منهنجي ڳالهه تي ڪل آئي. پڇيومانس، "پوليس به ايندي آهي؟"

"ها. هڪ به صوبيدار ۽ ڪجهه سپاهي ايندا آهن، پر ڪنهن کي به جهل پل نه ڪندا آهن.

"جنهن رات مان ايندس، تنهن رات اروڙ ۾ سنڌين ۽ عربن جا روح واڪا ڪندا."

ڪهڙيون ڳالهيون ٿو ڪرين! اروڙ ڪرامتن جو شهر آهي."

"شهر، يا ڪنڊر؟"

منيان لڳس. ڪاوڙ چنڊيندي چيائين، "ڪرامتن ۾ اعتبار نه اٿئي، ته پوءِ مست جي زيارت تي ڇو آيو آهين؟"

جواب ڏنو مانس، "مان سنڌي آهيان، سنڌين جو ٻچو ٻچو ڪاني ڪرامتن جي صاحبن، پيرن ۽ مرشدن آڏو ڪنڌ جهڪائيندو آهي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ماري کي ويجهو اچي پهتا هئاسين. ماري جي ٻئي پاسي الله بخش مست جي درگاهه هئي. درگاهه جي سامهون سوڙهو لڪ هو، جتي ماڻهن جي بي پناهه پيهه هئي. مان غلط رستي کان آيو هوس. لڪ سان لڳو لڳ پڪو رستو به هو، جيڪو گهوٽڪيءَ کان وڃي ٿي نڪتو.

مسافر چيو، "هتي ڪنهن جي ڪين هلي، جيڪو ڏاڍو، سو گابو."

ماستر مون سان هٿ ملائي پيهه ۾ گم ٿي ويو. هجوم ۾ مرد گهٽ ۽ عورتون لاتعداد هيون. ڳوناٽيون — ابوجهه ۽ پورڙيون شهري عورتون به هيون — چالاڪ، چست ۽ ڦڙت.

پيهه مان ڏوڪيندو، ڪرندو، جهرندو، مست جي ڪونيءَ وٽ پهتس. ان وقت هو ڪونيءَ ۾ ڪنهن عورت جو جن ڪڍي رهيو هو. اندران ڪجڪن جا آواز ٻڌي، سوالي چئي رهيا هئا، "مائيءَ جو جن مست سان جهيڙو ٿو ڪري."

ڪونيءَ جو در ڪليو. هڪ جوانڙي، وار سنواريندي ٻاهر نڪتي. ڪجهه دير کان پوءِ الله بخش مست ٻاهر آيو. هڪڙي ڪچي کان سواءِ باقي سمورا لڳ اگهاڙا هئس. ڀيوت بدن، وار وٽيل، ڏاڙهيءَ ۽ مڇن جا وار ڪنڊريل ۽ اکيون ڳاڙهيون هئس. پلٽي ماري ويهي رهيو. وڏي وڃي سامهون بينومانس. چوٽ ۾ به چار گاريون ڏنائين. سهي ويس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

الله بخش مست گهور ڪري منهنجين اکين ۾ ڏٺو. ڪجهه دير تائين ڏسندو رهيو. اکيون ڳاڙهيون، جنسي رت، هٿ وڌائي ست ڏيئي منهنجي چادر لاهي ڇڏيائين. ڪجهه نه ڪيچيم. ٻٽ ۾ هٿ وڌائين، ته چيومانس، "منهنجي عزت رکجانءِ، مست."

هٿ هٽائي ڇڏيائين. اٿي بيٺو. چيائين، "هليو آءُ."

مان ساڻس ڪونيءَ ۾ داخل ٿيس. در بند ڪري منهنجي سامهون اچي بيٺو. پڇيائين، "چو آيو آهين؟"

پنهنجي دوست جي ڳولا ۾ آيو آهيان." ادب سان وراڻيم، "ڪيس سنڌ جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ ڳوليو اٿم، پر ناڪام رهيو آهيان."

پنهنجي ڳاڙهين اکين سان چتائي ڏٺائين. نگاهون نگاهن ۾ وجهندي چيائين، "تون عبدالرحمان ڏاڙيل آهين."

چرڪ پري، هڪ قدم کانئس پري ٿي بيٺس. سندس ڪرامت جو معجزو ڏسي، اعتقاد سا دل ٿمڻار ٿي ويئي.

چيائين، "ءِ تون پنهنجي دوست عارب ماڇيءَ جي ڳولا ۾ آهين."

الله بخش مست جي باري ۾ جيڪي ڪجهه ٻڌو هوم، اکين ساڻ ڏٺم. سڄي سنڌ پيرن فقيرن سان ڀريل آهي، پر سائين الله بخش مست جهڙو پهتل ڪو ورلي ليندو، جيڪي چئي رهيو هو، تنهن جي اکر اکر ۾ سچ هو.

"تون سکر واري پراڻي درگاهه جي گادي نشين، ميان سڪل پاڻاريدار جو ويهاريل آهين."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"بس سائين، بس." سندس پيرن وٽ ويهي رهيس. چيم، "هاڻي ڏس ڏي ته عارب ماڇي ڪٿي آهي؟"

سائين الله بخش مست مون کي ڪلهي کان وٺي اٹاري بيهاريو. پٽڪي کان وٺي پيرن تائين جاچي ڏٺائين. اکيان ڦري، پويان اچي بينو. اوچتو رڙ ڪيائين، "عارب ماڇي مري ويو. تون به سج لهڻ کان اڳ اروڙ مان نڪري وڃ."

هن ڪوٺيءَ جو در کوليو، ۽ مون کي ڏکو ڏيئي باهر ڪڍي ڇڏيائين. ڪنڌ جهڪائي پاڻيءَ جي دلي وٽ وڃي وينس.

مان سنڌ جو بدنام ڏاڙيل عبدالرحمان آهيان. مان، عارب ماڇي، ۽ ٻيا سرڪش ڏاڙيل سکر واري پراڻي درگاهه جي گادي نشين، ميان سڪل جي ڇانو ۾ رهندا آهيون. ميان سڪل سنڌ جو نامي گرامي پاڌاريدار آهي. وڏا وڏا خوني ۽ نالي چڙهيا ڏاڙيل وٽس سک ۽ سلامتيءَ جي زندگي گذاريندا آهن. رهائيءَ وارو مڙس آهي. ڪنهن کي مجال ڪونهي، جو اک کڻي سندس ٻالڪن ڏانهن ڏسي سگهي. وٽس اهڙا ته ناميارا ڏاڙيل آهن، جن جو نالو ٻڌي، اوسي پاسي وارا ڳوٺ ۽ شهر ڪنبي ويندا آهن. عارب ماڇيءَ جهڙي رهزن ڏاڙيل جي گم ٿيڻ جي خبر ٻڌي، ماٺهن خوشيون ڪيون، ۽ مان ڪجهه عرصي کان پوءِ، عارب ماڇيءَ جي ڳولا ۾ نڪري آيس.

"ڪيئن، مراد مليئه."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪنڌ مٿي ڪري ڏٺم. سامهون ساڳيو ماستر بيٺو هو.

"نهه."

"ائين وري ڪيئن! اڙي ميان، هن مست پٿر مان پاڻي ڪڍيو آهي."

"توهان لاءِ ڪڍيو هوندائين."

"تنهنجو ته ڪرامتن ۽ معجزن ۾ اعتبار ئي ڪونهي نهه."

"نٿلهو اعتبار ڪيئن ڪريان."

"توکي چيائين ڇا؟"

"چيائين منهنجو دوست مري ويو آهي."

"مري ويو هوندو."

"ڪيئن مري ويو هوندو، "چيم، "منهنجي دل ٿي ٻڌائي ته منهنجو يار جيئرو آهي."

"غلطيءَ تي آهين، جوان. مست جي ڳالهه پٿر تي ليڪ سمجهه."

ڪامندي چيم، "مان توهان کي ۽ توهان جي مست کي گولين سان اڏائي ڇڏيندس."

"ڪفر ٽو بڪين. تنهنجي بندوق کي مست هڪ ڦوڪ سان خاڪ ڪري ڇڏيندو."

"مان رت سان شب قدر ملهائيندو آهيان."

"مٿو ڦر ويو اٿئي."

"اڄ توهان جي پرم، ۽ منهنجي تلاش جي آخري شام آهي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

رائيفل هٿ ۾ ڪيم، ته سنهڙو ماستر منهنجي سامهون اچي بيٺو. چيائين، "ڪهڙو نه طاقتور ۽ ناهوڪو جوان آهين. اڙي، پنهنجيءَ جوانيءَ تي رحم ڪر، موٽي وڃ."

هڪ ڪن لاءِ ماستر ڏانهن ڏٺم. ڪانئس پڇيم، "پلا مست ٻڌائي سگهندو ته منهنجو دوست ڪٿي پوريل آهي."

"چو نه،" هن فخر سان وراڻيو، "اڙي! پهتل اٿئي. ڪيس ستر هزار فرشتا اروڙ ۾ لاهي ويا هئا."

"ها،" ماستر ٻڌايو، "ڪجهه سال ٿيندا، ته الله بخش مست هن ماري جي ٻاهران پيو هو. ڪيس ڪاري قميص پئي هئي ۽ قميص جو آڳو قاتل هوس. سيني تي اونهي گهاءَ جو نشان هوس."

"ڪاري قميص. اونهو گهاءُ." ٽپ ڏيئي اٿي بيٺس.

ماستر کي ڏکو ڏيئي، پري ڪري، پيهه ۾ ڪاهي پيس.

سڏو اچي الله بخش مست جي ڪونيءَ وٽ بيٺس. ان وقت هو نڏرانو ونڊ لاءِ بن نوجوان عورتن سميت ڪونيءَ ۾ داخل ٿي رهيو هو. هڪدم سندس سامهون وڃي بيٺس. عورتون ڊپ وچان هڪ طرف هٽي ويون. مست گارين جو ڀرپور وسڪارو ڪيو. مست کي ٻانهن کان ورتم. سڃو هجوم ۽ سوالين جي خلق اٿي کڻي ٽي. ڪن سنڌيا ڪنيا، ڪن ٻانا، ڪن ڏنڌا ۽ ڪن ڪهاڙيون اڇيون ڪيون. الله بخش مست کي ڪونيءَ ۾ اندر ڏکو ڏيئي، هجوم جي سامهون رائيفل سڏي ڪري وڃي بيٺس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪين ٻڌايم، "مان عبدالرحمان ڏاڙيل آهيان."
خلق تي برف ڪري پيئي. جيڪي الر ڪري اڳتي وڌي آيا هئا، سي هڪ وڪ پوئتي هٽي ويا. ڪنهن چيو، "چڏيو. مست پاڻهي ئي پورو ڪندس."
اندر وڃي ڪوٺيءَ جو در بند ڪرري چڏيم. مست جي اکين مان جڙ الا نڪري رهيا هئا. مون کي ڏسي، گارين جي ڏم لائي ڏنائين. ور مان خنجر ڪڍي سندس سيني تي رکيم.
"تون ڪوڙو آهين. مڪريل آهين."
جواب ۾ گاريون ڏنائين.
ڪيس ڪنڌ کان وڃندي چيم، "تون عارب ماڃي ڏاڙيل آهين."
اکين جي باهه ڏري ٿي ويس. چپن تي مرڪ تري آيس. منهنجي ٻانهن پري ڪندي چيائين، "پهرين نظر ۾ ته نه سڃاڻي سگهين."
ڳراٽڙي پائي مليا سين. چيم، "وڏو ٻهروپيو ٿي پيون آهين."
"ٽيٽو پيو آهي."
"موٽندين نهه؟"
"ويهه ته سهي." ٻئي تڏي تي ويهي رهياسين. اهو عرصو جيڪو جدا گذاريو هئوسين، تنهن عرصي جون ڳالهيون ڪيوسيون.
ڳالهين ڪرڙ کانپوءِ چيم، "عاربو، توکان سواءِ ڪهاڙيءَ تي ڪٽ چڙهي ويئي آهي."
"منهنجو مجاور ٿيندين؟" ڪلندي پڇيائين.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"چو ٿو پنهنجي کل لاهرائين،" ٻئي ڇڙا ٿهڪ ڏيئي کلي پياسين.
چيم، "اڳ جو چوندو هئين، ڏاڙن کان سواءِ مري ويندين، سو اڄ
ڪيئن جيئرو آهين؟"
چپن تي معنيٰ خيز مرڪ ڦهلجي ويس. چيائين، "بيوقوف سنڌين
کي کهاڙين ۽ بندوقن کان سواءِ به ڦري سگهجي ٿو."
تڏي جي ڪنڌ مٿي ڪري، ڪڏ ۾ زيورن ۽ پئسن جو انبار
ڏيکاريائين. چيائين، "ڪنهن ڏينهن اچي سڀ کڻي وڃجانءِ."
حيرت مان ڏانهنس ڏٺم، "ڏاڍي ملڪيت ميڙي اٿيئي!"
وراڻيائين، "سنڌ ۾ ڪاني ڪرامتن جو پير ٿجي، يا رهزن ڏاڙيل.
ٻئي ڏنڊا هڪجهڙا آهن. ٻنهي ۾ هڪ جيتري ڪمائي آهي."
"ڪفر ٿو بڪين پوڪ."
"مان پير آهيان. ياد رک." ڪلندي چيائين، "ڏاڙيل لاءِ قانون آهي، پر
ڪاني ڪرامتن جي پيرن لاءِ ناهي."
"توسان پڄڻ، شيطان سان پڄڻ برابر آهي."
"ان جملي لاءِ ڪن سڪي ويا هئا رحمان. پراڻا ڏينهن ياد ڏياري
ڇڏيئهه."
"هلندين نهه."
"نهه." جواب ڏنائين، "اجا ملڪيت هٿ ڪرڻي اٿم."
"پڪڙجي نه پوين."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ماهر ٿي چڪو آهيان. هن ڏاڙي ۾ دپ آهي نہ ڏاڙُ. ابوجهہ پنهنجو گهر ٻڌي نڏرانو ڏيڻ ايندا آهن."

ٻاهر خلق ۾ بيچيني وڌندي ٿي ويئي. سندن آواز اندر اچي رهيا هئا. هلچل زور ٿي ويئي هئي. مان اٿي بينس. کانئس پڇيم،

"هتي رهڻ جو فيصلو ڪيو اٿئي ڇا؟"

"ها. جيستائين راز، راز رهندو، پير رهندس. نہ تہ توسان اچي ملندس."

"مان تنهنجو انتظار ڪندس، سائين الله بخش مست."

هن ٽهڪ ڏنو، "سڏ ۾ چرين کي پير، ۽ ديوانن کي پهتل سڏيندا آهن."

"چگو عاربو، مان وجان ٿو. خوش آهيان، جو توکي ڳولي لڌو اٿم."

"ترس،" منهنجي سامهون اچي بينو. چيائين، "منهنجو ڪم خراب ڪيو اٿئي. مان ٻاهر هلي ٿو بيهان. تون سپني جي سامهون، منهنجي پيرن تي هٿ رکي، هڪ طرف هليو وڃانءِ."

ڳراٽڙي پائي موڪلايوسين. چيومانس، "ڏندو ٿي پيو آهين."

وراڻيائين، "سچي گيهہ ۽ جوانڙين جي مهرباني آهي."

عارب ماڇي ڪونيءَ جو در کولي ٻاهي اچي بينو. ماڻهن جي زبان تارونءَ سان لڳي ويئي. ٻاهر آيس. عارب جي قدمن ۾ ويهي، سندس پيرن تي ٻئي هٿ رکيم. خلق جو اعتقاد پختو ٿي ويو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

آواز آيو، "واهه واهه، الله بخش مست، تو عبدالرحمان جهڙي ڏاڙيل کي جهڪائي ڇڏيو."

اتي بينس. ڪنڌ جهڪائي اڳتي نڪرري ويس.

ڪنهن چيو، "سائين جي ڪرامت تہ ڪو ڪونيءَ ۾ ڏسي."

ماري کان ڦري اروڙ جي ڦٽل قلعي جو رخ ڪيم. سج لهي ويو هو. ڪنڊرن ۽جبلن تي اونده ڪاري چادر وچائجي ويئي هئي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

عشق ۽ انٽرويو

مان بروزگار هوس (اڃان به آهيان) ۽ محبت به ڪندو هوس (هينئر جيڪي محبت ڪندا آهن، انهن جو ڪم خراب ڪندو آهيان.) مان پنهنجي ملڪ کي بدنام ڪرڻ نٿو چاهيان. ملڻ لاءِ نوڪريون ته جام آهن، جهڙوڪ ڪنڊيڪٽري، ڪلارڪي، پٽيوالي، اردلي، پنگي، چهڙو وغيره، پر مان ڪنهن خاص قسم جي نوڪريءَ جي ڳولا ۾ آهيان، جيئن ته ڪسٽم ۾ پروينٽو آفيسر، پوليس ۾ صوبيدار، آبپاشيءَ ۾ آبدار ۽ ڪنهن آباد علائقي جو مختيارڪار يا تپيدار. ان ڪري ۾ اڃا تائين بيڪار آهيان.

مان، رمل ۽ ڏنو سولجر بازار ۾ پنگين جي پاڙي پرسان هڪ ڪڏيءَ ۾ رهندا آهيون. پيدرو دسوزا رود تي ڪڏين جي قطار آهي، جتي گهٽو ڪري ڪلارڪ، ڪنوارا ۽ بيروزگار رهندا آهن. اسان جي ڪڏي اولهه طرف پڇاڙيءَ ۾ آهي، جتان دسوزا رود جي ٻئي پاسي وارن بنگلن جي پٺ نظر ايندي آهي. ان ڪڏيءَ ۾ مان، رمل ۽ ڏنو گذريل ڏهن سالن کان رهيل آهيون. زندگي اسان وٽ ر هيل آهي. اڃا جيئرا آهيون.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

رمل ميجسٽڪ سئنيما ۾ ٽڪيٽون وڪڻندو آهي ۽ هڪ ڏينهن سي. ايس. پي جو امتحان پاس ڪري ڊپٽي ڪمشنر ٿيڻ جا خواب ڏسندو آهي. هر آچر تي رمل پنهنجي انڊي ضعيف ماءُ کي خط لکندو آهي ته پوڙهي تون خيال نه ڪر، خوش رهه، ايندڙ آچر تي مان ڊپٽي ڪمشنر ٿيندس ۽ تنهنجا ڏک سور لاهيندس.

منهنجو پيءُ روهڙيءَ ۾ درگي حلوائيءَ جي دڪان تي جليبيون ترينڊو آهي. مان ڪيس خط نه لکندو آهيان. هو منهنجا خط پڙهڻ کان اڳ ڦاڙي ڇڏيندو آهي. مون ڪيس هڪ ئي نموني جا ايترا خط لکيا آهن، جو هو خط کولڻ کان اڳ خط جو مضمون سمجهي ويندو آهي.

اسان جو يار ڏنو فقط ڏنو آهي. مٿو ماٺهن جيترو اٽس، پر، ماٺهو چوندا آهن ته ڏني جي مٿي ۾ اٽ آهي. اسان جو به اهوئي خيال آهي ته ڏني جي مٿي ۾ نه فقط اٽ آهي، پر هڪ ڏاند به وينل آهي. ڏنو درگاهي مجاور آهي ۽ خيرات جي پئسن مان ڪاليج ۾ پڙهندو آهي. گذريل ٽن سالن کان بي. اي جي آخري سال ۾ آهي. هو پنهنجي ڪورس جا سبق ياد ڪرڻ بدران، محبت جا ڊائلاگ يا ڪندو آهي.

آچر ڏينهن رمل 'آف' هوندو آهي، ۽ ڊپٽي ڪمشنر ٿي ڇا ڪندو، ان موضوع تي صبح کان رات تائين ڳالهائيندو رهندو آهي. اڪثر ٻڌائيندو آهي، ته پاڻ ڊپٽي ڪمشنر ٿيڻ کانپوءِ ڪڏين جي مسواڙ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

گهٽ ڪرائيندو، ڪڏين جي چرسي مالڪن کي مجبور ڪري ڪڏين ۾ رنگ روغن ۽ بجلي هٽائيندو – سئنيما جي بڪنگ ڪلارڪن جون پگهارون وڌرائيندو – فقط مارا ماريءَ جي فلمن جي حمايت ڪندو، ڇو جو لڙائيءَ سان ڀرپور فلمون ڏسڻ ڪانپوءِ قوم ۾ وڙهڻ جو جذبو ۽ جوش وڌي ويندو آهي، وغيره.

جنهن آڇر جي هيءَ ڳالهه آهي، ان آڇر تي رمل پنهنجو پروگرام ٻڌائيندي ٻڌائيندي اوچتو خاموش ٿي ويو. ڪجهه دير تائين سوچيندو رهيو. اک نانگ ۾ اٽڪائي ڇڏيائين، ۽ پوءِ کاڀي هٿ جو آڱوٺو نانگ جي ڦڻ تي رکي، اکيون بند ڪري ڇڏيائين. اکيون بند ڪري پيران پير دستگير ۽ بن ڇئن مقامي پيرن کي ياد ڪيائين، جيڪي پنهنجي علائقي جا نامي گرامي پير آهن، پر ڪين بين الاقوامي شهرت حاصل نه ٿي آهي. (فقط خواجه غريب نواز بين الاقوامي پير آهي.) مونکي رمل جي اها حرڪت پسند نه آهي. هٿ وڌائي سندس آڱوٺي تي ٽونگو هنيم. رمل نانگ جي ڦڻ تان هٿ کڻي ورتو، ۽ ڪرڙيون اکيون ڪندي چيائين، "وڏو ڪو واهيات آهين، ڪاريگر. مزي سان مرڻ به نه ٿو ڏئين."

ٻيهر سنيالي سنيالي نانگ جي ڦڻ تي آڱوٺو رکي ڇڏيائين.

ڪڪ ٽيم، ته چيومانس، "يار بيزار نه ڪر رمل. جلد ڪر."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"مرڻ ۾ جلد بازي فقط عاشق ۽ بيروزگار ڪندا آهن." رمل وراٽيو، "مان مئجسٽڪ سئنيما جو بڪنگ ڪلارڪ آهيان، عاشقن جو دشمن آهيان."

"اجائي جڪ نه مار."

"مان جلدي مرڻ نٿو چاهيان. مان ڊپٽي ڪمشنر ٿيڻ چاهيان ٿو."

"وجي چائي پاءِ." مان اٿي ڪڙو ٿيس.

رمل مون کي ٽنگ کان وٺي ست ڏيئي ويهاري ڇڏيو. چيائين، "ڪيڏايهن ٿو وجين ڪاريگر. اڄ آڇر آهي. اڄ هر ڪا شيءِ سست آهي. زندگي، ٽريفڪ، موت ۽ محبت سڀ سست آهن."

"تون پنهنجي بڪواس بند ڪر. سخت بور ڪيو اٿئي."

آڇر ڏينهن هر ڪا شيءِ بور ۽ بينل هوندي آهي. رڳو ريس ڪورس جا گهوڙا ڊوڙندا رهندا آهن."

وراٽيم، "تون ڊپٽي ڪمشنر ٿيڻ وارو آهين، تنهنڪري تقرير ڪرڻ کان رهي نه سگهندين."

"اڙي نه نه. ترس ظالم، ترس." رمل مون کي ٻانهن کان ڇڪيندي چيو، "مون ٻن سالن کان بوٽ نه پاتو آهي. مون کي پلا بوٽ وٺي ڏيندين."

"اڃڪلهه رشوت وانگر بوٽن جو ملهه به وڏي ويو آهي. ايندڙ ڏهن سالن تائين تون ۽ مان بوٽ پائي نه سگهنداسين."

"پلا سليپر وٺي ڏيندين؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"سليپر جي قميت هن ڪڏيءَ جي مسواڻ، ۽ راڌا پنگياڻيءَ جي ريٽ جيتري آهي."

"پلا چمپل." رمل منهنجي ٻانهن ۾ هٿ وجهي چيو، "ڏس ڪاريگر، منهنجو چمپل تنهنجي دل وانگر چڱل ۽ ڪٽل آهي."

"ڏاڍو ڪو واهيات آهين رمل."

"سچ ٿو چوان ڪاريگر، مون کي هڪ چمپل جي سخت ضرورت آهي."

"ڪنهن مسيت مان وڃي چوراءِ."

"ائين نه جيڪر ڪيان، پر خدا کان وڌيڪ پوليس واري جو خوف ٿو ٿيم،" رمل ٻيهر منهنجي ٻانهن ۾ هٿ وجهندي چيو، "وڻي ڏيندين ڪاريگر؟"

"مان بيروزگار آهيان."

"تون بيروزگار آهين، پر قسمت جو ڏڍي آهين."

"نه يار. هوءَ سپاڻي صبح جو هلي ويندي."

"ڪجهه ڏيئي نه ته ويندءِ."

هن چيو ۽ مان خاموش رهيس. دل جون ڪنگريون ڪري پيون. رمل ڏانهن ڏٺم. هو مون ڏانهن ڏسي رهيو هو.

چيائين، "خدا ته ڇاڻي ٿو، پر تون نه ڇاڻين ٿو ته مونکي هڪ چمپل جي سخت ضرورت آهي."

"ونجانءِ."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"جيئي تنهنجي محبت ۽ محبوبھ." رمل خوش ٿي نعرو هنيو. آڱونو نانگ جي ڦڙ تان کڻي ورتائين. ڇکو کاڌ جي گلاسڙيءَ ۾ وجهي زور زور سان لوڏڻ لڳو. ٻه اڇنس ته نانگ، چار ته پار. گلاسڙي لوڏيندي، ٻن ڇڻن مقامي ۽ بين الاقوامي پيرن مرشدن کي ياد ڪري ڇکو قلابازيون کائيندو، ٽڙندو، رڙهندو نانگن ۽ ڏاڪڻين جي وچ ۾ بيهي رهيو.

رمل جي منهن جو پنو لهي ويو. پنهنجي ڳوٺ انانوي تان لاهي ستاويهين خاني ۾ آڻي بيهاريائين. هڪ اونهو ساهه کڻندي چيائين، "يار ڇکي جو هڪ پاسو خالي ٻه هجي ها، بلڪل خالي، اسان جي زندگيءَ جهڙو خالي.

"۽ نوڪريون جيڪڏهن Jack بدران ڇکي تي ملن ها، ته پوءِ هميشه ڇکي جو خالي پاسو اسان جي حصي ۾ اچي ها."

رمل راند تان اٿي ويو. پانو کڻي ڪٽ تي اڇلايائين.

پڇيائين، "سياڻي تنهنجو انٽرويو آهي نھ، ٻارن روڪائڻ واري مهم ۾ ڪنهن پوسٽ لاءِ؟"

"ها."

"تياري ڪئي اٿئي؟"

"ها. ٻارن جا سيئي رسالا پڙهي دل سان هندايا اٿم."

رمل هڪ پير ڪٽ جي پاٽيءَ تي رکندي چيو، "مان تنهنجو ڪچو انٽرويو ٿو ونان. سمجھ ته مان انٽرويو بورڊ جو ميمبر آهيان."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

انٽرويو بورڊ جا ميمبر ٽلها، بندرا ۽ نوڙها هوندا آهن. تون هينڊسم آهين."

"Take if for granted" رمل چيو، "سمجهه ڪٽي ته مان انٽرويو بورڊ جو ميمبر آهيان، ۽ توکان سوال ٿو پڇان."

"Yes Sir"

"تون ٻار گهٽ پيدا ڪرڻ لاءِ کهڙا اپاءَ تجويز ڪرين ٿو؟ رمل کهري ۽ ڪڙڪيدار آواز ۾ ڳالهايو.

مان منجهي پيس، هڪ بن ڪنٽراسيپوٽز جا نالا ٻڌايامانس، پر ڪيس جواب پسند نه آيو.

"Rejected، بلڪل عام ۽ واهيات جواب ڏنو اٿئي،" رمل ڪنهن سخت ميمبر جو نقل ڪندي چيو، "معقول ۽ عمل ۾ ايندڙ تجويز ٻڌاءِ."

ڪجهه دير سوچڻ کان پوءِ چيم، "Sir، ملڪ ۾ عورتن بدران ڪڙن کي ترجيح ڏني وڃي. جيڪڏهن خواجه سرائن سان شادي جائز قرار ڏني وڃي، ته جيڪر ٻار پيدا ٿيڻ ئي بند ٿي وڃن."

"Silly" رمل کل روڪيندي ڳالهايو، "پٽ ڪاريگر، جيڪڏهن اهو جواب انٽرويو بورڊ کي ڏنو اٿئي ته پوءِ بورڊ وارا توسان به اهائي جٽ ڪندا، جيڪا هٽلر يهودين سان ڪرائي هئي."

"Sir، مون کي صحيح جواب کان آگاهه ڪيو وڃي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"O.K،" رمل آفيسرن جي انداز ۾ ڳالهائيندي، پڳل ريڊيو جهڙو آواز ڪڍيو، چيائين، "ان سوال جو جواب آهي، ته مردن کي عورتن خلاف ۽ عورتن کي مردن خلاف هر پليٽ فارم تي پڙڪايو وڃي، جهڙوڪ، سياسي پليٽ فارم، سماجي پليٽ فارم، ازدواجي پليٽ فارم، ريلوي پليٽ فارم وغيره. ٻنهي گروهن ۾ هڪ ٻئي لاءِ نفرت پيدا ڪئي وڃي. جڏهن مرد ۽ عورتون گڏ سمهندا ئي نهن، ته پوءِ ٻار پيدا ٿيڻ جو سوال ئي نٿو اٿي."

"واهه رمل، واهه" رمل جي پٺي ٺپيندي چيم، "واهه جو جواب ڏنو ٿئي. بدبخت تون به اپلاءِ ڪرين ها نه."

"مان ٿيندس ته ڊپٽي ڪمشنر، نه ته مئجسٽڪ سئنيما ۾ ٽڪيٽون وڪڻندو رهندس،" پوءِ رڌڻي ڏانهن ويندي چيائين، "مون کي چڪن برياني۽ جو به خيال رکڻو آهي. مان وڃان؟ ٿو."

رمل رڌڻي ڏانهن هليو ويو. کڏي۽ ۾ مان رهجي ويس ۽ منهنجي اکيلائي. کڏي۽ ٻاهران ڪٿهڙي وٽ محبت جو ڊائلاتگ ياد ڪري رهيو هو. مون ڏني کي ڊسٽرب ڪرڻ نه چاهيو، ۽ ڪيس محبت جو ڊائلاگ ياد ڪرڻ لاءِ چڏي ڏنم. رڌڻي مان ڪفگير ۽ ڊيگڙي۽ جي جلترنگ سان گڏ رمل جي ڳائڻ جو آواز اچي رهيو هو، جنهن ۾ هو ڪڪڙ جي تعريف ڪري رهيو هو.

انٽرويو جي پڪي تياري ڪئي هيم، پر تڏهن به دور ڪرڻ لاءِ شيلف تان ٻارن جا رسالا لاهي، فرش تي تڏو وڇائي ويهي رهيس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

بي انت نوڪرين لاءِ (خاص قسم جون) بي انت انٽرويو ڏيندي ڏيندي سمجهي ويو آهيان، ته عام معلومات General knowledge جا ڪتاب جهڙوڪ: Pear's Encyclopedia ۽ Encyclopedia Britannica دوگر جو جنرل نالج، ٽائيمس مئگزين وغيره بيڪار ۽ بيسود ڪتاب آهن، ۽ ڪم جا ڪتاب آهن بچون ڪي دنيا، ڪلونا، گل ڦل (جيڪو نايابَ ۽ قلمي ڪتابن وانگر ڪڏهن ڪڏهن نظر ايندو هو، ۽ اڇڪلهه 'اِناالله و اِنا اليه راجعون' ٿي ويو آهي) ۽ هالا سنڌ مان نڪرندڙ پارن جا رسالا. نوڪرين لاءِ انٽرويو ۾ جيڪي به سوال پڇيا ويندا آهن. انٽرويو ۾ هن قسم جا سوال پڇيا ويندا آهن: گنجن ڪي مٿي تي وار ڇو ٿيندا آهن. گڏهه ڳالهائي ڇو نه سگهندا آهن. عاشق، محبت ۾ برباد ٿيڻ ڪانپوءِ فلمي گانا ڇو ڳائيندا آهن. يا، موهن جي دڙي جو پهريون چيف انجنيئر ڪير هو ۽ هن رشوت جي پيسن مان ڇا ڇا اڏايو هو ۽ ورتو هو. راوڻ جو قد ڪيترو هو. انسان ۽ سوئر ۾ بنيادي مشابهت ڪهڙي آهي، وغيره. پر ڪڏهن ڪڏهن انٽرويو ۾ اهڙا ته خوفناڪ سوال پڇندا آهن، جن جا جواب شايد انٽرويو بورڊ جي ميمبرن کي به نه ايندا هوندا. هڪ دفعي ڪلارڪيءَ (خاص ڪاتي جي) واري انٽرويو ۾ هڪ ميمبر، ڪنهن سنڌي سياستدان وانگر واڇ چٻي ڪندي پڇيو هو، "شاهه ايٿوپيا، شهنشاهه هيل سلاسيءَ جي سالي‌ءَ جو نالو ڇا آهي؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

مان منجهي پيو هوس. سڄو جنرل ناليج ڪنن ۾ سيٽيون وڄائيندو نڪري ويو هو. سنڌي سياستدان جهڙو ميمبر ڪلڻ لڳو هو.

الاءِ ڇو ۽ الاءِ ڪيئن وراٽيو هئم تهه، "اجهو ڪجهه مهينا اڳ، هيل سلاسيءَ جي بادي گارڊ چويهه ميلن جي دوڙ ۾ دنيا جون نئون رڪارڊ قائم ڪري، ڪارن جو ڪنڊ اوچو ۽ اڇن جو نيڇو ڪري ڇڏيو آهي."

"اسان توکان هيل سلاسيءَ جي سالياڳره جو نالو پڇيو آهي."

ٿڏو ساهه ڪٽي وراٽيو هئم، "سائين شهنشاهه هيل سلاسيءَ جي سالياڳره جو نالو هيل سالي سلاسي آهي."

منهنجو جواب ٻڌي، انترويو بورڊ جا ميمبر پنهنجين پنهنجين ڪرسين تان ائين ڪڇي ويا، ڄڻ ته ڪرسين جي ڪشن جا اسپرنگ ڇڏائجي، سندن ويهڪن ۾ وڃي لڳا هئا. سڀئي حيرت مان هڪ ٻئي جو منهن تڪڻ لڳا هئا. منجهائن جيڪو وڏيڪ بندرو، گنجو ۽ مشڪرن جهڙو هو، تنهن پڇيو، "توکي ڙي ڪيئن خبر پئي ته هيل سلاسيءَ جي سالياڳره جو نالو هيل سالي سلاسي آهي؟"

ادب سان وراٽيو هيم، "سائين، مان هيل سلاسيءَ جي سالياڳره جو غلام آهيان."

ان جواب تي مون کي جواب ملي ويو هو ۽ نوڪري نه ملي هئي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

پر هڪ دفعي ذري گهٽ نوڪري (خاص ڪاتي ۾) ملندي ملندي رهجي هئي هئي. ان دفعي مون انٽرويو ۾ ڏاڍا ناهوڪا ۽ نهڪندڙ جواب ڏنا هئا. پارن جي رسالي مان جيڪي ڪجهه ياد هئم، مغز مان ڪڍي ميمبرن آڏو رکيم. ميمبرن به مون کي منجهائڻ ۾ ڪسر نه ڇڏي، پر مون به تياري تيارين جهڙي ڪئي هئي. ڪٽان ٽو ور چڙهان! مون کين آمريڪا جي مرحوم و مغفور صدر حضرت جان ايف ڪينيڊيءَ جي بيگم محترمه جيڪولين ڪينيڊيءَ جي جسماني خدوخال کان وٺي صدر ناصر جي خار، پوليس جي مار ۽ جمعو ڪينياتا جي بلڊ پريشر تائين نهڪندڙ جواب ڏنا. پوءِ منجهائن جيڪو چيئرمين هو ۽ دفتريءَ مان ڊپٽي ڊائريڪٽر ٽيو هو، تنهن چروٽ وات ۾ وجهي، مونکي سوال سان منجهائي ڇڏيو هو. پڇيو هئائين، "انگريزي فلمن ۾ سيڪريٽ ايجنٽ کي گولي ڇو نه لڳندي آهي ۽ طاقتور بدمعاش کيس ڇو نه پڄي سگهندا آهن؟" ڪجهه دير سوچڻ کان پوءِ وراڙيو هئم، "ان جا به سبب آهن Sir. هڪ ته فلمي بندوقون خالي ۽ ڪوڙيون هونديون آهن ۽ فقط ڦٽاکن جهڙا آواز ڪنديون آهن. ٻيو ته سرزمين تي شوٽنگ مهل پروڊيوسر، ڊائريڪٽر، اسسٽنٽ ڊائريڪٽر، ڪئمرا مين، وغيره موجود هوندا آهن ۽ هيرو صاحب کي مار کائڻ نه ڏيندا آهن."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

منهنجو جواب ٻڌي هڪ ميمبر حيرت مان پڇيو هو، "پائنجي ٿو تون سيڪريٽ ايجنٽ آهين."

"No Sir" عرض ڪيم، "مان بيروزگار آهيان ۽ نوڪريءَ لاءِ ڪينڊيڊنٽ آهيان."

ساڳئي ميمبر پڇيو هو، "تجربو اٿئي؟"

"ڇا جو. مارا ماريءَ جو."

"نوڪريءَ جو."

"نوڪري ملڻ کان اڳ تجربو ڪٿان ايندو!"

ميمبرن کي ڪجھ ڪجھ ڪاوڙ لڳي. هڪ پڇيو، "سڄو ڏينھن ڇا ڪندو آهين."

"نوڪرين ۽ ٽپال کاتي جا اشتهار پڙهندو آهيان، پنجابي فلمن جا گانا ڳائيندو آهيان، ۽ رات جو ڪنهن خاص کاتي ۾ نوڪريءَ جا خواب ڏسندو رهندو آهيان."

"You are dangerous"

"No Sri, I am harmless"

(مٿيان ٻئي جملا سنڌيءَ ۾ ترجمو ٿي نٿا سگھن.)

"پيٽ ڪيئن پالينڊو آهين."

"منهنجو هڪ دوست سئنيما ۾ ٽڪيٽون وڪڻندو آهي ۽ ٻيو مجاور آهي. مان ٻنهي جي رحم و ڪرم تي آهيان."

"چئبو تہ تون بلڪل نڪمو آهين."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"نہ سائين. مان بنگالي بولي سکندو آهيان، جيئن تہ 'تومي اماکي گھيرينا کارو بولائي، امي تو ماکي پالو پاشي.' کيئن پسند آيو جملو."

"پلا اردو بولي ٻہ ڄاڻين؟" (انترويو انگريزيءَ ۾ هلي رهيو هو.)

"ها. فلمن جا ذري گھڻ سيئي ڊائلاگ سمجهي ويندو آهيان."

پوءِ ميمبرن پاڻ ۾ صلاح کئي هئي. (اميدوارن کي ڏڏي تي جواب پئي ڏنائون) جڏهن چپن ۾ پڻ پڻ کري رهيا هئا، تڏهن هنن مان جيکو وڌيڪ ڏلهو هو، تنهن چيو، "هن نوکريءَ ۾ توکي سڄو کم اردو ۾ کرڻو پوندو. جيئن تہ توکي اردو چگّيءَ طرح نٿي اچي، تنهن کري اسان توکي نوکريءَ ۾ نہ کڻنداسين."

منهنجا ڇهہ ڇڄي پيا. دل آهہ کئي. چپ ڏڙکي اٿيا، ءِ وراٽيو هئم، "سائين منهنجي پيءُ کي انگريز مائي باپ ان کري نوکريءَ ۾ نہ کنيو هو، جو منهنجو پيءُ انگريزي نہ ڄاڻندو هو. توهان مون کي نوکريءَ ۾ ان لاءِ نٿا کڻو، جو مان اردو نٿو ڄاڻان. کٽي ائين تہ ناهي، انگريز سوٽ لاهي، شيرواني پائي موڙي آيا آهن."

ميمبرن کي سخت بچان لڳي. ساڳئي ڏلهي ميمبر چيو هو، "تون بلڊي فول آهين. سمجهہ کان ڏيوالو آهين ءِ تنهنجو General Knowledge ٻہ کمزور آهي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ڪيئن ڪمزور آهي!" هڪدم وراڻو هئم، "مان عورت جي چالاڪي ۽ مرد جي بيوفائيءَ کان ونيِ مذهب جي مام ۽ سياست جي زهر تائين هر هڪ موضوع تي ڳالهائي سگهان ٿو."

ٽلهي ميمبر منهنجين اکين ۾ گهور ڪندي پڇيو هو، "پلا ٻڌاءِ، هاڻيءَ جا ڏند ڏيکارڻ لاءِ هڪڙا ۽ ڪائڻ لاءِ ٻيا ڇو هوندا آهن؟"

ڪهڙو جواب ڏيانس ها! وراڻيو هئم، "سائين، مان پنهنجي گذريل جنم ۾ ڏاند هوس. منهنجي ماضيءَ جا آثار موهن جي دڙي مان به ملڻيا آهن. مان توهان جي سوال جو جواب ڏيئي نٿو سگهان."

ٽلهي ميمبر ڪرسيءَ تان اٿي مون کي ٻانهن کان اچي ورتو هو. ست ڏيئي در تائين ونيِ ويو هو، ۽ ٻاهر ڏڪو ڏيندي چيو هئائين، "تون بلدي فول آهين، ۽ ايندڙ هڪ هزار سالن تائين نوڪري ڳولي نه سگهندين."

ان ڳالهه جو مون کي ڏک ٿيو هو ۽ مون ان ڏينهن کان زور شور سان ٻارن جا رسالا پڙهڻ ۽ پڙهي دل سان هنڊائڻ شروع ڪيا آهن. (اڳ فقط سرسري پڙهندو هوس.)

ٻارن روڪائڻ واري مهم ۾ نوڪري هٿ ڪرڻ لاءِ ٻارن جي هڪ رسالي مان هاڻيءَ تي مضمون حفظ يعني ياد ڪري رهيو هوس، جو ڪنهن منهنجي ڪلهي تي هٿ رکيو. منهن ورائي ڏٺم، مائيڪل بينو هو ۽ چئينگم (سنڈيءَ ۾ چيغم) چٻاڙي رهيو هو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

مائيڪل سولجر بازار جي ڪرستان پارن جو داداگير آهي، ۽ سڄو ڏينهن گهٽين ۾ سائيڪل هلائيندو آهي.

چيائين، "That lousy woman wants to see you" (هوءَ چسي عورت توسان ملڻ چاهي ٿي.)"

"Don't be Silly (واهيات نہ ٿي.)"

"I am sorry, chum (مون کي افسوس آهي، يار.)"

زرينہ جو نياپو ڪٽي آيو هو. دل عشق ۽ انترويو جي وچ ۾ گهڙيال جي لڏڪٽي وانگر لڏڻ لڳي. پارن جا رسالا شيلف تي رکي ڇڏيم.

مائيڪل پڇيو، "Why don't you are read comics?"

بڏايومانس تہ مون انترويو جي تياري پئي ڪئي، نہ ڪي لطيفا پئي پڙهيم.

مائيڪل کي منهنجي ڳالهہ سمجهہ ۾ نہ آئي. ان جو اظهار انگريز ايڪٽرن وانگر ڪلها لوڏي ڪيائين.

مائيڪل هليو ويو.

مون ڪڏيءَ جي پوئين دريءَ مان باهر نهاريو، جتان پيدرو دسوزا رود جي پوئين پاسي وارن بنگلن جي پٺ نظر ايندي آهي. اسان جي ڪڏيءَ جي سامهون جيڪب آباد جي هڪ ڪراڙي زميندار جو بنگلو آهي. پاڻ سال ۾ فقط آگسٽ جو مهينو گذارڻ ايندو آهي. باقي يارهن مهينا بنگلي ۾ سندس دوست، سرڪاري آفيسر ۽

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

پوليس وارا شراب پيئندا، جوئا کندا، ۽ پيشو ڪرائيندڙ عورتون آڻيندا آهن.

زميندار سڀ سالن جو آهي ۽ وارن، مڇن ۽ ڏاڙهيءَ کي ’جوکر چاپ‘ خضاب لڳائي، قدرت کي شهه ڏيندو آهي. سندس زال، زرينهه، سورهن سالن جي آهي ۽ سانوري ۽ سهڻي آهي.

سنڌي زميندار صاحب جڏهن حڪيمن جا نسخا ۽ ڪشتا آزمائڻ لاءِ سوسائٽيءَ جي اڏن ۽ ڪراچيءَ جي مهذب ۽ فيشن ايبل هوٽل ڏانهن هليو ويندو آهي، تڏهن زرينه بنگلي جي پوئين پڙ ۾ اچي بيهندي آهي. ڏسي ونانس ته دريءَ مان اولڙا هڻانس، نه ته هوءَ پاڻ ئي مائيڪل هٿان نياپو ڪندي آهي، مائيڪل کي سولجر بازار جي سيني عاشقن جي خبر آهي، ايتري قدر جو ڪيس پنهنجن ٽن پينرن جي پندرهن عاشقن جي به خبر آهي. تنهن ڪري، مائيڪل هٿان نياپو موڪلڻ ۾ زرينه حجاب نه ڪندي آهي.

مائيڪل نياپو ڏيئي، سائيڪل تي چڙهي هليو ويو. مان ڪڏيءَ مان نڪري، ڪٿهڙي وٽ آيس. ڏنو، اسان جو يار، محبت جو ڊائلاگ ياد ڪري رهيو هو.

ڏني کي ڳالهائڻ ۾ هڪ آهي. لفظ کي پڄي پرزا پرزا ڪري چڏيندو آهي. هڪ دفعي ڏنو هڪ ٽائيپسٽ چوکريءَ تي عاشق ٿي پيو هو. رمل ڪيس چيو هو ته جڏهن چوکري وٽانئس اچي لنگهي، تڏهن هو جذباتي لهجي ۾ چئي وجي تهه، ’مان توسان

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

محبت ڪيان ٿو ۽ ان لاءِ آگاھ ڪيو ھئائينس، جيئن تہ اڇڪلھ سينڊلن ۾ لوھي چنھنبائي ڪڙيون ھوندیون آھن، تنھن ڪري ڊائلاگ چوڻ وقت ڏني کي مٿي تي پراٹو فولادي ٽوپلو، تئو يا ديڳڙو ھئڻ گھرجي. ڏني جي پرسان لنگھي ھئي، تڏھن ڏني چوڻ شروع ڪيو ھو، ڏني کي، رمل جي پھرين ڳالھ سمجھ ۾ آئي ھئي ۽ بي نھ. پوءِ جڏھن چوڪري ممان تنتو سسان محبت ککڪيان ٿئو. جيستائين ڏني ڊائلاگ پورو ڪيو تيستائين چوڪري کانئس اڌ ميل ڪن پري ھلي وئي ھئي. ان ڪري ڏينھن ڏني کي ڏاڍو ڏک ٿيو ھو ۽ ھن رات جي ماني نہ کاڌي ھئي (ٻئي ڏينھن صبح جو ڊبل نيرن ڪئي ھئائين.)

ان ڪري ڏينھن کان ڏنو واندکائيءَ جي وقت کو نہ ڪو محبت جو ڊائلاگ ياد ڪندو رھندو آھي. مان جڏھن ڪٹھڙي وڻان لنگھيس تڏھن ڏنو ياد ڪري رھو ھو، "ممان مممحبت —"

"نہ يار نھ،" سندس ڪلھي تي ھٿ رکندي چيم، "چئہ تھ، مان، منھنجي آرزو، مان توسان محبت ڪيان ٿو، تون منھنجو روح، منھنجي زندگي، منھنجي ڪائنات آھين."

ڏني منھن ورائي منھنجي اکين ۾ نھاريو. ڪجھ چوڻ چاھيائين پر چئي نہ سگھيو. تڏھن اوچتو سندس چپ ڪنبڻ لڳا ۽ اکين ۾ پاڻي تري آيس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڏوري کي جهليندي، دلداري ڏيندي چيومانس، "دل نہ لاھ ڏنا، مان توکي محبت جا اھڙا اھڙا تہ گر ڏسيندس جو چالاڪ کان چالاڪ عورت بہ تنھنجي دام ۾ ڦاسي پوندي."

رڌڻي جي جاري مان رمل پڇيو، "ڪيڏانھن ٿو وڃين ڪاريگر؟"

"سرحد پار."

"چڪن برياني تہ نري ويندي."

"اجھو ٿو موٽان."

"ڏھ منٽ؟"

"ھا، ڏھ منٽ."

ڪڏيءَ مان نڪري پيدرو دسوزا روڊ تي اچي بينس. روڊ مان ڦٽندڙ گھٽين ۾ مائيڪل پنھنجن ساٿين سميت سائيڪل ھلائي رھيو ھو. پريان ئي ھٽ لوڏيائين. رستو پار ڪندي ھٽ لوڏي ڪيس جواب ڏنمر.

زرينہ پوئين در جي وٽيءَ مان آھستي چيو، "الا ڪيڏو نہ سڪايو ٿئي."

"سچ!"

"توھان ڪراچيءَ وارا ڏاڍا سنگدل آھيو."

"ڪراچيءَ وارا! ٻيو ڪوبہ آھي چا؟"

"ڏاڍو پورڙو ٿو ٿئين! شيطان."

"شيطان سڏيو اٿئي، تنھنڪري پاڻ کي خوشنصيب ٿو سمجھان."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

وٽي وڃائيندي چيائين، "اندر اڃ تہ ڪو ڏسي نہ وٺي."
اندر ويس. هن در بند ڪري ڪڙو چاڑهي ڇڏيو. منهن ورائي مون کي ڳراٽڙي پاتائين.
چيائين، "منهنجي قرب لاءِ تو وٽ تر جيترو بہ قرب ڪونهي."
"آهي، چو نہ آهي!"
"ڪوڙا."
هوءَ مون کي ٻانهن کان ڇڪيندي ڪمري ۾ وٺي وئي. مون کي پلنگ تي ليٽائي، پاڻ پاسي واري ڪمري ڏانهن هلي وئي.
پلنگ جي پاسي ۾ سائيڊ بورڊ رکيل هو، جنهن تي ڪنهن ڪراڙي جي فريم ۾ جڙيل تصوير رکي هئي. هڪ نظر ۾ پاڻيم تہ منهنجي ڏاڏي جي تصوير هئي. پاسو ورائي غور سان تصوير ڏانهن ڏٺم. نہ. تصوير منهنجي ڏاڏي جي نہ، پر زرينہ جي زميندار مڙس جي هئي. تصوير جي پاسي ۾ ميڪ اپ جو سامان ۽ مردانہ طاقت وڌائڻ، پيدا ڪرڻ ۽ ديرپا جڳاءَ لاءِ دوائن جون ٻہ چار شيشون رکيون هيون. 'بيمثال' ڪيپسولن جي شيشي ڪٽي استعمال ۽ ترڪيب جو اشتهار پڙهڻ لڳس. سوچيم، سپاٽي انٽرويو آهي، متان ڪو مت جو ماريل نوڙهو ميمبر انهن ڪيپسولن جي باري ۾ سوال پڇي ويهي! هڪدم هٿ وڌائي 'سلاجيت' گورين جي شيشي ڪٽي گورين جا حيرت انگيز ڪارناما پڙهڻ لڳس. زرينہ ڪمري ۾ موٽي آئي. ان وقت مان

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

‘نائيٽ پلز’ جي تعريف پڙهيو رهو هوس، جنهن تي آدمخور چيتي جي تصوير ٺهيل هئي. زرينہ کان پڇيم، “هي دوائن کائڻ کان پوءِ، ماڻهو انسان مان ڦري جانور ٿي پوندو آهي چا؟”

جهٽ ڏيئي شيشي منهنجي هٿ مان ڦري ورتائين. چيائين، “توکي وري هنن ڪنين گورين جي ڪهڙي گهرج!”

جواب ڏيڻ لاءِ وات کوليم تہ هن هڪ گلاب جمون منهنجي وات ۾ وجهي ڇڏيو ۽ پرسان ئي پلٽي ماري، پلنگ تي ڇڙهي ويني.

گلاب جمون اڳري، اوڳرائي ڏيئي، نڙي صفا ڪندي چيم، “تنهنجو مڙس منهنجي ڏاڏي جيڏو آهي.”

زرينہ هڪ ٻيو لڏون منهنجي وات ۾ وجهندي وراڙيو، “منهنجي گهر واري کي ٽين زال مان جيڪا ڏيءَ آهي، سا مون کان وڏي آهي.”

لڏون کائي رهيو هيس تہ هن حبشي حلوي جوٽڪر مون ڏانهن وڌايو. کيس منع ڪيم، “نہ نہ ترس. اڄ اسان چڪن برياني رڌي آهي. مان هيءَ منائي پنهنجي ڪڏيءَ ۾ ڪٽي ويندس ۽ وڃي دوستن سان کائيندس.”

هن حبشي حلوي جو ٽڪر منائيءَ جي پيتيءَ ۾ رکندي پڇيو، “چڪن برياني چاهي؟”

“ڪڪڙ جو پلاءُ.”

“ڪنهن رڌو آهي؟ تو؟”

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"رمل."

"اهو رمل ڪير آهي؟"

"رمل منهنجو سنگتي آهي ۽ ايندڙ آچر تي ڊپٽي ڪمشنر ٿيندو؟"

"تپيدار نه ٿيندو؟"

"نه. ڪيس هڪ رات ۾ تاج محل نهرائڻ جي تمنا ناهي."

هوءَ منهنجي پر ۾ ليٽي پيئي ۽ آڱرين سان منهنجن وارن ۾ ڦٽي ڪرڻ لڳي.

مون اکيون بند ڪري ڇڏيون. ڪن رکي چيم، "هن ڪمري ۾ ڇهه دريون، اٺ روشندان، ۽ به در آهن. آهن نه؟"

"چو؟ پڇي ويندين چا؟"

"چري، سياڻي مون کي انٽرويو ڏيڻو آهي." وراڻيم، "پنهنجي Observation يعني مشاهدي جو امتحان پئي ورتم."

"اهو انٽريٽ چا آهي؟"

"ڪجهه نوڙها، پوڙها، ۽ سياڻا ماڻهو، بيروزگار، بيوقوف ۽ پوڪن کي نوڪريءَ ۾ رکڻ کان اڳ ڪائنٽن حساب ڪتاب ونندا آهن. ان سموريءَ جڻ کي انگريزيءَ ۾ انٽرويو چئبو آهي."

"آئي مان منيس! الاءِ چا چئي وئين!"

"نه سمجهيئه؟"

"نه."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"چگو جو نہ سمجهيئهه،" وراٹيم، "اها اسان جي ئي سمجهڻ جي گالهه آهي."

زرينہ خاموش رهي. مون اکيون بند ڪري ڇڏيون. هوءَ منهنجن وارن ۾ آڱريون ڦيرائيندي رهي.

پچيومانس، تنهنجو ڏاڏي جيڈو مڙس ڪيڏانهن ويو؟"

خفي ٿيندي وراٹيائين، "مون کي گنهگار تہ نہ ڪر."

"ء هي جو مان توسان گڏ سمهيو پيو آهيان سو ڇڻ —"

هن مون کي جملو پورو ڪرڻ نہ ڏنو ء منهنجي وات تي هٿ رکي ڇڏيائين.

ڪجهه دير رکي، گهٽيل آواز ۾ چيائين، "اسان سپاٹي صبح جو جيڪب آباد موٽي ويندا سين."

"سپاٹي صبح جو مون کي انترويو ڏيڻو آهي."

ڪو وقت ٻئي خاموش رهياسين. پوءِ جهيٹي آواز ۾ گالهايائين، "اسان ايندڙ اونهاري موٽي ايندا سين. تون مون کي ڏاڍو ياد ايندين."

هوءَ اڳتي سري آئي ء پنهنجو منهن منهنجي ڪلهي تي رکي ڇڏيائين.

ڪانئس پچيم، "جيڪب آباد ۾سپ ڪان وڌيڪ گرمي ڪهڑي ڏينهن پئي هئي ء ان ڏينهن ٽمپريچر ڪيترو هو؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ڏاڍي گرمي ته پوئين ٻکر واري عيد ڏهاڙي پئي هئي،" هن وراٽيو، "ان ڏينهن اسان جا ٻه ڪتا ۽ هڪ ڪڙمي ڪانيون ڪندي مري ويا هئا. پر اهو مو ٽمپريچر ڇاهي؟"

"ٽيمپريچر معنيٰ بخار."

"ان ڏينهن ڪنهن کي به بخار نه ٿيو هو."

پوءِ هن ڪيتريءَ دير تائين مون کي پنهنجين ٻانهن مان نه ڪڍيو. چيائين، "تون گذريل سال کان ڏٻرو ٿي ويو آهين."

وراٽيم، "ڏٻرا ڍور ٿيندا آهن. مان ماڻهو آهيان، ڳري ويو آهيان."

"تون روز مڪ ۽ بسري پوري کائيندو ڪر."

"حاضر، ٻيو ڪو حڪم."

"ڪڪڙ، تتر ۽ ڦاڙهي جو گوشت جام کائيندو ڪر."

"ٻيو ڪجهه؟"

چوندي رهي، "توهان شهري ماڻهو ڍالدو گيهه کائيندا آهيو. تون نه کائيندو ڪر. تون سنڌ جو سچو گيهه کائيندو ڪر."

"حاضر."

اوچتو پڇيائين، "مون کي وساري ته نه ڇڏيندين؟"

"نوڪري ملي ويئي ته پوءِ نه وساريندومانءِ."

ٻاهرين در تي کڙڪو ٿيو.

هوءَ ڇرڪ پري اٿي ويني. چيائين، "پايان ٿي هو اچي ويا آهن. تون وڃ."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"منائيءَ جو ڏبو ڪٽي وڃان؟"

"ها." سائيڊ بورڊ جي خاني مان نوٽن جي مٺ پري منهنجي ڪيسي ۾ وجهندي چيائين، "جيئرا رهياسين ته ايندڙ سال ملنداسين."

"مان جيئرو هوندس. ان جي مونکي پڪ آهي. تون پنهنجو خيال ڪر." وراڻيم، "مصيبتون مون کي مرڻ نه ڏينديون."

هوءَ مون کي پٽر جي پوئين در تائين ڇڏڻ آئي. اکين ۾ آب هئس. چيائين، "شل صوبيدار ٿئين."

"واهه. پوءِ ته مان تنهنجي مڙس جو سنگتي ٿي پوندس."

چيائين، "اڄ ته موڪلايون."

موڪلايوسين. مون ڪيس پنهنجين ٻانهن ۾ ڪڍي چاهيو، پر ڪٽي نه سگهيس. پڇيم، "تنهنجو وزن اڌائي سؤ پائونڊ ڪن ته ٿيندو؟"

"الاءِ، پر ٽن مڻ ڪان مٿي نه ٿيندیس." هن مون کي پنهنجين ٻانهن ۾ پيڪوڙيندي چيو.

چيم، "زور نه ڏجانءِ، مون کي سياٽي انٽرويو ڏيڻو آهي."

زرينہ مونکي پنهنجي پاڪر مان آزاد ڪيو. مان ڊوڙ پائي، بلٽ کولي، پيدرو ڊسوزا روڊ تي وڃي بينس.

ڪڏيءَ جي ڪٺهڙي وٽ ڏنو بينو هو، ۽ محبت جو ڊائلاگ ياد ڪري رهيو هو. سندس ڪليل وات ۾ هڪ جمو وجهي ڇڏيم. هو جمو چٻاڙڻ لڳو ۽ محبت جو ڊائلاگ چوڻ ڇڏي ڏنائين. ڪيس ٻانهن کان ڇڪيندو ڪڏيءَ ۾ ونې آيس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪڏيءَ جي وچ ۾ فرش تي رمل تڏو وڇائي وينو هو. اڳيان چڪن برياني‌ءَ جو ديڳڙو ۽ خالي ٿالهه هئس.

بک ۾ پاهه پئي ٿيس. چيم، "يار رمل، سخت بک لڳي آهي."

وراڻيائين، "اول ٽي رپيا پنجانوي پيسا ڪڍ، پوءِ مرغ برياني‌ءَ جو گرهه ملندءِ."

"چو؟ چا جا پئسا؟"

"واهه پٽ ڪاريگر! چا جا پئسا!" رمل نج شڪارپوري لهجي ۾ چيو، "چمپل جا، ٻيو وري چا جا، پيٽو."

"وڃ بابا وڃ، مرين چو ٿو،" رمل کي ٽي رپيا پنجانوي پيسا ڏنم. رمل پيسا کيسي ۾ وجهي، ديڳڙي جو ڍڪ لاهي چڏيو. بکايل هئاسين. پوءِ جڏهن دال – چانور ديڳڙيءَ مان ڪڍي ٿالهه ۾ وڌائين، تڏهن ڪجهه جهڪياسين ۽ گرهه مٽان گرهه ڪٽندا وياسين.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڏرتيءَ جي ڏوڙ، آسمان جا تارا

جنهن ڏينهن سندس عزت لٽي هئائين، تنهن ڏينهن خواب خيال ۾ به نه هئس، ته فقط ڪجهه مهينن کان پوءِ هوءَ سندس جان جنجال ۾ وجهي ڇڏيندي، ۽ جيئڻ عذاب ڪري ڇڏيندي.

ڳوٺ موٽيو ته سيراج ٻڌايس، "شاهو، باليءَ جي پيٽ ۾ تنهنجو ٻار آهي!"

مسلسل خيالن جا سلسلا شاهوءَ جي دماغ کي وکوڙي ويا. هڪ غريب، مسڪين ۽ مفلس پيلياڻي هن لاءِ مسئلو ٿي پيئي. هڪ آزاد، بي پرواهه شخص جي پيرن ۾ جڙ زنجير پئجي وئي.

هڪ ان ڏينهن کي ملامت ڪرڻ لڳو، جنهن ڏينهن پيلن جي ٽوليءَ روهڙي اسٽيشن ٻاهران گهانگهوٽي ميدان ۾ پنهنجا پڪا ۽ جهڳيون اڏيون هيون. منجهن بالي به هئي، ميري، گدلي، جوئن واري بالي.

انهن ڏينهن ۾ شاهو وئڪيشن گذارڻ لاءِ ڳوٺ آيو هو.

جوانيءَ جي رواني کي نه ذات پات روڪي، نه دين ڌرم ڏيرج ڏئيس. باليءَ جي چلڪندڙ جواني جهٽ روهڙي شهر جي نگاهن جو مرڪز ٿي پيئي. سندس بدمست جوبن چتين لڳل ڪپڙن مان

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

جهاتيون ٿي پاتيون. آواره ته بدنام هوندا آهن. سندس عيش اکين جي الکي ۽ بن چئن لذيذ لفظن تائين محدود هوندو آهي، پر جن شريفن کي عطر ۽ سينٽ سان هبکاريل جسم ميسر هوندا آهن، سي به پنهنجون چمکندڙ موٽرون ۽ ٽانگا ترسائي، بالي‌ءَ کي پنيلائٽ لڳندا هئا، پر هوءَ جهنگلي گل هئي. جنهن به هٿ وڌايو، زخمي ٿي موٽ کاڌي. هوءَ آدم کان حوا جو انتقام هئي. سندس ڪم هو صبح کان شام تائين کارا ناهڙ. شام جو جڏهن به چار کارا کٽي وڪڙ لاءِ نڪرندي هئي، تڏهن سڄي ڏينهن جو ٽڪ لاهڙ لاءِ هوءَ پنهنجي جسم کي کاريهر جهڙا ڪر ڏيندي هئي. پلا ڪير نه ڏنگجي!

هوءَ هئي به بيحد سلوٽي. پهرين ڏينهن بالي‌ءَ کي ڏسڙ شرط سراج شاهوءَ کي ڪن ۾ چيو، "چوري نمڪين آهي."

"قهر ڪندي بابل،" شاهوءَ چپن تي زبان ڦيريندي چيو، "روهڙيءَ کي اروڙ ڪري ڇڏيندي."

"رڳن ۾ ڪنهن نيڪ خاندان جو خون اٿس."

شاهوءَ ٽيڏيءَ اک سان سراج ڏانهن ڏٺو. ٽوڪ سهي ويو. چيائين، "پيلن، مينگهواڙن ۽ اڇوتن جي جسم ۾ وڏن وڏن شريف خاندانن جو خون هوندو آهي."

بالي بهترين پيوند جو گل هئي.

شاهو بالي‌ءَ لاءِ واجهائڙ لڳو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

شاهوءَ کان سواءِ سيئي جوان پنهنجي پنهنجي قسمت آزمائي چڪا هئا، پر هر ڪنهن جو منهن وجي پٽ سان لڳو. اميدوار جوانن مان فقط شاهو ئي بچيل هو، جنهن سان باليءَ جي ڏي وٺ نه ٿي هئي. شاهو پراڻو پاپي هو. عورتن جي معاملي ۾ خبردار رهندو هو. اٽڪلن کان واقف هو. ڪاليج کان وٺي پاڙي جي جوان عورتن تائين، ڪابہ سندس ڇار مان نڪري نہ سگهندي هئي. عورت کي قاسائڻ ۽ راضي ڪرڻ جا هن کي پنهنجا طريقا هئا. آزمايل نسخا هئس. راهون سجاتل هيس.

اول هن باليءَ کي نظرانداز ڪري ڇڏيو. ڏانهنس اک کڻي بہ نہ نهاريندو هو. مٿس پنهنجي شرافت جو رعب ويهارڻ لاءِ مٿي تي ٽوپي رکي، سندس آڏو لنگهي مسجد ۾ ويندو هو. مسجد جي در وٽ ترسي، اک ٽيڙ ڪري ڪيس ڏسندو هو. باليءَ جون نگاهون اڪثر سندس تعاقب ۾ مسجد جي در تائين هليون ايندیون هيون. هو نماز پڙهڻ بنا، مسجد جي پوئين در مان نڪري جندل ڪاسائيءَ جي جوئا جي ٽڪريءَ تي وجي پهچندو هو.

سراج، شاهوءَ جي ڪُجهين، اٽڪلن ۽ حرفتن کان واقف هو. پر جيڪا چال هن باليءَ سان چلڻ شروع ڪئي هئي، تنهن سراج کي بہ اچرج ۾ وجهي ڇڏيو. هڪ ڏينهن سراج شاهوءَ کي ڏوري ۾ چهنڊڙي پائيندي چيو، "شهر جا چڪن تڪا ڪائي ايڏو تہ ڏءُ ڪيو اٽئي، جو جهنگلي تتر کي ڪٽ ۾ ئي نٽو آڻين!"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

شاهوءَ کنگهي نڙي صاف ڪئي. چيائين، "ابابيلن جو شڪار تير ڪمان سان نه ڪبو آهي."

هڪڙي ڏينهن شاهوءَ بالي‌ءَ کان ڪارو خريد ڪيو. بالي‌ءَ سامهون رکيل ڪارو شاهوءَ ڏانهن وڌايو.

"نه نهه، اهو نهه. هو، جيڪو پريان رکيو آهي." شاهوءَ هڪ ڪاري ڏانهن اشارو ڪيو.

هوءَ پنهنجي جاءِ تان اٿي. آرس موڙيائين. ڪارو کڻي آئي. شاهوءَ ڪارو جاچي ڏنو. چيائين، "هن ۾ وڏيون وٿيون آهن."

"شاجي لاءِ ٿو ونين؟"

شاهوءَ کان جرڪ نڪري ويو. پاڻ سنپالي بالي‌ءَ جي اکين ۾ نهاريائين. بالي‌ءَ جي چپن تي دل لپائڻ جهڙي مرڪ هئي. ٻيهر پڇيائين، "شاجي لاءِ ٿو ونين؟ انبن لاءِ، يا خارڪن لاءِ؟"

شاهوءَ پنهنجو ساهه آجو ٿيندو محسوس ڪيو. وراڻيائين، "ڪارڪن لاءِ."

"ترس. خارڪن لاءِ خارو مان ٿي ڳولي ڏيانءِ." هوءَ ڪارا هيٺ مٿي ڪرڻ لڳي. هڪ ڪارو ڳولي کڻي آئي. "هي خارو اٿئي خارڪن لاءِ."

ڪارو ونندي شاهوءَ سندس اکين ۾ جهاتي پاتي. پانيائين، سندس اکين جي اونهي ساگر ۾ ٻڏي ويندو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ويندي ويندي چيائين، "هڪ سنو ڪارو ناهي رڪجانءِ. سياڻي ڪٽڻ ايندس." باليءَ ڏانهن پيسا وڌايائين.

"خارو ڪنرر ايندين، تہ پيسا بہ سپارين ڏجانءِ." هن ڪنڌ کي خم ڏنو.

شاهوءَ جي دل وجي ڪوڙڪيءَ ۾ اٽڪي.

ٻئي ڏينهن ڪارو ونڊ ويو تہ باليءَ چيس، "هي خارو تولاءِ ناهيو اٿم."

"منهنجي لاءِ؟"

"هائو." هوءَ ڪارو ڪٽي آئي. ڪارو شاهوءَ ڏانهن وڌائيندي چيائين، "ڪيال سان ناهيو اٿم."

"سچ؟"

"هائو."

"چو؟"

بالي منجهي پيئي. جواب نہ پئي سجهيس. نيٺ ڳيت ڏيندي چيائين، تون نماجي آهين نهہ ان ڪري."

شاهوءَ ٽهڪ ڏنو. ڪيس جواب نہ ڏنائين.

باليءَ چيو، "هن خاري جا بہ رپيا ونندي مانءِ."

"چو؟"

"ڪيال سان جو ناهيو ٿم." باليءَ ڪنڌ کي خم ڏنو ۽ شاهوءَ ڏانهن چتائي ڏنائين.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

شاهوءَ ساڻس اک ملائي نہ سگھيو. کانئس پڇيائين، "ڏينهن ۾ گھٽا کارا ناهي ونندي آهين؟"

"ڪڏهن ٿي، ڪڏهن چار."

"تڏهن تہ ڪافي ڪمائي ونندي هوندينءَ!"

"سيئي تہ نہ وڪامندا آهن. ڪڏهن ٻہ، ڪڏهن ٽي."

"پوءِ بہ تولاءِ کوڙ آهن."

"مان هيڪلي تہ نہ آهيان. منهنجي ڪراري ماءُ آهي. انڌو پيءُ آهي."

بالي‌ءَ عام رواجي نموني چيو.

"تنهنجو پيءُ انڌو آهي؟" شاهوءَ جي چپن تي ننڍڙي ڪنڊ مرڪ ڦهلجي ويئي.

"ها."

"ڪيئن ٿي چوين." شاهوءَ جي منهن تي بدستور مرڪ مهڪندي رهي.

بالي‌ءَ حيرت مان ڏانهنس نهاريو. هوءَ سندس سوالن جي تهہ تائين پهچي نہ سگھي. تڏهن بہ چيائين، "منهنجو پيءُ انڌو آهي. مان ڪيس پارين پرين ڏيندي آهيان. هو ڏسي بہ نہ سگھندو آهي."

"سمجهيم، تہ اهو انڌو شخص تنهنجو پيءُ آهي." شاهوءَ جي منهن تان مرڪ گم ٿي ويئي. چپن ۾ پڪيو، "ويچارو."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

بالي ءَ جي حيرت دور نہ ٿي. سندس هٿ اڏ نيهل ڪاري وٺ بيهي رهيا. شاهوءَ هڪ ئي سوال سان ماني پاڻي ءَ جي اونهائي پرکي ورتي هئي.

ڳالهه جو سلسلو جاري رکڻ لاءِ چيائين، "پاڻ ۾ گهٽا ياءُ ييڻ آهيو؟"

"هڪ ياءُ ءِ به ييندرون."

"هو به ڪارا ناهيندا آهن؟"

"اون هون،" هن ڪارو ناهيندي جواب ڏنو، "منهنجو ياءُ گڏهن تي متي ڏوئيندو آهي."

"ءِ ييندرون؟"

هن ڪنڌ ڪٽي شاهوءَ ڏانهن ڏٺو. گهڙي ڪن شاهوءَ ڏانهن ڏسڻ کان پوءِ ڪنڌ جهڪائي ڇڏيائين. وراڻيائين، "ٻئي ڏنڊو ڪنديون هيون."

"چا!" شاهوءَ کان حيرت مان دانهن نڪري ويئي.

"هلنديون هيون،" بالي ءَ جي چپن تي زهر آلود مرڪ تري آئي. ڇڻ ٻنهي تي ننڍولي پئي ڪيائين.

"پوءِ؟"

"وڏي هڪ پنجابي بدمعاش سان سادي ڪري پڄي وئي،،" هن ڪارو ڪشيندي چيو، "ءِ هن وجي بجار ۾ ويهاريس."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ننڍي پيٽ جي باري ۾ شاهوءَ کانئس ڪجھ نہ پڇيو، پر هن پاڻ ئي کيس ٻڌايو، "ننڍي هڪ بروچ سان شڪارپور پڄي ويئي."

هوءَ اوچتو اداس ٿي ويئي. آواز ۾ڀرجي آيس. اکين جي چمڪ اجھامي ويس. گھٽيل آواز سان چيائين، "ڪجھ ڏينھن کان پوءِ منھنجي پير جو اگھارو لاس سنڌوءَ جي ڪپ تي پيو ھو."

اکيون آليون ٿي ويس.

شاهوءَ جھيڻي آواز ۾ چيو، "مرد بيحد ظالم ھوندو آھي، بالي"

"تون بہ تہ مرد آھين."

"مان باغي آھيان، بالي."

ھن جواب نہ ڏنو، خاموش رھي. نہ وري شاهوءَ ئي ڪجھ ڳالھايو.

ھن کارو کنيو ۽ ڪنڌ جھڪائي اڳتي نڪري ويو.

شاھو ساموندي ڏاڙيل وانگر ھوا جي رخ جو انتظار ڪرڻ لڳو.

ھڪ ڏينھن مسجد ڏانھن ويندي، باليءَ وٽ ڪن لاءِ ترسندي چيائين، "بالي، تو جھڙي محنتي چوڪري مون عمر ۾ نہ ڏٺي آھي."

ھن منھن مٽي ڪري، ڪارن ڪارن نيٽن سان شاهوءَ ڏانھن نھاريو. شاهوءَ سندس ذھن کي سوچڻ جي فرصت نہ ڏني. چيائين، "محنت عيب آھي نہ پاپ. محنت عورت جو شان آھي، بالي."

۽ جڏھن شاھو مسجد ڏانھن وڌي ويو، تہ الاءِ ڪيتريءَ دير تائين ھوءَ پنھنجي رڌ مغز سان ڏڙڪندڙ دل کي سمجھائيندي رھي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

تتل منجهند کان پوءِ جيڪا ٻوسٽ واري شام آئي هئي، تنهن ۾ هوءَ شاهوءَ جي ڪمري جي دريءَ وٽان لنگهي هئي. سانورو رنگ اس ۾ ٽامٽي هٽي ويو هئس. سهڪي رهي هئي. شاهوءَ ڪيس سڌ ڪري بيهاريو. هوءَ دڪيءَ تي کارا رکي، هڪ هٿ چيلهه کي ڏيئي بيهي رهي. ٻي هٿ جي آڱرين سان نرڙ تان پگهر اگهيائين. شاهوءَ در کولي کيس اندر سڏ ڪيو، "اندر اچ بالي. ٻاهر اس آهي."

"نه نهه. ٻاهر نيڪ آهيان."

"مون کان ڊپ ٿو ٿيئي چا؟"

باليءَ جي منهن تي مرڪ اچي ويئي. جواب نه ڏنائين. کارا کٽي اندر هلي ويئي. کارا فرش تي رکي اليڪٽرڪ پکي هيٺان ٿي بيني. ٻانهون مٿي ڪري وار سلجهايائين ته ٽونين مان پگهر جا ڦڙا ٽمڻ لڳس. شاهو ريفريجريٽر مان پاڻيءَ جي بوتل ڪڍي گلاس پري ڏنس. يخ جهڙو گلاس هٿ ۾ جهلي هوءَ گلاس جو پاڻي جاچڻ لڳي.

"ٻيو ڪجهه ته ناهي."

"مون تي به شڪ اٿئي بالي!"

ساڳي مرڪ باليءَ جي چپن تي تري آئي. جواب نه ڏنائين. گيت ڏيئي، يڪ ساهي سمورو گلاس پي ويئي. شاهوءَ ٻيو گلاس پري ڏنس. به چار ڏڪ پري، ٽڏو ساهه کڻي، هوءَ غاليچي تي ويهي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

رهي. ساهه جائيتو ٿيس تہ پڇيائين، "تون هت رهندو آهين، نماجي؟"

"منهنجو نالو نمازي ناهي،" هو ڪلي پيو، "منهنجو نالو شاهه محمد آهي. مونکي شاهو سڏيندي ڪر."

"هت رهندو آهين؟"

"ها، مان هتي رهندو آهيان."

هن ڪمري ۾ چئني طرف پنهنجون نگاهون ڦيرايون.

نظرون پردن تان ترڪنديون شوڪيس تي وڃي ڪتس. اڳتي وڌي شوڪيس جي سامهون وڃي بيٺي. گوڏن تي هٿ رکي جهڪي بيٺي.

"راندیڪا شو رکيا ٿئي؟" هن شاهوءَ ڏانهن ڏسندي پڇيو، "بار اٿئي شا؟"

"اجا شادي نہ ڪئي اٿم."

"تہ پوءِ راندیڪا شو رکيا ٿئي؟"

"اهو فيشن آهي، بالي."

باليءَ کي شاهوءَ جو جواب سمجهه ۾ نہ آيو. راندیڪا ڏسندي پڇيائين، "هي شاهي؟"

"رڇ."

"رش تہ ڪارو ٿيندو آهي."

"ڪي رڇ اڃا بہ ٿيندا آهن."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ءِ هي پولڙو بہ رکيو ٿئي!"

"ها پولڙن ۾ هڪ خوبي ٿيندي آهي."

"ڪهڙي؟"

"پولڙا بهترين نقل ڪري سگهندا آهن."

هوءَ ٿهڪ ڏيئي کلي پيئي. پچيائين، "هي سڀ راندين کيتري جا هوندا؟"

"فقط هن اڇي رڇ جي قيمت ساڍا ٻارهن رپيا آهي."

هوءَ ڏندن ۾ آڱر ڏيئي هڪدم شوڪيس وٽان هٽي ويئي. وڃي ڪتابن جي ڪٻٽ وٽ بيني. ڪتابن جو ڪٻٽ قد ۾ ڪائنس ڏگهو هو.

"هي سڀ تو پرهيا آهن؟"

"ها،" شاهوءَ جو ڪنڌ آڪڙ ۾ سيٺجي ويو.

باليءَ تي شاهوءَ جي جواب ۾ ڪوبہ اثر نہ ٿيو. هوءَ موٽي وڃي راندين جي شوڪيس وٽ بيني. ڪجهہ دير راندين ڏسي، ڪارن وٽ اچي بيني، پچيائين، "خارو ونندين؟"

"وڏا آندا اٿئي."

"وڏو ئي ڪرين وٽ."

"نهہ. وننڊس تہ ننڍيو. اڄ نهہ، تہ سياڻي."

"تہ پوءِ سيارين تنهنجي لاءِ ناهي ڪرين ايندیس." هوءَ ڪارا ڪٽي وڃڻ لاءِ تيار ٿي بيني.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"پر اچجانءِ جلد."

"هن مالهه نهه؟"

"نهه، هن مهل مان نماز تي ويندو آهيان."

"منجهند ڏاري اچان؟"

"ها."

هوءَ دکي لهي ويئي.

شاهو ايندڙ منجهند جي تات ۾ لڳي ويو. سندس ڪمري کان پوءِ اوطاق هئي، ۽ اوطاق کان پوءِ هئي حويلي. شاهوءَ کي اها به ڄاڻ هئي ته سڄڻ جي اونهاري جي منجهند، سياري جي اڌ رات جهڙي ويران هوندي آهي.

ٻئي ڏينهن جي منجهند روز کان وڌيڪ گرم هئي. گهرن جون پٽيون تپي لوهه ٿي ويون هيون. ڏامر جا رستا نرم ٿي ويا هئا. اليڪٽرڪ پکن مان اوبر پئي نڪتو. شاهو منجهند جي ماني کائي پنهنجي ڪمري ۾ اچي وينو. جڏهن پاسي واري سڄڻ اسڪول کي موڪل ملي ۽ ٻارڙا نينگ ٽپا ڏيندا، گهٽيءَ مان لنگهي ويا، تڏهن شاهوءَ ريفريجريٽر مان لنڊن بيئر جي بوتل ڪڍي ۽ پکي هيٺان آرام ڪرسي وجهي ويهي رهيو. دريءَ وٽان سڄڻ اسڪول جا ٻه ڪراڙا ماستر اچي لنگهيا، اس کان بچڻ لاءِ مٿي تي ٽوال وڌا هئائون. شاهوءَ جي ڪمري جي ڪليل دري ڏسي ڪيس ڪيڪاريائون، "ننڍا شاهه خوش ته آهين؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"توهان جون دعائون گهرجن،" شاهوءَ رکائيءَ سان وراٽين.

"چو ٿو اسان امتي گنهگارن کي لڄارو ڪرين شاهه،" هڪ ماستر ذري گهٽ ٻاڌائيندي چيو، "اسان جو ٻنهي جهانن ۾ آسرو توهان ئي ته آهيو."

شاهوءَ سندس جواب ٻڌو اڻ ٻڌو ڪري ڇڏيو. منهن ٻئي طرف ڪري ڇڏيائين. ماستر اڳتي هليا ويا. هن بيئر گلاس ۾ پيٽيو. ڪن ۾ گلاس تي ٻاهران موتين جهڙا قطرا نمودار ٿيا.

ان وقت بالي، پگهر ۾ آلي، سهڪندي، کارا کٽي دکيءَ تي اچي بيني. شاهوءَ جهٽ اتي سندس لاءِ در کوليو. هوءَ اندر گهڙڻ شرط کارا اڇلائي پکي جي هوا ۾ ٿي بيني. گهڙي ڪن بيهي، ويهي رهي. شاهوءَ ٻئي گلاس ۾ بيئر وجهي ڏانهنس وڌايو. ٽڪل هئي، اجايل هئي، ٻه چار ڏڪ لاڳيتا پي ويئي. ڪسارو لڳس ته پڇيائين، "شاهي؟"

"نه جو شربت،" شاهوءَ نهه ڦهه وراٽيو.

"گهرون ٿڏو آهي."

"ها."

"ٻه ٽي ڏڪ پري چيائين، "نه جي شانو ٻه ٽڏي هوندي آهي."

"هي شربت ٻه ٽڏو آهي."

"ها،" بالي لاپرواهيءَ سان وراٽيو، "پر اسان گريب آهيون، فقط نموريون چوسيندا آهيون."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

شاهو خاموش رهيو.

هن گهگهري سان منهن اگهندي چيو، "ڏاڏو ٽڏو آهي."

"هڪ گلاس سان سڄي رگھ ختم، تراوت محسوس ڪندينءَ."

هن گلاس چپن سان لڳايو ۽ سپ سپ ڪري پيئڻ لڳي. شاهوءَ کان اڳ گلاس خالي ڪري ڇڏيائين. شاهوءَ لوٽيل بادامیون ۽ کاڄا اڳيان آڻي رکيس ۽ گلاس ٻيهر پري ڇڏيائينس. هن ٻہ چار بادامن جا داڻا وات ۾ وجهي، بيئر جو ڏڪ پريو.

پڇيائين، "هي سربت تون روج پيئندو آهين، نماجي."

"ڏس بالي،" شاهوءَ سندس ٻانهن ۾ هٿ وجهندي چيو، "مون کي نمازي نہ سڏيندي ڪر."

"شو؟" باليءَ لاڏ مان پڇيو.

"بس ائين ئي،" شاهوءَ سندس ٻانهن ڇڏي ڏني.

"سڄي روهڙيءَ ۾ هڪ تون ئي اسراف آهين." هن ڏڪ پريو، "ٻيا تہ ڄڻ— ڄڻ-" هن جملو پورو نہ ڪيو. ٿهڪ ڏيئي کلي پيئي.

شاهوءَ رستي ڏانهن کلندڙ دري بند ڪري ڇڏي.

"تون نماجي آهين." هن کلندي کلندي بيئر جو ٻيو گلاس ٻہ خالي ڪري ڇڏيو. شاهوءَ سندس گلاس ٽمٽار ڪيو ۽ پر ۾ ويهي رهيس. باليءَ ٻہ ڏڪ پريا ۽ ٻانهون ڪنڌ هيٺان ڏيئي ليٽي پيئي.

شاهوءَ صبر جو دامن نہ ڇڏيو. ڪيس خبر هئي تہ عورت کي الجهائڻ جو بهترين طريقو آهي سندس تعريف! پل تہ عورت کڻي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

پڙهيل هجي يا جاهل، سادي هجي يا چالاڪ، گهاٽ گهاٽ جو پاڻي پيتل هجي يا پياسي؛ تعريف ۽ ساراهه جا ٻول سندس پيرن ۾ نيئر وجهي ڇڏيندا آهن.

"بالي تون ڪنهن ملڪ جي راڻي هجين ها."

"شو پلا؟" هن البيلائيءَ سان پڇيو.

"بڏايانءِ؟" شاهوءَ نونڻ غاليچي تي رکي ۽ ڏانهنس سري ويو.

"ها نماجي، بڏاءِ،" آواز وڇڙيس. بيئر سندس اکين ۾ سرخي آڻي بيهاري هئي.

"تون محنتي آهين، ايماندار آهين."

"تون ٻه ته ايماندار ۽ نماجي آهين،" لفظ لهجي ۾ ڇڇندا رهيس.

"تو وٽ هي ڪارا ڪارا نيٽ ٻه ته آهن." شاهوءَ سندس ڳالهه اٽڪي ڪندي چيو.

"منهنجي ماءُ چوندي آهي- ملا کوڦناڪ ٿيندا آهن." لفظ ٽٽل مالها جي موتين وانگر منتشر ٿيندا رهيا.

"۽ مان؟" شاهوءَ سندس ڳل تي هلڪي ٿڦڪي ڏني، "مان ته خوفناڪ ناهيان نهه؟"

"اون هون."

"تون اسان جي ملڪ جي راڻي هجين ها."

"مان سچ پچ اهري آهيان؟" بالييءَ شاهوءَ جي اکين ۾ ڏٺو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ها چري،" شاهو سندس وارن ۾ آڱريون ڦيرائڻ لڳو، "سوچيان ٿو، منهنجي زال تو جهڙي هجي."

بالي ۽ ڪرڙي ۽ وانگر شاهوءَ جي ٻانهن ۾ پاسو مٽايو. خماريل اکين سان شاهوءَ جي اکين ۾ ڏسندي چيائين، "ء ڪارا ڪارا نير به هجنس؟"

"ها، بالي ها،" شاهوءَ واءُ جو رخ پرکي ورتو. ڪن جي پاڙين تان آڱريون ترڪائيندو ڪنڌ تائين کڻي آيو. بالي ۽ جي بدن مان سيسڙاٽ نڪري ويو.

"اوهه، نماجي،" بالي ۽ پنهنجيون اکيون بند ڪري ڇڏيون.

شاهوءَ پنهنجو منهن بالي ۽ جي منهن ۾ ايترو ته ويجهو ڪيو، جو ٻنهي جا ساهه وڇڙڻ لڳا. هن سندس ڪن ۾ سرگوشي ڪئي، "بالي."

"هون."

"جيڪڏهن تون ڪارا ناهڻ چڏي ڏين، ته مان جيڪر توسان شادي ڪيان."

"اوئي الا!" بالي ۽ بند اکيون کولي شاهوءَ جي اکين ۾ چتائي ڏنو.

"مان پنجابي بدمعاش نه آهيان، جنهن تنهنجي پيٽ کي وجي بازار ۾ ويهاريو آهي."

هوءَ پٿر وانگر خاموش رهي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

شاهوءَ ڳالهايو، "مان بروچ نہ آهيان، جنهن تنهنجيءَ ٻيءَ ٻيٽ جو لاش سنڌوءَ جي ڪپ تي اڇلائي ڇڏيو هو."

بالي‌ءَ جي اکين ڇنيٽ ڇڏي ڏنو.

شاهوءَ سندس ذهن کي سوچڻ جي مهلت نہ ڏني. چيائين، "سڀ مرد هڪجهڙا نہ ٿيندا آهن."

بالي‌ءَ جو رڌ مغز لاجواب ٿي ويو. فقط ايترو چئي سگهي، "چرچا نہ نڪو ڪرين، نماجي."

"نہ بالي، نهہ" شاهوءَ هڪدم وراڻيو. "مان مڪار ۽ دغاباز نہ آهيان بالي، جو منڙيون منڙيون ڳالهيون ڪري توکي لٽي ڇڏيان."

بالي هيڪلائيءَ جي دائرن ۾ غرق ٿيندي ويئي. اکر نٽي اکليس. بيئير سندس ذهن ۾ پولار پيدا ڪري ڇڏيو.

شاهوءَ پنهنجي گرفت مضبوط ڪندي چيو، "ٻلا هڪ غريب چوڪريءَ جي عزت لٽڻ مان مون کي ڇا ملندو."

هڪ لمحي لاءِ بالي‌ءَ جي خماريل اکين ۾ روشنيءَ جا قنديل روشن ٿي، اجهامي ويا. نڙي خشڪ ٿي ويس. دل ۾ هپس محسوس ڪيائين. لفظ سندس ذهن ۾ وڇڙيا پي. نيٺ چيائين، "مان مشلمين بہ تہ نہ آهيان."

"مان سيد آهيان، جنت جو حقدار آهيان،" شاهوءَ ڪيس پاڻ ڏانهن ڇڪيندي چيو، "اسلام ۾ سڀ کان وڏو ثواب ڪنهن غير مسلم کي مسلمان ڪرڻ آهي. مان توکي مسلمان ڪندس."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

هوءَ خيالن ۾ لڙهي ويئي.

"ڇئه ته تون ڪارا ناهڻ ڇڏي ڏيندينءَ." شاهوءَ جذباتي آواز ۾ چيو،

"مان توسان شادي ڪندس. توکي پڙهائيندس. ڇگي خاندان ۾ اڻڻ ويهڻ سيکاريندس."

شاهو ڪجهه دير باليءَ جي جواب جو انتظار ڪندو رهيو. باليءَ آهستي آهستي پنهنجو منهن شاهوءَ جي ڇاتيءَ تي رکندي چيو،

"مان ڪارا ناهر شڏي ڏيندیس."

پوءِ بنا دير جي شاهوءَ باليءَ تي ائين لامارو ڏنو، جيئن باز جهڪيءَ تي ڏيندو آهي. باليءَ کي ائين سوگهو ڪيائين، جيئن بگهڙ ڊنل چيليءَ کي سوگهو ڪندو آهي. جهنگلي گل کي ڪنڊن سميت چيياڻي ڇڏيائين. معصوميت جي مکڙي مهڻي ڇڏيائين. گهائل پنڇي پرڙا هڻي ساڻو ٿي ڪري پيو.

تتل منجهند کان پوءِ جڏهن اداس ۽ ويران شام جا پاڇا پيا، تڏهن باليءَ پنهنجو پاڻ سنياليو. وکريل وار سنواريائين. اٿي بيني ته قدم ٽاپڙيس. پاڻ سنياڻي وک وڌايائين. هڪ هٿ آرام ڪرسيءَ جي ٽيڪ تي رکي بيهي رهي. ڪنڌ مٿي ڪري ڏڏو ساهه ڪنيائين. گيندڙيءَ وٽ وڃي، منهن تي ٻه چار ٻڪ پاڻيءَ جا هڻي، منهن گندیءَ سان اگهي ڇڏيائين. سانورو رنگ ڳاڙهاڻ مائل ٿي ويو هئس. شاهوءَ کان نظرون پي بچايائين. شاهو ٻه ساڻس اک ملائي نه سگهيو. ڳالهائڻ لاءِ وٽس ڪجهه ٻه نه هو. باليءَ جي موجودگيءَ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ھڪ ڪکو پي ٽيو. مرڪڻ جي ڪوشش ڪيائين، تہ لڳو ڇڻ روئي پوندو. شڪاريءَ جو ترڪش خالي ٿي چڪو ھو. ھن زندگيءَ ۾ ڪنھن بہ عورت کي حاصل ڪرڻ لاءِ ايڏي محنت نہ ڪئي ھئي. ايترا سانگ اڳ ڪڏھن بہ نہ رچايا ھئائين. ھن پاڻ کي ٽڪل محسوس ڪيو.

بالي‌ءَ جو ڪنڌ جھڪيل ھو. منھن مان پريشاني پي بکيس. ھوءَ ڪارا ڪٽي در طرف وڌي ويئي. در جو بلڻ لاھي، طاق کولي، چائنڊ وٽ وک روکي، منھن ورائي شاھوءَ ڏانھن ڏنائين. ھوءَ وياکل ھئي. ڇڻ تہ ڪنھن مساڻ جي ويراڳڻ ھئي.

ڪجھ چوڻ لاءِ سندس چپ چريا، "مان خارا ناھر شڏي ڏيندیس."

شاھوءَ کيس جواب نہ ڏنو ۽ نہ ئي ھن جواب جو انتظار ڪيو.

ھوءَ ٽڙندي ٽاپڙندي دکي لھي ويئي. شاھوءَ دريءَ جي شيخن مان ڏانھنس نھاريو. نانگڻ جا ڪر ڪمزور ٿي چڪا ھئا ۽ ھوءَ زخمي دمڻ وانگر چري رھي ھئي. شاھوءَ جون نگاھون سندس تعاقب ڪنديون رھيون، ۽ پوءِ جڏھن گھٽيءَ جي ڪنڊ وٽان ھوءَ بندر ڏانھن ڦري ويئي، تڏھن ھڪ فتح جو ٽھڪ، ڪامرانيءَ جو ٽھڪ شاھوءَ جي اندر مان ڦاٽ کائي نڪتو.

اھڙا لاتعداد ٽھڪ ھن موٽي وڃي ڪراچيءَ جي ھوٽلن ۽ ڪلبن ۾ ڏنا. ڪراچي بين الاقوامي شھر آھي، جتي لبنان، ايران ۽ يورپ جون حسين ساحرائون پاڪستاني پيسن ۾ وڪامنديون آھن. الاءِ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪيترا رنگين لمحا، الاءِ ڪيتريون حسين راتيون شاهوءَ ديسي ۽ ولائتي عورتن جي آغوش ۾ ڪاٽي چڏيون.

ڪهنه مشق شڪار جو تعداد ياد نه رکندو آهي. شاهوءَ بالي‌ءَ کي وساري چڏيو.

پر ڪجهه مهينن کان پوءِ شاهو جڏهن ڳوٺ آيو تهه، سراج کيس ٻڌايو، "بالي جي پيٽ ۾ تنهنجو ٻار آهي."

شاهوءَ سراج جي ڳالهه چرچي ۾ ٽارڻ چاهي، پر سراج کيس ٻانهن کان وني ڏونڏاڙيندي چيو، "هوءَ تنهنجي ٻار جي ماءُ ٿيڻ واري آهي، شاهو."

شاهوءَ پاڻ کي ڪرسيءَ تي چڏي ڏنو. منيون پڪوڙي سڄيءَ قوت سان ڪرسيءَ جي ٻانهن تي وهائي ڪڍيائين.

"اڪيلي سر مال هضم ڪرڻ چرچو ناهي، شاهه سائين،" سراج مٽس ڪلندي چيو، "يارن سان دغا ڪئي اٿئي."

شاهوءَ ڏانهنس ڏيان نه ڏنو. سراج شاهوءَ ڏانهن چتائي ڏنو. کيس گنهيار ڏنائين ته پاڻ ٻه گنهيار ٿي ويو. کيس اها پڪ نه هئي، ته شاهوءَ جهڙو آزاد مرد اهڙي معمولي مسئلي کي ايڏي اهميت ڏيندو، پر سندس هڪ ئي جملي شاهوءَ جي پيرن هيٺان ڌرتي ڪڍي چڏي. هڪ ئي جملي دماغ جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ باهه لڳائي چڏيس. اٽڪلن جي جنهن جبل کي ڍال سمجهيو هئائين، سو آتش فشان نڪتس. دل جنڊ جي پڙن ۾ چچرجڻ لڳس. ميري، گدلي،

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

جوئن واري پيلياٽي منهنجي ٻار جي ماءُ! نه نه. هوءَ منهنجي ٻار جي ماءُ ٿيڻ لائق ڪونهي. لفظ سندس روح جي ويرانين ۾ پڙاڏا ڪندا رهيا. بالي‌ءَ جي پيٽ ۾ گناهه! پگهر جا ريلا نرڙ ۽ لوندڙين تان ڪندا، سندس منهن آلو ڪندا رهيا. سندس پڪوڙيل منيون ڊريون ٿيڻ لڳيون. اندر ۾ اٿيل طوفانس سندس جسم کي نستو ڪري ڇڏيو.

سراج سندس حالت ڏسندي چيو، "سخت گيدي آهين شاهو."

شاهو خاموش رهيو.

"الائي ڪيترن خاندانن جا ناجائز ٻار پيلن وٽ پلجي پيل ٿي ويندا آهن." سراج ڪيس دلداري ڏيڻ لاءِ چيو، "تون ڇو ٿو پرواهه ڪرين."

"مان سيد آهيان سراج." شاهوءَ تلخ لهجي ۾ وراٽيو.

هو ڪرسيءَ تان اٿي پٽ ڏانهن منهن ڪري بيهي رهيو. ڪجهه دير ڪمري ۾ ماڻ ڇانيل رهي.

"دل ڇو لاٿي اٿئي؟" سراج شاهوءَ جي ڪلهي تي هٿ رکندي چيو، "تون انڪار ڪري ڇڏجانءِ، ته ٻار تنهنجو ناهي."

ٻار جو نالو ٻڌندئي شاهوءَ جي تن بدن ۾ پنيٽ پڙڪي اٿيا. آنريل من تي ميرو پاٽي پئجي ويس.

"ڪيس بدنامي‌ءَ جو پوءِ ڪونهي؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"بدنامي‌ءَ جو پؤ ٿيندو آهي عزت وارن کي. ٽڪي جي گمنام پيلياٽيءَ جي ڪهڙي عزت!"

"پر هوءَ گناهه چو پالي رهي آهي." شاهوءَ بيچين ٿي پڇيو.

"چوري ڏاڍي چالاڪ آهي." سراج سگريٽ دکائيندي وراڻيو، "تو کان پيسا ڇڏائڻ جي چڪر ۾ آهي."

"مان پيسا ڏيڻ لاءِ تيار آهيان."

"توتي کل ٿي اچي يار،" سراج کلندي چيو.

"مان چرچي لاءِ تيار ناهيان."

"تہ وجي چوانس گناهه ختم ڪري ڇڏي؟"

"هاڻ هڪدم. پر سڄو ڪم مات ۾ ٿيڻ گهرجي."

"دلجاءِ ڪر. فرشتن کي بہ خبر نہ پوندي."

سراج ٻاهر وڃڻ لاءِ در ڏانهن وڌيو. شاهوءَ کيس روڪيو. هو در وٽ بيهي رهو، "چو؟"

شاهوءَ ڳوري آواز ۾ چيو، "ڪنهن اسپتال ۾ هلڻ لاءِ راضي ٿئي تہ چگو ٿيندو. ڪجهه ڊاڪٽرياٽيون ۽ دايون منهنجون سجاتل آهن. هو ڪم ئي اهو ڪن."

"يار تون تہ صفا احمق آهين،" سراج بيزار ٿيندي چيو، "تون انڪار ڪري ڇڏ تہ ٻار تنهنجو ناهي. ٽڪي جي رن، ڪهڙي وجي جهانگيري انصاف جو گهنڊ لوڏيندي؟"

شاهو خاموش رهيو. خيال پٽڪڻ لڳس، چولين ۾ چلڻ لڳس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سراج چيو، "ڪهڙو ثبوت ڏيئي سگهندي تہ پار تنهنجو آهي، ڇئہ آهي ڪو ثبوت."

شاهوءَ ڪيس جواب نہ ڏنو. سراج سامهون اچي بينس. سراج ڪيس سمجهائيندي چيو، "ڪنهن جي بہ نرڙ تي لکيل ناهي تہ هو ڪير آهي، ڪنهن جو اولاد آهي ۽ جيڪڏهن ائين هجي ها، تہ دنيا جي آدمشماريءَ ۾ اڌو اڌ ماڻهو حرامي سڏائين ها. تون انڪار ڪري ڇڏ."

"ڪيئن انڪار ڪيان! مان ڪيئن انڪار ڪيان. توکي خبر ناهي، چا مون کي خبر ناهي تہ باليءَ جي پيٽ ۾ منهنجو پار آهي؟"

"ان مان چا ورندو؟"

"ڪجهہ بہ نهہ،" شاهوءَ گهٽيل آواز ۾ وراڻيو، "پر مان پنهنجي پار کي پيلن جي ٿوليءَ ۾ پٽڪندو ڪيئن ڏسي سگهندس."

"ڪجهہ ڏينهن ڪان پوءِ بالي پار سميت هتان ڏڪا ڪائي هلي ويندي."

"۽ مان پيلن جي هر ٿوليءَ ۾ هڪ هڪ پار کي پنهنجو پار سمجهي سيني تي بڙچيون ڪائيندو رهندس."

"پار سان تنهنجو چا! پل پيو ڏڪا ٿابا ڪائي."

"بيوقوف تہ ناهين سراج،" شاهوءَ خارن مان چيو، "سيدن جو پار پيلن ۾ پٽڪندو رهي، اها تنهنجي لاءِ ڪابہ ڳالهہ ڪونهي؟"

"ان لاءِ چا ٿو ڪري سگهجي؟" سراج لاپرواهيءَ سان وراڻيو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"بالي‌ءَ جي ٻار کي زنده جنم نہ ونڻ گھرجي. ڪنھن بہ حالت ۾،" شاھوءَ فيصلو ڪري ڇڏيو.

سراج در ڦھڪائي ھليو ويو.

سراج جي وڃڻ کان پوءِ ڪمري جي خاموشي شاھوءَ کي ڏنگڻ آئي. در ۽ دريون ڇڻ تہ ڏند ڪڍي مٿس ڪلڻ لڳا. ھو ننڍپڻ جو تاب سھي نہ سگھيو ۽ اونڌي منھن پلنگ تي ليٽي پيو. پاڻ کي ملامت ڪندي اک لڳي ويس. ذھن بيحد پريشان ھئس، تنھن ڪري پوائتا خواب پئي ڏٺائين. ڪڏھن وڇون ڏنگ ھڻي سيني تي ھلندا ڏٺائين، تہ ڪڏھن ڪاريھرن جا ھار پئي پاتائين. بالي‌ءَ کي ڏٺائين. ھٿ ۾ ٻالو ھئس. ھوءَ سندس ئي تلاش ۾ ھئي. ھڪ بدصورت جلاد سندس سر لاھڻ لاءِ تلوار ڪنيو ٿي آيو. ڪڏھن پانيائين تہ ڇڻ پلنگ کي باھ جا پنيڻ وکوڙي ويا. اوچتو ڇرڪ پري اٿي وينو. بالي‌ءَ تي ڇڙ پئي آيس، جنھن سندس جيئڻ حرام ڪري ڇڏيو ھو. سامھون ھجيس ھا تہ جيڪر ريوالور جي گولين سان سينو پرڻ ڪري ڇڏيس ھا.

ان وقت در کڙڪيو. شاھوءَ پلنگ تي اٿي در کوليو. در ٻاھران بالي بيٺي ھئي. منھن تي تڪليف جا آثار ۽ چپن تي عجيب مرڪ ھئس. اکين ۾ اميد پري شاھوءَ ڏانھن ڏٺائين. شاھوءَ جي ٽنگن جون مشڪون سيڙجي ويون. قدم ڇانئڻ کي چنبڙي پيس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

بالي ۽ جا سڪل چپ ڪجھ چوڻ لاءِ ڦڙڪيا، پر هوءَ ڪجھ چئي نہ سگھي. شاهوءَ جي منهن ۾ ڏنائين تہ چپن تان مرڪ مري ويس. دل سيني ۾ سسي ويس. همت ڪري چيائين، "ٻڌايائون تہ تون آيو آهين."

شاهوءَ پرس کڻندي چيو، "گھٽن پيسن جي ضرورت اٿئي."

"پيشا!"

"ها پيسا." شاهوءَ کهري آواز ۾ چيو.

بالي ۽ کي کنبٽي وني ويئي. چيائين، "مون خارا ناهر شڏي ڏنا آهن."

"بڪواس بند ڪر." شاهوءَ ڊپيل آواز ۾ رڙ ڪئي، "هن گناهه جي قيمت ونڊ آئي آهين نهه."

"گناهه!" بالي ۽ تي ڇڙ ٿهڪندڙ تيل پئجي ويو. اپاٽڪي تي ويئي.

"ها، گناهه." شاهوءَ پرس مان نوٽ ڪڍي، بالي ۽ جي منهن تي هنيا.

هوءَ هيسيل هرٽي ۽ وانگر شاهوءَ ڏانهن ڏسڻ لڳي.

"ڏسين چا تي؟ ڪڍ ڪاغذ جا ٽڪر ۽ هتان هميشہ لاءِ گم ٿي وڃ."

بالي ۽ ان نندڙي ٻار وانگر شاهوءَ ڏانهن ڏٺو، جنهن جو راندیڪو ڀڄي پيو هجي. ڏسنديئي ڏسندي ٻنهي هٿن ۾ منهن لڪائي روئي پيئي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سڏڪن ۾ چيائين، "مون خارا ناهر شڏي ڏنا آهن."

"تہ مان ڇا ڪريان."

"ٿولي‌ءَ وارا بہ مون کي ڇڏي هليا ويا آهن."

"تون بہ هي پيسا ڪٽ ۾ منهنجي جند ڇڏي ڏي."

هوءَ خاموش رهي. لڙڪ پي ويئي.

شاهوءَ سندس پيٺ ڏانهن اشارو ڪندي چيو، "هن دوزخ ۾ پلجندڙ گناهہ کي بہ ختم ڪري ڇڏ."

"هيءُ گناهہ ناهي،" بالي‌ءَ ڪنڌ مٿي ڪندي چيو.

"هيءُ گناهہ آهي،" شاهوءَ سخت لهجي ۾ وراڻيو.

"مان ايماندار آهيان،" بالي‌ءَ پهريون دفعو پختي لهجي ۾ ڳالهايو،

"مان تنهنجي امانت ۾ ڪيانت نہ ڪنديس. هي گناهہ ناهي."

"مان توکي ريوالور جون ڇهہ گوليون هڻندس." شاهو لوهہ جي پٽ وانگر سامهون وجي بينس. "مان هن گناهہ کي زنده جنم ونڻ نہ ڏيندس."

"هي گناهہ ناهي، تنهنجو پار آهي."

"ڪميڻي، ڪم ذات، تون ٽڪي جي پيلياڻي آهين،" شاهوءَ ڪيس چوٽي‌ءَ کان وني ست ڏيندي چيو، "ء خبر اٽئي، مان سيد آهيان، سيد."

شاهوءَ جي اکين ۾ رت لهي آيو. پر ڪري بالي‌ءَ جي پريل پيٺ ۾ گوڏو هنيائين. بالي‌ءَ جي وات مان فقط هڪ هلڪڙي آهہ نڪتي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪرڻ تي هئي، جو شاهوءَ ڪيس در وٽان ڏکو ڏيئي، در بند ڪري ڇڏيو. چپ چپاڙيندي چيائين، "اسان جي امتين تي ئي اک نہ ٿي ٻڌي ۽ هيءَ ڪافر پيلياٽي آئي آ سيد سان پرٽجڻ."

غريبن کي خوب دل پري گاريون ڏنائين. تکا تکا قدم کڻندو، پتين کي مکون هڻندو، اوطاق مان ٽيندو، حويليءَ ڏانهن هليو ويو. ٻہ پائٽيون ۽ هڪ پائٽيو ڊوڙندا اچي سندس ٽنگن سان چنبڙيا. "چاچا راند ڪيون."

پريشان هو. بيچيني دور ڪرڻ لاءِ چيائين، "اچو تہ اک- ٻوٽ راند ڪيون."

"ها، ها." ٻارڙن پتڪڙن هٿن سان تاڙيون وڄايون، "اچو تہ اک- ٻوٽ راند ڪيون."

دل کي پرچائڻ لاءِ شاهو ٻارن سان راند ڪرڻ لڳو. لڪڻ جون وارو آيس تہ وجي استور- روم ۾ لڪيو. ڪونيءَ ۾ هر طرف گگهہ اوندهہ هئي. ڪجهہ ٻہ ڏسڻ ۾ نہ پئي آيس. ساهہ منجهندو محسوس ڪيائين. پانيائين تہ هبس ۾ گهٽجي مري ويندو. وک وڌايائين تہ پڳل ٽٽل ڪرسين، ميزن ۽ خالي ڪوڪن سان وڇڙندو، ٽڙندو ٽاپڙندو پراڻي پينگهي سان وجي لڳو. پينگهو چيڪاٽ ڪري لڏڻ لڳو. ڪڙڪي تي جارن ۾ وينل ڪبوتر ڦڙ ڦڙ ڪندا اڏامي ويا. هڪ چمڙو لامارو ڏيئي، سندس وارن سان لڳندو شهتير جي ٻيڪڙ ۾ گم ٿي ويو. دل جڻ تہ پنهنجي جاءِ تان پٽجي،

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سيني جي قيدخاني ۾ پنواتيون کائڻ لڳس. اکين آڏو نندڙا نندڙا دائرا جهرمر ڪرڻ لڳس. ڪرڻ تي هو، جو وجي پت سان لڳو. ڪونيءَ ۾ مان مسلط ٿي ويئي. فقط پينگهي لڏڻ جو چيڪاٽ خاموشيءَ کي چيري رهيو هو. ذهن جو گهمسان واچوڙن وانگر خيالن کي ورائي ويس. ويچارن جا هزارين سلسلا نهيا ۽ ٽٽل تاري وانگر روشنيءَ جي ليڪ ناهي گم ٿي ويا. موهن جو دڙو کن ۾ نهي، ڍهي ويو. روح جي کنڊرن ۾ پڙلاءَ واڪا ڪرڻ لڳس. آخر ڪيئن هڪ پيلياٽيءَ کي ايڏي همت ٿي! ڪيئن سيد جي ٻار کي پنهنجي غليظ، گنهگار پيٽ ۾ پالڻ جي همت ڪيائين! مان ڪيس ۽ سندس پيٽ ۾ پلجندڙ ٻار کي ختم ڪري ڇڏيندس. هڪ دفعو ٻيهر ڪونيءَ ۾ هر طرف خاموشي ڇانئجي ويئي. وحشتناڪ اوندهه ۽ مان ۾ ڪيس پنهنجي دل جو آواز ٻڌڻ ۾ آيو. تڏهن اوچتو، ڪنهن ٻه هٿ سندس سيني تي هنيا ۽ هن کان دانهن نڪري ويئي. نندڙا، معصوم ٿهڪڙا ڪونيءَ ۾ ڪل ڪل ڪرڻ لڳا، "چاچا ڏڪي ويو، چاچا ڏڪي ويو."

شاهوءَ پنهنجي پائٽي کي هنج ۾ ڪٽي سيني سان پکوڙيندي چيو، "ها، مان ڏڪي ويو هوس. مان ڏڪي ويو هوس."

هن پائٽي کي اتي ئي هنج مان لاهي ڇڏيو ۽ ذري گهٽ ڊوڙندو، پنهنجي ڪمري ۾ پهچي، اونڌي منهن ليٽي پيو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سانجهيءَ جي ميرانجهڙي روشنيءَ کي ڪارن ڪڪرن اونداهو ڪري ڇڏيو هو. ماحول ۾ هيبس هئي. درياءَ مان ڇڻ اوبر پي اٿيو. جڏهن به روهڙيءَ جي شام ۾ گهڻ ۽ بوست انتها کي پهتي آهي، تڏهن، ڪٽان نه ڪٽان، واءَ جا واڇوڙا ۽ مٽي پريل آندي اڇي نڪرندي آهي.

شاهوءَ کي اندر ۾ آندڻ مانڊ هئي. وهاڻي ۾ منهن لڪائي ڇڏيائين. سراج در کڙڪائي سڏ ڪيو.

شاهوءَ ڪيس در کوليو. هو سهڪندو سهڪندو اندر آيو. سڄو جسم پگهر ۾ پٽ ٿي ويو هئس. لڳو ٿي ڇڻ ميلن جا ميل دوڙندو آيو هو. پاڻ کي موڙي تي ڇڏي ڏنائين. قميص جي بانهن سان پگهر اگهندي چيائين، "ڪمبخت بار ڇٽي وڏو."

"اف،" شاهوءَ ٻئي منيون وارن ۾ وڌيون ۽ پاڻ کي پلنگ تي ڇڏي ڏنائين. ڪيتريءَ دير تائين ٻئي دوست خاموش رهيا. پنهنجن پنهنجن خيالن ۽ ويچارن سان وڇڙندا رهيا.

"ڪٽي آهي؟" شاهوءَ خاموشي ختم ڪندي پڇيو.

"هيرانند جي پراڻيءَ جاءِ ۾ وجي ڪارو منهن ڪيائين." سراج وراڻيو.

ڪجهه پڇڻ لاءِ لفظ شاهوءَ جي نڙيءَ مان نڪري، چپن تائين پهچي، پنٽي موٽي ٿي ويا. جيڪي ڪجهه پڇڻ چاهيائين، تنهن لاءِ پاڻ ۾ همت نه پانيائين. جواب جي تصور کان ڪنبڻيءَ ٿي ورتس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

نيٺ سموري سگھ سهيڙي پڇيائين، "ٻار، چوڪرو آهي، يا-"
"چوڪري."
"چوڪري!" شاهوءَ جي وات مان رڙ نڪري ويئي.
پانيائين، جڏ تہ ڪنهن ڪيس زمين ۽ آسمان جي وچ ۾ ابتو لٽڪائي ڇڏيو هو. دنيا کي بولاٽيون ڪائيندي ڏٺائين. ڪائنات کي ڪيڪون ڪندي ڏٺائين.
"مون کي اڪيلائي گهرجي،" شاهوءَ زخمي لهجي ۾ چيو، "تون هليو وڃ سراج."
سراج شاهوءَ جي دل جي ڪيفيت پرکي ورتي هئي. ڪيس جواب نہ ڏنائين. پنهنجي جاءِ تان اٿي شاهوءَ وٽ اچي بيٺو. سندس ڪلهي تي هٿ رکيائين ۽ ٽڪڙا ٽڪڙا قدم کڻندو ڪمري مان نڪري ويو.
سراج جي وڃڻ کان پوءِ هيبتناڪ اوندهه، اڪيلائيءَ ۽ خاموشيءَ ۾ شاهوءَ جو هنييون جهرڻ لڳو. ٻن متضاد جذبن جا گهوڙا سندس سيني جي زمين ڏيندا رهيا. پاڻ کي جنهن پهاڙ جي چوٽيءَ تي بينل سمجهيائين، سو ڏبڻ جو ڏڙو ٿي پيو، پگهر جا ريلا ڪنن جي وٽين ۽ ڪنڌ تي جوئن وانگر چرندي محسوس ڪيائين.
اکيون مهٽي بيچينيءَ مان پاسو ورايائين. تصور خزان جي سڪل پن وانگر وهمن جي واڇوڙن ۾ ڦٽڪڻ لڳس. اها گهڙي ياد آيس، جڏهن باليءَ جي عزت لٽي هئائين. اها ساعت ياد آيس، جڏهن

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

بالي ۽ در وٽان ويندي ويندي، منهن ورائي چيو هو، ’مان کارا ناهڻ شڏي ڏيندیس.‘ بالي ۽ جون اهي دردناک نگاهون ياد آيس، جن ۾ هن پويون دفعو ڏانهنس نهاريو هو، ۽ اهي راتيون ياد آيس، جن ۾ هن بالي ۽ کي هميشہ لاءِ وساري ڇڏيو هو. اوچتو اکين آڏو ’ايڪسيلشر‘ جي يوناني رقاصہ اچي بينس، جنهن اڌ رات جو سندس ڪپڑا دري ۽ کان ٻاهر ڦٽا ڪري، کيس ڏکو ڏيئي ڪمري مان ٻاهر ڪڍي ڇڏيو هو. ان شرمناک لمحي ۾ هن پاڻ کي هوٽل جي وراندي ۾ اگهاڙو بينل ڏٺو هو. اوچتو، پيلن جي ٽولي ۽ ۾ پنهنجي ڏي ۽ کي پٽڪندي محسوس ڪيائين. کيس خيرات لاءِ هٿ ٽنگيندي ڏٺائين. کيس جوان ٽيندي ڏٺائين. ڏٺائينس تہ ڇڻ کارا ناهي رهي هئي. آخر ۾ ڪنهن عيار ۽ مڪار مرد جي وعدن تي پنهنجي ڏي ۽ کي عصمت جو انمول زيور ٻليدان ڪندي ڏٺائين.

هو چرڪ پري اڇي وينو. اوندهہ ۾ اکيون ڦاڙي هيڏانهن هوڏانهن ڏٺائين. ڪجهہ بہ ڏسڻ ۾ نہ آيس. دل سيني ۾ ڪامي رهي هئس. خيال ڪنهن پٽڪيل قافلي جيان مختلف رخن ڏانهن مڙندا رهيس. سرت جا ليڪا ڪنهن ابهم ٻار جي ناهيل نقش وانگر منجهيل محسوس ڪيائين.

پر اوچتو، هڪ ليڪ، هڪ واٽ کيس نظر آئي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

هو ٽپ ڏيئي پلنگ تان اٿيو، بتي نہ ٻاريائين. اوندھ ۾ ڪٻٽ جي خاني مان ريوالور ٻاھر ڪڍيائين. ريوالور ۾ گوليون پري، ڪٻٽ کي پڻي ڏيئي بيھي رھيو. اڳ جھڙي خاموشي نہ ھئي. ڪمري جا در ۽ دريون ھوا ۾ ڪڙڪڻ لڳا. ھن پنھنجي دل ۾ فيصلو ڪري چڏيو.

ٻہ چار ڏگھيون ٻرانگھون ڪٽندو دڪيءَ تي اچي بيٺو. ريوالور تي رومال ويڙھي پتلون جي کيسي ۾ وجھي چڏيائين. ريوالور جو ڳڻ ٻاھر رھجي ويو، جنھن ۾ ھن پنھنجي مٿ قابو ڪري چڏي. ڪمري جو در بند ڪري ھيرانند جي پراڻي جاءِ ڏانھن روانو ٿي ويو.

سڄي ڏينھن جي جلائيندڙ گرمي ۽ شام جي ٻوسٽ کان پوءِ واڇوڙا لھي آيا ھئا. شاھو اکيون مھٽيندو، سوڙھين گھٽين مان ذري گھٽ ڊوڙندو ھيرانند جي پراڻيءَ جاءِ ۾ اچي بيٺو. اونداھين ڪونين ۾ ھوا گھوگھاٽ ڪري رھي ھئي.

ھو وراندي ۾ وڃي بيٺو. تاريڪيءَ ۾ ڪيس ڪجھ ٻہ ڏسڻ ۾ نہ آيو. ھن کيسي مان باڪس ڪڍي تيلي ٻاري. گندرف جو شعار لاٽ ٽيڻ کان اڳ اجھامي ويو. ھو جو زور ويو ٿي وڌندو. ھن اڳتي وک وڌائي. پاسي واري ڪونيءَ مان کيس ٻار جي روئڻ جو آواز ڪن تي پيو. سندس دل ڪنبي وئي. بنا آواز ڪرڻ جي ھو ڪونيءَ ۾ داخل ٿيو. قدم ڪنھن نرم شيءِ سان لڳس ۽ گڏوگڏ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ٻارڙيءَ جي روئڻ جو آواز وڌي ويو. هن هڪدم پنهنجو پير پوئتي ڪري ڇڏيو، جڏ تہ ڪنهن بلا سان وڄي ٽڪريو هو. ٻيهر تيلي ڪڍي ٻاريائين. هڪ لمحي لاءِ لات جاڳي ۽ وري گم ٿي ويئي. ان لمحي ۾ هن بالي‌ءَ کي در وٽ بيسڊ ستل ڏٺو. هو ڪجهہ دير تائين پنهنجي همت ۽ قوت ڪٺي ڪندو رهو.

نيٺ شاهو هيٺ ٽيو ۽ ٻارڙيءَ کي هنج ۾ کڻي ورتائين. ٻارڙيءَ کي هڪ ٻانهن ۾ جهلي، ساڄي هٿ سان ريوالور ڪڍي ٻارڙيءَ جي مٿان جهلي بينو. ٻارڙيءَ جو منهن ڪانئس ايترو پري ٻہ نہ هو، جو ڪيس ڏسڻ ۾ ئي نہ اچي ها. هن چتائي ڏٺو ۽ پوءِ ريوالور جي نالي روئيندڙ ٻارڙيءَ جي وات ۾ داخل ڪيائين. اوچتو ٻارڙيءَ جي روئڻ جو آواز بند ٿي ويو. هوءَ ٻچڪارون ڏيئي ريوالور جي سرد لوهہ کي چوسڻ لڳي. شاهوءَ جي آڱر ٽريگر تي جمي ويئي.

واچوڙا زمين تان مٿي‌ءَ جا بادل کڻي آسمان ڏانهن اڏامڻ لڳا. بڙ ۽ پير جا سڪل پن پراڻي جاءِ جي وراندي ۾ ڦٽڪڻ لڳا.

شاهوءَ جي دل ۾ ڊپ جا ٻہ جذبا جاڳي اٿيا- گناهہ، ۽ ڏوهہ جا جذبا. اول هن خدا جي باري ۾ سوچيو ۽ پوءِ پوليس جي باري ۾. سوچيائين تہ پوليس کي راضي ڪرڻ سندس ڏاڍي هٿ جو ڪم هو. دولت هئس. پٽِ هئس. اهڙن جو پوليس وار ٻہ ونگو ڪري نہ سگهندي آهي. پتڪڙي ٻارڙي تہ چا، ڏينهن ڏني، پريل بازار ۾ جاننو جوان ٻہ ماري وجهي ها، تہ ٻہ پوليس ڏانهنس اک کڻي نہ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڏسي ها. ائين ٿيندو رهيو هو. اهو ئي دستور هو، ڪيس جاڻ هئي. باقي رهيو خدا! سو خدا کان ايترو ڊپ محسوس نہ ڪيائين. پاڻ کي پرچايائين، تہ اهو ڪم خدا جي راهہ ۾ ڪري رهيو هو. ساداتن جي بارڙيءَ کي پيلن ۾ پٽڪڻ کان بچائڻ لاءِ ڪري رهيو هو. آخرت ۾ الله اجورو ڏيندس. سوچيائين، تہ جيڪڏهن ائين نہ ٿيندو، ۽ الله ناراض ٿي ويو، تہ پوءِ خدا کي راضي ڪرڻ لاءِ وٽس زبردست خانداني شجرو هو. لوهہ ٽيل دماغ ۾ خيال آيس، تہ جن سندس شجري جي ارتقا ڪئي هئي، سي سيئي جنت ۾ هوندا. الله سائينءَ کي راضي ڪرڻ ۾ دير نہ ڪندا.

سندس خيالن جو سلسلو ڪچي ڏاڪي وانگر ڇڄي پيو. وهمن ۽ سنڪن جا موتي منتشر ٿي ويا. ڪرڻ تي هو جو پت سان وڃي لڳو. بالي‌ءَ پنهنجون ٻانهون سندس ٽنگن ۾ قابو ڪري ڇڏيون هيون. شاهوءَ کان همت موڪلائي ويئي. دل جو پکي پرڙا هڻڻ لڳس.

"ڪير آهين؟" بالي‌ءَ ڪمزور آواز ۾ ڳالهايو.

شاهو خاموش رهيو.

"ڪهرو آهين؟ منهنجي ڏيءَ کي توئي ڪنريو آهي."

شاهو خاموش رهيو.

"ٻڌائين شو نٿو؟ ڪهرو آهين؟" بالي‌ءَ ليلايو، "ڪير آهين تون."

شاهو خاموش رهيو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

هوءَ روئي پئي. "تون منهنجي ڏيءَ کي ماررن آيو آهين،" هن جهيڻي آواز ۾ چيو، تہ مون کي مار، هن کي نہ مار."

شاهو خاموش رهيو. هن سندس تنگون ڇڏي ڏنيون. هوءَ دانهن ڪري اٿي بيني. اوندهہ ۾ شاهوءَ کي سجاڻي نہ سگهي.

اوندهہ ۾ ٻئي ڪجهہ دير تائين اجنبين وانگر هڪ ٻئي جي سامهون بينا رهيا. لوهہ جي نالي ۾ ٻارڙيءَ کي ممتا نہ ڏيئي سگهي.

هوءَ روئڻ لڳي. بالي‌ءَ کان رهيو نہ ٿيو. زخمي عقاب جيان جهت ڏيئي، پنهنجي ڏيءَ شاهوءَ جي ٻانهن مان کسي ورتائين. شاهوءَ ٻارڙي موٽائي ونڊ جي ڪوشش نہ ڪئي. جنهن هٿ ۾ ريوالور هئس، سا ٻانهن هيٺ ڪري ڇڏيائين.

بالي‌ءَ ٻارڙيءَ کي پنهنجي سيني ۾ لڪائي ڇڏيو ۽ ڊنل ڊنل نگاهن سان شاهوءَ کي سجاڻڻ جي ڪوشش ڪرڻ لڳي. پر هوءَ شاهوءَ کي سجاڻي نہ سگهي.

هوءَ آهستي آهستي سخت فرش تي ويهي رهي. ٻارڙيءَ کي ڇڄ ڏيندي، شاهوءَ کي چيائين، "ڪير ٿئي هي ڪهجي ڏيءَ آهي؟"

شاهوءَ جي لونءَ لونءَ ڪانڊارجي وئي. هن جواب نہ ڏنو. خاموش رهيو.

ٻارڙيءَ کي ٻانهن ۾ ڇڪوڙيندي بالي‌ءَ ٻيهر چيو، "ماررن آيو هئينس نهہ! ڪير ٻہ ٿئي هيءَ ڪهجي ڏيءَ آهي؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

شاهوءَ جون منيون پڪوڙجي ويون. لوندڙيءَ جون رڳون سيڙجي ويس ۽ دماغ ڏنوڙ لڳيس.

باليءَ جي ممتا اٿلي پئي. پارڙيءَ کي پيار منجهان چمڙ لڳي، پشم جهڙا وار، ڪپهه جهڙا ڳل ۽ پتڪڙا پتڪڙا، نازڪ نازڪ هٿ ور ور ڪري چمڙ لڳس. ايتريون تہ منيون ڏنائينس جو پارڙي روئي پئي.

"نہ منهنجي جيجان توکي ڪيل مالي،" هوءَ پارڙيءَ کي سرچائڙ لڳي. اوچتو ڪو خيال ايندئي، منهن متي ڪري، اوندهہ ۾ بينل شاهوءَ ڏانهن ڏسندي چيائين، "ڪبر ٿئي هيءَ ڪنهنجي ڏيءَ آهي؟"

شاهوءَ جواب نہ ڏنس. ڪيس خاموش ڏسي باليءَ پاڙ ئي وراٽيو، "هن جو ڪوبہ پيءُ ڪونهي. هن جو ڪوبہ پيءُ ڪونهي."

بالي اوچنگارون ڏيئي روئي پئي.

شاهو ڪونيءَ مان نڪري ٻاهر وراندي ۾ اچي بينو. ڪجهه سڪل پن سندس قدمن ۾ چيچلائي خاموش ٿي ويا. هوا جو زور وڌي ويو هو. پراٽي جاءِ جا بنياد ڪنبي رهيا هئا. ماحول کي تاريڪي وکوڙي وئي هئي. گهگهه اوندهہ ۾ بالي شاهوءَ کي سجاڻي نہ سگهي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سياڻن ۾ هڪ پوڪ

منهنجا مائٽ هميشہ منهنجي شڪايت ڪندا رهندا آهن. مان آهيان بہ اڻ گهڙيل ڪاٺ، چيتن سان پريل. خاص ڪري جڏهن ڪان بي. اي جي ڊگري ورتي اٿم، تڏهن ڪان اسان جي گهر ۾ ٻائيتال متل آهي ۽ مون سان ويل.

مان عادتن ۽ افعالن ۾ پنهنجن پائرن ۽ پيئرن ڪان بلڪل مختلف آهيان. ان حقيقت جي شڪايت منهنجي ماءُ اڪثر پنهنجين ساهيڙين ۽ پاڙيسري عورتن سان بہ ڪندي رهندي آهي، "الاءِ ڪنهن تي ويو آهي، منهنجن ڇئني ٻارن ڪان بدليل آهي. عزيز گزيٽيڊ آفيسر آهي. ڪريم تہ ڏسنديئي ڏسندي دوائن جي ڪاروبار ۾ پڙ ٿي ويو آهي. بلقيس ڊاڪٽرياڻي ۽ نجمہ انگريزيءَ جي ليڪچرار آهي، پر هي آجو! ڇئي ٿو مان اڳتي پڙهندس ئي نهہ."

الاءِ، ڪيئن، ڪڪ ٿيندي، ساهہ منجهائي، بي. اي جو امتحان ڏنم. منهنجو والد صاحب وڏي اثر رسوخ وارو آهي. سفارشون هلائي سيڪنڊ ڪلاس ۾ پاس ڪرايائين. بي. اي ڪيم تہ سيني زور رکيو تہ علم سياست ۾ ايم. اي ڪيان، پر مون رکائيءَ سان انڪار ڪري ڇڏيو اٿن.

منهنجي انڪار تي ادا طنز پريل مرڪ سان چيو هو، "پوڪ."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

منهنجو وڏو پاءُ عزيز، سماجي پلائيءَ ۾ بهبودييءَ واري کاتي ۾ وڏو آفيسر آهي. قدآور، ناهوکو، ذهين ۽ کل مک جوان آهي. جيستائين شادي نه ڪئي هئائين، تيستائين ڪلبن جو روح روان هوندو هو. ڪلبن جون چوڪريون به مٿس جان ڏيندیون هيون. ڪڏهن ڪڏهن موقعو ملندو هئس ته بابا جي ڪار ۾ ڪنهن چوڪريءَ کي ساڻ ڪري، هاڪس بي تي رات گذاري ايندو هو. هينئر شادي ڪئي اٺائين ۽ پنهنجين چنچل سالين جي اردليءَ ۾ آهي. سندس سهرو هڪ ڪارخاني جو جنرل مئنيجر آهي.

ادا جون سالیون سينٽ جوزف ڪاليج ۾ پڙهنديون آهن. مان ته کين وٽان ئي کين. هڪڙي ڏينهن بنگلي جي لان تي کين ڳالهيون ڪندي ٻڌو هئم.

"آجو! اف پوڪ."

"بلڪل گدلو آهي."

"عزيز ۽ ڪريم ڪهڙا نه Handsome آهن."

"۽ نجمه ته هن سڄي گهر ۾ بيحد ذهين آهي."

"ڪهاڻيون به ته ڏاڍيون سهڻيون لکندي آهي!"

منهنجي پيٽ نجمه، جنهن انگريزيءَ ۾ ايم. اي ڪئي آهي، سا ڪهاڻيون به لکندي آهي. سندس افسانا سنڌي ۽ اڙدو رسالن ۾ شايع ٿيندا آهن. افسانن سان گڏ پنهنجو فوٽو به ڏيندي آهي. ڪهاڻي چپڙ ڪان پوءِ ڪيس پنج اٺ عاشقاڻا خط ملندا آهن. اهڙا

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

خط پڑهندي، مون اڪثر سندس منهن تي خوشيءَ جي لهر ڊوڙندي ڏٺي آهي، پر مصنوعي غصو ظاهر ڪرڻ لاءِ چوندي آهي، "Silly". بابا کي جڏهن اهڙا خط ڏيکاريندي آهي، تہ بابا وراڻيندو آهي، "اسان کي يورپ ۾ رهڻ گهربو هو. هتان جا ماڻهو جاهل آهن." اهڙين ڳالهين ڪرڻ کانپوءِ بابا اڪثر پائيپ جو لمبو ڪش هڻي، پنهنجي قديم آرام ڪرسيءَ تي ليٽي پوندو آهي، "ڇا تہ ڏينهن هوندا هئا!" بابا جو مخصوص جملو آهي.

بابا انگريزن جي ڏاڍي خدمت ڪئي آهي. جڏهن هر طرف انگريزن کي ملڪ مان لوڏي ڪڍڻ جون تحريڪون جاري هيون، ۽ جڏهن ملڪ ۾ آزاديءَ جي هلچل متل هئي، تڏهن بابا لڪ چوريءَ تحريڪ جي بانين جا نالا انگريزن کي پهچائيندو هو. آزاديءَ لاءِ جدوجهد ڪندڙ رضاڪارن سان شامل ٿي، سندن راز معلوم ڪري انگريزن کي ٻڌائيندو هو. انگريز سندس وفاداري ۽ اٽڪ ڪوششن مان خوش ٿيا. ڪيس خانبهادر جو لقب عطا ڪيائيون ۽ سنڌ جي هڪ زرخيز علائقي ۾ ٽي سؤ ايڪڙ زمين بہ بخشش ڪيائون. سندس خانبهاديءَ جي سند اسان جي ڊرائينگ روم ۾ لڳل آهي.

مون جڏهن بي. اي جي ڊگري ونڊ ڪان پوءِ اڳتي پڙهڻ ڪان انڪار ڪري ڇڏيو، تڏهن بابا مون کي پاڻ وٽ گهرايو. اول ڏڙڪا ڏنائين، ڌمڪايائين، پر جڏهن ڪاوڙ مان ڪڙ تيل نہ نڪتو، تڏهن

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

هڪدم لهجو بدليندي چيائين، "پلا سي. ايس. پي لاءِ تياري ڪر. ڪجهه ميمبر منهنجا واقف آهن، ڪم نهي پوندو."

مون وراڻيو، "مان ڪتابن مان ڪڪ ٿي پيو آهيان."

"What?" بابا ذري گهٽ رڙ ڪئي، "آخر تون ڪرڻ چا ٿو چاهين؟"

"مون کي سوچڻ جي مهلت ڏيو،" جواب ڏنم.

"هي رفتار ۽ ترقيءَ جو دور آهي. دنيا تيزيءَ سان وڌي رهي آهي ۽ تون سوچڻ لاءِ مهلت ٿو گهرين!" بابا ڪاوڙ مان اٿي بيٺو.

"راڪيٽ، ميزائيل، نيوڪليئر بم سڀ تيز رفتار آهن،" مون وراڻيو، "دنيا ترقي ڪري رهي آهي، پر مونکي سوچڻ جي مهلت ڏيو." مان ٻئي هٿ پتلون جي کيسن ۾ وجهي، بابا جي ڪمري مان نڪري آيس. پٺيان سندس رڙ ٻڌم، "نجمه! آجو ٻوڪ کي سمجهاءِ."

نجم مون کان سخت نفرت ڪندي آهي. مان ڪائنس ننڍو آهيان، ان ڪري ڇڙپ ۾ ٻڌڻي پوندي اٿم. منهنجا ميرا ڪپڙا، اٽيا وار ۽ وڏيل ڏاڙهي ڏسي چوندي آهي، "تون اسان جي خاندان تي بدنما داغ آهين." مان کيس جواب نه ڏيندو آهيان. خاندااني برتريءَ جو وڏو احساس اٿس. روزانو ڪڏهن ساڙهي، ڪڏهن غرارو ۽ ڪڏهن سلوار قميص پائي ڪاليج پڙهائڻ ويندي آهي. پر شام جو ڪلب وڃڻ وقت اهو معمول اٿس، ته پانهن بنا بلائوز پائيندي ۽ شوخ رنگ جي ساڙهي ويڙهيندي آهي. کيس پينسل هيل جا

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سينڊل پسند آهن. فخر سان ٻڌائيندي آهي، ته مشهور آمريڪي نچڻو ايڪٽر ايلوس پريسلي سندس قلمي دوست آهي. ڪيس اسان جي خاندان ۾ سڀ کان ذهين، نفيس ۽ مهذب سمجهيو ويندو آهي.

بابا جي آواز تي مون کي سمجهائڻ آئي، "آخر تون ڪرڻ چا ٿو چاهين؟"

"ڪجهه به نه."

"ڪجهه به نه!" نجم غصو ڏيئيندي چيو، "سوچ ته سهي آجو، ته تون ڪيڏي نه وڏي خاندان جو فرد آهين! عزيز پائيجان ۽ ڪريم پائيجان ڏانهن ڏس، ڪيئن نه پنهنجي لاءِ مٿاهون مقام حاصل ڪيو اٿائون. بلقيس آپا ڊاڪٽرياڻي آهي ۽ مان-"

نجم پنهنجي باري ۾ ٻڌائڻ کان ڪيڏايو ۽ مون سندس جملو پورو ڪيو. "۽ تون انگريزيءَ جي ليڪچرار، ايلوس پريسليءَ جي دوست ۽ مشهور افسانه نگار آهين."

نجم کي اتي ئي چڏي مان ٻاهر نڪري آيس. (جڏهن انگريز آقا هئا ۽ اسان غلام تڏهن اسان جي گهر ۾ بابا کي ڊيڊي ۽ امان کي ممي سڏيو ويندوهو. اسين ٻار هئاسي، تنهن ڪري اسان کي ڪڊيز سڏيو ويندو هو. الله ڪيو، انگريز ويو. هينئر اسان جي گهر ۾ بابا کي ابو، امان کي امي، ادا کي پائيجان ۽ اديءَ کي آپا سڏيو ويندو آهي.)

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

منهنجي وڏي پيٽ بلقيس ڊاڪٽرياڻي آهي. اسپتال وڪٽوريا روڊ تي اٿس. اڄ تائين شادي ڪانه ٿي اٿس. امان شاديءَ لاءِ چيو هئس تہ وراڻيو هئائين، "مان انسانن جي خدمت ڪرڻ چاهيان ٿي. في الحال شاديءَ جو ارادو ڪونهيم."

هوءَ سچ پچ انسانن جي خدمت ڪندي آهي. ڪارخانيدارن، زميندارن ۽ ڪامورن جون زالون وٽس ايندیون آهن. صلاح مشوري جي في فقط ست رپيا وٺندي آهي. هڪ دفعو سندس ڪراڙي ۽ ضعيف ماسترياڻيءَ (جنهن ڪيس اسڪول ۾ پڙهايو هو) ڪيس گهرايو، پر ادي بلقيس انڪار ڪري ڇڏيو. امان سمجهايس تہ وراڻيو هئائين، "هينئين طبقي جي ماڻهن وٽ وڃڻ سان اهميت ۽ قدر گهٽجي ويندو آهي."

ان اصول تي هلندي ادي بلقيس بيحد مشهور ٿي ويئي آهي. لاهور، راولپنڊي ۽ ڊاڪا کان وڏن وڏن سينئين جون عورتون علاج ڪرائڻ لاءِ وٽس ايندیون آهن. اهڙين عورتن کي فقط ٿي بيماريون ٿيندیون آهن: ٿولهه، ٽڪ ۽ مٿي جي ڦيري.

ادي بلقيس ٻہ مون کي سمجهايو، "آجو! آخر ڪجهه تہ ڪرڻو اٿئي."

"ڪجهه ٻہ نه."

"پنهنجن پائرن ڏانهن تہ ڏس! عزيز ڪاليج جو بهترين ڊبيٽر هو."

"پر انعام ڪڍهن ٻہ نہ مليس،" مون رکائيءَ سان وراڻيو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ادي بلقيس سياڻي سياستدان وانگر منهنجو جملو نظر انداز ڪندي چوندي رهي، "ڪريم ڪاليج جو ڪرڪيٽ ڪيپٽن هو."

"پر ڪڏهن ڏٺه رنس بہ ڪري نہ سگهيو."

مان خاموش طبع آهيان. جيستائين بيحد خفي نہ ٿيان، جواب نہ ڏيندو آهيان. منهنجي جواب تي ادي بلقيس باهہ ٿي ويئي.

مان دري ٽپي، باغ مان مالٽو پٽي، چوسيندو ٻاهر هليو ويس.

بنگلي جي در وٽ ڪريم مليو. پنهنجي ڪنور ٽيبل موٽر مان لٿو هو. گڏ هڪ سينگاريل چوڪري بہ هئس. مون تي نظر پيس تہ چوڪريءَ کي آهستگيءَ سان ڪجهہ چيائين. چوڪريءَ اول مون ڏانهن حقارت مان ڏنو ۽ پوءِ ٽهڪ ڏيئي کلي پيئي. ڪريم اڳتي ايندي چيو، "يار، سستي ڇڏ، اڳتي پڙهہ، يا بزنس ۾ لهہ."

"ٻئي ڪم مون کان نہ ٿيندا."

"چو؟"

"الاءِ."

"۽ جي ابو تنهنجو خرچ بند ڪري ڇڏي تهہ؟"

هن جي سوال ۾ ننڍولي هئي. ڪيس جواب نہ ڏنم، نہ جي سڪل پنن کي لتاڙيندو ٻاهر هليو ويس.

ڪريم، عزيز کان ننڍو آهي. ٽوٽيون ٽنيا ڏيئي بابا بي. اِي ڪرايس. انجنيئر ٿيو. بہ ٽي سال نوڪري ڪيائين، ۽ ان عرصي ۾ سيمنٽ جون ڳوٽيون ۽ لوهہ وڪٽي، ۽ ٺيڪيدارن سان ٺهي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

خوب دولت هٿ ڪري ورتائين ۽ پوءِ نوڪري ڇڏي ڏنائين. بابا درآمدي واپار جو ليسن وني ڏنس. جنهن تي انگريزي دوائون گهرائي وڪٽندو آهي. سچ پچ ته ڏنڊي جو ڏاڍو ڏاڻءُ اٿس. ضرورت ۾ دوائون لکائي ڇڏيندو آهي ۽ بليڪ ۾ وڪٽندو آهي. اڄ لکين رپيا بينڪ ۾ اٿس.

مون کي پڻ سمجهه ۾ نٿو اچي ته بي. اي کان پوءِ ڇا ڪيان؟ پڙهڻ منهنجي وس کان ٻاهر آهي. بلڪل جڏو آهيان. جيڪڏهن حالتون سازگار نه هجن ها، ته هوند ميٽرڪ ۾ نه ڪري سگهان ها. ڪاليج سان ڪابه دلچسپي نه اٿم. ۽ نه آهيان راندیگر ۽ نه ئي بحث مباحثن ۾ ڳالهائي ڄاڻان. خاص ڪري ڪلبن سان ته ازلي ويرِ اٿم. ماڻهو الاءِ ڪيئن افسانا ۽ ڪهاڻيون لکندا آهن. مون کان ته ڪاردِ تي ٿي سٽون به نه لکجنديون آهن. ڏسندو هئس ته منهنجا ڪاليجي اديب، ڪلاس بدران ڪينٽين ۾ وينا هوندا هئا. ڪتابن جي ڀري بغل ۾، وار وکريل، اکيون مصنوعي اداس، ڏاڙهي وڌيل، ۽ ڪن ۾ سڙيل سگريٽن جا ٽوٽا رکي پنهنجي اديب هئڻ جي ڇاپ هڻندا وتندا هئا. ڇڪي خاصي ٿريجديءَ جي ايڪٽنگ ڪري ڄاڻن. سندن صورتون ڏسي مون ڪينٽين ۾ وڃڻ ئي ڇڏي ڏنو هو. ڪاليج جي تلخ ۽ ٻسي تجربي کان پوءِ يونيورسٽيءَ ۾ قدم رکڻ تي دل نه ٿي ٿئيم.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

شام جو گهر موٽيس تہ امان وڏي واکي پاڙيسري عورتن سان پئي ڳالهايو. جيکي خوشي ۽ غميءَ ۾ امان کي اڳيرو ڪنديون آهن. جيستائين بابا کي خانبهادريءَ جو لقب نہ مليو هو ۽ نہ ئي انگريز سرڪار طرفان ڪيس جاگير عطا ٿي هئي، تيستائين امان کي اهڙي اهميت نہ ملندي هئي. اڇڪلهہ پاڙي جا جهيڙا جهٽا، ڏيتي ليتي، شاديون، مڳٽا امان جي صلاح سان ٿيندا آهن. خاص امان لاءِ ٻہ سنڌي اخبارون اسان جي گهر ۾ ايندیون آهن. ڏسندي ئي ڏسندي، سياست ۾ اهڙي تہ ماهر ٿي ويئي آهي، جو گهر ۾ ٻہ ملڪي مسئلن تي ڳالهائيندي رهندي آهي.

عورتن کان جند ڇڏائي امان مون وٽ آئي. چيائين، "ابا، مان تنهنجي ماءُ آهيان. مون کي نہ ٻڌائيندين تہ تون ڪرڙ ڇا ٿو ڇاهين؟"

"ڪجهہ ٻہ نهہ."

"ائين ڪيئن ٿيندو! ڇئہ تہ اعليٰ تعليم لاءِ توکي ٻاهر موڪليون."

"مان ٻاهر نہ ويندس."

"تہ آخر ڇا ڪندين؟"

"خدارا منهنجي جند ڇڏيو. مان ڪجهہ نہ ڪندس."

"پيءُ جي عزت جو ٻہ خيال ڪونهي ئي!"

ان وقت مون امان کي جواب نہ ڏنو. خاموش رهيس. رات جي مانيءَ تي سڀ قهر آلود نگاهن سان مون کي گهوري رهيا هئا. بابا

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ٽماٽن جي سوپ مان چمچو پريندي چيو، "آجو، تون بار ناهين، وڏي پيءُ جو پٽ آهين. توکي وڏو ماڻهو ٿيڻو آهي."

منهنجو ڪنڌ جهڪيل رهيو ۽ بابا ڳالهائيندو رهيو.

"بزنس ڪرين ته اڄ ئي پرڏيهي واپار جو ليسن ونې ڏيانءِ، لکين روپيا ڪمائيندين."

امان پٽ وچ ۾ ڳالهايو، "يا، جي چوين ته ڏهه ٻارهن ريس جا گهوڙا ونې ڏيونءِ. ريس ڪورس تي وڏن ماڻهن سان ملندو ۽ رهندين ۽ ڪمائيندين ۽ خوب!"

مون آهستي آهستي ڪنڌ مٿي ڪيو، سيني جا چهرا ڏٺم. اکين مان جڙ شعلا پئي نڪتن. جواب کان جند ڇڏائڻ مشڪل ٿي پيئي.

وراڻيم، "مون کي زمين ونې ڏيو."

"خوب! واهه جي ڳالهه ڪئي اٿئي! مان سياڻي ئي براج جي زرخيز حصي ۾ توکي پنج سئو ايڪڙ الاٽ ڪرائي ٿو ڏيان. ڏٺيون چاندي اٿئي ۽ ڪٽڪ سون. ۽ ان ايراضيءَ ۾ هاري ۽ سستا ملندءِ."

ڪريم چيو، "اهڙي بهترين رٽ ته توکي اڳ ئي ٻڌائڻ گهربي هئي."

مون آهستگيءَ سان وراڻيو، "مان زميندار نه ڪندس."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"اڙي هينئر جو چيئه ته توکي زمين خريدي ڏيئون؟" عزيز کاوڙ منجهان چيو.

"مون زمين لاءِ چيو هو، پنج سئو ايڪڙن لاءِ نهه،" جواب ڏنم،

"مون کي پنج ايڪڙ زمين ونڻي ڏيو، مان پاڻ هر هلائيندس، مان هاري ٿيندس."

"پوڪ،" نجمه چيو، ۽ چمچو سوپ جي پليٽ ۾ اڇلائي هلي ويئي. بلقيس چيو، "آجو دماغي مريض آهي."

کريم رڙ کندي چيو، "لعنت آهي اهڙي ياءُ تي جيکو خاندان ترقيءَ ۾ هٿ نه ونڊائي."

"چا ته ڏينهن هئا!" بابا پنهنجي سند ڏانهن ڏسندي چيو.

سڀ آهستي آهستي کرسين تان اٿندا ويا ۽ ٿوري دير کانپوءِ سڄي کمري ۾ مان اڪيلو رهجي ويس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

هن ڇار ۾

ڪير جھڙي انگريزياڻي ٽپ ڏيئي جيپ جي اڳين سيٽ تي عليءَ جي پرسان چڙھي ويني. عليءَ منھن ورائي مون ڏانھن ڏٺو. اکين ۾ شرارت ھئس. چابي ڦيرائي جيپ جي مشين مان زوڪاٽ ڪڍيائين. گير وجھي، اوچتو کاٻو پير ڪلچ تان کنيائين ۽ جيپ سٽ ڏيئي حرڪت ۾ آئي. علي مھارت سان اسٽيشن جي ٽانگن کان جيپ بچائيندو، روھڙي شھر ڏانھن ڦري ويو. اسٽيشن روڊ جي لاھي لھندي پڇيائين، ڪيئن ٿو پائين شيخ.”

“اڄ جھڙي رات جنت ۾ به نه گذارينديں.”

مون انگريزياڻيءَ ڏانھن ڏسندي ٿھڪ ڏٺو. ھن منھن ورائي مون ڏانھن ڏٺو. سمجھائين ڪجھ به نھ، پر تڏھن به منھن تي مرڪ مڙي آيس. عليءَ انگريزيءَ ۾ ڪجھ چيس، جنھن تي ھن به ٿھڪ ڏٺو. ان ڏينھن زندگيءَ ۾ پھريون دفعو ديسي ۽ ولايتي ٿھڪ ۾ فرق محسوس ڪيم. علي ساڻس گالھائيندو به رھيو ۽ ھوشياريءَ سان روھڙيءَ جي سوڙھين سڙڪن تان جيپ به ھلائيندو رھيو.

علي به واھ جو جوان مڙس آھي! سنڌي ھجن تہ اھڙا! حيدرآباد کان موٽندي روھڙي اسٽيشن تي انگريزياڻيءَ کي ڏسڻ شرط چيو

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

هئائين، "شيخ، جي هن کي هٿ نہ ڪيوسين، تہ پوءِ ير حيف آ اسان جي مڙسيءَ تي."

"وارو ڪر علي. هي شڪار ماريئہ تہ ڇڏ ٻئي جهان ڪٽيئهہ."

"تون اتي ئي ترس، مان اجهو ٿو ڪوڙڪي ۾ آڻيانس."

"تڪڙ نہ ڪجانءِ علي، پليٽ فارم تي سپاهي ٽا گهمن."

"سپاهي پنهنجا سنگتي آهن، تون فڪر نہ ڪر شيخ."

سنڌي زميندارن وانگر فل سوٽ پائيندو آهيان، پر انگريزيءَ جو اکر بہ نہ ڄاڻان، مان اتي ئي ترسيس. عليءَ انگريزياڻيءَ ڏانهن وڏي ويو.

هوءَ ڏاڪڻ وٽ سامان رکي ايندڙ ويندڙ سان ڳالهائڻ جي ڪوشش ڪري رهي هئي. پر سنڌي سپاجهڙا پلا انگريزيءَ مان ڇا ڄاڻن! لڳس گهورڻ. ڪيس الفيءَ جهڙو ويڪرو، بنا ٻانهن چولو پيو هو. وارن کي جائيتو رکڻ لاءِ آسماني رنگ جو سنهڙو رومال ٻڌو هئائين. پيرن ۾ ڇهنبائي ڪڙيءَ سان چمپل هئس. نيريءَ چوليءَ مان، جنهن جو نالو عليءَ سئڪ ٻڌايو هو، سندس پريل پنيون اس ۾ جرڪي رهيون هيون. لسيون لسيون بلوري ٻانهون چيلهہ تي رکي بيٺي هئي. ڪانئس وڌيڪ پرپور ۽ سنگ مرمر جهڙي عورت مون اڳ ڪڏهن بہ نہ ڏٺي هئي.

سنڌ آهي انبن، کارکن ۽ ڦٽين جو ملڪ، هتي ست مهينا هلن جهولا، لڪ لهسائي ۽ بدبو باهہ لڳائي. اسان جي عورتن مان اڇي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

پگهر جي بوءِ ۽ چيٽن جي ڏپ. پوءِ پلا ڪيئن اسان جي پنهنجين سنڌي عورتن ۾ اک ٻڏي!

مان انگريز عورت جون ٽنگون گهورينڊو رهيس ۽ مڇ مروڙينڊو ريس. مان سنڌ جو وڏو زميندار آهيان. وڏي رهائيءَ وارو آهيان، ان ڪري مڇ به وڏي رکندو آهيان. ۽ سنڌي انگريزياڻيءَ کي گهورينداء منهنجي پرسان اچي لنگهيا. هڪ چيو، "بلي بلي، زائقان آهي، ڪي انگريزي فلمن جي هيرائن!"

هوءَ هئي به اهڙي؛ ناريل جي ڳر جهڙي. خدا ڪيس جبلن جي برف جهڙو حسن ۽ رنگ روپ ڏنو هو. ڪيس ڇڻ ته ملائي مکڻ سان ناهيو هئائين. سندس ڏورا ڏسي نصرپور جا پيڙا ياد آيم. علي مڙسي نه ڪري ها، ته جيڪر سڄي عمر پڇتائيندو رهان ها.

علي آهي دلير جوان. ان سرڪاري ڪاتي ۾ نوڪري ڪندو آهي، جنهن جو ٻيو نالو هذا من فضل ربي آهي. شوقين مڙس آهي. مرن ۽ عورتن جي شڪار جو ماهر آهي. مرن ڪي سڏو سنئون گولين سان مارينڊو آهي، ۽ عورتن کي اٽڪلن جي بندوق ۾ دولت جا ڪارتوس پري مارينڊو آهي. دنيا جي ڪنهن به ملڪ ۽ ذات پات جي عورت نه ڇڏي اٽائين. ان ڳالهه تي فخر اٽس. اڪثر چوندو آهي، 'اسان سنڌي دنيا جي عورتن کي آزمائڻ لاءِ پيدا ٿيا آهيون.'

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

علي ڪجھ دير عورت سان گالھائيندو رھيو ۽ پوءِ ھٿ جي اشاري سان مون کي سڏ ڪيائين. وڪ وڏايم. رن جي چمڙيءَ جو چلڪو ڏسي، دل جي چربي سيني ۾ رجندي محسوس ڪيم. ويجھو وجي پڇيومانس، "گٽو آھين چا؟"

"اھڙي بددعا ته نه ڪر يار." عليءَ وراڻيو، "چئي ٽي، انگليڊ کان آئي آھي."

"سنڈ گھمڻ؟" حيرت مان پڇيم.

"ھا، موھن جي دڙي جي تاريخ لکڻ آئي آھي."

"چري ته ناھي؟ پلا موھن جي دڙي ۾ چا رکيو آھي! ڊنل شھر، پينگ، پڪ مغز خراب اٿس."

"چئي ٽي، ته موھن جو دڙو دنيا جي قديم تھذيب ۽ تمدن جو مرڪز رھيو آھي، ان ڪري ڪيس موھن جي دڙي سان انس آھي."

"رن کي پڪ سنڈ جي گرمي لڳي آھي."

"نه يار، آڪسفورڊ يونيورسٽيءَ مان خاص ان ڪم لاءِ اسڪالر ملي اٿس."

"انگريز پوڪ ھميشه کان چريا، پيا پتر نڪر ميڙيندا."

عليءَ جواب نه ڏنو. عورت سان گالھائيندو رھيو.

روھڙيءَ جي اسٽيشن سنڈ جي سيني اسٽيشنن کان وڏي آھي. بيشمار مسافر لھن ۽ چڙھن. جيڪي لٽا، اسان جي چؤگرد گڏ ٿيندا ويا. واڇ گودو ھٽي وين. غريب غربا ھئا. عليءَ کين چڙٻ ڏني:

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

اڙي ٽرو، پري ٽيو، عمر ۾ عورت به نه ڏٺي اٿو، وجو وجي سکر ۾ انگريزي فلم جو شو ڏسي سڪ لاهيو. پوءِ بن چئن پوليس وارن کي گهرائي، سنڌين کي پڳن وارا ڏنڌا کارايائين. تڏهن وجي ڪا پيهه پري ٽي.

جڏهن خلق ٽڙي پکڙي ويئي، تڏهن عليءَ چيو، "شيخ، رودِ سان موهن جي دڙي تائين وڃڻ ٽي چاهي."

"ته پوءِ هيڪين چو ٿو؟ تنهنجي جيپ تيار آهي نه. نوڪرن ضرور آندي هوندي."

"ها، ڏسين نٿو سامهون ڊرائيور بينو آهي."

"ته پوءِ چئينس ته اسان ڪيس ويران شهر ۾ پهچائيندا سين."

عليءَ انگريزيءَ ۾ ڪجهه چيس. هوءَ ڪجهه گهڙيون سوچيندي رهي. مان سندس ياقوتي چپ ڏسي، جي- بي منگهارام جا ڪٽمنڙا ياد ڪرڻ لڳس. به چار گهڙيون خاموش رهي، انگريزيءَ ۾ ڪجهه چيائين، ته عليءَ جي منهن تي رونق ڦهلجي ويئي. چيائين، "شيخ هلڻ لاءِ تيار آهي. اسان جا ٿورا مڃيا اٿائين."

مون مولىٰ جا لک شڪرانا بجا آندا، جو مرشد جي مهر سان مڪڻ ملائيءَ جهڙي انگريزياڻي اسان کي مال غنيمت ۾ ڏنائين. مرشد سائين اهڙن ڪمن ۾ هميشه منهنجي مدد ڪئي آهي. دل مان دعا نڪتي. شل سدائين جيئن سنڌ جا مرشد سڳورا.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

انگريزياڻيءَ وٽ ڪيڙن لٽن جي پيٽين کان وڌيڪ ڪتاب ۽ نقشا هئا. عليءَ پنهنجن نوڪرن کي سامان کڻڻ لاءِ چيو. نوڪر سامان مٿي تي رکي، اسان کان اڳيرو هلڻ لڳا. پليٽ فارم جي مٿان پل تان لنگهندي انگريزياڻيءَ عليءَ کان ڪجهه پڇيو. جواب ۾ عليءَ پنهنجو نالو، ۽ سندس جو نالو ڪنيو. ان مان سمجهيم ته هن پنهنجي سجاڻپ ڪرائي هئي. عورت سندس نالو دهرائيندي علي ۽ محمد جا نالا کڻي ڪجهه دير تائين ڳالهائيندي رهي. جواب ۾ علي به ڇڪي دير ڳالهائيندو رهيو. مون کان رهيو نه ٿيو. عليءَ کان نونڻ هڻندي پڇيم، "هيءَ ڪافرياڻي الله ۽ رسول جا نالا ڇو کڻي، اهو ڪم نهي ڏو؟"

عليءَ وراڻيو، "پڇيائين پئي ته حضرت علي حضرت ' جن جو سوٽ هو ته پوءِ سندن وفات بعد هو خليفو ڇو نه ٿيو؟

"مار! ڪافرياڻيءَ کي اسلام جي واهه جي ڄاڻ آهي."

"مون وراڻيس ته اسلام جمهوريت جو حامي آهي."

"واهه جو جواب ڏنئيس."

"پر شيخ، رن به آڙيڪاپ آهي. پڇيائين، ته پوءِ حضرت علي ۽ امير معاويه خلافت لاءِ ۾ خونخوار جنگيون ڇو لڙيا هئا؟"

"يار هيءَ ته بلا آهي. شيطان جي زال آهي،" مون حيران ٿيندي چيو، "تو ڪهڙو جواب ڏنس."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"بڌايومانس تہ مسلمان مختلف حصن ۾ ورهايل آهن، جن مان هڪڙا آهن سني ۽ بيا شيعا. مان ان موضوع تي نہ ڳالهائيندس."

"شاباس!"

هڪدم پڇياٸين، "اسلام جيڪڏهن ايڪائي ٿو سيکاري تہ پوءِ توهان مسلمان ٻاهتر فرقن ۾ ڇو ورهايل آهيو؟"

"تو ڇا وراڻيس؟"

"جواب ڏنومانس، اسان وٽ ان سوال جو جواب ڪونهي."

مان عليءَ سان ڳالهائي رهيو هوس تہ هن مون ڏانهن اشارو ڪندي عليءَ کان ڪجهہ پڇيو. عليءَ کيس جواب ڏيئي، مون سان مخاطب ٿيو، "تنهنجي باري ۾ پڇياٸين تہ ڪير آهي؟ بڌايومانس تہ سنڌ جو مشهور زميندار آهين."

"بي بہ کا ساراهہ ٻاراهہ ڪرينس ها."

"ڇيومانس تہ تون بيحد مهمان نواز آهين."

"ٻيو ڪجهہ؟"

"هن رن کي اسان کان وڌيڪ سنڌ جي ڄاڻ آهي."

"ڪيئن؟"

يورپ ۾ تاريخ جي شاگردن کي اهو ئي بڌايو ويو آهي، تہ سنڌي مهمان نواز، رحمدل، سڀاجها ۽ امن پسند آهن."

"ٻلا پنهنجو نالو بڌايائين؟"

"ها، نالو اٿس مارگريٽ."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڳالهيون ڪندا، ڏاڪڻ لهي، جيپ وٽ پهتاسين. نوڪرن سامان جيپ ۾ رکيو ۽ پري ٿي بينا. علیءَ نوڪرن ۽ ڊرائيور کي ريل رستي سکر اڇڻ لاءِ چيو ۽ پاڻ جيپ هلائڻ لاءِ اڳين سيٽ تي وينو. مان پنيان وينس ۽ مارگريٽ ٽپ ڏيئي علیءَ جي پرسان ويهي رهي. اسان جنهن وقت روهڙي شهر ۾ داخل ٿياسين، تنهن وقت سج آخري تجلو ڏيئي ليندس ڊائونپل جي پويان ٽٻي هڻي ويو. علي مارگريٽ سان ڳالهائيندو به رهيو ۽ هوشياريءَ سان روهڙيءَ جي سوڙهين گهٽين مان جيپ به هلائيندو رهيو.

هن پڇيو ٿي، ۽ علیءَ يا ته وراڻيو ٿي، يا انڪار ۾ ڪلها لوڏيائين پئي. منهنجي پڇڻ تي علیءَ وراڻيو، "پڇي ٿي ته ساڳيو شهر آهي نه، جتان نوجوان عربي جنرل لنگهيو هو."

"عربي جنرل! هتان ته جرمن- جپان واري جنگ جي ڏينهن ۾ انگريز سپاهي لنگهندا هئا."

سوچيم، چوري ضرورت کان وڌيڪ پڙهيل آهي، تنهنڪري وڻلي ٿي. مان ميٽ ۾ چوسول ٽپي منسپل جي زبون عمارت وٽان ٿيندا، بندر روڊ تي پهتاسين. روهڙيءَ جو بندر رودِ سنڌوءَ جي ڪناري تي آهي ۽ سنڌوءَ جي ٻئي ڪناري تي آهي سکر. جڏهن حاجنا شاهه پير وٽ جيپ پهتي، ته هن علیءَ کي جيپ بيهارڻ لاءِ چيو. علیءَ هڪدم جيپ بيهاري ڇڏي. مارگريٽ پنهنجن نقشن مان هڪ نقشو ڪڍيو ۽ بايونٽ تي وڃائي غور سان جاچڻ لڳي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

نقشي تي هڪ هنڌ ڳاڙهي پينسل سان منڊيئڙو هڻندي، اورنگزيب ۽ دارا جا نالا ڪٽندي ڪجهه چئي ويئي. عليءَ کان پڇيم، تہ هن وراڻيو، "بکر جي قلعي نالي چئي ٿي، تہ هي اهو قلعو آهي، جنهن ۾ اورنگزيب پنهنجي وڏي پاءُ دارا کي سوگهو ڪري، سندس ڪاڌي پيتي جا سمورا رستا بند ڪري ڇڏيا هئا."

"رن چري آهي."

"يا اسان کي چريو ڪندي."

"اهڙو واقعو اسان جي سامهون تہ نہ ٿيو هو، باقي بکر جي قلعي ۾ شاهہ صدرالدين جي قبر آهي، جتي لاهور ۽ ڪراچيءَ جون فسٽ ڪلاس ڪجريون نچڻ ۽ ڳائڻ ايندیون آهن."

علي ۽ مان ايندڙ رات جي تات ۾ هئاسين. هوءَ پنهنجي ڪم ۾ رڌل هئي. ڪڏهن نقشي تي ڳاڙها نشان هنيائين پئي، ۽ ڪڏهن پنهنجي ڊائريءَ ۾ نوٽ لکيائين ٿي. چگي دير لکڻ کانپوءِ، جڏهن سانجهيءَ جا پاڇا هر طرف ڦهلجڻ لڳا، تڏهن هن نقشا ويڙهيا، ڊائري بند ڪئي ۽ موٽي اچي جيپ ۾ چڙهي ويٺي.

اسان اڳتي وڌياسين.

عليءَ جيپ جو رخ پل واري سڙڪ ڏانهن نہ ڦيرايو ۽ سڌو بندر روڊ ورتائين. ناکي کان ٿيندا، سيشن وٽان لنگهي، ستين جي آستان وٽ پهتاسين. عليءَ مارگريٽ کي انگريزيءَ ۾ ڪجهه ٻڌايو. جيڪي ڪجهه عليءَ ٻڌايس، ٻڌي اکين ۾ حيرت تري آيس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

پنهنجي ڪئميرا ۾ بلب اٽڪائي، ستين جي آستان جا ٻه چار فوٽا ڪڍيائين. عليءَ کان پڇيم تہ ڇا ٻڌائيسين؟ هن وراڻيو، "ٻڌايومانس تہ هي آستان انهن پاڪ دامن بيبين جو آخري آرام گاهہ آهي، جن هڪ بدنيت ڪافر جي هٿ چراند کان بچڻ لاءِ خدا کان پنهنجي عزت ۽ عصمت جي حفاظت لاءِ دعا گهري هئي. خدا سندن عرض اگهايو. جبل ڏري پيو ۽ نيڪ بيبيون اتي ئي دفن ٿي ويون."

"بيشڪ، بيبين جي عزت الله کي پياري آهي. سبحان الله."

مارگريٽ فوٽو ڪڍي چڪي تہ علي اڳتي هليو. ستين جي آستان کان ونڊي سکر بيراج تائين سڙڪ جي هڪ پاسي انبن ۽ ڪارڪن جا باغ آهن ۽ ٻئي پاسي سنڌو. سنڌوءَ جي پرئين پاسي سکر آهي. ستين جي آستان وٽان ڦري، بيراج جو رخ ڪيوسين. هر طرف ذري گهٽ اونداهہ ڦهلجي چڪي هئي. سامهون سکر جي بندر ۽ گهرن جون بتيون روشن ٿي چڪيون هيون. روشنيءَ جا ڪرٽا رنگا رنگي قطارن ۾ سنڌوءَ جي لهرن تان موت ڪائي رهيا هئا. عليءَ کي چيم، "انگريزياڻيءَ کي سامهون وارو نظارو ڏيکار. پل ڏسي تہ اسان جي سنڌ ڪهڙي نہ سهڻي آهي. اجايو موهن جي دڙي ۾ ڏکا ڪائڻ مان ڇا ورندس!"

علي مارگريٽ کي ڪجهہ چيو. هن منهن ورائي مون ڏانهن ڏٺو. ٿورو مرڪيائين. سکر ڏانهن ڏسي عليءَ کي ڪجهہ چيائين. عليءَ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ترجمو ڪندي چيو، "ڇئي ٿي جھڙي سونھن سنڈ جي ٻڌي ھيم، تھڙي ڏٺم."

"ٻيو ڪجھ ٻہ چيائين چا؟"

"چيائين تہ توھان سنڈي ڏاڍا رحمدل ۽ مھمان نواز آھيو."

مون ايندڙ ٽھڪ کي نڙيءَ ۾ ئي روڪي ڇڏيو.

مارگريٽ سکر بيراج ڏانھن اشارو ڪندي عليءَ کان ڪجھ پڇيو.

علي سندس سوالن جا جواب ڏيندو رھيو. جڏھن بيراج جي اڌ وٽ پھتاسين تہ ھن عليءَ کي جيپ بيھارڻ لاءِ چيو. عليءَ جيپ بيھاري ڇڏي. ھوءَ ٽپ ڏيئي ھيٺ لٿي ۽ بيراج جي ٻني تي ٻانھون رکي مھراڻ جي مستي ڏسڻ لڳي. پاڻي لوھي درن سان وڙھندو جھڙندو، لڙکندو اڳتي ڏوکيندي پئي ويو. علي وجي سندس پر ۾ بينو. مان جيپ ۾ ئي وينو رھيس. ٻئي ڇڙا ڳالھائيندا رھيا. ڪجھ دير کان پوءِ جڏھن جيپ ۾ اچي وينا، تڏھن عليءَ کي چيم، "اڙي پاڙي، متان دغا ڪئي اٿئي."

"دلجاءِ ڪر شيخ." عليءَ وراڻيو، "وندي ورھائي کائينداسين."

"ڏاڍو سياڻو آھين، علي."

جيپ جڏھن بيراج کان نڪري سکر شھر جو رخ ڪيو، تڏھن عليءَ کان پڇيم، "ڪھڙيون ڳالھيون پئي ڪيئه ھن سان."

"چوريءَ جو مغز خراب آھي يار. چيائين پئي تہ سنڈو ندءَ ۾

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

هماليہ جي برف جو رجيل پاڻي آهي. جيئن هماليہ بلند آهي، تيئن سنڌين جا اخلاق بہ بلند آهن.”

اسان ٻنهي هڪ ٻئي ڏانهن مرڪي نهاريو.

علي ءَ پڇيو، “تنهنجي اوطاق تہ واندي هوندي نهہ؟”

“ها، واندي هوندي.”

“ڪو ڪامورو ترسيل تہ نہ هوندو؟”

“نہ بابا نهہ، سڀ ٻاهر ويل آهن.”

علي ءَ چڱي ءَ دير هن سان ڳالهائڻ ڪانپوءِ مون کي چيو، “تڪڙ چڱي نہ هئي. زوري ءَ رات رهايونس ها تہ گوڙ ڪري ها.”

“پوءِ ڪيئن رات رهڻ تي راضي ڪئيسين؟”

“چيومانس تہ موهن جي دڙي ڏانهن ويندڙ سڙڪ تي رات جو ڦر ٿيندي آهي. چاهين تہ اسان هلڻ لاءِ تيار آهيون. ورنہ شيخ جي اوطاق رات گذارڻ لاءِ حاضر آهي.”

“واهہ جو اٽڪلي آهين، علي، ير توکي تہ ڪو وڏو عملدار هئڻ گهربو هو.”

“هاڻي ڪنهن کان گهٽ آهيون چا؟”

علي شهر ۾ اندر نہ هليو، بيراج ڪالوني ءَ مان ڦري شڪارپور روڊ ورتائين.

پرڪڻ کان اورتي منهنجي زمين ۽ اوطاق آهي. تر جا وڏا وڏا عملدار منهنجي اوطاق تي رات ملهائيندا آهن. تنهن ڪري

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

صوبيدار سپاهي سپ اسان سان نهيل آهن. اوطاق ۾ ڪنهن به قسم جو ڊپ ڊاءُ ڪونهي.

عليءَ جيپ آڻي اوطاق جي در ٻاهران بيهاري. نوڪر چاڪر ڊوڙندا آيا. مون سليمان کي ان ئي وقت ڪباب ۽ چاپون آڻڻ لاءِ سڪر روانو ڪيو. مني شيديءَ کي پنگ گهوٽڻ لاءِ چيم. پنگ چوريءَ کي به پيئارڻي هئي، تنهن ڪري پنگ ۾ ڦوٽا، خس خس بادامين ۽ مصري به وجهرايم. علي جيپ مان سامان لاهرائي رهيو هو. مان اوطاق ۾ گهڙي ويس. پويون ڪمرو، جيڪو خاص اهڙن موقعن لاءِ نهرايل آهي، تنهن ۾ صفائي ڪرائي، پيٽروميڪس بتي ٻارائي ٻاهر آيس. علي ۽ چوريءَ کي ساڻ ونې اندر ويس. ڪمري ۾ سنڊي سامان ڏسي، مارگريٽ جي دلچسپي وڌي ويئي. پلنگ ڪشمور جي ماهر وادي ناهيو آهي. جنديءَ جون ڪرسيون ۽ ڊريسنگ ٽيبل ڏسي، هن عليءَ کي انگريزيءَ ۾ ڪجهه چيو. عليءَ مون کان پڇيو، "هن جنديءَ جي ڪرسيءَ جي قيمت ٿي پچي."

"پنجويهين جي آهي."

عليءَ کيس قيمت ٻڌائي. حيرت مان جڙ چرڪ پريائين. ڪجهه چيائين، عليءَ ٻڌايو، "چئي ٿي ته توهان وٽ آرٽ جو قدر ڪونهي."

"ٻڌائينس ته اسان وٽ آرٽسٽ ئي ڪونهن. هجن ها ته قبرستان جي خاڪ اڏائن ها."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

اتي ئي بينا هئاسين تہ منو شيدي پنگ جو جڳ ۾ ٽي گلاس ڪٽي آيو. پهريون گلاس پري مارگريٽ کي ڏنوسين. مناڻ ۾ ٽڏاڻ ڪري پيئندي ويئي. اڌ گلاس پي، عليءَ کان ڪجهہ پڇيائين.

“پچي ٽي تہ هي لذيذ شربت چاجو نهيل آهي.”

“بڏائينس تہ هيءَ درويشن جي بوٽي آهي.”

عليءَ کيس بڏايو.

هن کي پنگ پيئاري اسان باهر آياسين. هوءَ باهر نہ آئي. ٽوري دير کان پوءِ سليمان ڪباب ۾ چاپون ڪٽي آيو. ڪائڻ جو مال ۾ پنگ جو ٻيو جڳ پرائي وري اندر وياسين. هوءَ پنهنجي ڊائريءَ ۾ ڪجهہ لکي رهي هئي. سامان ٽيبل تي رکائي، کيس سڏ ڪيوسين. هوءَ آئي ۾ ڪرسي سوري ميز جي پاسي کلي ٽي ويني. عليءَ ڪبابن جي ٽالهي ڏانهنس وڌائي. هن ڪباب جو ٽڪر وات ۾ وجهي، پنگ جو ڊڪ پريو. اکيون ڳاڙهيون هئس. پهرئين گلاس جو اثر ظاهر ٿي رهيو هو. عليءَ کي ڪجهہ چيائين.

علي مون سان مخاطب ٿيو، “پنگ لڳي اٿس. سمجهي ٽي سفر جي ٽڪ ڪري مٿي ۾ ڦيري محسوس ٽي رهي آهيس.”

“ايتري ۾ ڊيري ٽيڙ نہ ڏجانس، ڳالهائيندو رهينس.”

علي ساڻس ڳالهائڻ لڳو ۾ گفتگو جو ترجمو مون کي بڏائيندو ويو. چيائين، “مگيل آهي، سندس مگيندو نونشيباز آهي.”

“نونشيباز!”

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ها، Boxer آهي. هڪڀئي کي ڏاڍو چاهيندا آهن."

"نونشيبباز سان عشق ڪندي آهي؟"

"ها، سندس مڱيندي جو سينو ٻائيتاليهه انچ ويڪرو، قد ساڍا ڇهه فوٽ ۽ ٻانهن جو ڏورو سورهن انچ آهي."

"ماڻهو آهي يا راڪاس."

"راڪاس ٿو ڀانئجي."

"اِجهو هت اچي ته نه نڪرندو؟"

علي ۽ کان ٿهڪ نڪرير ويو. "راڪاس انگلينڊ ۾ نونشيبازي ڪندو هوندو، سندس پري اسان وٽ آهي."

"ٻيو ڇا چيائين؟"

"سندس مڱيندي ڪيس آفريڪا وڃڻ جي اجازت نه ڏني هئي، ڇو جو اتي جهنگلي ۽ وحشي رهندا آهن ۽ سنڌ لاءِ ڪيس خوشيءَ سان موڪل ڏنائين."

ايترو ڪجهه ٻڌڻ کان پوءِ نه علي ڳالهايو، نه مون. هوءَ ڪباب ۾ ڪائيندي رهي ۽ پنگ جا ڏڪ ۾ پريندي رهي. ڪباب لذيذ هئا. مرچ ۾ منجهن سرس هئا، تنهن ڪري زبان ۽ وات کي نارڻ لاءِ هو پنگ جا ۾ گلاس پي ويئي. خالي گلاس ميز تي رکي، هوءَ پنهنجي پلنگ تي وڃي ليٽي. پرس مان هڪ گوري ڪڍي ڦڪيائين. علي ۽ کانئس گوريءَ جي باري ۾ پڇيو. هوءَ جواب

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڏيئي، پت ڏانهن منهن ڪري ليٽي پئي. عليءَ چيو، "چئي ٽي ته ٽڪ سبب متي ۾ ڦيري محسوس ڪري رهي آهيان."

اسان ٻنهي مرڪيو.

اتان اٽياسين. چيم، "پنگ گھٽن جي پينگ ڪئي آهي، پر آهي درويشن جي ٻوٽي."

وراندي ۾ پهتاسين ته عليءَ چيو، "شيخ پلا ڪر بسم الله."

"اهڙي ڪا بي ڳالهه."

اسان ٻنهي ڪپڙا لاهي ڪليءَ تي ٽنگيا. هڪ ٻئي ڏانهن ڏٺوسين. پڌر واري دري بند ڪرڻ لاءِ وڌيم. لالٽين جي ميرانجهڙي روشنيءَ ۾ ڏٺم ته دريءَ ٻاهران هڪ بکايل ڪتو منهنجي چوزي کي چٻاڙي رهيو هو. منهنجين اکين ۾ رت لهي آيو. اتان ئي مٿي شيدي کي رڙ ڪيم. "اڙي شيدي، بدبخت. ڪتي جي ايڏي مجال جو منهنجي چوزي کي ماري! اڙي هٽينس بندوق ۽ اڦٽ ماري وجهينس."

شيديءَ بندوق کڻڻ لاءِ ڊوڙ پاتي.

اسان ٻئي رن جي ڪونيءَ ڏانهن وڌياسين. در وٽ پهتاسين ته عليءَ چيو، "شيخ، وارو ڪر. وڌي وجي ٻک وجهينس."

مان در جي وچ وجي بينس. علي اوٽ ٿي بينو. مون وک اڳا مس وڌائي جو خاموش فضا ۾ ڪارتوس ڇٽڻ جا ٻه آواز ٿيا. هوءَ چرڪ ماري اتي ويني. اکيون مهٽيندي در ڏانهن ڏٺائين. مون تي نظر

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

پيس، تہ ذري گھٽ ڪانئس رڙ نڪري ويئي. هوءَ پلنگ تي پٽ ڏانهن سرڪندي ويئي. ڪاوڙيل لهجي ۾ ڪجھ چوڻ لڳي. ڪجھ بہ سمجھي نہ سگھيس. پر محسوس ڪيم تہ هوءَ سنڌ تي ڇوھ ڇنڊي رهي هئي. عليءَ کي سڌ ڪيم علي بہ منهنجي پاسي ۾ اچي بيٺو. عليءَ کي بہ ساڳئي حال ۾ ڏسي رن کان دانهن نڪري ويئي. عليءَ کان پڇيم، "اسان سنڌي آهيون، گاريون برداشت نہ ڪندا آهيون. رن گاريون تي ڏئي ڇا؟"

علي وراڻيو، "پنهنجن پروفيسرن ۽ ڪتابن کي گاريون تي ڏئي."

رن ڏانهن وڌندي چيم، "بڊائينس ڇو نہ ٿو علي، تہ هيءَ سنڌ، موهن جو ڏڙو ناهي."

هوءَ هيسيل هرڻيءَ وانگر ڪنبڻ لڳي. ڊنل ڊنل نگاهن سان مون ڏانهن ڏسڻ لڳي. اوچتو، ڇلانگ ماري وڃي سوگھو ڪيومانس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

دل جي دنيا

ڏاند اول پت تي ٽنگيل پراٽي گھڙال ڏانھن ڏٺو ۽ پوءِ ٽونڊ ھٽندي راجا کان پڇيو، "مجنون بہ ڪنھن آفيس ۾ ڪلارڪ ھو ڇا؟"

"انھن ڏينھن ۾ آفيسون نھ، گھوڙن جا تنبيلا ھوندا ھئا." راجا مون ڏانھن ڏسندي وراٽيو.

"مجنونءَ زندگيءَ ۾ فقط ھڪ گھوڙو ڏٺو ۽ تنھن کي بہ ھاڻي سمجھي ڏکي ويو ھو،" ڏاند ڳالھائيندو رھيو، "۽ پوءِ ڪيترين راتين تائين مجنونءَ کي خواب ۾ ليليٰ بدران گھوڙ نظر ايندو ھو."

"نيڪ ٿو چوين ڏاند،" راجا جواب ڏنس، "مجنون ذات جو جت ھو ۽ انن اڳيان اگربتيون بارينڊو ھو."

مون فائيلن جي چپن ڦڏن لفظن تان نظرون ھٽائي ڏاند ۽ راجا ڏانھن ڏٺو.

"تنھنجي ڳالھ ناھي،" ڏاند چيو، "تون جديد آھين، اسين قديم مجنونءَ جي باري ۾ ڳالھائي رھيا آھيون."

"واھيات آھيو،" جڪ کائيندي چيم.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"شٽ – اپ،" ڏاند گهٽيل آواز ۾ دڙڪو ڏنو ۽ ڪيسي مان ڦٽي ڪڍي وار منهن ۾ وجهي ڇڏيائين.

هيڊ ڪلارڪ اسان ڏانهن گهور ڪري نهاريو ۽ کنگهي نڙي صاف ڪيائين. اسان ڏانهي نظرون فائيلن تي کپائي ڇڏيون.

مون پراڻي گهڙيال ڏانهن ڏٺو. پنجن ۾ ٽيويهه منٽ باقي هئا. اسان کي پنجين لڳي آفيس مان موڪل ملندي هئي. جنهن ڏينهن منهنجو تمنا سان پروگرام هوندو هو، تنهن ڏينهن شام جا پنج مون کان پنج ڪوهه پري ٿي ويندا هئا. اِهي پويان ڪجهه منٽ ڪلاڪ ٿي پوندا هئا. ڪلاڪ ڏينهن ۾، ڏينهن هفتن ۾، هفتا مهينن ۾ ۽ مهينا سالن ۾ بدلجي ويندا هئا.

منهنجون نظرون گهڙيال جي پينڊيولم تي کتل هيون. ڪانٽا هڪ هنڌ بينل پانيم. دل چاهيو ته سيني کان اک بچائي ننڍو ڪانٽو پنجن تي وڌو ڪانٽو پارهن تي بيهاري ڇڏيان. پنهنجي ان احمقاڻي خيال تي دل ئي دل ۾ کلي وينس. شايد هڪ اداس ۽ ڦڪي مرڪ منهنجي منهن تي کن لاءِ ڪيڏي، موٽي ويئي هئي.

"گڊ- لڪ،" ڏاند منهنجو خيال پاڻ ڏانهن ڇڪايو. مان ساڻس اک ملائي نه سگهيس.

راجا چيو، "ڇڏينس ڏاند، ويچارو شرمائي ٿو."

"نيور مائينڊ،" ڏاند وراڻيو، "اڃان نئون آهي. نهي ويندو."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

مون کين جواب نہ ڏنو ۽ خاموش رهيس. بيحد پريشان هوس. ڏاند ۽ راجا جا چرچا زهر پئي لڳم.

ڏاند ۽ راجا مون سان بناسپتي گيهه جي ڪارخاني ۾ ڪلارڪ هئا. ڏاند بندرو ۽ ٽلهو هو. ان ڪري پاڻ کي مشڪرو سمجهندو هو. هر ڪو کيس ڏاند سڏيندو هو. سندس اصلي نالي جي گهٽن کي خبر نہ هئي. راجا جي اصلي نالي جي سڌ، سواءِ ڏاند ۽ مون کان، ٻين ٽورن کي هئي، هو روسي ڪتاب پڙهندو ۽ آمريڪي اداڪارن جا فوٽا گڏ ڪندو هو. اسان ٽنهي کي هڪ وڏي ٽيبل مليل هئي، جنهن جو هڪ پاسو پٽ سان لڳل هو ۽ باقي ٽن پاسن کان اسان ٽيئي ويهندا هئاسين. هيڊ ڪلارڪ جي نظر بچائي، سڄو سڄو ڏينهن هڪ ٻئي سان چرچا ۽ هڪ ٻئي تي ٽٽوليون ڪندا هئاسين.

پر ان ڏينهن، مون ڏاند ۽ راجا جي ٽٽولين جو جواب نہ ڏنو. خاموش رهيس. صبح کان پريشان هوس.

صبح جو اخبار ۾ ڪراس ورڊ معمي جو حل ڏسي منهنجي دل ڊڄي پئي هئي. اميدون نااميديءَ جي غمناڪ اوندهه ۾ پنواٽيون کائڻ لڳيون هيون. حسرتون واريءَ جي ڏڙي هيٺان دفن ٿي ويون. هڪ ڏينهن اڳ، شام جو، جڏهن ڪراس ورڊ معمي جو حل پري، اسپينسر جي ڊبي ۾ وجهي، هوٽل فاروق جي فيملي ورم ۾ اچي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

وينا هئاسين، تڏهن تمنا پڇيو هو، ’شامو، جيڪڏهن هن دفعي صحيح حل تي اسان کي هڪ لک رپيا ملن تہ ڇا ڪنداسين؟“

جواب ڏيڻ کان اڳ مون تمنا جي اکين ۾ نهاريو هو. ڪن لاءِ اسان جون نگاهون ملي، ڏار ٿي ويون هيون. مون تہ سندس نرم، نازڪ ۽ سهڻين آڱرين تي پنهنجو هٿ رکي چڏيو هو. هن ڪنڌ جهڪائي چڏيو هو ۽ ٻئي هٿ جون آڱريون ساسر جي ڪنيءَ تي ڦيرائڻ لڳي هئي.

آهستي، جهيڻي آواز سان، مون دل جي گهراين مان ڳالهايو هو تهہ ’سڀ کان اول اسان شادي ڪنداسين، تمنا.‘

هوءَ شرمائجي ويئي هئي ۽ پنهنجون آڱريون منهنجي هٿ هينان ڪسڪائي ويئي هئي.

’مون سان شادي ڪندينءَ نهہ، تمنا.‘ مون بيوقوفن وانگر تمنا جي بيحد حسين منهن ۾ نهاريندي پڇيو هو.

جواب ۾ هن ڏگهيون پنبڻيون مٿي ڪري پنهنجون نگاهون منهنجن نگاهن سان ملائي چڏيون هيون. مون پنهنجي دل کي ٽائيپ جي ربن وانگر گول دائري ۾ چڪر ڪائيندي محسوس ڪيو هو.

“چئہ تمنا،” مون ٻئي ٻانهون ٽيبل تي رکندي ڪانئس پڇيو هو، ’هن دفعي صحيح حل نڪتو تہ مون سان شادي ڪندينءَ نهہ؟“

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

تمنا جا ڳل ڳاڙها ٿي ويا هئا. حياءَ کان ڪنڌ هيٺ ڪري ڇڏيو هئائين.

"سچ تمنا؟"

"هون."

"اوهه تمنا،" مون تمنا جو نازڪ هٿ پنهنجي ٻنهي هٿن ۾ لڪائي ڇڏيو هو. ڇيو هوم، 'پوءِ اسان جو پنهنجو گهر هوندو تمنا. تنهنجون ۽ منهنجون ٻيرون ۽ منهنجا ٻار خيراتي اسڪولن بدران پرائيويٽ ۽ پبلڪ اسڪولن ۾ پڙهندا. منهنجي ماءُ ميونسپالٽيءَ جي مفتي شفاخاني جي ڳاڙهي دوا بدران ڪنهن مشهور ڊاڪٽر کان علاج ڪرائيندي.'

"۽ شامو،" تمنا منهنجي ڳالهه اڌ ۾ ڪپيندي چيو هو، 'اسان ٻئي هيءَ واهيات نوڪري ڇڏي ڏينداسين.'

"ها تمنا. نه مون کي ڊپٽيءَ جي ڇڙپ سهڻي پوندي، نه توکي ئي ڪو مشڪوڪ نگاهن سان ڏسي سگهندو."

"پر ائين ته لک رپيا هڪ سال ۾ ڪپي ويندا."

"اسان بزنس به ته ڪنداسين."

"ڪهڙو؟"

مان سوچ ۾ پئجي ويو هوس. ڪيهه ۽ ڪٽڪ جي واپار کان وٺي سون جي سمگلنگ تائين هڪ هڪ ڏنڏو منهنجي ذهن ۾ اڇي، موٽي ويو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"مان ٻڌايانءِ؟" تمنا پڇيو هو.

"ٻڌاءِ."

"اسان هڪ ڊاٽسن ڪار ونڊاسين."

"ڊاٽسن ڇو؟" مون هڪدم وراڻيو هو. "اسين شيورليٽ، امپالا يا مرسڊيز بينز ونڊاسين."

"پنهنجي لاءِ ونڊاسين نه؟"

"ها."

"ڊاٽسن ڪار ٽئڪسي ڪري هلائينداسين."

"واهه! گڊ آئيڊيا."

"سڀني آمدني آهي اڇڪلهه ٽئڪسيءَ مان،" تمنا چيو هو، "پوءِ مان نائيٽ ڪاليج بدران سينٽ جوزف ڪاليج ۾ داخلا ونندس."

"ايڪسيلنٽ."

"۽ تون انگريزيءَ ۾ ايم. اي ڪرڻ لاءِ ڪراچي يونيورسٽيءَ ۾ داخلا ونجانءِ."

"ونڊرفل،" وراڻيو هئم، "اسان روز روز دال ڪائڻ بہ ڇڏي ڏينداسين."

ڪجهه دير تائين نہ تمنا ڳالهايو هو ۽ نہ مون. اسان ٻئي پنهنجن پنهنجن خيالن سان وڇڙنداء اميدن جا تاج محل ناهيندا ۽ ڊاهيندا رهياسين. تصور جي دنيا اڪين آڏو اڇي بيني هئي. پاڻ کي ڪاري جبي ۾ ايم. اي جي ڊگري ونندي ڏٺم- ايئرڪنڊيشنڊ آفيس

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

۾ پاڻ کي فوم ربڙ جي ڪونئري ڪرسيءَ تي وينل ڏٺم. ڊاٽسن ٽيڪس کي ڪراچيءَ جي رستن تي ڊوڙندي ڏٺم. اوچتو تمنا تصور جي دنيا کي ذهن جي پردن تان هٽائي چڏيو هو. پڇيو هئائين، "هن دفعي ته پنهنجو حل صحيح نڪرندو نهه، شامو؟"

"چو نه صحيح نڪرندو،" مون کيس ۽ پاڻ کي دلاسو ڏنو هو، "محمد پان واري ۽ غفور حجم جا ڏکن سان پريل حل صحيح ٿي سگهن ٿا، ته چا اسان پڙهيل ڳڙهيلن جو حل ڪڍهن به صحيح نه نڪرندو!"

تمنا جي چپن تي هڪ بيحد حسين ۽ وٽندڙ مرڪ تري آئي هئي. اها مرڪ، سدائين، سوداءَ وانگر منهنجي ساهه سان سمايل هوندي آهي.

پر ان ڏينهن صبح جو اخبار ۾ ڪراس ورڊ معمي جو نتيجو ڏسي، تمنا جي چپن تان لازوال مرڪ همالیه جي برف وانگر رجندي محسوس ڪئي هئم. ڪيس اداس ۽ مايوس محسوس ڪيو هيم. تڏهن، پنهنجين حسرتن جي رک اڏائي، تمنا جي ٽٽل اميدن کي پنهنجي جهول ۾ جهپي ورتو هيم. سوچيو هيم، تمنا وياڪل هوندي، اباڻکي هوندي- اڄ ڪئپيٽل سئنيما ۾ فلم The Killers جو پهريون شو ڏسنداسين- ڪجهه دير لاءِ خواهشن ۽ آرزوئن جو ڊنل پنيور وساري چڏيندا سين.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڊريس سرڪل جي اي قطار ۾ پويون ٻہ سيٽون بڪ ڪرائي، ايڊوانس بڪنگ جو ڪوپن ڪيسي ۾ وجهي آفيس آيو هوس.

تمنا وراندي جي پوئين ٽنپي وٽ بيحد اداس ۽ بيچين بيني هئي. مون تي نظر پيس تہ مون کي ڏسندي ئي رهي هئي. وٽس ويم تہ چيو هئائين، "هن دفعي ٻہ اسان جو حل غلط نڪتو، شامو. اسان جي قسمت ڪڏهن ٻہ نہ بدلبي."

"ناميد نہ ٿيءُ تمنا،" ڪيس دلاسو ڏنو هوم، "ايندڙ مهيني اسان جو حل صحيح نڪرندو ۽ پرائيز باند جو لکي نمبر ٻہ پنهنجو ئي نڪرندو."

"ڪيستائين. ڪيستائين شامو اهڙي نموني پاڻ کي فريب ڏيندا رهنداسين؟"

"چري،" مون ويران مرڪ سان چيو هو، "ٻڌو نہ اٿئي، تہ ڏکن پنيان سک-"

"ها. پاڻ کي پرچائڻ جو بهترين طريقو آهي."

"انتظار ڪر تمنا. هڪڙي ڏينهن اسان جي روح جا زخم پرجي ويندا، دل جو درد گهٽجي ويندو،" ٽڏو ساهہ ڪڍي وراڙيو هيم، "هڪڙي ڏينهن اسان جي صحرا جهڙيءَ سجيءَ زندگيءَ ۾ خوشين جا رابيل وڃائجي ويندا."

"۽ ان وقت جي انتظار ۾ شايد نہ تون رهين، نہ مان رهان."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ائين نہ چئہ تمنا، ائين نہ چئھ،" مون لچندي وراڻيو ھو، "مونکي مايوس نہ ڪر. منھنجي دل نہ ٽوڙ تمنا."

تمنا جواب نہ ڏنو ھو. اکيون بند ڪري مٿو ٽنيپي سان لڳائي ڇڏيو ھئائين. سندس خشڪ چپن تي چنبڙيل لپ اسٽڪ جا ڇوڏا ڦڙڪڻ لڳا ھئا. سندس ڏکيون پنبڻيون ٽڙڪڻ لڳيون ھيون. قسمت کان ڪاڏل شڪست جي احساس ۾ سندس وجود ويراڳ جي آگ ۾ جلڻ لڳو ھو.

"تمنا."

"جي."

"اڄ منجھند جي ماني گڏ کائيندا سين." مون چيو ھو.

"چڱو،" ھن وراڻيو ھو، "ھينئر وڃ. ڊپٽيءَ مون وٽ ڏسي ورتئہ تہ اجايو گوڙ ڪندو."

تمنا پنھنجي ڪمري ڏانھن ھلي ويئي ھئي. پنھنجي ڪمري ڏانھن ويندي ڊپٽيءَ جي ڪمري ۾ در جي شيشي مان جھاتي پاتي ھيم. ڊپٽي نہ آيو ھو.

اسان جو ڊپٽي قداور، ٿلھو ۽ چسو ھوندو ھو. اکيون پوريون ۽ ٽِڪڻ جا وار ڪٽل ھوندا ھئس. اسان کيس افلاطون سڏيندا ھئاسين. آفيس جو پراڻو نائڪ چوند ھو تہ عقل جا دروازا ڊپٽي صاحب تي اڃي بند ٿي ويا ھئا.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

مون سان ته بنهه نه پوندي هئس. هڪ دفعو اڳ به مون کي تمنا سان ڳالهائيندو ڏسي پنهنجي آفيس ۾ گهرايو هئائين. سگريٽ جو ڪش هڻندي پڇيو هئائين، "ماڻهو اسان جي فيڪٽريءَ جو بناسپتي گيهه ڇو نٿا کائين."

"ماڻهن کي اسان جي فئڪٽريءَ جو گيهه پسند ناهي سائين."

"ڇو پسند ناهي،" ڊپٽيءَ خارن مان چيو هو، "توهان ڪلارڪ ڪهڙي مرض جي دوا آهيو؟ توهان کي فقط ڪلارڪي ڪرڻي ناهي. ماڻهن کي اسان جو بناسپتي گيهه کائڻ تي آماده به ڪرڻو آهي."

"ها سائين."

"ماڻهن کي ٻڌاءِ ته اسان جو گيهه صحت جي اصولن تي تيار ٿيل آهي ۽ منجهس سيئي وٽامن آهن،" چيو هئائين، "بناسپتي گهه اسان جي عوام لاءِ مفيد آهي ۽ سندن ضرورتن مطابق آهي."

"ها سائين."

"۽ اسان جو بناسپتي گهه، ديسي خالص گهه کان وڌيڪ بهتر آهي." ڊپٽي صاحب ڪڙڪ آواز ۾ چيو هو، "خالص گهه کائڻ وارا سست ۽ بناسپتي گهه کائڻ وارا چست هوندا آهن."

مون ان انڪشاف تي ڊپٽي صاحب ڏانهن حيرت مان ڏٺو هو. ڊپٽي صاحب پاڻ بناسپتي گهه نه کائيندو هو. پاڻ خالص گهه ٺٽي کان گهرائيندو هو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"سمجهيهءِ؟"

"ها سائين."

"تون ڏوڙ سمجهندين. پنهنجو ڪم سڏار نه ته نوٽيس ملندءِ،" ڊپٽيءَ سگريٽ جو دونهون چڏيندي چيو هو، "ءِ ڪن کولي ٻڌ، تمنا سان ڳالهائڻ چڏي ڏي."

"يس سر."

پر ان ڏينهن ڊپٽي موڪل تي هو. در جي شيشي مان سندس ڪمري ۾ جهاتي پائي، پنهنجي ڪمري ۾ هليو ويو هوس.

مون منهن ورائي گهڙيال ڏانهن ڏٺو. پنجن ۾ ٻارهن منٽ باقي هئا."

"ٻلا ليليٰ به ڪنهن آفيس ۾ ٽائيپسٽ هئي چا؟" ڏاند راجا کان پڇيو.

"ليليٰ ردن جي پشم لاهيندي هئي،" راجا وراڙيو.

مون کاوڙ مان ٻنهي ڏانهن ڏٺو. ڏاند ڏند ڪيندي چيو، "ڳالهه تنهنجي ليليٰ جي ناهي. تنهنجي جديد آهي، اسان قديم ليليٰ جي باري ۾ ڳالهائي رهيا آهيون."

"بدتميز آهيو."

"ٿئنڪ يو،" راجا چيو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

هيڊ ڪلارڪ ڪنگهي نڙي صاف ڪئي ۽ اسان ڏانهن قهري نگاهن سان ڏنو. ڏاند ۽ راجا ڳالهائڻ بند ڪري چڏيو ۽ اجايو سجايو فائيل اٿلائڻ لڳا.

"هيڊ ڪلارڪ آهي يا هيڊ ماستر."

"ڪمبخت، چوڪيدار آهي،" ڏاند چيو.

مون پتلون جي پوئين کيسي مان پرس ڪڍي گوڏي تي رکيو. گوڏو ٽيبل هيٺان ڪري چڏيم. پرس کولي تمنا جي تصوير ڏٺم. ڏاند هيٺ مٿي ٽيو، پر منهنجي گوڏي تي پرس ڏسي نه سگهيو.

"لڏ چڏي ڏي. ڪرسي نه پڃين وجهين،" راجا ڏاند کي چيو.

"تون پنهنجي بڪواس بند ڪر،" ڏاند راجا کي چڑب ڏني ۽ ٻيهر منهنجي گوڏي تي پرس ڏسڻ جي ڪوشش ڪيائين. جڏهن پرس ڏسڻ جي هر ڪا ڪوشش ناڪام ٿي ويس، تڏهن خار مان چيائين، "آفيس جي ٽيبل آهي، يا مڙدن چيرڙ جي ميز. اسان ڪلارڪ نه، جڙ ميڊيڪل اسٽوڊنٽ آهيون."

راجا کيس ٽيبل هيٺان لت وهائي ڪڍي. ڏاند لت جو سور پچائي ويو. ڪجهه پريرو ڪسڪندي چيائين، "ردي. منهنجي بوٽ جي پالش خراب ڪري چڏين ها."

راجا اک جي اشاري سان ڏاند جو ڌيان هيڊ ڪلارڪ ڏانهن چڪايو. ڏاند پٽ ڏانهن سرڪي ويو ۽ منهنجي سامهون اچي بيٺو. "چا ٿو ڏسين مجنون،" ڏاند آهستي پڇيو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ڪجھ ب نھ،" مون آھستي وراٽيو.

پٽ پٽ تي ھيڊ ڪلارڪ اسان ٽنھي ڏانھن ڏٺو. ھن پنھنجي سنھڙي ھڏائين آڱر گھنٽيءَ تي ب چار دفعا اھڙي نموني ھنئين، جيئن ڪڪڙ داڻو چڱڻ لاءِ متيءَ ۾ نونگا ھڻندو آھي. ڏاند ۽ راجا پنھنجو وات بند ڪري ڇڏيو.

مون پراٽي گھڙيال ڏانھن ڏٺو. پنجن ۾ ڏھ منٽ ھئا. رھيل ڏھ منٽ ڏھ صديون ٿي پيا. سڀ عاشق ائين ئي محسوس ڪندا ھوندا، مون سوچيو.

ڏاند ۽ راجا فائيلن جا ورق اٿلائڻ لڳا. مون پنھنجون نظرون تمنا جي تصوير تي کپائي ڇڏيون. ب ٽي ڪلاڪ اڳ، تمنا ۽ مون گڏ منجھند جي ماني کاڌي ھئي. ھوءَ مون کان اڳ پنھنجي ڪمري مان نڪري منھنجي ڪمري جي سامھون، پوئين ٽنيي وٽ اچي بيني ھئي. جيئن ئي ھڪ لڳو، مون ميز جي خاني مان رومال ۾ ويڙھيل ماني ڪڍي ۽ سڌو تمنا جي سامھون وجي پھتو ھيس.

پنيان راجا جو آواز ٻڌو ھيم، "گدلڪ مجنون."

تمنا وٽ پھتو ھيس، تہ تمنا چيو ھو، "بزنس گاردن ۾ ماني کائيندا سين."

"او – ڪي."

اسان ٻئي ٻين ڪلارڪن جي قھري نظرن ۾ چيندڙ نگاھن مان لنگھندا، آفيس جي حد ٽپي ٻاھر نڪري وياسين. برنس گاردن ۾

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ناريل جي وٽن وٽ سائي ڇپر تي ويهندي، تمنا پڇيو هو، "اڄ ڇا آندو اٿئي؟"

"بہ مانيون ۽ تريل پٽاٽا."

تمنا کان ٿڪ نڪري ويو هو. پنهنجي مانيءَ جي ننڍي پيٽي کوليندي چيو هئائين، "مون بہ مانيون ۽ تريل پٽاٽا آندا آهن."

"ملباريءَ کان دال ونڊي اڇان؟"

"نهـ. اڄ پٽاٽا ئي کائينداسين."

تمنا مانيون رومال تي رکي، ٽين جي پيٽيءَ ۾ پٽاٽا ملائي ڇڏيا. مون پيار منجهان تمنا ڏانهن ڏٺو هو. تمنا ڪنڌ ڪٽي مون ڏانهن ڏٺو ۽ اسان جون نگاهون ڪن لاءِ ملي ڏار ٿي ويون هيون. هڪ گرهـ کائي، تمنا مونکان عجيب سوال ڪيوهو، "مون کي چاهين ٿو، شامو؟"

مون عجيب نموني ڪنڌ لوڏي "ها" ڪئي هئي ۽ پاڻ کي احمق محسوس ڪيو هئم.

تمنا ٽڪ ٻڌي مون ڏانهن ڏٺو هو. پوءِ آهستي چيو هئائين، "مان بدنام آهيان، شامو، تڏهن بہ مونکي چاهين ٿو؟"

مون سندس سوال جو جواب نہ ڏنو ۽ ورائي پڇيومانس، "مونسان شادي ڇو نٿي ڪرين، تمنا؟"

تمنا جي ڇپن تي اداس مرڪ جا پاڇا آيا، هليا ويا. هن جواب نہ ڏنو ۽ ڪنڌ جهڪائي ماني کائيندي رهي هئي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"مان نٿو وڃانءِ چا؟" عجيب سوال ڪيو هيم. سوال ڪري پڇتايو هيم. پانيم تہ تمنا مون کي بيوقوف سمجهي، منهنجي اڃ ميي پيار تي ڪلي پوندي، پر تمنا جي چپن مان ڪجهہ نہ نڪتو. اکين ۾ اداسيءَ جا پاڇا پرڙا هڻندا رهيس.

"مان چريو آهيان، تمنا،" مون گهٽيل آواز ۾ ڳالهايو هو، "مان چريو آهيان. مون کي محبت ڪرڻ بہ نٿي اچي."

تڏهن بہ هن جواب نہ ڏنو هو. پنهنجي هٿ جو گرهہ منهنجي اڳيان رکي، منهنجي هٿ جو گرهہ پنهنجي وات ۾ وڌو هئائين.

ڪيس خاموش ڏسي ٻيهر پڇيو هيم، "مون سان شادي ڇو نٿي ڪرين، تمنا؟"

"شامو،" هوءَ اڳتي سري آئي هئي، "مان بدنام آهيان، شامو."

"اهو منهنجي سوال جو جواب ناهي، تمنا."

"منهنجي بدنامي مون تائين محدود آهي،" تمنا ڪنبندي آواز ۾ چيو هو، "توسان شادي ڪري، توکي، تنهنجين ٻينرن، ٻائرن ۽ ماءُ کي بدنام ڪرڻ نٿي چاهيان."

"مان ڊپٽي نہ آهيان، جو بدناميءَ کان ڈڪي وڃان،" مون وراڻيو هو، "مان معمولي ڪلارڪ آهيان." تمنا ڏاند ۽ راجا منهنجا دوست آهن."

"اڪيلي سر بن گهرن جو بار ڪٽي سگهندين؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"چو نہ ڪٽي سگھندس. هينئر ٻہ تہ پارٽ ٽائيم ماستري ڪندو آهيان. شاديءَ کانپوءِ ڪنهن پريس ۾ ٻہ ڪم ڪندس."

تمنا ڪنهن اونهيءَ سوچ ۾ گم ٿي وئي هئي. مان سندس جواب جو انتظار ڪندو رهيس.

هن ڳالهايو. موضوع بدلائڻ لاءِ چيو هئائين، "سڄو ڏينهن هت نوڪري ڪرڻ کانپوءِ ٿڪبو ناهين، جو ڇهين کان رات جي ڏهين تائين اسڪول ۾ ٻہ پڙهائيندو آهي؟"

"نائيٽ اسڪولن ۾ لات صاحبن جا پٽ نہ پڙهندا آهن. مان ٽڪل هوندو آهيان تہ شاگرد ٻہ ڏينهن جي محنت مزدوريءَ کان پوءِ ٽڪل هوندا آهن:" مون وراڻيو هو، "پر تنهن هوندي ٻہ مان رات جي ٻارهين کان صبح جي ڇهين لڳي تائين ڪنهن پريس ۾ پروف ريڊر ٿيندس."

هوءَ خيالن جي ڪن ۾ لهي وئي. هٿ جو گرهہ هٿ ۾ رهجي ويو هئس. نگاهون هڪ هنڌ اٽڪي پيون هئس. مان ڪيس متجسس نگاهن سان ڏسندو رهيس. تڏهن، ڪجهہ دير جي خاموشيءَ کانپوءِ مون پنهنجو هٿ تمنا جي هٿ تي رکيو هو. هن منهنجين اکين ۾ نهاريو هو.

"ها ڪر تمنا." آهستي چيو هئم، "ڇئہ تہ مون سان شادي ڪندينءَ، تمنا، ها ڪر. ها ڪر، تمنا."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

هڪ اونهو، ڊگهو ۽ درد کي هلڪو ڪندڙ ٽڏو ساهه ڪڍندي هن وراڻيو هو، "شامو، مان نٿي چاهيان ته تون منهنجي لاءِ مشين وانگر ڪم ڪندو رهين. مان توکان زنده رهڻ جو حق ڦرڻ نٿي چاهيان."

"اهي اجايا بهانا آهن، تمنا." مون الاءِ ڪيئن چيو هو، "چئه ته مونسان شادي ڪرڻ نٿي چاهين."

"شامو!"

"ها تمنا. تون منهنجي لاءِ سڄي زندگي تمنا ئي رهندينءَ. مان دل جي دنيا لٽائڻ کان پوءِ به تنهنجي دل ۾ تر جيتري جاءِ به حاصل ڪري نه سگهيو آهيان. تون منهنجي لاءِ چند وانگر دور آهين، تمنا خواب وانگر مبهم آهين."

هن منهنجي وات تي هٿ رکي ڇڏيو هو. "اڳتي ڪجهه نه چئه، ڪجهه نه چئه شامو. مان پريشان آهيان. مون کي وڌيڪ پريشان نه ڪر."

مون ٽرماس جي ڍڪ ۾ پاڻي پيٽي، به چار ڍڪ پري، ڍڪ ڇبر تي رکي ڇڏيو هو. هن ٽرماس جو ڍڪ ڪٽي چپن سان لڳايو هو ۽ بچيل پاڻي يڪ ساهي پي وئي هئي.

چيو هئائين، "ايندڙ مهيني ڪراس ورڊ معمي جو حل صحيح نڪرندو، مون کي پڪ آهي شامو. پوءِ اسان شادي ڪنداسين."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"انهن معمن اسان جي زندگيءَ کي به حل نه ٿيندڙ معمو ڪري ڇڏيو آهي."

"صبح جو چيو هيئھ، تھ، ڏکن پنيان سک."

"ها، تنهنجي دل رکڻ لاءِ چيو هيم."

"نه شامو. هن دفعي اسان جو حل ضرور صحيح نڪرندو." تمنا منهنجي دل کي آٿت ڏيڻ خاطر چيو هو، "اسان جو پنهنجو گھر هوندو- منهنجون ۽ تنهنجون پينرون، تنهنجا پائر پبلڪ اسڪول ۾ پڙھندا- امان جو علاج ڪنهن ايم. آر. سي. پي ڊاڪٽر کان ڪرائيندا سين- ۽ شامو مان سينٽ جوزف ڪاليج ۾، ۽ تون يونيورسٽيءَ ۾ ايم. اي لاءِ داخلا وٺندين- ۽ شامو، اسان شورليٽ، امپالا يا مرسڊيز بينز به وٺنداسين.-"

"۽ سڄي عمر ان انتظار ۾ ختم ٿي ويندي."

"نه شامو."

"اجايو پاڻ کي فريب ۾ نه ڏي. تمنا."

"اسان جي زندگي فريب آهي، شامو." تمنا بيحد ڏڪ وچان چيو هو ۽ رومال چنڊي، ويڑھي مون کي ڏنو هئائين.

موٽندي، آفيس جي حدن تائين، نه تمنا ڳالهايو هو ۽ نه مون. آفيس جي ڊاڪٽ چڙھندي کيس چيو هيم، 'اڄ فرسٽ شو ۾ The Killers ڏسنداسين."

"ڪالھ ته تو وٽ فقط به رپيا هئا."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"قميص لاءِ اٺ رپيا بچائي رکيا هئم نهء انهن مان بکنگ کرائي آيو آهيان."

"تون ائين نه کندو کرء شامو."

"هلندينءَ نهء."

"ها هلنداسين."

ان وقت کان مان موکل جو انتظار کري رهيو هوس. پرس بند کري پوئين کيسي ۾ وجهي ڇڏيم. منهن ورائي گهڙيال ڏانهن ڏٺم. پنجن ۾ چار منٽ باقي هئا. کنهن چيو هو وقت هوا جي پرن تي اڏامندو ويندو آهي! کنهن چيو هو ته اک ڇنپ ۾ صديون گذري ويندیون آهن! سچ هوندیون اهي چوٽيون! پر انتظار جي هڪ ساعت کان بي ساعت تائينء هڪ لمحي کان بئي لمحي تائين ورهين جي وٿي هوندي آهي.

"راجاء بڌ ته سهيء" ڏاند جي آواز تي خيالن جا سلسلا ٽٽي پياء مجنونءَ کي گهر ۾ هڪ بيمار ماڻهُ، به معذور کراڙيون ڦڦيونء چار پائر ۽ ٽي پينرون هوندیون هيون چا؟"

"ڏس ڏاندء" مون سخت کاوڙ مان چيوء "تنهنجي پيٽ فلمن ۾ هيروئن ٽيٽ لاءِ گهر کان پڇي ويئي هئي ته مون توکان ڪجهه پڇيو هو؟ مهرباني کري منهنجي گهرو معاملن ۾ دخل نه ڏيندو کر."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڏاند ککو وکو ٿي ويو. منهن تي هيبڊ هارجي ويس. راجا ڳالهه رکڻ لاءِ چيو، "تون ناراض ڇو ٿو ٿئين، بابا. تون جديد آهين. اسان قديم مجنونءَ جي باري ۾ ڳالهائي رهيا آهيون."

مون ڏاند ڏانهن ڏٺو. هو آگوٽي جي ننهن سان ميز جي مر لاهي رهيو هو. ڪنڌ جهڪيل هيس. نرڙ تي پگهر جا قطرا چمڪي رهيا هيس. هو مون کي بيحد مسڪين نظر آيو. سندس هٿ کي آهستي زور ڏيندي چيم، "مون کي معاف ڪر، دوست."

هن منهنجي هٿ کي ٿڦڪي ڏني.

"ڳالهائڻ بند ڪريو،" ڳجهه چاپ هيبڊ ڪلارڪ رڙ ڪئي. اسان ٽنهي کان ڇرڪ نڪري ويو.

ڏاند ۽ راجا هميشه وانگر فائيل اٽلائڻ لڳا ۽ مون پنهنجون نگاهون گهڙيال جي ڪانٽن تي کپائي ڇڏيون. وقت کي اينگهه اچي وئي هئي.

پتلون جي کيسي مان ايڊوانس بکنگ جو ڪوپن ڪڍي، کولي پڙهيم. تاريخ، نيڪ. فرسٽ شو. ڊريس سرڪل جي اي قطار ۾ پويون ٻه سيٽون. سوچيم، تمنا کي پٽ واري پاسي ويهاريندس ۽ پاڻ ٻئي پاسي ويهندس. جڏهن هال ۾ اوندهه ٿيندي ۽ فلم شروع ٿيندي، تڏهن پنهنجو هٿ تمنا جي هٿ تي رکندس- هوءَ مون ڏانهن کسکي ايندي ۽ پنهنجو منهن منهنجي ڪلهي تي رکندي- مان پاڻ کي ۽ تمنا کي پرچائڻ لاءِ چوندس، "تمنا، هڪ نه هڪ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڏينهن انعامي باند جو لکي نمبر اسان جو ئي نکرندو- تڏهن اسان جا پارڙا پبلک اسکولن ۾ پڙهندا- کو مشهور ڊاڪٽر اسان جو علاج کندو- پڪين کي عينکون ۽ وڏي آواز جا اوزار ونې ڏينداسين- شورليٽ امپالا يا مرسڊيز بينز ونڊاسين- ۽- ۽."

سوچيم، جڏهن مستقبل جي سپنن کي ناهي، سينگاري، سجائي، دل جي دنيا کي وندرائي ونڊاسين، ۽ جڏهن حسرتون خوشفهميءَ جي ڏبڻ ۾ لهي ويندیون، تڏهن، مان سرگوشيءَ ۾ تمنا کي چوندس، "تمنا، هيءَ دنيا جيکر سئنيما هال جيتري محدود ٿي وجي ۽ هيءَ زندگي هن فلم جيتري مختصر- اسان ٻئي کلهو کلهي سان ملائي سرگوشين ۾ ڳالهائيندا رهون- حسرتن ۽ خواهشن جي رڄ کان دور- محبت جون ڳالهيون ۽ ڳالهين جا اکٽ، مسلسل سلسلا- اسان جي غمن وانگر طويل ۽ زخمن جيان بي انداز."

"پورا پنج ٽيا آهن مسٽر مجنون،" راجا منهنجي خيالن کي چڙوچڙ کري چڏيو.

مان اٽي کڙو ٽيس. هيڊ کلارک گهور کري، اول مون ڏانهن ڏٺو ۽ پوءِ پنهنجي ٻانهن ۾ بڏل ناس جي ڊبليءَ جهڙي واچ ۾ ڏسندي پڇيائين، کيڏانهن ٿو وجين مسٽر."

"سائين پنج ٽيا آهن."

"منهنجي واچ ۾ ٿي ٽيا آهن."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"پر آفيس جي گھڙيال ۾ پنج ٽيا آھن."
هيڊ ڪلارڪ پنھنجو سنھڙو ڪنڈ شتر مرغ وانگر ڦيرائي پٽ تي ٽنگيل گھڙيال ڏانھن ڏٺو.
مان ذري گھٽ ڊوڙندي ڪمري مان نڪري ويس. هينان ڏاند جو آواز ٻڌم، "گڊ لڪ، مجنون."
جيئن اسڪولي ٻار موڪل ملڻ تي ڪلاسن مان نڪرندا آھن، تيئن آفيس جي ڪمرن مان ڪلارڪ، ٽائيپسٽ، دفتري ۽ چپڑاسي نڪرندا، هڪ ٻئي کي ٽيلها ڏيندا، ڏاڪڻ لھندا ويا.
جڏھن ورانڊو واندو ٽيو، تڏھن سامھون ڊپٽيءَ جي ڊرائيور کي تمنا سان ڳالھائيندي ڏٺم. تمنا جي نگاھ مون تي پئي تہ مون ڏانھن ھلي آئي. سندس چوڏن لڳل چپ وڌيڪ خشڪ ٿي ويا ھئا. لپ اسٽڪ ڪيترن ھنڌن تان ڦٽي پئي ھيس. ھوءَ وياڪل ھئي. اکين ۾ الڪو ھيس. خشڪ چپن تي زبان ڦيرينديءَ چيائين، "مون کي ڊپٽي سڏايو آھي شامو."
منھنجي رڳ رڳ مان ٿوھر ڦٽي نڪتو. گھڙي ساعت لاءِ تمنا کي زندگيءَ جي پاتار ۾ غرق ٿيندو ڏٺم. چوڻ چاھيم، تمنا، محتاجي، مفلسي زندگيءَ جي سڀ کان وڏي لعنت آھي. پر جيڪي ڪجھ چوڻ چاھيم، چئي نہ سگھيس. لفظ سيني جي قبرستان ۾ دفن ٿي ويا.
تمنا ڊائيور کي موٽر وٺ ترسڻ لاءِ چيو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

اسان ٻئي ڪنڌ جهڪائي ڏاڪڻ لهڻ لڳاسين. نه هن ڳالهايو ۽ نه مون، پر تنهن هوندي به اسان ٻنهي هڪ ٻئي جي گهائل روح ۾ جهاتي پائي ورتي.

مون آهستي چيو، "هڪ نه هڪ ڏينهن اسان هيءَ واهيات نوڪري ڇڏي ڏينداسين."

هن جواب نه ڏنو، سندس ڪنڌ وڌيڪ جهڪي ويو.

منهنجي اندر ۾ آنڌ مانڌ هئي. ازلي جنگ سيني جي ڏرتي ڦٽيندي رهي. محبت ۽ گهر وارن جي بک بيماريءَ جا تصور، متضاد قوتن وانگر پاڻ وڙهندا رهيا.

مون پنهنجين ڪنبندڙ آڱرين سان تمنا جي سنگ مر مر جهڙي ٻانهن کي ڇهيو، "تمنا."

"تمنا،" مون ڳيت ڏيئي ڳالهايو، "ڏٺيءَ جي ڪهڙي ڪار آهي؟"

"اوپل."

"اسان شورليٽ امپالا، يا مرسڊيز بينز وٺنداسين. ها نه تمنا؟" مون گهٽيل آواز ۾ ڳالهايو.

تمنا جواب نه ڏنو. پنهنجون آڱريون منهنجين آڱرين ۾ جڪڑي ڇڏيائين. لفظ گهائل روح جي ڪنهن ڪنڊ مان لڇندا ڦڙڪندا، درد جي ٻير سان وڇڙندا، ٻاهر ايندا رهيا، "اسان جو پنهنجو گهر هوندو، تمنا اسان جي بيمار ماءُ ڪنهن مشهور ڊاڪٽر کان علاج

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪرائيندي- اسان روز روز دال نہ کائينداسين- مان انگريزيءَ ۾ ايم. اي ڪندس ۽ تون سينٽ جوزف ڪاليج-"

پوئين ڏاڪي وٽ تمنا پنهنجون آڱريون منهنجي آڱرين مان ڇڏائي، ڊوڙندي موٽر جي پوئين سيٽ تي وڃي ويٺي. رئي جي ڪنڌ وات ۾ وجهي، چپ چپ پکوڙي اکيون بند ڪري ڇڏيائين. ڪار هڪ ست سان، اک ڇنپ ۾ دز اڏائيندي، آفيس جي حدن مان نڪري وئي.

پريان ڏاند رڙ ڪندي چيو، "بئڊ لک مجنون."

منهنجي منهن تي ويران مرڪ تري آئي ۽ ٽٽل تاري وانگر روشنيءَ جي ليڪ ناهي، مايوسيءَ جي ٻاٽ اونداهين ۾ گم ٿي ويئي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

چربٽ ۽ هڪ نرس

اسڪول کان موٽندي دير ٿي وئي.

پويون پيريڊ درل جو هو، درل ماستر کي عرض ۾ ڪيم: سائين، مان قد ۾ بندوق کان بندرو آهيان، ڏينڊو آهيان، پريڊ ڪندي ڪندي اجايو گسي ويندس، مونکي وڃڻ ڏيو. پر درل ماستر نه مڃيو. چيائين: اصل نه ڇڏيندومانءِ چربٽ. هٿ ٻڌي ليلايومانس: سائين، اڄ فٽ بال ميچ ۾ کيڏڻي آهي، مونکي وڃڻ ڏيو. درل ماستر- بندوق جهڙو سخت، نرم نه ٿيو. چيائين: اسانکي جنگ لاءِ تيار رهڻو آهي، چربٽ. اول جنگ، پوءِ فٽ بال ميچ.

اسان کي موڪل نه ملي. سڄي اسڪول کي موڪل ملي ويئي. چوڪرا ڪلاسن مان نڪرندا، ڊوڙندا، مٿي اڇائيندا هليا ويا. درل ماستر اسان جي ڪلاس کي موڪل نه ڏني، ۽ ڪاڦ جون ڪوڙيون بندوقون ڪلهي تي رکائي، اسان کي اسڪول جي ميدان ۾ پريڊ ڪرائيندو رهيو.

پريڊ ڪندي مون ڦندڻ کي چيو: يار موڪل کان وڌيڪ سڻي شيءِ دنيا ۾ ٻي ڪابه ڪونهي. پڇيائين: ۽ قلفي؟. قلفي ۾ سڻي آهي، پر موڪل سيني کان سڻي آهي، مون وراڻيو. ان وقت اسان مارچ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ٽائيم ڪري رهيا هئاسين. مارچ ٽائيم ۾ هيئن ٿيندو آهي، جو ماڻهو هڪ ئي جاءِ تي بينو هوندو آهي ۽ زور زور سان ڏرتيءَ تي لتون هڻندو آهي. اسان زور سان ڏرتيءَ کي لتون هڻي رهيا هئاسين ۽ مارچ ٽائيم ڪري رهيا هئاسين. ڦندڻ چيو: يار چربٽ، منهنجي بوٽ جو ترو چڱل آهي، مون کي ته وري ٻيو بوٽ به ڪونهي ني، منهنجي ماءُ گريب آهي. مارچ ٽائيم ڪندي وراٽيم. پرواهه نه ڪري ڦندڻ، اسان کي جنگ لاءِ تيار رهڻو آهي؛ اول جنگ، پوءِ بوٽ جو چڱل ترو.

ان ڏينهن درل ماستر ڏاڍي جوش ۾ هو. سانجهيءَ تائين اسان کي پريڊ ڪرائيندو رهيو. پوءِ جڏهن پاڻ ٽڪجي پيو، تڏهن چيائين: ٻارو هاڻي توهان ٽڪجي پيا هوندا، تنهن ڪري توهان کي موڪل ڏجي ٿي. اسان سيني کي ڏاڍي خوشي ٿي. بندوقون پٽ سان رکي، ڏرتيءَ تان ڪتاب کڻي، چندبي، ڪچ ۾ ڪياسين. ڦندڻ چيو: يار چربٽ، تون ته بندوق کان به بندرو آهين.

مونکي ان جو افسوس آهي، ڦندڻ، ڪيس جواب ڏنم. ۽ پوءِ سڏو وجي درل ماستر جي سامهون بينس. جيڪو سهڪي رهيو هو، ۽ رومال سان پنهنجي ڪاري ٽلهي کنڊ تان پگهر اگهي رهيو هو. چيومانس: سائين، مان قد ۾ بندوق کان بندرو آهيان، مهرباني ڪري مون کي پستول سان پريڊ ڪرائيندا ڪريو. سائينءَ وراٽيو:

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

تون نہ فقط بندرو آهين چربٹ، پر ڪجھ ڪجھ بيوقوف بہ آهين، هاڻي گھر وچ ۽ منهنجو مٹو نہ ڪاءُ.

مون ماستر صاحب جو مٹو نہ ڪاڏو ۽ ٻاهر نڪري، آنڪ جا چولا ڪاڏم. چولا ڪائي، ڦندڻ سان هٹ ملائي گھر آيس. ٹڪل هوس، سوچيم تہ ڪنهن سان بہ نہ ڳالهائيندس. سمهي پوندس.

انور سڏ ڪيو، "چربٹ."

"نہ يار! اڄ مان ٹڪل آهيان."

"هڪڙي ڳالھ تہ ٻڌ."

"نہ ادا نھ. اڄ مان تنهنجي تقرير نہ ٻڌندس. الا، ڏاڍو ٹڪجي پيو آهيان."

منهنجو ٻاءُ انور استوڊنٹ ليڈر آهي. ڪڏهن بہ هڙتال ڪندو آهي ۽ ڪڏهن تقرير. پر جڏهن ڪان سندس ڪاليج کي وئڪيشن ملي آهي، تڏهن ڪان روز مون کي تقرير ٻڌائيندو آهي. تقرير ٻڌڻ جي عيوض مان ڪانئس قلفي ڪائڻ لاءِ بہ آنا ونندو آهيان. بہ آنا منهنجي تريءَ تي رکي انور هڪدم تقرير شروع ڪندو آهي. هڪڙو ڪو ملڪ آهي ويٹنام. اتي جنگ لڳي آهي. بس، پنهنجي تقرير ۾ ويٹنام ويٹنام ڪندو آهي ۽ آمريڪا کي گاريون ڏيندو آهي. هڪ ڏينهن پچيو هيومانس: يار هو ويٹنام وري ڪٹي آهي؟ انور ساهہ منجهائي، تقرير روڪي، اڏ ۾ ڳالهايو هو: ويٹنام اتر ڏکڻ ايشيا ۽ جنوب مشرق آفريڪا جي وچ ۾ آهي، پر ياد رک

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

چربٽ، وري وچ ۾ ڳالهائيندين ته ٻه آنا نه ڏيندومانءِ. چريا، تقريرون ٻڌبيون آهن، تقريرن جي وچ ۾ ڳالهائبو ناهي. پوءِ انور ڏاڍي جوش ۾ تقرير ڪئي. آمريڪا کي گاريون ٻه ڏيندو رهيو ۽ هوا ۾ مڪون ۽ نونشا ٻه ڦيرائيندو رهو. اوچتو هڪ مڪ مون کي ٻه نڪاءُ ڪري ڏنائين. مون کي سخت ڪاوڙ آئي؛ چيومانس: اڙي مان آمريڪا ٿوروئي آهيان، جو مون کي مڪ ٿو هڻين. ساري چربٽ انور منهنجي ٽڪڙ تي هٿ گهمائيندي چيو هو. مون ٻه ضد ٻڌو: ٻه آنا تقرير ٻڌڻ جا ۽ ٻه آنا نونشو ڪائڻ لاءِٻه ڏي. ان ڏينهن انور مون کي چار آنا ڏنا هئا ۽ مون اسپيشل قلفي کاڌي هئي.

اسڪول کان موٽيو هوس دير سان. ٽڪل هوس انور کي انڪار ڪري ڇڏيم.

انور ڏاڍي رازداريءَ ۾ چيو، "تقرير ناهي چربٽ، ٻيو ڪم آهي."

"رڌڻي مان ماني چورائڻي ته ناهي؟"

"نه نه. ٻيو ڪم آهي."

"ڪهڙو؟"

"پرائيويٽ ڪم آهي."

مون انور کي جاچي ڏٺو. پچيومانس، "ڇا ڪرائيندين؟"

"قلفي."

"خوش رهه، ڪڍ ٻه آنا."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

انور مون کي ٻه آنا ڏنا. پوءِ هيڏانهن هوڏانهن ڏسندي، پتلون جي کيسي مان گلابي لفافو کڻي مون کي ڏنائين. چيائين، "ليڊي ڊفرن اسپتال ۾ جيڪا ڪرستان نرس آهي نه-"

"ها ها، ڪاري بيني."

"اڙي اها نه."

"تہ پوءِ ڪهڙي؟"

"جنهن تنهنجي ڪن ۾ دوا وڌي هئي، سوزي، سوزي."

"بس بس. سمجهي ويس."

"شاباس، هي خط سوزيءَ کي ڏيئي اچ."

مون خط ونڊي کيسي ۾ وڌو. وڃڻ کان اڳ انور کان پڇيم،

"پنهنجي ڪاليج جي مئگزين ٻه پڙهڻ لاءِ ڏيندين نه؟"

"تون اجا ٻار آهين. تون ڪاليج مئگزين ڪيئن پڙهي سگهندين!"

"مان مئگزين جو سنڌي حصو پڙهندس."

"نہ چريٽ نه، ڪاليج مئگزين ۾ ٻارن لاءِ ڪابہ شيءِ نہ هوندي آهي."

"يار هڪ دفعو پڙهڻ لاءِ ڏجانءِ نه."

"ادا احمد کان مار کارائيندين چا."

"مان لکي لکي پڙهندس. ڪاڪوس ۾ وجي پڙهندس."

"نہ چريٽ، نه."

"تہ پوءِ مان ٻه تنهنجو خط نٽو ڪٽي وجان."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ائين ته نه ڪر."

"تون منهنجي ڀالهه چو نٿو مڃين."

"چگو چگو، پڙهجانءِ. هاڻي وڃ ۽ سوزي کي خط ڏيئي جلدي موٽي اچ."

مون ٻه آنا ڪيسي ۾ وڌا ۽ نينگ ٽپا ڏيندو، ليڊي ڊفرن اسپتال پهتس. سوزي هڪ مريض کي سئي هڻي رهي هئي. مون ڪيس 'شي شي' ڪري سڏ ڪيو ۽ اڇڻ جو اشارو ڏنو. هوءَ سئي هڻي، وراندي مان ٻاهر هلي آئي. مون ڪيس انور وارو گلابي لفافو ڏنو. هوءَ اتي ئي لفافي مان خط ڪڍي پڙهڻ لڳي. مان پاسيرو ٿي اک ٽيٽ ڪري ڪيس ڏسڻ لڳس. هوءَ مون کي ڏاڍي وڻندي هئي. هڪ دفعي، گهڻو اڳ، جڏهن منهنجي ڪن ۾ مونگهڻ گهڙي ويو هو ۽ مون کي ڪن ۾ هوائي جهاز هلڻ جا آواز ايندا هئا، مان روز سوزيءَ کان ڪن ۾ دوا وجهرائڻ لاءِ ليڊي ڊفرن اسپتال ايندو ويندو هوس. سوچيندو هوس، منهنجي ڪن ۾ سدائين هوائي جهاز هلندا رهن ۽ مان روز سوزيءَ کان ڪن ۾ دوا وجهائڻ لاءِ اسپتال ويندو رهان. پر افسوس هڪڙي ڏينهن منهنجي ڪن مان مئل مونگهڻ نڪري آيو. هوائي جهاز هلڻ بند ٿي ويا. تڏهن کان مون کي سوزي ڏاڍي وڻندي هئي.

سوزي جڏهن خط پڙهي چڪي، تڏهن منهنجي پٽي نپيندي پڇيائين، "تم انور کا دوست ٹڈ؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"اڙي نو نو، هم تو وڙي ٽارزن اور قلفي والڊ کا دوست ٽڊ."
هن پنهنجو نرم نرم، اڇو اڇو لسو لسو هٿ اڳتي ڪري، پنهنجين ڪونئرين، ڊگهين آڱرين سان منهنجي ڳٽي تي پيار منجهان ٽڦڪي ڏيندي چيو، "ٿم بهوت اڇا لاڙکا ٽڊ."
"تم پي وڙي بوت اڇا ٽڊ." مون گد گد ٽيندي چيو، "هم تم کو قلفي کلائينگا."
هوءَ کلڻ لڳي. مان ڪيس ڏسڻ لڳس. هوءَ مون کي ڏاڍي وٽي. دل چاهيو ته سندس اگهاڙين پنين تي چهندڙي پائي پڄي وڃان. پر ائين نه ڪيم. اجايو ناراض ٿي وڃي ها ۽ منهنجي قلفي به نه کائي ها.
مون ڪيس سلام ڪيو ۽ به قدم پوئتي ٿي وري ڪيس سلام ڪيم. به قدم وري به پوئتي هٽيس ۽ پوئتي ٽيندو، ڪاريءَ ٽلهيءَ، بينيءَ نرس وٽ وڃي بينس. پوءِ مون خوشيءَ مان ٽارزن جهڙي رڙ ڪئي. بيني نرس کان ڇرڪ نڪري ويو. ڪرندي ڪرندي پاڻ سنياڻي ورتائين.
اسپتال مان ٻاهر آيس. ڏاڍي خوشي ۽ بدن ۾ ڪتڪتائي پئي محسوس ڪيم. دل چاهيو ته سڄي وات ٽارزن وانگر ڪوڪڑاٽ ڪندو وڃان. پر خيال آيو ته اجايو ڪتا ۽ شريف ماڻهو ناراض ٽيندا. پوءِ سوچيم ته ڪلان، ڪلي ڪلي اونڌو ٿي ڪري پوان. اوچتو

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

خيال آيو تہ ماڻهو چريو سمجهي پٿر هٽندا. مان وڏو ٿوروئي آهيان، جو ماڻهو مون کي مست سمجهن.

نيٺ ڳالهه جو فيصلو ڪيم. وات تي هٿ رکي، گوين وانگر واڇ چٻي ڪري ڳالهه شروع ڪيم: 'اڄا تہ ايٽ مان نندڙو آهيان، اڄا تہ ايٽ مان نندڙو آهيان.' گانو ڳائيندي، جهومندو وٽن جا پن پٽيندو، سڏو قلفيءَ واري وٽ اچي بيٺس.

"اڄ تہ ڪا اسپيشل قلفي کاراءِ يار." مون چيو ۽ ڳالهه لڳس، "اڄا تہ قلفيءَ وارا مان نندڙو آهيان، اڄا تہ ايٽ مان نندڙو آهيان- نيٺ وڏو بہ ٿيندس، نيٺ ٽارزن بہ تہ ٿيندس."

"چو! اڄ ڏاڍو خوش ٿو ڏسجين؟"

"ڳالهہ نہ ڇڄ يار."

"اسڪول جي ڪا چوڪري تہ نہ وٽي ويئي اٿئي؟"

"ڪهڙيون ٿو ڳالهيون ڪرين مولائي،" مون وراٽيو ۽ قلفيءَ واري کي حيران پريشان ڇڏي، قلفي چوسيندو اڳتي هليو ويس. قلفيءَ وارو بہ عجيب انسان آهي. پلا اسڪول جون چوڪريون بہ کي وٽڻ جهڙيون هونديون آهن! مون کي پاڻ جيتريون نندڙيون اسڪولي چوڪريون اصل ڪونہ وٽن. ڪنيون جڏهن ڏسون نڪ ۾ آڱريون پيون گهمائيندیون، اکين مان چپيون پيون ڪڍنديون، رئي جي ڪنڊ جي وٽ ناهي، ڪن مان مر پيون ڪڍنديون، گدليون هٿ مس ۾ نيرا. اجايو سجايو هڪ ٻئي سان ڪج ڪج

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪنديون. منٺ ۾ رسنديون، منٺ ۾ پرچنديون سڃو ڏينهن ڇٽڻي ۽ گدامڙي ڪائيندیون رهنديون آهن. اهي ننڍڙيون بندريون، متيرن جيتريون چوڪريون مون کي بنهه ڪونه وڻن. ڇپيون، جهڙيون جنڙيون.

مون کي ته بس سوزي نرس وڻندي آهي، ۽ ان ڏينهن مون کي ڪجهه ڪجهه ڏک ٻه ٽيو هو ته مان سوزيءَ کان ڪيترو نه ننڍڙو هوس، بندرو. مشڪل سان سوزيءَ جي ٽنگ جيترو مس هوس. پر تڏهن ٻه مان خوش هوس، بيحد، گهڻو، ڏاڍو.

پرنسيس اسٽريٽ کان رام سواميءَ تائين ماڻهن کي ڏکيندو، پري ڪندو، ڳائيندو ويس ته: 'اجا ته ايٽ مان ننڍڙو آهيان، اجان ته ايٽ مان ننڍڙو آهيان- نيٽ وڏو ٻه ته ٿيندس.' بوهرا پير وٽ منهنجي پوئتان ڪنهن ٽلهي آواز ۾ ڪنو ٿهڪ ڏنو. بلڪل اهڙو ٿهڪ، جهڙو پاڪستاني فلمن ۾ بدمعاش هيرو کي نونشو هٽڻ کان اڳ ڏيندو آهي. ڪاوڙ مان منهن ورائي پوئتي ڏٺم. هڪ گوڏر پنهنجين واهيات، جهينگن جهڙين مڃن تي هٿ ڦيرائي ڪلي رهيو هو.

پچيومانس، "چو ٽو ڙي ڪلين؟"

مڃوءَ جواب نه ڏنو. ڪلندو رهيو.

"اڙي وري ڪلين ٽو!" مون خارن مان چيو، "خبر اٿئي، مان ليڊي ڊفرن اسپتال مان پيو اچان."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

گهگي آواز ۾ چيائين، "پيٽو وري الله وٽان ته نه آيو آن ني."
"الله وٽان به آيو آهيان. امان چوندي آهي، ته مان الله وٽان آيو آهيان."
"جي ماڻهين چوندي آهي ته پوءِ نيڪ آهي. پر جي پڻهين کان اها خبر پڌي اٽئي ته پوءِ پيٽو غلط اٽئي."
"منهنجو پيءُ مري ويو آهي."
"ته پٽ، پوءِ تون به وڏو ٿي ڦاڙها ماريندين."
"ڦاڙها ته منهنجو دوست ٽارزن ماريندو آهي،" ٽارزن جي ڳالهه ڪندي مون کي ڏاڍي خوشي ٿي، "ٽارزن شينهن، چيتي ۽ واڳوءَ کي به ماريندو آهي."
هو ٿهه ٿهه ڪري کلڻ لڳو. چيائين، "چئهه، اجا ته ايٽ مان ننڍڙي آهيان. ننڍڙي، ننڍڙو نهه."
"ٽارزن تو جهڙي درياهي گهوڙي کي به ماريندو آهي،" مون کانئس پري ٿيندي چيو، "خچر، مچو، جهينگا."
مون مچوءَ کي آڳونو ۽ ڄڻ ڏيکاري، ۽ ڊوڙندو پڄي ويس. اجايو ور ڇڙهي وڃانس ها ته ماستر صاحب وانگر ماري ماري لاهه ڪڍي ڇڏي ها.
رستو ٽپندي ڳائڻ شروع ڪيم. اجا ته ايٽ مان ننڍڙو آهيان، اجا ته ايٽ مان ننڍڙو آهيان. نيٽ وڏو-. الاءِ ڪٽان اوچتو ئي اوچتو، موٽر رڪشا منهنجي سر تي اچي ڪڙڪي. ڊرائيور زور سان

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

بريڪ ڏنو ۽ رڪشا ڊامر جي رستي تي ليکا ڪيندي منهنجي پرسان اچي بيهي رهي.

پناڻ ڊرائيور خارن مان ڳاڙهو ٿي ويو. ان وقت مون کي آلو بخارا ياد آيا. هو رڪشا مان لهي آيو. مان ٽپ ڏيئي فٽ پاٿ تي چڙهي بينس. لال پناڻ، بانهن وڌائي، پر ڪري مون کي ٿڦڙ وهائي ڪيي ۽ چيائين، "خوچ خنزير کا بچھ."

ٿڦڙ کائڻ کان اڳئي مان فٽ پاٿ تي ويهي رهيس. ڊرائيور جو وار گسي ويو ۽ چمات منهنجي پويان ايندڙ ٻئي ماڻهوءَ کي ٻوٽ ۾ وجي لڳي. پوءِ ڏسندي ئي ڏسندي ٻئي جڻا پاڻ ۾ ٻکجي ويا. مان اتان پڄي ويس.

پلا هي ڪراچي ٻہ ڪو شهر آهي! رستن تي هر وقت موٽريون، لاريون، ٽرامون، رڪشا ڊوڙندا رهندا آهن. ٻيو ڪو ڪم ڪونهين، چرين وانگر ڊوڙندا رهندا آهن. ڪڏهن ڪڏهن بس يا لاري کي خار ايندا آهن تہ رستو ڇڏي، فٽ پاٿ تي چڙهي ڪنهن دڪان يا گهر ۾ گهڙي ويندي. ڪڏهن ڪڏهن بسون پاڻ ۾ وڙهي پوندیون آهن. پر سڀني کان خوفناڪ آهن رڪشا، جن جا ڊرائيور ٻہ خوفناڪ هوندا آهن.

مون سوچيو آهي تہ وڏو ٿي ٽارزن ٿيندس، گهر بدران وڻن تي رهندس. بسون ۽ لاريون گهرن ۾ گهڙي ايندیون آهن، پر اڄ تائين ڪابہ بس يا موٽر لاري وڻ تي چڙهي نہ سگهي آهي. مان وڻ تي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

رهندس ۾ دوستي پکين سان رکندس، (افسوس جو اسان جي ملڪ ۾ ٽارزن جي ملڪ وانگر جانور وڻن تي نٿا رهن.) مان وڻ تان هيٺ لهي ڪنهن به جانور سان دوستي نه رکندس.

سيٽيون وڄائيندو، پتين تان پوسٽر ڦاڙيندو، راڳ ڳائيندو گهر آيس.

انور منهنجي انتظار ۾ ڏاڪڻ وٽ بينو هو ۽ ڪو غمگين فلمي گانو ڳائي رهيو هو. مون کي ڏسنديئي گانو ڳائڻ بند ڪري ڇڏيائين.

مون کي ٻانهن کان ڇڪيندي پڇيائين، "ڪيئن چريٽ، ڪم ته نيڪ ٿي ويو نهه؟"

مون اول کيس ڪاري بيني نرس واري ڳالهه ٻڌائي.

چيائين، "پراين عورتن سان مستي نه ڪندو ڪر. اهڙيون حرڪتون شريف ٻار نه ڪندا آهن ۽ پلا-"

مون کيس ڳالهائڻ نه ڏنو ۽ مڇوءَ جي ڳالهه ٻڌائيمانس.

چيائين، "ٻاڻ وڏن سان ادب سان ڳالهائبو آهي. توکي عقل الاءِ ڪڏهن ايندو چريٽ، ۽ پلا-"

مون سندس ڳالهه اڏ ۾ ڪپي ڇڏي ۽ کيس رڪشا ڊرائيور جي ڳالهه ٻڌايم.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

چيائين، "رستي تي وائڙن وانگر نہ هلندو ڪر. اول ساڃي، پوءِ ڪاڀي پاسي ڏسي رستو پار ڪندو ڪر، ۽ پلا هو خط سوزيءَ کي ڏنئهه؟"

"اول پنهنجي ڪاليج مئگزين ڏي، ته پوءِ ٻڌائيندومانءِ."

"مئگزين نہ ملنديءِ."

"ته پوءِ مان ڳالهه به نہ ٻڌائيندومانءِ."

"مار کائيندين چريٽ."

"ماري ته ڏيکار! هون،" مون چيو، "مان سچ ڪجهه امان کي ٻڌائي ڇڏيندس ته تو هڪ نرس کي-"

"نهيو بابا، نهيو،" انور منهنجي وات تي هٿ رکي ڇڏيو. ڊوڙندو ويو ۽ پنهنجي ڪمري مان ڪاليج مئگزين کڻي آيو.

مئگزين ڏيندي چيائين، "هاڻي ته کڻي ٻڌاءِ، چريا چريٽ ڪجهه چيائين."

"ها، چيائين ته تنہ بوت اڇا لارکا ٽڏ."

"ٻيو ڪجهه؟"

"ڪجهه به نهه."

انور خيالن ۾ گم ٿي ويو. پنهنجي ساءِ مرکڻ لڳو.

پچيومانس، "کيل تي ويندؤ ڇا؟"

"ها."

"کهڙي تي؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"بدنام حسينہ عرف بي رحم گھوڑي سوار."

"هون! اها بہ ڪا فلم آهي! ٽارزن ۽ خوفناڪ چيتو وجي ڏسو نھ."

"اها فلم بارن لاءِ آهي، چربٽ."

"اڙي نہ نھ،" مون خوش ٿيندي چيو، "ان فلم ۾ ٽارزن هڪ چوڪريءَ کي لو (Love) هڻي ٿو."

"بيشرم، بداخلاق،" انور ڪاوڙجي ويو، "وڏي پاڻ سان اهڙيون واهيات ڳالهيون ڪندي شرم نٿو اچيئي."

"اچي ٿو."

"تہ پوءِ هتان پڄي وڃ." انور چيو، "مٿگزين بہ لکائي پڙهجانءِ."

"تون خيال نہ ڪر."

"۽ سوزيءَ واري ڳالھ بہ ڪنهن سان نہ ڪجانءِ."

"قلفي کارائيندين؟"

"ها."

"تہ پوءِ ڪنهن کي بہ نہ ٻڌائيندس."

انور ڪپڙا متي عذرا جي ڪمري ۾ ويو. عذرا منهنجي پيٽ آهي. نڪ پکوڙي جهڙو، ڏند مترڪي جهڙا ۽ اکيون قتل انگورن جهڙيون اٿس. مونکي هر هفتي هڪ دفعو مار ڏيندي يا کارائيندي آهي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

انور پٻن تي هلندو عذرا جي ڪمري ۾ گهڙي ويو. ان وقت عذرا هڪ اردو ناول پڙهي رهي هئي ۽ زور زور سان ٽنگون لوڏي رهي هئي. هوءَ بالڪونيءَ ۾ وينِي هئي.

انور عذرا کان اک بچائي، ڊريسنگ ٽيبل مان سينٽ جي شيشي ڪڍي پنهنجن ڪپڑن تي هاري ڇڏي. مان ڪيس در جي وٽيءَ مان جاچي رهيو هوس. مون تي نظر پيس تہ مون کي اک هنيائين، جنهن مان سمجهيم تہ خاموش رهان. انور پير پير پائي، ڪمري مان نڪري ويو.

مان ٻاهرين در تائين انور جي ڪڍ آيس. ٻاهرين در وٽ ترسي، هٿ جي اشاري سان پڇيائين تہ ڇاهي. مون پريان ئي ڪيس ساڄي هٿ جون ٻہ آڱريون ڏيکاريون ۽ ڪابي هٿ جو آڱوٺو وات ۾ وجهي ڇڏيم. جنهن مان منهنجو مطلب هو تہ مون کي ٻہ آنا ڏي تہ مان هڪ قلفي کاوان. انور پنهنجي واڇ ڏانهن اشارو ڪيو ۽ ڪنڌ لوڏي هليو ويو. مون ٻہ ڪيس وڃڻ ڏنو. رات جا نو ٿي رهيا هئا. اجايو دير ٿي وڃيس ها ۽سوزيءَ کي ٻہ تڪليف ٿئي هئا.

سوزي! ها سوزي! اوهہ مان جيڪر وڏو هجان. انور جيڏو هجان ها ۽ انور مان جيترو ننڍڙو ۽ بندرو هجي ها. مان خط لکان ها ۽ انور سوزيءَ کي ڏيئي اچي ها. ۽ پوءِ سوزي ۽ مان فلم تي وڃون ها. پر مان تہ جيڪر سوزيءَ کي ٽارزن جي فلم ڏيکاريان ها. اردو

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

فلمن ۾ هيروئن ۽ مايون ايڏو ته روئيندیون آهن، جو منهنجي دل به ٻاگها ڦاڙي روئڻ چاهيندي آهي.

هڪ دفعي مان، امان، عذرا ۽ پاڙي جي عورتن سان گڏ هڪ فلم جو زنانو شو ڏسڻ ويو هوس (مان ننڍڙو آهيان ۽ بيحد بندرو آهيان، تنهنڪري مون تي زناني شو ۾ عورتن سان ويهڻ جي جهل پل ڪونهي.) ان فلم ۾ ويچاري هيروئن کي سندس مڙس مار ڏيئي، گهر مان ڪڍي ٿو ڇڏي. ساڻيو مڙس هڪ ٻيءَ فلم ۾ ساڻي هيروئن جو پيءُ ٿيو هو. اهو ڏسي مون کي سخت اچرج ٿيو ۽ جڏهن عذرا کان پڇيو هيم ته اهو ساڻيو ٿلهو بدمعاش هڪ فلم ۾ ساڻي هيروئن جو پيءُ ٿيو هو ۽ هن فلم ۾ وري مڙس ڪيئن ٿي پيس! ته عذرا مون کي چڙپ ڏيندي چيو هو: موئا چپ ڪر، چريا چرپٽ. مون مان نه ڪئي ۽ اڻ تڻ لڳي پئي هئي، سو چپ ڪيئن رهان ها! پنهنجو وات عذرا جي ڪن وٽ آڻيندي چيو هيم: ٽارزن جي فلمن ۾ ته ائين نه ٿيندو آهي، جانور هر فلم ۾ جانور رهندا آهن، ماڻهو ڪونه ٿي پوندا آهن. عذرا پنهنجو سڪل، ڪارو هڏائون هٿ منهنجي وات تي رکي چڏيو هو ۽ عجيب آواز ۾ چيو هئائين: "بس ڪر، موئا مرين." ۽ پوءِ رئي جي ڪنڊ وات ۾ وجهي روئڻ لڳي هئي. مون سندس هٿ تي هٿ رکندي چيو هو: "مونکي معاف ڪر منهنجي پيٽ" (نياڻي ست قرآن هوندي آهي، ڪيئن ناراض ڪيانس ها!) اوچتو امان ۽ پاڙي جي عورتن

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

بہ روئڻ شروع ڪيو. مون اڳتي پوئتي منهن ورائي ڏٺو. منهنجي حيرت جي حد نہ رهي هئي، جڏهن ڏٺو هيم تہ سڄي سئنيما هال جون عورتون روئي رهيون هيون. اکيون ڦاڙي پردي ڏانهن ڏٺو هيم، ۽ سيني جي روئڻ جو سبب منهنجي سمجهہ ۾ اچي ويو هو. پردي تي هيروئن جا حال بيڻا هئا. هوءَ ريل جي پٽن جي وچ ۾ ڊوڙي رهي هئي. ڪجهہ نانگ، بلائون، وڇون وغيره هيروئن ڏانهن وڌي رهيا هئا. پريان ريل گاڏي اچي رهي هئي ۽ هيروئن ويچاري ٻئي ٻانهون مٿي ڪري، ٻاگها ڦاڙي هڪ گانو ڳائڻ جي ڪوشش ڪري رهي هئي. مون سوچيو، يار چريٽ سڀ روئن ٿا- امان روئي ٿي، هيروئن روئي ٿي، توکي بہ روئڻ گهرجي. پوءِ مون بہ منهن بيڻو ڪري، واڇ چٻي ڪري اوچنگارون ڏيئي روئڻ شروع ڪيو هو. ان دفعي مان ڏاڍو رنو هوس. ٻلا اهڙي فلم ۾ سوزيءَ کي ڪيئن وني وجي روئاڙي اچان ها؟"

منهنجي ننڍڙي ميڃالي ۾ وڏا وڏا خيال ايرڻ لڳا.

مون ڪاليج مئگزين، جاگرافيءَ جي جرنل ۾ لکائي ڇڏي. پنهنجي ڪتابن جي ميز وٽ ڪرسي وجهي ويهي رهيس ۽ سيني کان اک بچائي ڪاليج مئگزين جو سنڌي حصو سڄو پڙهي ويس. عجيب عجيب ڳالهيون ۽ آکاڻيون لکيل هيون مئگزين ۾.

هر هڪ آکاڻيءَ ۾ سماج نالي ڪنهن شيءِ جو هزارين دفعا ذڪر ڪيل هو. هر هڪ آکاڻيءَ ۾ سماج کا نہ کا ڳڙٻڙ ڪئي هئي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

مون کي سماج تي ڏاڍا خار آيا. پوءِ مون مئگزين بند ڪري، سماج جي باري ۾ سوچڻ شروع ڪيو. وڏو ڪو بدمعاش آهي سماج! اها پڪ هيم ته سماج ڪنهن جانور جو نالو ڪونهي، جو جو ٽارزن اڇ تائين چيتي، رڇ، بگهڙ، واڳون ۽ درياهي گهوڙي وغيره سان وڙهيو آهي، پر اڄا تائين سماج سان مقابلو نه ڪيو اٿائين. گهٽو سوچڻ کانپوءِ به سماج منهنجي سمجهه ۾ نه آيو ۽ مون سماج جي باري ۾ سوچڻ ڇڏي ڏنو.

ڇائي پائي سماج. پوءِ مون مئگزين ۾ لکيل ڳالهين جي باري ۾ سوچڻ شروع ڪيو. ان ڏينهن زندگيءَ ۾ پهريون دفعو مون کي خبر پئي ته ماڻهو وڏو ٿي ڪيئن ڳالهائيندو آهي- ڪيئن محبت ڪندو آهي. فيصلو ڪيم ته مان به وڏو ٿي ائين ڪندس، ائين ئي ڳالهائيندس. اوچتو منهنجي ذهن ۾ ٻيهر سماج بدمعاش جو خيال اپري آيو- وڏو شودو آهي سماج- ڪڏهن هيروئن جو پيءُ ته ڪڏهن مڙس!

مان سماج، محبت ۽ سوزيءَ جي باري ۾ سوچيندي سمهي پيس.

امان الاءِ ڪهڙي مهل مون کي ننڊ مان جاڳائي چيو: پاڻين نان ڪباب آندا آهن، اٿي کاءُ.”

مان هن وقت بدمعاش سماج جي باري ۾ سوچي رهيو آهيان،” وراڻيم ۽ اکيون بند ڪري ڇڏيم.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سوزي سرڪاري باغيچي ۾ شتر مرغ جي پجري وٽ هڪ ٻئنچ تي ويني هئي، ۽ وڻ جي ٽاريءَ تي الو وينو هو. سوزيءَ کي ڪپڙا پرين جهڙا پاتل هئا ۽ سندس ٽنگون ٻہ اگهاڙيون نہ هيون. ڪيس پرين جهڙا اڇا اڇا، سهٽا سهٽا ڪنپ ٻہ هئا. ان وقت مان ۽ منهنجو جگري دوست ڦندڻ ڏيڏرن کي پٽر هٽڻ لاءِ باغيچي ۾ ويا هئاسين. مون ڦندڻ کي چيو: يار ڦندڻ، تون هن تلاءَ وٽ ويهي نڪ مان گينگهيا ٻہ ڪڍ ۽ ڏيڏر ٻہ ڏس، مان منٽ ۾ سوزيءَ سان ملاقات ڪري موٽي ٿو اچان ۽ اچي ڏيڏرن کي پٽر ٿو هٽان. ڦندڻ تلاءَ جي ڪپ تي ويهي رهيو ۽ چيائين: ايندي ايندي گدامڙي پٽي اچجانءِ.

تلاءِ جي سامهون ٻوٽا هئا، ۽ ٻوسٽ جي ٻئي پاسي، سائي ڇپر جي پرئين ڪنڊ وٽ، هڪ اڪيلي ٻئنچ تي سوزي اداس ويني هئي.

هڪ ڇال سان ٻوٽا اڪري ويس. پوءِ سوچيم تہ ٽارزن وانگر ڪوڪڙات ڪندو، وڻن جي ٽارين تي لٽڪندو، سوزيءَ جي ڪن ۾ وڃي 'هو' ڪيان. پر خيال آيو تہ ٻيلي، ڪاليج مئگزين ۾ ائين لکيل ڪونہ هو. مون کي ائين ڪرڻ گهرجي. جيئن مئگزين ۾ لکيو هو.

مون قميص جا ٻہ بٽڻ کولي ڇڏيا. وار منهن ۾ وجهي ڪاپو چپ لٽڪائي ڇڏيم. ائين ڪرڻ سان ڪجهہ دير لاءِ پاڻ کي اٺ محسوس ڪيم. پوءِ جيئن ئي سوزيءَ ڏانهن وک وڌايم، تہ اهو

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڏسي منهنجي حيرت جي حد نہ رهي تہ مان هڪدم انور جيڏو وڏو ۽ قداور ٿي ويو هوس. مون کي ڏاڍي خوشي ٿي.

مان تڪڙو تڪڙو سوزيءَ ڏانهن وڌي ويس. هن مون کي ڏٺو ۽ اچرج نہ کاڏائين.

چيائين، "مان تنهنجو ئي انتظار ڪري رهي هيس، بالم."

"بالم! ڪٿي آ بالم."

"تون منهنجو بالم آهين."

"اوه! سمجهيم."

"مان صدين کان تنهنجو انتظار ڪري رهي آهيان."

"صدين کان! نہ نہ. چرچا تہ نہ ڪر. تون ڏاڏيءَ حوا جيڏي تہ ناهين."

"تون نٿو سمجهين منهنجا محبوب."

"محبوب! ڪهڙو محبوب؟ فلم ڊائريڪٽر محبوب."

هوءَ وڌيڪ اداس ٿي ويئي، چيائين، "منهنجي پرسان اچي ويهہ، منهنجا پريتم."

"مان پريتم نہ آهيان. پريتم داس اسان جي ڪلاس جو مانيٽر آهي. اسان جي ماستر جو چمچو آهي."

هن مون کي بانهن کان وني پاڻ ڏانهن ڇڪيندي چيو، "منهنجي پرسان ويهي رهہ منهنجا ساجن."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ساجن!" مون سندس پر ۾ ويهندي چيو، "تو مون کي شايد سجاتو ناهي سوزي، اڙي مان چربٽ آهيانءِ."

"دنيا لاءِ پل تون ڪجهه به هجين، پر منهنجي لاءِ ديوتا آهين."

"ديوتا!" مون کي ڪجهه ڪاوڙ لڳي، "هي دئوس ديوتا وري ڪير آهي! مان توسان محبت ڪيان ٿو سوزي. تون پنهنجيءَ دل مان دئوس ديوتا، ساجن، پريتم، بالم وغيره جو خيال ڪڍي ڇڏ."

سوزيءَ ٽڪي آهه پريندي چيو، "تون ڏاڍو معصوم آهين."

معصوم چيائين ته مون کي ڏاڍو شرم آيو. مان اڳ جيترو بندرو ۽ ننڍڙو نه هوس، وڏو ٿي ويو هوس ۽ ماڻهو وڏي ٿي معصوم ٿورو ئي رهندو آهي!

چيم، "مان معصوم ٿوروئي آهيان. مان ته جوان آهيان، تو جيترو آهيان ۽ سوزي- ۽ سوزي مان توسان محبت ڪندو آهيان."

"مان به توکي دل جي گهراين سان چاهيندي آهيان، توسان محبت ڪندي آهيان."

"سچ!"

"ها،" هن اداس لهجي ۾ ڳالهايو، "پر تنهنجي ۽ منهنجي وچ ۾ سماج جي ديوار آهي."

"ڪٿي آ سماج ۽ سماج جي ديوار،" مان خوفناڪ رڙ ڪري بئنچ تي چڙهي بينس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

الو وڻ جي ٽاريءَ تان اڏامي ويو.

“ڪٿي آهي سماج، سوزي. مان غندي سماج جا ڏند ڀڃي ڇڏيندس.”

مون کي سماج تي ڏاڍي ڪاوڙ آهي. مون ڏند ڪرٽيندي، منيون پڪوڙي چئني طرف نهاريو. پري پري تائين مون کي سماج ڏسڻ ۾ نه آيو.

مون رڙ ڪئي، “بدبخت سماج، ويجهو آءُ. تو ڪاليج مئگزين جي محبت ڪرڻ وارن کي ستائي ڏنو آهي. اڇ، اڇي مون سان وڙهه، داداگير سماج اڄ مان تنهنجو ٽِڪ ڪڍي ڇڏيندس.”

اوچتو وڻن ۾ ٻوٽن ۾ ٻاڪرڪٽو مچي ويو. مان سماج سان مقابلو ڪرڻ لاءِ سينو ڦوڪي تيار ٿي بيٺس.

باغ جو مالهي ڏنڊو ڪڍي ڊوڙندو آيو.

پريان ئي رڙ ڪندي چيائين، “باگيچي ۾ ٻوٽي ڪري لاءِ ٿو مارين.”

مون کان اڳ سوزي بٽنچ ڇڏي ڀڄي ويئي. مالهيءَ مون کي ڊوڙائڻ شروع ڪيو. مان ڇپر لنگهي، ٻوٽا ٽپي، ڦندڻ ڏانهن ڊوڙندو رهيس.

مالهي رڙيون ڪندو، گاهه پٽيندو، منهنجي ڪڍ ڏوڪيندو آيو.

مان ڏيڏرن جي تلاءَ وٽ پهتس. ڦندڻ غائب ٿي ويو هو. مان حيران پريشان بيٺو هوس، جو مٿان اچي مالهي نڪتو. مون کي جهلڻ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

لاءِ ٻئي ٻانهون اڳتي ڪري جهٽ ڏنائين. مان پري ٿي ويس ۽ مالهي سڏو وجي تلاءَ ۾ ڪريو. شپڪو ٿيو. ڏيڏرن ٽپ ڏنا ۽ پاڻيءَ جا چندا منهنجي منهن تي اڇي پيا. مون اکيون بند ڪري چڏيون. ڪجهه وڌيڪ چندا پيا ته مون ٻوٽيل اکيون اول مهٽيون ۽ پوءِ کولي چڏيون. ڪيڏانهن وئي سوزي ۽ ڪيڏانهن ويو باغ جو مالهي!

مان چرڪ پري اڇي وينس. صبح ٿي ويو هو. منهنجي مٿان انور بينو هو. غسلخاني مان وهنجي نڪتو هو ۽ سندس وارن مان پاڻي منهنجي منهن تي ٽمي رهيو هو.

انور منهنجي پرسان هنڌ تي ويهي رهيو. آهستي پڇيائين، "لفافي ۽ سوزيءَ جي ڳالهه دل ۾ رکي اٿئي نه؟

"ها،" مون وراٽيو، "پر جي قلفيءَ لاءِ ٻه آنا نه ڏيندين ته سيني کي ٻڌائي چڏيندس."

"صبح صبح جو قلفي! هون چريا چريٽ،" انور کلڻ لڳو. چيائين، "پل وجي ٻڌاءِ. هاڻي تنهنجي ڳالهه تي ڪير اعتبار ڪندو؟"

"دوکو!"

انور کلندو، ٽوال سان وار اگهندو بالڪونيءَ ڏانهن هليو ويو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

رڄ

اڄ آڇر رات آهي. هو ٽيئي هڪ ولائيتي طرز جي گٽي ۾ وينا آهن. سندن آڏو ٽيبل تي وسڪيءَ جا سونهري گلاس ۽ تريل گوشت، ڪبابن ۽ سيڪيل پٽاٽن جون پليٽون رکيون آهن. پٽاٽن جي پليٽ پڳونداس لاءِ آهي. هو ويشنو آهي. گوشت جي منع اٿس. تريل گوشت ۽ ڪبابن جون پليٽون مظفر ۽ ڪريم لاءِ آهن. هو ٻئي وسڪيءَ جون سرڪيون پري گوشت جون بوٽيون چٻاڙي رهيا آهن. پڳونداس پٽاٽا کائي رهيو آهي.

ٽيئي پاڻ ۾ گهرا دوست آهن.

ٽيئي ڇٽا هڪ ئي اسڪول ۾ ماستر آهن.

پڳونداس حسابن جو ماستر آهي. زندگيءَ جي هر هڪ وهنوار ۾ حساب استعمال ڪندو آهي. پيسن ڳڻڻ کان وٺي ساه ڪڍڻ تائين حساب ڪتب آڻيندو آهي. پگهار ٻين ماسترن جيتري اٿس، پر وٽس ٽيوشنون جام آهن. ويهه پنجويهه ڪن شاگرد کانئس ٽيوشن وٺندا آهن. سندس ماهوار آمدني ٻارهن سئو رپيا ڪن آهي. خوش آهي. آسودو آهي. قميصن جا ڪالر ۽ پتلونن جا پائنچا ڪٽل هوندا آهنس. ڦلڪا ڳڻي کائيندو آهي. بئنڪ ۾ رکيل موڙي وڌندي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

رهندي اٿس. سندس دولت مان بئنڪ وارا واپار ڪندا آهن ۽ نفعي مان پنهنجي عملي کي بونس ڏيندا آهن. بئنڪ جو مئنيجر ٿلهو متارو آهي. سنا ڪپڙا پائيندو ۽ سنو ڪائيندو آهي. پگواندس دولت ميڙيندو رهندو آهي. سندس پتلون جا پائنچا ۽ قميص جو ڪالر ڪٽل هوندو آهي ۽ بوٽ جو ترو گنل ۽ ٽنگر هوندو اٿس. فقط آچر رات لڪشميءَ جا بند خلاص ڪري، حاتم کي رئارٽ لاءِ پنهنجن ۾ن دوستن سان گڏ رات ملهائيندو آهي.

مظفر ڊرائينگ ماستر آهي. ساڻس ملندا ته توهان سان وان گو، ليوناردو ڊاونسي ۽ پڪاسو جي فن تي نڪته چيني ڪندو. ڪيس چغتائي، صادقين ۽ گل جيءَ جون تصويرون پسند ناهن. مظفر ولائتي فلمون ڏسندو ۽ ڊرائينگ لاءِ ولائتي برش ڪم آڻيندو آهي. ٻيو پل نه ڪري، پر پنهنجي تعريف پاڻ ضرور ڪندو. ڳالهائڻ مهل آواز نڙيءَ ۾ وکوڙي سکوڙي، گهمائي ڦيرائي ٻاهر ڪڍندو آهي، ڪنهن ڪنهن وقت ته ائين محسوس ٿيندو آهي، جڙ تاڙيون وڄائي ڳائيندو:

'آئي موسم رنگيلي سوهاڻي تو چهٽي لي ڪي آ جا بالما.'

ڪريم حديث ۽ تاريخ جو استاد آهي. چوڪرن کي موت جي پو، قبر جي عذاب ۽ قيامت جي سختيءَ جون ڳالهيون ٻڌائي، نماز پڙهڻ جي تاڪيد ڪندو آهي. الله سائين جي قهار هئڻ جون حديثون بيان ڪري، ٻارن جي دل ۾ مذهب جو احترام پيدا ڪندو

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

آهي. تاريخ ۾ پنهنجي ساءِ هو اورنگزيب، چنگيز ۽ هٽلر کي ساڳي قطار ۾ بيهاريندو آهي. پر ڪلاس ۾ هو اورنگزيب جي تعريف، ۽ چنگيز لاءِ پارن جي دل ۾ نفرت پيدا ڪرڻ جي ڪوشش ڪندو آهي. ان لاءِ ڪيس ماهوار سرڪاري پگهار ملندي آهي.

ڪريم، مظفر ۽ پڳونداس پاڻ ۾ گهاٽا يار آهن. ڪريم ڪنوارو آهي ۽ پڳونداس جي زال هندستان ۾ آهي. مائٽن سان ملڻ دهليءَ ويئي هئي. اتي غير ملڪي جاسوس سمجهي گرفتار ڪيو اٽائونس. مظفر کي پنهنجي زال آهي. گرومندر وٽ هڪ ڪوارٽر ۾ رهندا آهن.

اڄ آچر رات آهي. خبر اٽن تہ صبح جو کين موڳن چورن سان مٺو مارڻو ناهي. اڄ رات جو هو دير تائين ولائتي گتي جي ڪنڊ ۾ وينا رهندا. شراب جي ڏڪ سان گوشت جون تريل پوٽيون ۽ ڪباب چٻاڙيندا رهندا. پڳونداس ويشنو آهي، تنهن ڪري شراب سان گڏ سيڪيل پٽاٽا کائيندو رهندو. پوءِ جڏهن رات جو پهريون پهر وهامي ويندو، تڏهن هو ٽڙندڙ برانگهن سان لڏندا لمندا، جهومندا، بار مان نڪري رستي تي اچي بيهندا ۽ ٽيڪسيءَ جو انتظار ڪرڻ لڳندا. انتظار ڪندي ڪندي هميشہ وانگر ڳائيندا:

مالڪ تون درد ڪٽيندين ڪين ڇڏيندين،

هر حال ۾ رانول رهبر ٿيندي.”

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

۽ پوءِ جڏهن ٽيڪسي ايندي، تڏهن هو پنهنجن پنهنجن گهرن ڏانهن روانا ٿي ويندا.

پر مهيني جي پهرين آچر رات سلسلو اتي ختم نه ٿيندو آهي. گذريل آچر رات مهيني جي پهرين رات هئي. ان رات ائين نه ٿيو هو. ان رات هو دستور موجب اڌ رات تائين گوشت جون بوٽيون چباڙيندا ۽ وسڪيءَ جا گلاس خالي ڪندا رهيا هئا. مهيني جي پهرين آچر رات هئي. ڪيسا گرم هئن، تنهن ڪري دل به گرم هئن.

ڪريم گوشت چباڙيندي چيو، "ڪي پيدائشي ماستر هوندا آهن، ۽ ڪن تي ماستري مڙهي ويندي آهي."

۽ پوءِ ڪريم دل کولي ماستري ڏنڊي کي خوب گاريون ڏنيون. ڪباب وات ۾ وجهندي چيائين، "ماستري ڪرڻ کان بهتر آهي ته ماڻهو ڪباب وڪڻي."

پگواندس سندس ڳالهه اڌ ۾ ڪپيندي چيو، "اسڪول ماستر کان ٽيلر ماستر کي وڌيڪ عزت ملندي آهي."

"شٽ اپ،" مظفر وچ ۾ ڳالهايو، "مان سياڻي کان سپر سئنيما جا پوسٽر ناهيندس ۽ آرٽسٽ سڏائيندس."

"گڏلڪ گنجا،" ڪريم سندس ٻني ٽپيندي چيو.

"اڙي آهستي، متان ٻنيءَ جو ڪنڊو پيجين وجهين."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"پرواھ ناھي. پڳل ڪنڊي بدران مڇيءَ جو ڪنڊو استعمال ڪجانءِ."

"ڪھڙيءَ مڇيءَ جو ڪنڊو." مظفر پڇيو، "پلو يا پاپليٽ؟"

"پاپليٽ."

"واھھ، انگريزي مڇي!"

"پاپليٽ انگريزي مڇي آھي؟" پڳوان داس پڇيو.

"ھا."

"ءِ پلو؟"

"پلو بلڊي فول سنڈي ھوندو آھي."

"پلا مڇين جو ڪھڙو مذھب ھوندو آھي؟" پڳواناس پڇيو.

"مڇين جا مختلف مذھب ھوندا آھن،" ڪريم ٻوٽي ڇاڙيندي وراٽيو.

"ڪيئن؟"

"جيڪا مڇي ليورپول وٽ پيدا ٿئي، تنھن جو عيسائي مذھب ھوندو آھي."

"ڪرسچن؟"

"ھا،" ڪريم چوندو رھيو، "جيڪا مڇي روس جي ڪنارن تان ملي، سا مڇي ڪميونسٽ ھوندي آھي."

"واھھ!"

"جيڪا مڇي عربستان ۾ ٿئي، سا مڇي مسلمان ھوندي آھي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"جيڪا مڇي هندستان ۾ ٿئي؟" مظفر پڇيو.

"جيڪا مڇي هندستان مان ملي، سا مڇي هندو هوندي آهي."

"نه، نه،" ڀگواناداس وچ ۾ چيو، "هندستاني مڇين جو ڪوبه مذهب نه هوندو آهي. اهي فقط مڇيون هونديون آهن."

"تنهنجو مطلب آهي ته هندستاني مڇيون اٿئيسٽ يعني ملحد هونديون آهن؟"

"ها."

"بيوقوف! ملحد مڇي حرام هوندي آهي."

"مڇين جو اڪبر بادشاهه هجي ها، ته جيڪر دين الاهي ناهي ها."

مظفر پڇيو، "پلا وڏي مڇي ننڍي مڇيءَ کي ڇو کائي ڇڏيندي آهي."

"الاءِ." ڪريم وراڻيو، "پر اها حرامپائي ماڻهن مڇين جي مٿي ۾ وڏي آهي."

"ڇئبو ته انسان وڏو پلستر آهي."

"ها. تڏهن ته پاڻ کي اشرف المخلوقات ٿو سڏائي."

مظفر ڪجهه سوچيندي چيو، "مان هڪ اهڙي مڇيءَ جي تصوير ناهيندس، جنهن جو منهن ماڻهوءَ جهڙو ۽ بدن سوئر جهڙو هوندو."

"ته پوءِ سرڪار توکي جيل ۾ وجهائيندي."

"بيرا، برف!"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"بيروشيشي جي پيالي ۾ برف کٽي آيو. برف ٽيبل تي رکي، کابن ۽ پٽاڻن جو آردر ونڊي هليو ويو.

ڪريم چيو، "اروڊَ ۾ بيرو بوڙي کي چوندا آهن."

"۽ سنڌيَ ۾ ڪِيرو پکي هوندو آهي." پِگواندس چيو.

"اري ڪِيرو نه، بيرو.۾

"ڪِيرو امن جو پکي آهي."

"بيا پکي جنگ ڪندا آهن چا؟"

"الاءِ، پر ڪِيرو امن جو پکي آهي."

"پر جهڪي ڪِيري کان وڌيڪ شريف آهي،" مظفر چيو.

"۽ سڀ کان وڌيڪ بدمعاش پکي آهي ڪانءُ."

"ڪانءُ نه چِبرو."

"چِبرو چا؟"

"الو."

"الوَ وٽ به راکيٽ هوندا آهن چا؟"

"الوَ وٽ به چمڪندڙ اکيون هونديون آهن،" ڪريم چيو، "۽ اسڪول جا چورا به الو آهن."

"ڪيئن؟" پِگواندس پڇيو.

"پڇيومان بيت الله ڪٽي آهي، چيائون: موهن جي دڙي ۾." ٽنهي ٽهڪ ڏنو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"پچيومان تہ هندستان ۾ مغلن ايترا قلعا ۽ عمارتون ڇو اڏايون، تہ نہ پھ وراڻيائون: سائين سيئي مغل ڊڪڙ هئا."

"ڇورا نوبل آهن."

"ڇورن کي نوبل پرائيز ملڻ گھرجي."

"ها، ڪاپين ۾ حسابن بدران فلمي گانا لکندا آهن،" پڳواندس چيو.

"۽ ڪتابن ۾ اگھاڙين عورتن جا فوٽا رکندا آهن."

ان ڳالھ تان ٽنھي کي کل آئي. کلي کلي کرسين تان کري پيا. اٽيا. کرسين تي وينا مس، تہ کريم وري کري پيو. پڳواندس ۽ مظفر پيٽ کي زور ڏيئي کلي کلي ساڻا ٿي پيا.

کريم چيو، "اڙي چپ کريو، کلي کلي چريا نہ ٿي پئون."

"پل چريا ٿي پئون. سنڌي پير کري پوڄيندا."

"تون ڪافر آهين ماستر."

"مان ٽکي جو ماستر آهيان."

"تڏهن تہ ماسترن فيملي پلاننگ جو ٻيڙو ٻوڙي ڇڏيو آهي."

"بيشڪ وارن جي کسر ٽا پوري ڪن."

"تہ پوءِ ملڪ جو مستقبل ڊارڪ آهي."

"ڊارڪ، يعني ڪارو؟"

"ها."

"آمريڪا جا نينڪرو بہ ڪارا آهن،" مظفر چيو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"آمريڪي اندر جا ڪارا آهن."

"تون اشتراڪي آهين، تڏهن ٿو بڪواس ڪرين."

"پنهنجي هئنڊسم پريزيڊنٽ کي ماري وڌائون."

"راڪ هڊسن به گهٽ ناهوڪو ناهي. هن کي ئي ڪٽي صدر ڪن."

"پر راڪ هڊسن مارلين براندو جهڙو زبردست ايڪٽر ناهي."

"هون!" مظفر چيو، "شيدي ايڪٽر سڊني پائٽر دنيا جو سڀ کان وڏو ايڪٽر آهي."

"بڪواس."

"زبان سنڀالي ڳالهاءِ، بيهوش."

"مان هوش ۾ آهيان."

"تون آئوٽ آهين."

ڪريم ۽ مظفر ذري گهٽ وڙهڻ لاءِ تيار ٿي بيٺا. ڀڳواڻداس وچ ۾ پئي، سندن ناهه ڪرايو. چيائين، "توهان ٻئي آئوٽ آهيو. نسلي امتياز اسان جو مسئلو ناهي."

"آهي."

"ناهي، اڙي گنجا. اسان جو مسئلو مذهب آهي."

"مذهب دوکو آهي."

"دوزخ ۾ ويندين، بيوقوف. اسان کان ڏار ٽيڻ ٿو چاهين."

"پرواهه ناهي. سچل چيو هو، دوزخ دڙڪو، بهشت دلاسو، ڌاهه ويا سڀ ڏهي ڏهي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"سچل جي ڳالھ نہ ڪر،" ڪريم چيو، "سچل ڪميونسٽ ھو."

"گڏھ بي عقل، چسا زبان سنياليِ ڳالھاءِ. سچل سنڌ جو سڀ کان وڏو شاعر ھو."

"شاھ کان بھ؟"

"ھا."

"سچل تي مارڪس جو اثر ٿو ڏسجي. پاڻ ۾ سنگتي ته نہ ھئا؟"

"سچل مارڪس جي پيءَ جو دوست ھو،" پڳواندس چيو.

"ته چئبو ته مارڪس تي سچل جو اثر آھي!"

"ھا، مارڪس جي مذھب خلاف ٿيئري سچل جي ھڪ بيت کان متاثر ٿيل آھي."

"ڪھڙو؟"

سچل چيو ھو:

"مذھبن ملڪ ۾ ماٹھو منجھايا،

شيخن پيرن پنڊتن بيحد پلايا،

ڪي نمازون نوڙي پڙھن، ڪن مندر وسايا،

اوڏو ڪين آيا، عقل وارا عشق ڪي."

"سچل اڄ جيئرو ھجي ھا ته ته ڪيس جيل ۾ وجھي، مٹس ڪيس ھلائين ھا."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

بيرو تريل گوشت، ڪبابن ۽ پٽاٽن جون پليٽون ڪٽي آيو.
پگواندااس سکٽين نگاهن سان تريل گوشت جي پليٽ ڏسڻ لڳو.
ڪريم گوشت جي پليٽ ڏانهنس وڌائيندي چيو. "کاءُ."
"نهه، مان ويشنو آهيان."
"بدبخت واڻيا."
"مئا مسلا،" پگواندااس کيس ٽوڪ هئين، "تون سوئر جو گوشت کائيندين؟"
"مسلمان لاءِ سوئر جو گوشت حرام آهي."
"مان تہ جيڪر کائي وڃان." مظفر چيو.
"او گاد!"
"ڪهڙو گاد؟ هندن جو يا مسلمانن جو،" مظفر جي وات مان نڪري ويو.
ٽنهي هڪ ٻئي ڏانهن ڏٺو.
"پلا هيءَ ڏرتي هندن جي خدا پيدا ڪئي يا مسلمانن جي؟" ڪريم پڇيو، ڪائنات، سمنڊ، چند تارا ڪنهن پيدا ڪيا؟"
"مون،" مظفر زور سان پنهنجي سيني تي هٿ هنيو.
"شٽ اپ، ڪافر،" ڪريم رڙ ڪئي.
"مان ڪافر آهيان! تہ ٻڌاءِ پلا هندوستان ڪنهن پيدا ڪيو؟"
"ڪهڙو هندوستان؟ هاڻوڪو يا اصلوڪو؟"
"اڙي يوڪ، اڳوڻو هندوستان، جنهن لاءِ اقبال چيو هو:

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ساري جهان سڀ اچها هندستان ٽمارا،
هندي هيڻ هم وطن ٽڊي سارا جهان ٽمارا."
"اهو هندستان دنيا پيدا ٿيڻ کان اڳ ئي موجود هو."
"تون ڪميونسٽ آهين."
"نهـ مان مولائي آهيان،" مظفر وراڻيو ۽ ٿهـ ٿهـ ڪري کلڻ لڳو.
"منهنجو دوست سشيل بـ مولائي هو،" ڪريم اداس ٿي ويو.
"ڪٿي آهي؟"
"هينئر بمبئي ۾ آهي. چوپاٽيءَ تي پڪوڙا وڪڻندو آهي."
"۽ هتي؟"
"مونسان اسڪول ۾ پڙهندو هو،" ڪريم چيو، "ڪرڪيٽ جو زبردست راندگر هو."
پڳواندس جي منهن مان نفرت بکڻ لڳي، "ورهاڱي کان پوءِ چور مور ٿي پيا آهن ۽ مور ڊور ٿي پيا آهن."
"بس ڪر تـ ڪو سي. آءِ. ڊيءَ وارو نـ ٻڌي ونـي." مظفر هيڏانهن هوڏانهن ڏسندي چيو.
"تنهنجي دوست جي مرڻ کان پوءِ مان سندس ياد ۾ ڪرڪيٽ ٽرافي رکندس." مظفر چيو.
ڪريم خاموش رهيو.
پڳواندس چيو، "ڪهڙي ٽرافي؟ رانجي ٽرافيءَ جهڙي؟"
"ها هوبهو رانجي ٽرافيءَ جهڙي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"رنجيت سنگھ رانجي مهاراجا هو ۽ تون ماستر آهين،"
پڳواندس کيس ٽوڪ هئين.
"هاءِ ڙي بخت!"
"بخت بيوفا هوندو آهي."
"عورت به بيوفا هوندي آهي." مظفر چيو.
"غلط،" ڪريم چيو.
"خاموش،" پڳواندس کيس روڪيو، "تون ڪنواريو آهين."
"ها، تون بالغ آهين."
"شادي هڪ سان ڪندين، سمهندين بيءَ سان."
"۽ عشق وري ٽينءَ سان ڪندين."
"شيڪسپيئر چيو هو، عورت تنهنجو ٻيو نالو بيوفائي آهي."
"عورت فقط عشق ڪرڻ لاءِ آهي." مظفر چيو.
"۽ سنڌ جا ڪي ماستر چورن سان عشق ڪندا آهن."
"جيڪو عشق چوڪريءَ بدران چوري سان ڪيو وڃي، تنهن کي
مجازي عشق چئبو آهي." ڪريم مجازي
عشق جي وضاحت ڪندي، پري وڃي نڪتو.
"عورت، عورت آهي."
"عورت جو ٻيو نالو بيوفائي آهي."
"عورت جو ٽيون نالو نانختائي آهي."
"عورت پيڙو آهي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"عورت گجر آهي."

"بکواس بند،" ڪريم ٽيبل تي مڪ وهائي ڪڍي.

"هلو، هلو. اڌ رات ٿي وئي آهي. اڳتي بہ هلڻو آهي،" پڳواندااس کين ياد ڏياريو.

"ها، ها،" مظفر چيو، "نوڪر گلي."

"جاپاني رودِ."

"نيپيئر رودِ،" سيني نعرو هنيو، "نيپيئر رودِ- زنده باد."

"بيرا بل لاؤ،" مظفر رڙ ڪري بيري کي سڏ ڪيو.

بل ڏيئي، هڪ ٻئي کي ڪنڌ ۾ ٻانهون وجهي، ٽيئي ڄڻا لڏندا لمندا، جهومندا، بار مان نڪري پريڊي اسٽريٽ تي اچي بينا. ٽيڪسيءَ جو انتظار ڪندي ڳائڻ لڳا.

"مالڪ تون درد ڪٽيندين کين ڇڏيندين،

هر حال ۾ رانول رهبري ٽيندين."

"ٽيڪسي!" ڪريم هڪ ٽيڪسي ٻيهاري.

ٽيڪسي چيڪاٽ ڪري سندسن آڏو اچي بيني. ٽيئي ڄڻا پوئين سيٽ تي وينا.

"نيپيئر رودِ ڪو چلو بابا،" مظفر چيو.

ٽيڪسي نيپئر رودِ ڏانهن دوڙڻ لڳي.

پڳواندااس چيو، "ڪوٽ جو ڪالر مٿي ڪيون."

"چو؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ڪو ڏسي نہ ونيو."

"پل ڏسي ونيو. اسان اڪ ڪيائي چڏينداسينس."

"اسان استاد آهيون."

"زبان سنياڻي ڳالهاءِ، گنجا. استاد پڙوي کي چئبو آهي."

"تون حرامي آهين."

"اسان ٽڪي جا ماستر آهيون."

ٽيئي ڪجهہ دير خاموش رهيا. ٽيڪسي خالي رستن تان دوڙندي رهي. مظفر ٽيڪسيءَ جي ننڍڙي آئيني ۾ پنهنجو منهن ڏسي، گنجي ٽڪڙ تي هٿ گهمايو. چيائين، "وار هجنم ها تہ دليپ ڪمار جهڙو ڏسجان ها."

"شٽ اپ" ڀڳوانداس مٿس ننڍولي ڪندي چيو، "تون واهيات انب جي چوسيل ککڙي آهين."

ان ڳالهہ تان مظفر کي ڏاڍا خار لڳا. چيائين، "اڄ تائين چار ڏزن چوڪريون مون سان عشق ڪري چڪيون آهن."

"ويچاريون بدبخت. انڊيون هونديون يا ٻيو ڪو جانور نہ مليو هوندن."

مظفر ڀڳوانداس کي ستر تي هڪ مڪ وهائي ڪڍي.

ڪريم جهيڙو ٽارڻ لاءِ چيو، "برابر گنجا. تون دنيا جو عظيم عاشق آهين."

"ءِ مان دليپ ڪمار ٻہ آهيان."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"تون گنجو دليپ ڪمار آهين."

"بڪواس بند ڪر، پگواندااس،" مظفر مڪ اولاريندي پگواندااس کي چيو، "هڪ نونشي سان هندوستان موڪلي ڇڏيندومانءِ، سمجهيئه."

"اڄ نه. پاسپورٽ ڪڍائي ونان، پوءِ نونشو هٽجانءِ."

"هيءُ پگواندااس بدبخت نشي ۾ آئوٽ آهي."

"پوءِ تون ئي ڪٽي چئه، مان آهيان نه دليپ ڪمار جهڙو."

"ها،" ڪريم مظفر کي جواب ڏنو، "تون آهين ته دليپ ڪمار جهڙو، پر تنهنجو آواز گلشن ڪدڙي جهڙو آهي."

ان ڳالهه تان ڪريم ۽ پگواندااس کلي کلي ڪيرا ٿي پيا.

موٽر ست ڏيئي بيهي رهي. ٽنهي ٽيڪسيءَ مان ڳاڻ ڪڍي نيپئر روڊ تي هڪ نگاهه وڌي ۽ پوءِ ٽيڪسيءَ واري کي پاڙو ڏيئي، ٽيڪسيءَ مان لهي، نوڪر گليءَ ڏانهن ڦري ويا.

گهٽيءَ جي رونق گهٽجي ويئي هئي. پيٽروميڪس بتين جا مينٽل ۽ ميونسپل جي بتين جا بلب جهڪا ٿي ويا هئا. ڪونين جي ميرانجهڙي روشني چڪن مان ليئا پائي رهي هئي. گراهڪ موٽي رهيا هئا.

ڪريم چيو، "نوڪر گلي انارڪلي آهي ۽ مان شهزادو سليم آهيان."

"۽ اسان تنهنجا غلام آهيون،" مظفر وراٽيو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"تنهنجي انصاف جو گهنڊ ڪٽي آهي، شهزادا؟"
ڪريم پگواندااس کي خوفناڪ گار ڏني. ڪيس مارڻ لاءِ الر ڪيائين تہ سڏو وجي اليڪٽرڪ پول سان لڳو. پول تي خار آيس. پول کي بہ گاريون ڏنائين.
"بداخلاق،" مظفر چيس، "عورتن جي موجودگيءَ ۾ بدڪلامي ٿو ڪرين، بي لغام."
"ڪٽي آهن عورتون؟"
"هي بہ تہ تنهنجون پينرون آهن."
"زبان سنياليِ ڳالهائي، گنجا،" ڪريم مظفر ڏانهن اکيون ڦاڙي ڏنو، "هي سڀ رنڊيون آهن."
"عورتون ناهن."
"نهہ،" ڪريم وراڻيو، "دنيا جون سڀئي عورتون رنڊيون آهن."
"ءِ ماڻهين؟" پگواندااس پڇيو.
"مان تنهنجو خون ڪندس واڻيا،" ڪريم رڙ ڪندي چيو، "خبر اٿئي مان پڪو مسلمان آهيان."
"ٿري وڃ، ڪريم ڪنگلا،" مظفر وچ ۾ چيو، "دنيا جون سڀئي عورتون رنڊيون ناهن."
"برابر منهنجا برادر. دنيا جون سڀئي عورتون رنڊيون ناهن."
"دنيا جون عورتون بيوفا، دغاباز، چالاڪ، مڪار، ڪوڙيون ءِ- ءِ- گنجا ٻڌائي ٻيو ڇا؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"فريبي آهن."

"برابر منهنجا برادر."

"هاڻي هلو هڪ بيوفا عورت ڏانهن،" پڳواندس اعلان ڪيو. ۽ پوءِ ٽيئي ڇڪا هڪ ٻئي کي ڪنڌ ۾ ٻانهون وجهي ڳائڻ لڳا،

"مالڪ تون درد ڪٽيندين ڪين ڇڏيندين،

هر حال ۾ رانول رهبري ٽيندين."

چڪن سان لڳل جسمن ۾ چرپر ٿي، چوڑين جا جلترنگ جاڳي اٿيا. نگاهن جا ٻجهيل ٻاڻ هليا. خشڪ چپن تي مرڪ تري آئي ۽ ڪجهه اشارا ٿيا. ٽيئي دوست ٿي چڪون مٿي ڪري ٽن ڪونڊين ۾ لنگهي ويا. ٻاهر، هڪ پهلوان وڪٽوريا گاڏيءَ ۾ هڪ انگريزي خلاصيءَ کي سمجهائي رهيو هو، "دس، فسٽ نمبر."

"انڊين؟" انگريز خلاصيءَ پڇيو.

"نو،" پهلوان وراڻيو، "انڊين نو گڊ."

"گڊ."

"نو نو،" پهلوان چندو رهيو، "پاڪستاني مال ويري گڊ."

"شوئر؟"

"صاحب، نو گڊ، نو مني،" پهلوان انگريز خلاصيءَ کي گاڏيءَ مان لاهيندي چيو، "پاڪستان مال ويري گڊ، گڊ انجاءِ."

"بڪواس!" مظفر ٽڙندو ٽاپڙندو، ڪونيءَ مان نڪري پول وٽ اچي بيٺو. خلاصيءَ ۽ پهلوان ڏانهنس منهن ورائي ڏٺو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

مظفر انگريز خلاصيءَ کي مخاطب ٿيندي چيو، "نو گڊ سر، آل فراڊ."

پهلوان مظفر کي ڪالر کان وجي ورتو، ست ڏيندي چيائين، "اوئي بس کر وڊ دلي دا پترا."

مظفر ڪالر ڇڏائي گند جي ڍهه وٽ وجي بيٺو. انگريز ۽ پهلوان کيس گهوريندا، ڪاٽ جي هڪ سوڙهي ڊاڪ ۾ چڙهي ويا.

مظفر پٽ پٽ ڪرڻ لڳو. عورتن کي گاريون ڏيڻ لڳو، "حرامزادي‌ءَ پنج رپيا حرام ڪري ڇڏيا."

ٿوري دير کان پوءِ پگواندااس چڪ هٿائي، بوٽ پيلو ڪري باهر آيو، جڙ تہ ڪنهن الوءَ پوندو ڏنو هوس. مظفر جي پاسي ۾ اچي بيٺو. چيائين، "پنج رپيا تيل ٿي ويا."

مظفر کيس جواب نہ ڏنو. هو بہ خاموش رهيو. ڪجهہ دير کانپوءِ ڪريم باهر آيو. منهن تي مرڪ هيس. ٻنهي وٽ اچي چيائين، "خوب انجاءِ ڪيم."

"تون ڪنوارو آهين. بکايل آهين. بکواس نہ ڪر." مظفر کهري آواز ۾ چيو.

ڪريم دل کولي ٿهڪ ڏنو ۽ پوءِ پگواندااس ۽ مظفر جي ڪنڌ ۾ ٻانهون وجهي ڳائڻ لڳو:

"مالڪ تون درد ڪٽيندين ڪين ڇڏيندين،

هر حال ۾ رانول رهبر ٿيندي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ٽيئي دوست لڏندا لمندا، نوڪر گلي ۾ مان نڪري نيپئر روڊ تي اچي بينا. سامهون هڪ ٽيڪسي بيني هئي. پناڻ ڊرائيور ٽيڪسيءَ جي دريءَ تي منهن رکي کونگهرا هڻي رهيو هو.
ڪريم ڊرائيور جي ڪن وٽ وات آڻيندي رڙ ڪئي، "چلينگا؟"
ڊرائيور چرڪ پري اڻي وينو. اکيون مهٽيندي هيڏانهن هوڏانهن ڏٺائين. هو ٽيئي در کولي ٽيڪسيءَ ۾ چڙهي وينا. ڊرائيور نسوار جي ڊبلي کولي ۽ نسوار جي هڪ پرپور چپٽي هيٺئين چپ ۽ مهار جي وچ ۾ وجهندي پڇيائين، "خوچي ڪيڏر جائينگا؟"
ڪريم ڪيس ٻڌايو. ٽيڪسي خالي رستن تي ڊوڙڻ لڳي ۽ ڊينسو هال لنگهي گاڏي ڪاتي وٽ پهتي. ڀگواڻداس اتي لٿو. گاڏي ڪاتي ڪان ٽيڪسي سولجر بازار ڏانهن ڊوڙڻ لڳي.
مظفر پڇيو، "عورت دوکيبازي آهي."
"ذليل آهي."
مظفر چيو، "مان عورت جي اهڙي تصوير ناهيندس، جنهن ۾ سندس منهن دانگيءَ جي تري جهڙو ۽ وار ڪاريهر جهڙا هوندا."
"۽ بدن ٻبر جي ٽاريءَ جهڙو،" ڪريم چيو.
ٻئي ڇڻا ٻيهر خاموش ٿي ويا. سولجر بازار وٽ ڪريم لهي ويو.
مظفر اڪيلو رهجي ويو. ٽيڪسي ٽيوب لائيٽ ۾ جرڪندڙ خالي رستن تان گرومندر ڏانهن ڊوڙڻ لڳي. اهڙيءَ ئي تيزيءَ سان مظفر ذهن ۾ عورت جا ڀيانڪ روپ نهندا ۽ ڊهندا رهياو. سندس

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

تصور عورت جو سڀ کان خوفناڪ روپ تلاش ڪندو رهيو. آخر اهو ئي فيصلو ڪيائين، ته هو عورت جي اهڙي تصوير ناهيندو، جنهن ۾ سندس منهن دانگيءَ جهڙو، وار ڪاريهر جهڙا ۽ بدن ٻير جي ٽاريءَ جهڙو هوندو. ان کان وڌيڪ، عورت جي پوائتي شڪل سندس ذهن ۾ جنم وٺي نه سگهي.

سندس خيالن جو سلسلو ڊرائيور جي ڳالهائڻ سان ٽٽي پيو،

“خوچي ڪيڏر اترينگا؟”

“ها!” مظفر چرڪ پريو، “سامنڊ جهاڙ ڪڍ پاس.”

مظفر واچ تي نظر وڌي. رات جا ٽي ٽيا هئا. ڊرائيور ٽيڪسي وڻ وٽ آڻي بيهاري. هن ڊرائيور کي پاڙو ڏنو ۽ ٽيڪسيءَ مان لهي بينو. ٽيڪسي زوڪاٽ ڪري اڳتي وڌي ويئي. مظفر چيو،

“عورت تون ٽيڪسي آهين. دانگيءَ جو ترو، ڪاريهر ۽ ٻير جي ٽاري.”

وڻ جي پويان سندس ڪوارٽر هو. ڪوارٽر جي بتي ٻري رهي هئي. بلب جا ڪرٽا دريءَ جي شيخن مان لنگهندا، فٽ پاٽ تي پئجي رهيا هئا. دريءَ وٽ سندس زال منتظر نگاهن سان سندس انتظار ڪري رهي هئي. چپ خشڪ ۽ اکين ۾ لڙڪن جي جهالر هيس. هن اٽي مڙس لاءِ در کوليو. هو اندر ايندي در جي چائنڊ سان وڇڙيو. ٽاپو ڪاڌائين. زالهنس ڪيس سهارو ڏنو ۽ آڻي کٽ تي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ليٽائي ڇڏيائينس. هن هڪ نگاهه پنهنجي زال تي وڌي ۽ منهن ڦيرائي سمهي پيو.

هوءَ لڙڪ پي ويئي. پاسي کان اٿي ڪٽ جي پيراندي‌ءَ کان اچي ويٺي ۽مڙس جي بوٽ جون ڪهيون کولڻ لڳي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سڄ اپرڻ کان اڳ

مون کي ڏسي سدائين پڄي ويندو هو. ان ڏينهن به مون تي نظر پيس ته وني پڳو. وک ته اڳ وانگر تکي وڏائي هئائين، پر تڏهن به وجي سوگهو ڪيومانس.

پڇيومانس، "ڪيئن، سجاڻين ٿو؟"

چيائين، "نه."

سندس منهن تڪيندي چيم، "واهه، مونکي نٿو سجاڻين."

"نه."

"ٻالو پولو نه ٿيءُ."

"يقين ڪر ته مان توکي سجاڻان ئي نه."

نفرت جي جذبي منهنجي آواز کي سخت ڪري ڇڏيو. چيم، "اڳ به مڪار هئين، اڄ به مڪار آهين."

هن جواب نه ڏنو، فقط پنهنجين جادوگر نگاهن سان مون ڏانهن ڏسندو رهيو. اکين ۾ اهڙي ته مقناطيسي ڪشش هوندي اٿس، جو هڪ ئي نگاهه سان اڳئين کي خاموش ڪري ڇڏيندو آهي، پر ان ڏينهن مان بيحد ڪاوڙ ۾ هوس. پٽڪيم، "تون دوکيباز ۽ فريبي آهين."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

آهستگيءَ سان وراٽيائين: "انڪري ته پنهنجي دوستي ختم ٿي ويئي."

"ڏس، اچي وئين نہ راهہ تي!" مٿس ننڍولي ڪندي چيم، "ڏاڍو پورڙو پي ٿئين، چي، 'مان توکي ته سجاڻان ئي نٿو.'!"

"جيڪي هئين، تنهن کي سجاڻيندو هوس،" نگاهن ۾ ساگر جهڙي گهرائي پيدا ڪندي چيائين، "ءِ هينئر جيڪي ڪجهہ آهين، تنهن کي ڪونہ سجاڻان."

"ڏاڍو چالاڪ آهين،" سندس نگاهن کان پنهنجيون نظرون بچائيندي چيم، "ساڳيءَ معنيٰ جا ٻہ مختلف مطلب ڪڍيا اٿئي."

"مطلب ساڳيو آهي، پر تنهنجي سمجهہ ۾ ڦيرو اچي ويو آهي."

"واهہ. ڪڏهن چوين سجاڻان، ڪڏهن چوين نہ سجاڻان. سمجهہ ته تنهنجي ڦري ويئي آهي."

هڪدم جواب ڏنائين، "جڏهن رتن تلاءَ اسڪول جي پٽيان هڪ جهڳيءَ ۾ رهندو هئين، تڏهن مان تنهنجو دوست هوس."

"ءِ اڄ؟"

"اڄ تون اهو رهيو ئي ناهين، ته پلا اسان جي دوستي ڪيئن رهندي! چيائين، "مون ته توکي اڳ ئي ٻڌائي ڇڏيو هو، ته مان فقط انهن جو دوست آهيان، جن وٽ-"

"بند ڪر بڪواس." ڪيس ڳچيءَ کان وجي ورتم، "سڃيءَ دنيا کي بيوقوف بڻايو اٿئي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

هو خاموش رهيو.

مون ڳالهايو، "انهن منجهيل ڳالهين سان دنيا کي منجهايو اٿئي."

جواب ڏنائين، "جڏهن ظلم ۽ انڌير جا پڙدا انسان جي عقل تي پئجي ويندا آهن، تڏهن انسان انسانيت کي وساري ويهندو آهي، بلڪل تو وانگر."

"فريبي، انسانيت جو ڪوڙو ڍونگ رچايو اٿئي،" مون کيس پٽ جي پاڇي ۾ ڏکي ڇڏيو، "انهن ڳالهين سان دنيا کي نڪيو اٿئي."

بنا چرپر جي جواب ڏنائين، "منهنجين ڳالهين کان بيزار هئين، تڏهن ته تو وٽ اچڻ ڇڏي ڏنم."

"مون کي به تنهنجي دوستيءَ جي ضرورت ناهي،" سندس ڳچيءَ تي گرفت مضبوط ڪندي چيو.

"ته پوءِ روڪيو ڇو اٿئي؟"

"اهو ٻڌائڻ لاءِ ته، مون تنهنجي تلقين ڏڏي ڇڏي آهي."

"ڇاڻان ٿو."

"۽ وڌيڪ ٻڌ، اڳ تنهنجي دوستيءَ ۾ مان گريجوئيٽ هوندي به بيروزگار هوندو هوس، بک مرندو هوس،" ڪيس ساڳي نوءَ ۾ ٻڌايم، "هينئر مون ڊگري سرٽيفڪيٽ کي بيڪار ڪاغذ وانگر ڦاڙي ڇڏيو آهي. اڇڪلهه اسان وٽ بک ڪونهي. سڪيا ۽ آسودا آهيون."

"ان ڪري ته تو وٽ اچڻ ڇڏي ڏنو اٿم."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

“ائين چئہ تہ رڳو بکين ۽ بيروزگارن جي در تي ڏکا کائيندو آهين.”

منهنجو جملو کيس بڙچي ٿي لڳو. اکيون چمکڻ لڳس. چيائين، “جيئن سمجهين. پر چور سان پلئہ نہ اٽکائيندس.”

پنهنجين تکين اکين سان منهنجو اندر ڦٽي وڃائين. سندس لفظ چيت وانگر دل ۾ چيڙ لڳم. مون کيس چڏي ڏنو. هو جيئن اوچتو ئي اوچتو پيدا ٿي پوندو هو، تيئن ئي گم ٻہ ٿي ويندو هو. ان ڏينهن ٻہ پاسي واري اونداهي گهٽيءَ ۾ غائب ٿي ويو.

مان حيران ٿي رهيو هوس، تہ کيس کيئن خبر پيئي تہ مان چور هوس! جنهن راز کان منهنجي ماءُ ۽ پيٽ بيخبر هيون، جنهن راز کان پاڙي وارا اڻجاڻ هئا، جنهن راز کان پوليس اڻواقف هئي، تنهن مخفي راز جي هن کي کيئن پروڙ پئجي ويئي! ان وقت محسوس کيم تہ دنيا ۾ فقط هو ئي منهنجي ڏوهہ کان واقف هو، يا مان خود هوس. مون کيس ختم کرڻ جو پکو فيصلو کري چڏيو. اهڙي خطرناک شاهد جو زندهہ رهڻ منهنجي لاءِ موت برابر هو. هو منهنجين خوشين جو دشمن هو. سوچيم، مان کيس جيئرو نہ چڏيندس.

مون رومال کڌي هٿ تي ويڙهيو، ۽ پوءِ چاقو کولي، مٿ ۾ قابو کري، هٿ اوورکوٽ جي اونهي کيسي ۾ وجهي چڏيم. رات جو پويون پهر هو. هو جنهن اونداهي گهٽيءَ ۾ گم ٿي ويو هو، مان

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ان گھٽيءَ ۾ ڪاهي پيس. هو مون کان سڏ پنڌ تي وڃي رهيو هو. مون سندس پيڇو ڪيو. وٽن جي اوٽ ۾ ۽ پتين جي پاڇن ۾ لڪندو ڇپندو، مان هن جي پنڌيان هلندو رهيس، فيصلو ڪيم، ته ڪيس سڄ اپرڻ کان اڳ قتل ڪري ڇڏيندس.

چاقوءَ تي منهنجي گرفت مضبوط ٿيندي ويئي، ۽ مان ڪنهن اهڙي هنڌ لاءِ واجهائڻ لڳس، جتي هن جي آخري هڏڪي ويرانين ۾ دفن ٿي وڃي. هو بيخبر هلندو رهيو، ۽ مان پاڇي وانگر سندس پيڇو ڪندو رهيس. رکي رکي افسوس ٻه پئي ٿيم، ته اجايو سندس موت منهنجي هٿان ٿي رهيو هو. افسوس ان ڪري پئي ڪيم، جو هڪ دفعي، مون کي خودڪشيءَ کان روڪي، زندگيءَ جو مفهوم سمجهايو هئائين. انهن ڏينهن ۾ مان بيحد مشڪلاتن ۾ مبتلا هوس. رلندو رهيو هوس. پٽڪندو رهيو هوس. نيٺ اها منحوس گهڙي ٻه اچي پهتي، جڏهن بک ۽ بيروزگاريءَ اسان کان سڀ ڪجهه ڦري ورتو. ڏونگر جهڙا اهي ڏينهن مون کي سدائين ياد رهندا، ۽ اهو ڏينهن ٻه هرگز وساري نه سگهندس، جڏهن ٻن ڏينهن جي بک اسان کي اڌ چريو ڪري ڇڏيو هو. مرڻ جا جيڪي ٻه طريقا آهن، انهن سيني مان، سڀ کان پوائتو نمونو آهي بک ۾ پاڻ ٿي مرڻ جو. مان بک جي عذاب ۾ سڀ ڪجهه وساري وينو هوس، سڀ ڪجهه.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

جڏهن امان هيڏي آواز ۾ پڇيو هو، "ابا، هاڻي ڇا ٿيندو؟" تڏهن انتهائي مايوسيءَ ۽ بيزاريءَ وچان ڪيس چڙڀ ڏيندي چيو هوم، "ڇا وري ڇا- تون زرينہ کي هار سينگار ڪري ويهار، مان گراهڪ ٿو ونې اچان."

"بيغيرت، بيحيا،" امان مئل آواز ۾ رڙ ڪئي هئي.

"ها امان،" وراڻيو هوم، "جوان عورت ڏنڏو ڪرائي پيٽ پالي سگهي ٿي، مرد ڪيڏانهن وجي! ٻڌائي مرد ڪيڏانهن وجي؟"

زرينہ ۽ امان، حيرت مان مون ڏانهن تڪي رهيون هيون. سندن خالي ۽ پريشان ذهن لاءِ منهنجو جملو برداشت کان ٻاهر هو. زرينہ تہ پنهنجيون اڌ وساميل اکيون، منهنجين اکين مان ڪڍيون ئي نہ ٿي، پائڻ تہ نگاهن سان منهنجو روح چيهي چڏيندي. مون کي اچي ٻانهن کان ورتو هئائين. مون کيس گهائل ڪندي چيو هو، "توکي وڻشيا ٿيٽو پوندو زرينہ، هن جڳ ۾ جيئرو رهڻ لاءِ توکي اهو قرض چڪائڻو پوندو. مون جهڙي بي غيرت پاءُ لاءِ تون اهو قرض صدين کان چڪائيندي رهي آهين."

"شرم نڻو اچيئي، بي غيرت،" امان دڙڪو ڏنو هو.

"بک جو پوت غيرت کي اڳري چڏيندو آهي، امان."

"تنهنجو دماغ خراب ٿي ويو آهي."

"ٻڌو نہ اٽئي امان،" مان روئي پيو هوس، "بُک بيڻو ٽول، دانا ديوانا ڪري."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

امان جي ۽ منهنجين اکين مان لڙڪ وهي نڪتا هئا. الاءِ ڪٿان ايترو پاڻي اسان جي اکين ۾ اچي گڏ ٿيو هو. زرينہ وائڙين اکين سان مون کي گهوري رهي هئي. اوچتو، ڪراهت وچان منهنجي منهن تي ٽڪ اڇلائي هئائين، ۽ پوءِ منهنجي سڄي قميص ليڑون ليڑون ڪري ڇڏي هئائين. منهنجي منهن تي رهندون هٽي، ٻئي منيون منهنجن وارن ۾ وجهي، اوچنگارن ۾ اچي ڇڏي هئي. هوءَ ساڳي زرينہ هئي، منهنجي ننڍي پيٽ، جنهن کي ڪلهي تي ويهاري گهمائڻ ويندو هوس. جنهن کي پنهنجيءَ خرچيءَ مان بوڙيندا ونڊي ڏيندو هوس، ۽ جنهن جي هڪ هڪ لڙڪ تي پاڻ ٻہ بيچين ٿي اٿندو هوس. ان ڏينهن منهنجي ساڳيءَ زرينہ جا هٿ منهنجن وارن ۾ هئا ۽ هوءَ سڏڪا ڀري رهي هئي، هنجون هاري رهي هئي. مون کيس پاڻ کان ڌار ڪيو، ۽ اسڪائوٽ جي ڏينهن وارو چاقو ڪڍي، ٻاهر نڪري ويو هوس.

مون کي اونداهہ جي تلاش هئي. مون کي ويرانين جي ڳولا هئي، جتي سولائيءَ سان چاقوءَ جي تکي چهنب، ڦر سوڏي سيني ۾ لاهي سگهان ها. زرينہ جا سڏڪا ۽ امان جون آهون منهنجو پيڇو ڪنديون آيون، ڀري ڀري تائين هڪ هنڌ مون کي اوندهہ ۽ ويرانيءَ وارو مقام ملي ويو هو، ۽ مون چاقو ڪولي سيني تي رکيو هو. چاقوءَ کي دل ۾ لاهڻ تي هوس، جو هو ٻہ اڇي اتان

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

نڪتو هو. منهنجي ويٽي جهليندي پڇيو هئائين، "هن چاقوءَ جي باري ۾ ڪجهه ڄاڻين ٿو؟"

مون حيرت مان ڏانهنس نهاريو هو. جيتوڻيڪ اجنبي هو، پر تڏهن به لڳم پئي، جڏ منهنجو ڄاتل سجاتل هو. "ها،" وراڻيو هوم، "تمام تکو آهي جلد موت آڻيندو."

"پر جنهن ڪاريگر هيءُ چاقو ناهيو هو،" هن پنهنجي مقناطيسي نگاهن سان منهنجي اکين ۾ ڏسندي چيو، "تنهن ڪايگر جي تصور ۾ موت نهه، پر زندگي هئي."

مان اچرج وچان هن جون ساگر جهڙيون گهريون ۽ پراسرار اکيون ڏسندو رهيس.

پڇيو هئائين، "نوجوان آهين، محنت، مزوري ڇو نٿو ڪرين؟"

وراڻيو هوم، "مان گريجوئيٽ آهيان."

"تعليم کي پيٽ پالڻ جو ذريعو ٿو سمجهين؟ پيٽ ته ڪتا به پالينda آهن." هن باوقار لهجي ۾ چيو هو، "علم اٽئي روشني، ۽ هٿ جو پورهيو دنيا جو عظيم ڏنڏو."

سندس آواز وڏو ۽ ڇٽو هو، ۽ گهٽيءَ دير تائين منهنجي ذهن ۾ پڙاڏو ڪندو رهيو. مون کي مان ۾ غلطان ڏسي چيو هئائين، "اها زندگي ئي ڪهڙي، جنهن ۾ جدوجهد نه هجي. دوست جدوجهد زندگيءَ جي علامت آهي. حقيقت ۾ اڄ فقط اهي ئي انسان زنده آهن، جن ڪڏهن جدوجهد ڪئي هئي."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

مون وٽ سندس ڳالهين جو جواب نه هو.
تڏهن چيو هئائين، "ڪهڙا نه مضبوط ڏورا ۽ ڪشادو سينو اٿئي! انهن کان ڪم وٺ، منهنجا دوست."
۽ پوءِ هو مون کي حيران ۽ پريشان ڇڏي هليو ويو هو.
ڪليل چاقو مٺ ۾ رهجي ويو هو. جيتوٽيڪ منهنجيءَ دل مان مرڻ جي خواهش هن جي ڳالهين سان تڙجي ويئي هئي، پر تنهن هوندي به بڪ جي باهه اندر ۾ پڙڪندي رهي. هن جي آخري جملي جو پڙاڏو مون کي بيچين ڪندو رهيو تهـ: ڪهڙا نه مضبوط ڏورا ۽ ڪشادو سينو اٿئي، انهن کان ڪم وٺ، منهنجا دوست.
هيڏانهن هوڏانهن نهاري، هڪدم پئدل تي پير رکي، سائيڪل ڪاهيندو، تير وانگر اتان گم ٿي ويو هوس. ڪنهن به مون کي سائيڪل ڪٽندي نه ڏٺو هو ۽ اِها منهنجي زندگيءَ جي پهرين چوري هئي. سائيڪل هڪ ڪباڙيءَ واري کي پنجاهه رپين ۾ وڪٽي، هوٽل تان نان ڪباب، ڪورما ۽ برياني ونيِ، جڏهن گهر جي در وٽ پهتو هوس، تڏهن هن کي در جي پرسان بينل ڏسي حيران ٿيو هوم. ڪجهه دير اڳ، مون کي زندگيءَ جو سبق ڏيندي جيڪا جوت سندس اکين ۾ جلي اٿي هئي، اها اجهاميل هئي.
کيس ائين بينل ڏسي چيو هوم، "تنهنجي چوٽ موجب مضبوط ڏورن ۽ ڪشادي سيني کان ڪم ورتو اٿم."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"مون کي خبر آهي، منهنجا دوست،" هن آهستي وراڻيو هو ۽ سندس اکين مان رنجش بکڻ لڳي هئي، ۽ پوءِ هوريان هوريان، ڪنڌ جهڪائي ڪيڏانهن هليو ويو هو.

مان هڪدم گهر اندر داخل ٿيو هوس. ڏيئي جو تيل ختم ٿيڻ تي هو. نان- ڪباب جا پڙا جڏهن کڻ تي رکيم، تڏهن امان ۽ زرينهه، وائڙن وانگر، کڏهن مون کي ۽ کڏهن پڙن کي ڏسڻ لڳيون. پڙا سڻيا هئا ۽ ڪبابن ۽ ڪورمي جي خوشبوءَ بک کي باهه لڳائي ڇڏي. پوءِ اچتو امان هڪ قدم اڳتي وڌي آئي، ۽ هن پنهنجي ڪمزور هٿ سان منهنجي منهن تي چماٽ وهائي ڪڍي، "بيحيا پنهنجي پيٽ جو سودو ڪري، هيءُ حرام آندو اٿئي."

"نه نهه،" وراڻيو هوم، "مان تہ مرڻ ويو هوس، پر رستي ۾ نوڪري ملي ويئي."

"نوڪري!"

"ها، نوڪري."

پوءِ اسان پڙن تي ڪري پيا هئاسين. ڪائيندي ڪائيندي، امان نوڪريءَ جي باري ۾ پڇيو هو، ۽ مون کيس ٻڌايو هو، "هڪ اخبار جو نمائندو ٿيو آهيان."

"اخبار جو؟"

"ڪهڙيءَ اخبار جو نمائنيدو ٿيو آهين؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"بس، آهي هڪڙي اخبار،" ڪيس چيو هوم، "تون ٻيو ڪو فڪر نہ ڪر، ۽ مان ڪري ويهي ماني کاءُ."

ان کانپوءِ مون ٻيون ڪيتريون سائڪلون چورايون، ۽ ڏسندي ئي ڏسندي مان شهر جي چورايل سائيڪلن جو سپ کان وڏو "ڊيلر" ٿي پيس. منهنجو ڪاروبار جيئن جيئن زور ٿيندو ويو. تيئن تيئن هو مون کان دور ٿيندو ويو. پر، ان سموري عرصي ۾، مون ڪڏهن ب نہ سوچيو هو، تہ مون کان سواءِ ڪو ٻيو ب منهنجي ڏوهہ کان واقف هو، ۽ مون تي نظر رکي رهيو هو. پوءِ هو جڏهن ائين چئي هليو ويو تهہ "چور سان پلئہ نہ اٽکائيندس." تڏهن مون ڪيس قتل ڪرڻ جو فيصلو ڪيو ۽ سندس پيڇو ڪيم.

رات جو پويون پهر ختم ٿيڻ تي هو، ۽ منهنجي بيچيني وڌندي ٿي ويئي. مون ڪيس سج اپرڻ کان اڳ ختم ڪرڻ ٿي چاهيو. هو هلندو رهيو ۽ مان پاڇي وانگر سندس پيڇو ڪندو رهيو.

نيٺ هو هڪ غليظ گهٽيءَ ڏانهن ڦري ويو. مون موقعو غنيمت ڄاتو. ڇاقوءَ تي مٺ پکوڙي ڇڏيم. هو هلندي هلندي هڪ ڪچي گهر ٻاهران بيهي رهيو. در کڙڪايائين. مان وڻ جي اوٽ ۾ ٿي بينس. سوچيم، جڏهن موٽندو، تڏهن پنيءَ ۾ ڇاقو هڻندومانس. مان اوٽ مان ڏانهنس ڏسندو رهيس. پڪ هيم تہ ڪنهن مفلس جي گهر ٻاهران اڇي بينو هوندو، ڇو جو هو فقط مصيبت زده انسانن جي در تي ويندو آهي. ڪجهہ دير کان پوءِ در کليو، ۽ هڪ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

نوجوان ٻاهر آيو. نوجوان کي ڪپڙا سادا، پر اڇا اجرا اوڍيل هئا. حيرت فقط اهو ڏسي ٿيم، جو نوجوان جي هٿ ۾ لڪڻ هو. در بند ڪرڻ لاءِ هڪ پوڙهي عورت آئي، ۽ نوجوان کي چيائين، "پٽ، ٻاڻُ لاءِ ڪتاب ۽ هڪ ميز- بتي آڻجانءِ."

"ها امان،" نوجوان شانائتي آواز ۾ جواب ڏنو.

مون کي سندس آواز ٻڌي حيرت ٿي، ڇو جو نوجوان جو آواز هن جهڙو هو، ۽ خود اعتماديءَ سان ڀريل هو.

سوچيم، اڄ ڪمبخت وڏي آسامي هٿ ڪئي آهي.

هو نوجوان سميت واپس موٽڻ لڳو. مان مٿس حملي ڪرڻ لاءِ تيار ٿي بينس. ٻئي ڇڻا جڏهن منهنجي ويجهو پهتا، تڏهن، جو چتائي ڏٺم، ته نوجوان انڌو هو. هو انڌي نوجوان سان ڪلهو ڪلهي ۾ ملائي هلي رهيو هو. الاءِ ڇو، ڪيس بروقت قتل ڪرڻ جو ارادو لاهي، ٻنهي جي پٺ ورتم.

رات جو پويون پهر به گذري ويو، ۽ اوپر کان روشنيءَ جا ترورا ايرندا آيا ۽ اوندهه گهٽ ٿيندي ويئي. هو ٻئي فرنيچر جي هڪ دڪان ٻاهران اچي بينا. نوجوان کن ترسي، دڪان ۾ هليو ويو. هو در وٽان نوجوان کي دڪان ۾ داخل ٿيندو ڏسي رهيو هو ۽ سندس پيشانيءَ مان ڇڻ نور جا ترورا نڪري رهيا هئا. سوچيم، هيءُ ضرور ڪو جادوگر آهي.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

مان پت جي اوٽ ۾ لڪل هوس. منهنجي پاسي مان لنگهندي چيائين، "جيڪو چاقو ڪيسي ۾ پيو اٿئي، سو لوهار خوان خرابي لاءِ نه ناهيو هو."

مان سچ پچ ته ڪنبي ويس.

منهنجي سامهون اچي بيٺو. چيائين، "هو نوجوان انڌو آهي، پر تڏهن به ڪرسيون واٽي، پنهنجو، پنهنجي ماءُ جو ۽ پنهنجي پاءُ جو عزت سان پيٽ پالينڊو آهي."

مان خاموش، لاجواب بيٺو رهيس.

چائين، "محنت ۽ هٿ جو پورهيو، دنيا جو عظيم ڏنڏو اٿئي."

جڏهن ڪو جواب نه آئڙيو، تڏهن بيشرمائيءَ سان وراٽيم، "مان به محنت ڪندو آهيان."

"اهو ڏنڏو ئي ذليل آهي، جنهن ۾ خوف، ڊپ ۽ حراس پلئه پوي،" هن جون ساگر جهڙيون نيريون نگاهون منهنجي اندر ۾ لهي ويون.

چوندو رهيو، "هن نوجوان کي اکيون ڪينهن، پر اندر ۾ روشني اٿس. عزت سان ڪمائي ٿو، ۽ فخر سان زندگي بسر ڪري ٿو."

منهنجو ڪنڌ جهڪي ويو. جهڪيل نگاهن سان دڪان ڏانهن ڏٺم، جتي انڌو نوجوان بيد سان ڪرسيون واٽي رهيو هو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سندس آواز تي، منهنجو ڏيان ڏانهنس چڪجي ويو. چيائين، "مان هن نوجوان جو ۽ دنيا جي هر محنتي انسان جو دوست آهيان،" ۽ پوءِ هو اوچتو ئي اوچتو منهنجين نگاهن کان اوجهل ٿي ويو.

ان ڏينهن کان پوءِ، مون خوف ۽ حراس، ڏوهه ۽ ڏهڪاءَ جي زندگيءَ کان منهن موڙي ڇڏيو، ۽ شهر ۾ سائيڪلن جي هڪ مشهور ڪارخاني ۾ 'فٽر' ٿي روزگار ڪمائڻ لڳس.

هڪڙي ڏينهن، جڏهن گريس سان ٿڦيل ڪپڙن ۽ ٽڪ سان چور جسم سان ڪارخاني مان ڪم ڪري ٻاهر نڪتس، تڏهن هن کي پنهنجي پرسان بينل ڏٺم. منهن مان نور پئي ٻکيس. بيحد خش پئي نظر آيو.

چيائين، "اڄ مان بيحد خوش آهيان."

کانئس پڇيم، "پر تون ڪير آهين؟ ڪٿان ايندو آهين ۽ ڪيڏانهن گم ٿي ويندو آهين."

هن ٻانهن ڊگهيري منهنجي هانءَ تي هٿ رکيو ۽ ڏسندي ئي ڏسندي، اکين کان اوجهل ٿي ويو. مون سندس وجود کي محسوس ڪري ورتو، ۽ محسوس ڪندو رهيو آهيان.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

بارنيس اسٽريٽ جو غندو

سعيد منزل جي سامهون، بندر روڊ جي ٻئي پاسي، اي. وي ريسٽورنٽ جي اولهين ۽ دريءَ وٽ ٻہ شخص وينا هئا.

جنهن کي بوسڪيءَ جي قميص، ڪلف لڳل سلوار ۽ زريءَ جو سليپر پير ۾ هو، تنهن ڪراڪولي ٽوپي ٽنڊ تي رکندي، سامهون وينل شخص کي چيو، "مان هن مردود کي جيئرو نہ ڇڏيندس، گهانچي."

"اڙي تون پروا نا ڪر، سائين گولام حسين." گهانچيءَ کي نيرن ۽ ڳاڙهن پٽن واري گنجي، خاڪي پتلون ۽ پيرن ۾ پراڻو لانگ بوٽ هو. سندس وار گهنڊيدار هئا. رنگ سانورو هوس. جسم جو جيتوڻيڪ طاقتور نہ هو، پر منهن پڪو هوس. گهانچيءَ، پاڪستاني فلم جي ڪنهن بدمعاش وانگر سگريٽ واچ ۾ وجهي، هڪ اک چنجهي ڪندي چيو، "جانو مڪراني هن هيرو جي ٻچي کي ڪلاس ڪري ڇڏيندو."

"پر ڪڏهن ايندو تنهنجو جانو مڪراني."

"هير ايندو. بس هير ايندو."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"هيءُ سوئر جو پٽ هتان هليو نہ وڃي،" غلام حسين هوٽل کان ٻاهر ڏسندي چيو، "اهڙي ڪم ۾ اسان دير نہ وجهندا آهيون. اسان جي هڪ اشاري تي هن جهڙن حرامين جا ڪنڌ لاهڻ وارا جوان سنڌ ۾ جام آهن."

"هيءَ ڪراچي آهي، گولام حسين." گهانچيءَ چيو، "هتي تونجا ڏاڙيل ماڙيل نا هلدا."

"اهو ئي تہ افسوس آهي، گهانچي. جيڪڏهن سنڌ هجي ها، تہ هن سوئر جي قر کي منٽن ۾ مارايان ها."

"اڦسوس نا ڪر. جانو مڪراني کي ڏسندين تہ ولا ڪش ٿي ويندين."

غلام حسين ڏند ڪرٽي خاموش ٿي ويو. هن اکيون ڪرڙيون ڪري، هوٽل کان ٻاهر، سعيد منزل ڏانهن نهاريو.

بندر روڊ جي ٻئي پاسي، سعيد منزل جي ڪنڊ وٽ، هڪ قداور نوجوان ٻئي ٻانهون لوهي ريلنگ تي رکي استار بڪ استال تي رکيل ڪتاب ۽ رسالا ڏسي رهيو هو. سندس ڏاڙهيءَ جا وار وڏيل، ۽ اکيون ڪارن دائرن ۾ ورتل هئس. ڪيس اڇي قميص، اڇي زين جي پتلون ۽ پيرن ۾ باٽا جو چمپل هو. اٽيا وار نرڙ تي پيا هئس. هن ڪتابن ۽ رسالن تان نظرون هٽائي، بس استاپ ڏانهن ڏٺو.

اين. جي. وي هاءِ اسڪول ٻاهران، سعيد منزل جي بس استاپ تي 17 نمبر بس مان ٻہ چوڪريون هيٺ لٿيون. ٻنهي کي منهن تي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڳوڙهو ميڪ اپ، سوسيءَ جون سوڙهيون سلوارون، گج لڳل بنا بانهن وارا اسڪرٽ ۽ پيرن ۾ پينسل هيل وارا چنهبائي سينڊل هئا. مفلر جيترا روا؛ ٻبر ۾ بڏل جناتي اِڳڙين وانگر ٻنهي جي ڪنڌ ۾ ڦڙڪي رهيا هئا.

ٻئي ڇوڪريون جڏهن بس اسٽاپ وٽ بوٽ پالش ڪندڙ پناڻن وٽان لنگهيون، تڏهن انهن مان هڪ ڇڻي، گراهڪ جي بوٽ کي ٽڪ سان ڇمڪائيندي چيو، “خوچي بابو ساب، تمارا بوٽ کو آم اِس ڇوڪري لوڪ ڪي مون کا مافڪ ڇمڪائينگا.”

گراهڪ خوش ٿي، ٻ ڳنڌيريون وات ۾ وجهي، وات بند ڪري ڇڏيو.

ٻنهي ڇوڪرين کاوڙ مان پناڻ ڏانهن ڏٺو، پر ٻلهي کاوڙ برقرار رکي نه سگهيون ۽ ٿهه ٿهه ڪري کلي پيون. هڪ ٻئي نوجوان جي ڪن ۾ سڙٻاٽ ڪنديون، کنجنديون، هڪ ٻئي کي ٽيلها هڻنديون، استار بڪ استال وٽ اچي بيٺيون. ٻنهي مان هڪڙيءَ ڇڻيءَ هڪ فلمي رسالو کڻي ورتو ۽ ٻئي ڇڻيون رسالي جا پنا اٿلائڻ لڳيون.

استال جو مالڪ سنهڙو ۽ بندرو هو ۽ ٻئي پير استول تي چاڙهي وينو هو ۽ ٻيڙيءَ جو سوٽو هڻي رهيو هو. ڇوڪرين کي ڏسي هو نهي وينو. پائجامي جا گوڏن تائين ڪنجيل پاڇا ڇڪي هيٺ ڪيائين. پن جي ٻيڙير اڇلائي، ٽري ڪيسل جي پاڪيٽ مان

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪي. ٿو جو سگريٽ ڪڍي، دکائي، وڏو سوٽو هنيائين. دونهين مان هن ٻنهي ڇوڪرين ڏانهن نهاريو.

ٻنهي ڇوڪرين مان هڪڙيءَ ڇوڪريءَ جو نڪ طوطي جي ڇهنب جهڙو هو. هن بيقرار ٿيندي، آهستي دانهن ڪئي، "او. آ. اي ڪتيجا، وئيد مڙاڊ کي تہ ڏس، ڪيترو هينڊسم آئي."

"هن سوٽر ۾ ڏاڍو ڪاشو پيو لڳي،" خديجہ پنهنجي نڪ ۾ آڱر ڦيرائي، ڏکي نهن سان پڳڙي جيڏو گينگو ڪڍي، هڪ تصوير تي چنبڙائيندي چيو، "مو ٿلو، شنتوش ڪومار."

ٻنهي ڇوڪرين ٻيهر سرٻاٽ ڪيا، ۽ چيلهہ ڇڀي ڪري ڪلڻ لڳيون. ٻئي ڇٽيون رسالي جا صفحا اٿلائيندیون رهيون.

"هي جيبا آئي ني، ڪرو ڪتيجا؟"

"اي لئي، جيبائي تہ آئي ندِ."

"ندِ اشڪرٿ تي گج ٻوت سارو لڳي تو."

ٻنهي ڇوڪرين غور سان زيبا جا ڪپڑا جاچي ڏٺا. پوءِ جڏهن سڄو رسالو ڏسي ورتائون، تڏهن منهن ڦيرائي استال جي سنهڙي مالڪ ڏانهن ڏٺائون، جنهن جو نالو افلاطون هو. افلاطون سگريٽ جي ٿوٽي کي چٽيءَ ۾ جهلي، آخري سوٽا هڻي رهيو هو. نڪ جي ناسن مان دونهون ڪڍندي، هو پيسا ونڊ لاءِ تيار ٿي وينو. سگريٽ جي ٿوٽي کي پير سان لتاڙي چڏيائين.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

چوڪرين رسالو بند ڪري ٻين رسالن سان اڇلايو، ۽ ٻيهر سرپاٽ ڪري کلڻ لڳيون. کلندي کلندي، ڪرنديون جهرنديون، هڪ ٻئي کي ڏکا ڏيندیون، بارنيس استريٽ ڏانهن هليون ويون.

افلاطون هڪ ڊگهو ۽ اونهو ساهه کڻندي چيو، "خبردار ٿيءُ مارئي، تنهنجي لوئي لهڻ تي آهي."

قداور نوجوان جنهن جو نالو قاسم هو، ۽ جيڪو ٻئي ٻانهون لوهي ريلنگ تي رکي بينو هو، تنهن منهن ڦيرائي، پٺي ريلنگ سان ٽهڪائيندي افلاطون کان پڇيو، "ڇاهي افلاطون."

"اجهو هينئر، اجهو هينئر، ڪوهياري ۽ ٽئسٽ-"

"اڄ شايد تنهنجي استال تان هڪ به اخبار نه وڪامي آهي، تڏهن پيو وڦلين."

"اخبار ته ڇا، هڪڙي ڏينهن مان پاڻ وڪامجي ويندس،" افلاطون وراٽيو. "جڏهن سائيڪلن جا پنچر ڳنڍيندو هوس، تڏهن پنهنجي دل پنچر نه ٿيندي هئي، پر جڏهن کان اخبارون ۽ رسالا وڪڻڻ شروع ڪيا اٿم، تڏهن کان روزانو ٻه ٽي دفعا دل جي سائيڪل پنچر ٿي پوندي آهي."

"پنهنجي استال تي فلمي اخبارون ۽ رسالا رکڻ ڇڏي ڏي. خالص ادبي رسالا وڪڻڻ شروع ڪر."

"مون کي بک مرڻو ناهي، پيارا."

"ته پوءِ دل جي شڪايت نه ڪر."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"پر قاسم، مان وڪامڻ چاهيان ٿو. چاهيان ٿو، ڪو مون کي خريد ڪري."

"توکي ڪير خريد ڪندو!"

"چو؟ مان اهڙو ويل آهيان."

"اِها ڳالهه ناهي افلاطون،" قاسم بڪ استال ڏانهن وڌي آيو.

افلاطون کانئس پڇيو، "تہ پوءِ ڪهڙي ڳالهه آهي."

"توکي خريد ڪرڻ بدران بهتر آهي تہ سرڪاري باغيچي مان هڪ سپهڙ خريد ڪجي."

افلاطون ٻئي هٿ پنهنجن وڏن ڪنن تي رکي چڏيا. چيائين، "يارن سان چرچا ٿو ڪرين قاسم."

"تنهنجا ڪن وڏا آهن ۽ يوناني افلاطون جو نڪ وڏو هو."

افلاطون کلڻ لڳو. چيائين، "اڄ ڏاڍو رومانٽڪ ٿو لڳين. تنهنجي رومانس جو ڪهڙو حال آهي؟"

"نوڪري خطري ۾ پئجي ويئي آهي."

"ڪيئن؟"

"اڄ صبح جو سيٺ صاحب پنهنجي آفيس ۾ گهرائي چيو، تون بلڊي سيلز مين آهين ۽ توکي لکپتي گراهڪن جي چوڪرين کي گهورڻ جي اجازت ناهي."

"تو چا چيس؟"

"چيومانس، سيٺ، توهان جا گراهڪ مون منجهان خوش آهن."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"پوءِ؟"

"پوءِ سيٺ صاحب چيو، تون اسان جو بزنس خراب ٿو ڪرين."

قاسم پنهنجي سيٺ جي آواز ۾ نقل ڪندي چيو، "ادب سان بڌايومانس، ته مان سيني سيلز مينن کان وڌيڪ ڪپڑو وڪٽندو آهيان."

"سيٺ خوش ٿيو؟"

"نهـ. سيٺ چيو، روهڙيءَ جي لکپتي زميندار رئيس غلام حسين کي توکان سخت شڪايت آهي."

"غلام حسين! ڪهڙو غلام حسين؟" افلاطون پڇيو.

"زينب جو پاءُ."

"اوهه، اوهان جو سالو صاحب."

قاسم جواب نه ڏنو. موٽي وڃي ريلنگ وٽ بيٺو. سندس چهري تي مايوسيءَ جا پاڇا تري آيا. ٻئي ٻانهون ريلنگ تي رکي، پاڻ کي ٽٽل ٽاريءَ وانگر لوهه تي ڇڏي ڏنائين.

افلاطون استول تان اٿي، قاسم جي پرسان وڃي بيٺو. ڪيس پنيءَ تي هٿ رکيائين، "ڇاهي قاسم؟"

قاسم منهن ورائي، اداس اکين سان افلاطون ڏانهن ڏٺو.

"توکي نوڪريءَ مان ڪڍي ته نه ڇڏيو اٿائون؟"

"نهـ. پر پانيان ٿو جلد ڪڍي ڇڏيندا."

"اهڙا آثار آهن ڇا؟"

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ها." قاسم لوهي ريلنگ کي پڻي ڏيندي چيو، "سيٺ صاحب چيو، مسٽر چال سڌار، اسان کي بزنيس خراب ڪرڻو ناهي. ٻيهر تنهنجي شڪايت اچڻ نه گهرجي."

"پراوهه نه ڪر، قاسم،" افلاطون قاسم جي پڻي ٽپيندي چيو، "تون عشق جاري رک."

"۽ نوڪري جاري نه رکان؟"

"نوڪري به جاري رک."

"عشق ۽ نوڪري گڏ ڪرڻ جي اجازت ناهي."

"تہ پوءِ عشق ڪر."

"۽ نوڪري؟"

"نوڪري ڇوڪريءَ تان قربان ڪري ڇڏ."

"۽ ماني؟"

"ماني مولیٰ ڏيندءِ."

"ويهين صديءَ جا افلاطون،" قاسم افلاطون کي ڪلهي تي ٿڦڪي ڏيندي چيو، "اڄوڪي زماني ۾ ماني مولیٰ جي هٿ وس ناهي. بلڪ سيٺ صاحبن جي هٿ ۾ آهي."

"پرواهه نه ڪر دوست،" افلاطون چيو، "پنهنجو اسٽار بوڪ اسٽال حاضر آهي. منهنجي سائيڪل تي چڙهي، جيڪڏهن سؤ سؤ اخبارون روزانو وڪڻين ايندين، تہ خوشيءَ سان چار پنج روپيا روز ڪمائي سگهندين."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"تہ پوءِ عشق جاري رکان ۽ چوڪريءَ لاءِ نوڪري ڇڏي ڏيان؟"

"ها."

"پر افلاطون، چوڪريءَ جو پاڻُ ڏڙڪو بہ تہ ڏيئي ويو آهي."

"ڏڙڪو!" افلاطون کان چرڪ نڪري ويو.

"ها. چوائي موڪليو اٽائين تہ جيڪڏهن اک ڪٽي بہ زينب ڏانهن نهاريندس، تہ اڻ مارائي وجهندو."

افلاطون جا ڪن خوف کان ڪنبڻ لڳا. چيائين، "اڙي ڪمبخت، تڏهن بہ وري آيو آهين."

"مون محبت ڪئي آهي، افلاطون، رسالا ڪونہ وڪيا اٿم."

"۽ هينئر عاشق عزازيل، جيڪڏهن تنهنجو سالو صاحب توکي هتي بينل ڏسي ونيو تهہ؟"

"هن مون کي ڏٺو آهي."

"ڏٺو آهي؟"

"ها."

"ڪٿي آهي؟" افلاطون هيڏانهن هوڏانهن ڏسندي پڇيو، "ڪٿي آهي راوڻ."

قاسم اک جي اشاري سان چيو، "سامهون اي- ون ريسٽورنٽ ۾ وينو آهي."

افلاطون ڏڪندي ڏڪندي اي- ون ريسٽورنٽ ڏانهن ڏٺو.

اي - ون ريسٽورنٽ مان ڪجهہ گراهڪ اٿي ويا هئا.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

غلام حسين واچ ۾ وقت ڏسندي چيو، "ڇھ ٽيا آھن، گھانچي. ڪڏھن ايندو تنھنجو جانو مڪراني."

"ايندو. ھير ايندو."

غلام حسين ڪجھ دير خاموش رھڻ کانپوءِ پڇيو، "جانو مڪراني ڪھڙي گريڊ جو دادا آھي."

گھانچيءَ جي ڪنڌ جون رڳون سيٽجي ويون. فخر سان ڳاٽ اوچو ڪندو وراڻيائين، "ٽاپ گريڊ جو دادا آھي، جانو مڪراني. شيرو ۽ دادا جيڙا جوان جانو کان پناھ گھرندا آھن. ڪانپوري مدماش بادشا کي ڇاٽين ٿو."

"ڪھڙو بادشاھ؟"

"اڙي يار، ڪانپوري مدماش آھي. ھير سالو استوڊنٽ ليڊر آئي."

"بادشا کي وچ صدر ۾ جانون چاقو ماريو ھو. بادشا جا انتڙا ولا ڦوٽ پات تي اچي ڪريا."

"پلا پھچ اتس."

"اڙي واھ گولام حسين، وا،" گھانچيءَ وراڻيو، "پوچ وارو نا ھجي تہ ولا جانو پنجا دفا ڦانسي ڪاوي ھا."

"چئبو ڏاڍيءَ رھائيءَ وارو آھي."

"صبيدار، سپاھي ۽ وڏا آفيسر جانو جا يار آئن،" گھانچيءَ فخر سان چيو ۽ ڪنڌ مٿي ڪري سگريٽ جا سوٽا ھڻڻ لڳو."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

غلام حسين ٽيبل تي گلاس وڃائي، بيري کي ٻہ ڪوپ چانھ جا آٽڻ لاءِ چيو، ۽ پوءِ جيستائين بيرو چانھ ڪٽي اچي، غلام حسين گلاس کي آڱرين ۾ ڦيرائڻ لڳو. گھانچي ڪرسيءَ جي ٽيڪ سان ڪنڌ لڳائي، سگريٽ جي دونھي جا دائرا ناھڻ لڳو. دائرا ناھيندي سندس نگاھ پٽ تي ٽنگيل آئيني تي وڃي پيئي. ھن پنھنجا گھنڊيدار وار آڱرين سان سلجھائيندي، نرڙ ۾ گھنج وجھي، ھڪ اونھو سوٽو ھنيو ۽ ناسن مان دونھون ڪڍڻ لڳو.

"مان صبر ڪري نٿو سگھان، گھانچي،" غلام حسين گلاس ٽيبل تي رکي، کاڏيءَ ھينان ھٿ ڏيئي، چپ چپاڙڻ لڳو.

"تون صبور ڪر، گولام حسين، چاءِ پي صبور ڪر."

بيرو چانھ جا ٻہ ڪوپ ڪٽي آيو. ٻنھي پنھنجو پنھنجو ڪوپ کنيو ۽ سپ سپ ڪري چانھ پيئڻ لڳا.

چانھ پيئندي غلام حسين پنھنجي ساءِ چوندو رھيو، "ھن بدبخت ڪراچيءَ ۾ اچي مجبور ٿي پيا آھيون. سنڌ ھجي ھا تہ جيڪر ايترا سانگ ئي نہ رچائڻا پون ھا. اک جي اشاري سان ھن سوئر جو سر لاھرائي چڏيان ھا."

گھانچي خاموش رھيو ۽ چانھ پيئندو رھيو.

تڏھن اوچتو، چانھ جو خالي ڪوپ ٽيبل تي رکي، غلام حسين ڪرسي سوري اٿي بينو. چيائين، "مان ھن حراميءَ کي نہ چڏيندس."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

گهانچي وائڑن وانگر غلام حسين ڏانهن ڏسڻ لڳو. غلام حسين تڪڙيون تڪڙيون ٻرانگهون ڪٽندو، ريسٽورنٽ مان نڪري ويو. گهانچيءَ ٻہ هن پوئتان ڊوڙ پاتي. ڪائونٽر تي وينل نوڙهي، ٽلهي ايراني سيٺ رڙ ڪئي، "پيسا."

گهانچيءَ ويندي ويندي وراڻيو، "اڙي بومبڙي ڪيون مارتا ٽڙ. پيسا دينگاني، دلا."

ريسٽورنٽ مان نڪري، غلام حسين سعيد منزل ڏانهن ذري گهٽ ڊوڙ پاتي. ٽرام پٽي وٽ هڪ ٽيڪسيءَ هينان ايندي ايندي بچي ويو. ٽيڪسيءَ جا ڦيٽا چيڪاٽ ڪري، ڏامر تي رڙهندا، غلام حسين جي تنبوءَ جيڏيءَ سلوار کي ڇهندا ٻيهي رهيا.

ڏٻري ٽيڪسي ڊرائيور دريءَ مان ڪنڌ ڪڍي، غلام حسين کي ماڻُ تي اگهاڙي گار ڏني. غلام حسين گار ٻڌي اڻ ٻڌي ڪري، بندر روڊ لنگهي ويو. سعيد منزل وٽ فٽ پاٽ تي چڙهي هن منهن ورائي ٽيڪسي ڊرائيور ڏانهن ڏنو. ٽيڪسي ڊرائيور دريءَ مان ٻانهن ٻاهر ڪڍي، غلام حسين کي پوندو ڏنو. غلام حسين پوندي کي ڪا خاص اهميت نہ ڏني.

قاسم جون ٻئي ٻانهون لوهي ريلنگ تي هيون. هو غلام حسين کي ڏسي پٽر وانگر پنهنجيءَ جاءِ تي جمي ويو. اکين چنيڻ چڏي ڏنس. نگاهون غلام حسين تي کپائي چڏيائين.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

غلام حسين پر ڪري قاسم کي منهن تي چماٽ وهائي ڪڍي. هو پنهنجي جاءِ تان نه چريو. غلام حسين ٻي چماٽ وهائي ڪڍيس. هن اک نه چنيي. غلام حسين باهه ٿي ويو. جڪ کائيندي، اول قاسم تي چماٽن جو وسڪارو لائي ڏنائين ۽ پوءِ پيٽ ۾ ٻه چار مڪون وهائي ڪڍيائينس.

قاسم پنهنجون ٻانهون ريلنگ تان لاهي ڇڏيون. هڪ اونهو ساهه کڻي، ٻئي هٿ چيلهه تي رکي، اکين ۾ گهنڊ وجهي غلام حسين ڏانهن ڏسڻ لڳو.

غلام حسين ڪاوڙ ۾ ڪنبڻ لڳو. چاڑهو نه ڏسي، قاسم کي کاٻي ٽنگ جي نريءَ تي کپائي لت هنيائين. تڪليف کان قاسم جون اکيون بند ٿي ويون. ٻانهن جا ڏورا سيٽجي، ۽ چپ ۽ منيون پڪوڑجي ويس.

غلام حسين پنهنجا هٿ قاسم جي ڳچيءَ ڏانهن وڌايا. اوچتو گهانچيءَ غلام حسين ۽ قاسم جي وچ ۾ ٿي بينو. غلام حسين جا وڌندڙ هٿ بيهي رهيا.

“پري ٿي گهانچي.”

“اڙي چريو نا ٿي، گولام حسين.”

“مان هن حراميءَ کي اڌ ماريندس.”

گهانچي غلام حسين کي ٻانهن کان ڇڪيندو، هجوم کان ٻاهر وٺي ويو. اي- ون ريسٽورنٽ ڏانهن ويندي گهانچيءَ چيو، “وڃا

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ماڻهو ايڙو ڪم پاڻ ڪرندا، تہ جانو مڪراني جيڙا بک مردا.” هو ٻئي بندر روڊ پار ڪري، موتي وجي ريسٽورنٽ ۾ وينا.

سعيد منزل وٽ گڏ ٽيل هجوم ڇڙوڇڙ ٿي ويو. افلاطون ڏڪندو ڏڪندو قاسم وٽ آيو. ڪلهي وٽ ترسي، قاسم جيو پٽر جهڙو سخت چهرو ڏنائين. قاسم جو سڄو بدن بيعزتيءَ جي احساس ۾ ڪنبي رهيو هو. چپ چنبڙيل ۽ منيون پڪوڙيل هئس.

“قاسم،” افلاطون جڙ پاتار مان وراڻيو.

“قاسم- قاسم تون،” افلاطون ڳالهائي نہ سگهيو. پوءِ ريلنگ کي پٺي ڏيئي، قاسم جي سامهون اچي بينو. چيائين، “قاسم تون، چپ ڪري چو بينو هئين؟”

“ڀڄي وڃان ها؟”

“نهہ، نهہ.”

“تہ پوءِ؟”

“تون ٻہ هڪ ٻہ نونشا وهائي ڪڍينس ها.”

“ڪنهن کي؟”

“واهہ پٽ عاشق!” افلاطون ٻئي هٿ چيلهہ تي رکندي چيو، “اڙي اڻ، تون باڪسر آهين، فلمي هيرو ناهين.”

قاسم جي چپن جي سختي ڍري ٿي ويئي. سندس واڇ جي هڪ ڪنڊ مان مرڪ ليئو پائي ورتو. هو خاموش رهيو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ڏس قاسم، مون کي پوز نہ هڻ. مان ڪئميرا مين نہ آهيان. مان تنهنجو يار افلاطون آهيان،" افلاطون قاسم جي اکين ۾ اکيون وجهندي چيو، "منهنجي ڳالهہ نہ ٽار. مون کي جواب ڏي."

"ڇا جو جواب؟"

"تو غلام حسين کي نونشا ڇو نہ هينا."

"قاسم جواب ڏيئي نہ سگهيو. خاموش رهيو. افلاطون ٻيهر ڪانئس پڇيو، مون کي جواب ڏي قاسم، تو هڪ ٽکي جي زميندار کي نونشا ڇو نہ هنيا."

تڏهن ڪيس ٽارڻ خاطر قاسم وراڙيو، "مون محبت ڪئي آهي افلاطون، تو وانگر رسالا نہ وڪيا اٿم."

افلاطون ککو وکو ٿي ويو. ڪياڙي ڪنهندي وراڙيائين، "هڪڙي ڏينهن تون ڏسندين قاسم، مان توکي زبردست پرنٽر ۽ پبلشر ٿي ڏيکاريندس."

"ان ڏينهن مان خودڪشي ڪندس."

"ڇو؟"

"سهڙ بہ ڪڏهن پرنٽر ۽ پبلشر ٿيا آهن."

افلاطون ٻئي هٿ پنهنجن ڪنن تي رکي چڏيا. سندس منهن لهي ويو. قاسم وٽان پري ٿي، پنهنجي استال ڏانهن وڃڻ لڳو. قاسم ڪيس ٻانهن کان ڇڪي، پاڻ وٽ روڪي ورتو.

"ناراض آهين، افلاطون."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ڇڏ يار."

"ڏس. ناراض ٿي وئين نھ."

"نہ يار. تون عاشق آھين. پنھنجو يار ناھين."

"پاڻ ٻئي ھڪ ٻئي جا يار آھيون، افلاطون."

افلاطون منھن مٿي ڪري قاسم ڏانھن ڏٺو، "سچ؟"

"ھا سچ."

"تہ پوءِ تو سالي صاحب کي نونشا چو نہ ھنيا؟"

"ڪيئن ھٽانس ھا!" قاسم اونھو ساھ کڻي وراڻيو.

افلاطون سندس مطلب سمجھي نہ سگھيو.

"ھيئن ھٽينس ھا،" افلاطون قاسم کي پيٺ ۾ سيني تي ٻہ چار نونشا ھڻي ڪڍيا.

قاسم کلڻ لڳو.

"اڙي تون کلين ٿو!" افلاطون خارن مان چيو، "تڏھن باکسر ڏوڙ جو ٿيو آھين."

قاسم گنڀير لھجي ۾ وراڻيو، "مون کنھن سان واعدو کيو ھو، افلاطون، تہ ائين نہ ڪندس."

"وري فلمي ڊائلاگ."

"سچ ٿو چوان،" افلاطون."

"تہ اڄ اوھان جي ملاقات ٿي ھئي؟"

"ھا."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ڪيئن؟"

"ڪالھ زينب ڪپڙو ونڻ آئي ھئي. ڪپڙو ڏسندي آھستي چيو ھئائين، منھنجي پاڻ کي اسان جي پيار جي خبر پئجي ويئي آھي."

"پيو چا چيائين؟"

قاسم وراڻيو، "چيائين، منھنجو پاڻ اسان ٻنھي کي اڦٽ ماري وجھندو."

افلاطون فڪرمند نظر اڇڻ لڳو. پڇيائين، "پوءِ تو چا چيس، قاسم."

چيومانس، "مان تنھنجي پاڻ کي ھن ڪپڙي وانگر چيري ڦاڙي ڇڏيندس."

ان ڳالھ تي افلاطون ڏاڍو خوش ٿيو.

قاسم چيو، "تڏھن زينب التجا ڪئي، ائين نہ ڪجانءِ، ائين ڪندين تہ پوءِ منھنجا مائٽ قيامت تائين منھنجو سڳ توکي نہ ڏيندا."

افلاطون جا چپ ھڪبئي کان ڏار ٿي ويا. اکين ڇنيڻ ڇڏي ڏنس. وات ڦاڙي، ٽڪ ٻڌي قاسم جي منھن ۾ ڏسندو رھيو. پوءِ پڇيائين، "تہ تون سچ پچ زينب سان شادي ڪندين.؟"

"ھا."

"تہ تنھنجو عشق فلمي نھ، بلڪ سچو، يعني True Love آھي."

"ھا افلاطون. مان زينب سان شادي ڪندس."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

افلاطون کيس سمجهائيندي چيو، "نانگ جي ٻر ۾ هٿ نہ وجهه قاسم."

"اسان نانگن جا هار پاتا آهن، افلاطون،" قاسم وراڻيو، "اسان کاڪ ککوريا کاڻڻي آهيون."

ڪجهه دير خيالن ۾ غلطان رهڻ کانپوءِ، افلاطون چيو، "ڪالهه بلڊنگ جي چوڪيدار ٻڌايو پئي، تہ تنهنجو سالو صاحب سنڌ جو آفت زميندار آهي. وٽس اهڙا تہ خطرناڪ ڏاڙيل آهن، جو اک ڇنڀ ۾ ماڻهو مارينديءَ دير نہ ڪندا آهن."

قاسم هلڪو ٽهڪ ڏنو.

"اڙي! تون ڪلين ٿو، گڏهه."

"ٻيو نہ تہ روئان!"

"چرچي چرچي ۾ سر نہ وڃائي ويهين."

"افلاطون،" قاسم سندس ڪلهي تي هٿ رکندي چيو، "هيءُ ڪراچيءَ جو شهر آهي. هتي چور کي ڳنڍيڇوڙ ۽ سير کي سوا سير ملندو رهندو آهي."

"توکي ڏاڙيل کان ڊپ نٿو ٿئي، قاسم؟" افلاطون جو وات حيرت مان کلي ويو.

"سنڌ جا ڏاڙيل جيڪڏهن ڪراچيءَ تائين ايندا، تہ کين کي کين ورندو. ڪلفٽن تي سمنڊ ۽ سرڪاري باغيچي جا پولڙا ڏسي موٽي ويندا."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"تون هوش ۾ ناهين، قاسم" افلاطون استال ڏانهن وڃڻ لڳو.

قاسم ڪيس ٻانهن کان ڇڪي، پنهنجي ويجهو آندو. آهستي ٻڌايائينس، "ڪورٽن جا در ڪليل آهن. مان زينب سان سول مئريج ڪندس."

"پر تون ته نوڪر آهين، معمولي سيلزمين آهين. زينب سان ڪيئن شادي ڪندين؟"

افلاطون چوڻ خاطر چئي ويو، پر جڏهن قاسم جي منهن تي نظر پيس، تڏهن سندس دل ڀرجي آئي. ڪجهه دير اڳ جنهن شوخيءَ سان ڳالهائي رهيو هو، سا شوخي ڪانئس موڪلائي ويئي. دل جو درد منهن تي تري آيس.

افلاطون قاسم جو هٿ پنهنجي هٿ ۾ ڪڍندي چيو، "قاسم، آئي ايم ساري، قاسم."

"افلاطون." قاسم ٽڙو، اونهو ساه ڪڍندي چيو، "اهو ڪو ڏوهه ته ڪونهي، جو مان هڪ معمولي سيلز مين آهيان، نوڪر آهيان. مان ايم. اي فائينل جو شاگرد به ته آهيان. يونيورسٽيءَ جو مدل ويٽ باڪسنگ چئمپين به ته آهيان."

افلاطون خاموش رهيو. ڪيس ڏسندو رهيو. قاسم جي وجود تي غم ۽ الم جا پاڇا پئجي ويا. هن پولار ۾ نهارينديو چيو، "مان هڪ نه ڏينهن پڙهي پوندس. گريجوئيٽ ٿيندس. ايم. اي جي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڊگري وٺندس. ان وچ ۾ پاڪستان جو مدل ويٽ چئمپين بہ ٿي ويندس. منهنجو اهو ڏوهہ ڪونهي جو مان سيلز مين آهيان.”

افلاطون سهي نہ سگهيو. ڪنبندڙ آواز ۾ چيائين، “مون کي معاف ڪر، قاسم.”

قاسم چيو، “منهنجو سڀ کان وڏو ڏوهہ اهو آهي، جو مان غريب آهيان. پاڪستان جو چئمپين ٽيٽ کان پوءِ ۽ ايم. اي ڪرڻ کانپوءِ بہ غريب رهندس. مان مل جو مالڪ ٿي نہ سگهندس. ٻاهران مال گهرائڻ جي پرمٽ وٺي نہ سگهندس. مان غريب آهيان، افلاطون. مان غريب رهندس. غربت اسان جي بدنصيبي آهي.”

افلاطون دل ئي دل ۾ پڇتائڻ لڳو. ٻئي ٻانهون لوهي ريلنگ تي رکي، منهن ٻئي پاسي ڪري ڇڏيائين. قاسم افلاطون جي پرسان وڃي وينو. ڏانهنس پاسيرو ڏسندي چيائين، “تون بہ غريب آهين، افلاطون، ۽ هميشہ غريب رهندين. تون فٽ پاٽ تي رسالا ۽ اخبارون رکي، هڪ ڏينهن وڏو پرنٽر ۽ پبلشر ٽيٽ جا خواب ڏسندو رهندين. نہ افلاطون نهہ. اسان غريب آهيون. اسان جي زندگيءَ جا پير گوڏن تائين مفلسيءَ جي ڌٻڻ ۾ لهي ويا آهن.”

افلاطون اوچتو منهن ڦيرائي، قاسم ڏانهن ڏسڻ بنا، پنهنجي اسٽول تي وڃي وينو. هڪ پير اسٽول تي رکي، کاڏي گوڏي تي رکي ڇڏيائين. ڪيسي مان پن جي ٻيڙي ڪڍي، دکائي، اونهو سوٽو هڻي، قاسم ڏانهن ڏنائين. قاسم جي منهن ۾ گهنج هئا.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سندس اکين جي باهرين ڪاراڻ ڇڻي ٿي ويئي هئي. هن پنهنجو سمورو بار لوهي ريلنگ تي ڇڏي ڏنو هو. افلاطون دونهون ڇڏيندي، اي- ون ريسٽورنٽ ڏانهن ڏٺو.

اي — ون ريسٽورنٽ ۾ گهانچي ۽ غلام حسين ساڳين ڪرسين تي وينا هئا. غلام حسين جي منهن جو نقشو بدليل هو. پروڻ ڪٽيل، ۽ اکيون ڪرڙيون ٿي ويون هئس. گهانچي آنند سان سگريٽ مان دونهان ڪڍي رهيو هو. غلام حسين بوسڪيءَ جي قميص جو ڪف مٿي ڪري پنهنجي قيمتي واچ ۾ وقت ڏٺو. چيائين، "هن سادي پنجين جو وقت ڏنو هو. هينئر سادا ڇهه ٿيا آهن. ڪڏهين ايندو جانو مڪراني؟"

"بس هير ايندو."

"اها هير الاءِ ڪڏهن ختم ٿيندي،" غلام حسين چيو، "ڪٿي تنهنجو جانو مڪراني پڪڙجي ته نه پيو."

"واهه ڙي گولام حسين،" گهانچيءَ ٽهڪ ڏنو، "جانو باشا کي ڪير پڪڙيندو. جانو پوليس جو دوست آئي. ڪراچي جا ٽاپ وڪيل جانون جو ڪيس قڙي هلائيندا آئن."

غلام حسين خاموش رهيو. سامهون، پٽ وٽ وينل هڪ پارسي گراهڪ جي ڪوپ ساسر مان جلترنگ پيدا ٿيو. غلام حسين ان گراهڪ ڏانهن ڏٺو. گراهڪ هوٽل جي در ڏانهن حيرت مان ڏسي رهيو هو. غلام حسين منهن ڦيرائي هوٽل جي در ڏانهن ڏٺو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

در جي وچ ۾ هڪ راکاس جيڏو ڪارو ڪوپو شخص بينو هو.
"آگيا استاد جانو باشا،" گهانچيءَ وڏي واڪ چيو ۽ ڪرسي پري ڪري اٿي بينو. هوٽل جي گراهڪن منهن ورائي در ڏانهن ڏنو. جانوءَ جا ٻئي هٿ چيلهه تي رکيا هئا. سندس برانگهه ڪليل هئي ۽ بشرٽ جو ڪالر کڙو ڪيل هوس.
هوٽل جي هڪ ڪنڊ ۾ هڪ پوليس وارو هڪڙي قاتل پراٽن ڪپڙن واري شڪار جي ڪل لاهي رهيو هو. پوليس جي نگاهه جڏهن جانو مڪرانيءَ تي پيئي، تڏهن هو هڪدم اٿي کڙو ٿيو. جانوءَ سان هٿ ملائي، ڪانئس حال احوال ونيو، موٽي وڃي شڪار جي ڏونڊ تي ڪريو.
گهانچيءَ هوٽل جي در وٽ جانو مڪرانيءَ سان زوردار هٿ ملايو، ۽ پوءِ ٻئي ڇٽا هڪ ٻئي جي منهن ۾ ڏسي کلڻ لڳا.
جانوءَ هڪ اڏامندڙ نگاهه هوٽل ۾ وينل گراهڪن تي وڌي، ۽ پوءِ گهانچيءَ سان گڏ غلام حسين جي سامهون اچي بينو. غلام حسن هڪ نگاهه ۾ جانو مڪرانيءَ جو فولاد جهڙو جسم جاچي ورتو. سندس منهن تي مرڪ تري آئي.
جانو مڪرانيءَ جو قتل نڪ شرناءِ جهڙو، ٿلها چپ اڻ جي چپن جهڙا، چنجهيون اکيون چراغ جهڙيون، وار ڊپ جهڙا ۽ رنگ دانگيءَ جي تري جهڙو هو. لاڪيتو پان چٻاڙڻ سبب وات ڪاڙهو هوس.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"جانو باشا، هيءُ آئي سائين گولام حسين، سنڌ جو آفت وڊيرو،" گهانچيءَ ٻنهي جي سجاڻپ ڪرائيندي چيو، "گولام حسين ۽ آءٌ اين جياءِ (N.J.V) اشڪول ۾ پڙندا هئاسي."

"اڙي تون پڙيلو آئين، گهانچي، ڪانا ڪراب؟" جانو حيرت مان گهانچيءَ ڏانهن ڏٺو.

هانا. ماسٽر ڪانا ڪراب اشڪول ڪان راشٽيڪيٽ نا ڪري تہ ولا آءٌ ماٽرڪ ڪران ها."

جانوءَ پنهنجو دونهاڻيل فولاد جهڙو هٿ غلام حسين ڏانهن وڌايو. غلام حسين پنهنجو هٿ جانوءَ جي رڪ جهڙي هٿ ۾ ڇڏي ڏنو. جانوءَ پنهنجو چنبو بند ڪري ڇڏيو. غلام حسين جو هٿ جانوءَ جي مٺ ۾ گم ٿي ويو.

"۽ هي پنهنجو جانو باشا آئي، ڪراچي جو بليڪ ڪنگ. آڏو ڊجن ماڻن کي چاقوءَ سان بلڪل ڪلاس، شڪ شڪ ڪلاس ڪريو آئي."

غلام حسين جي ٻانهن کي ٻہ چار لوڏا ڏيئي، جانوءَ پنهنجي مٺ کولي ڇڏي. غلام حسين هڪدم پنهنجو هٿ ڇڪي ورتو. جانو ڪرسي سوري ويهي رهيو. قميص جي کيسي مان ولائتي سگريٽ جو پاڪيٽ ڪڍي، هڪ سگريٽ پنهنجي واڳٽ جهڙن چپن ۾ جهلي ماچس ڳولڻ لڳو. غلام حسين پنهنجي لائيٽر سان سندس سگريٽ ڏڪايو. هن هڪ اونهو سوٽو هڻي، منهن مٿي

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪري، دونهون پکي جي هوا ۾ چڏي ڏنو. دونهون هوا ۾ ملي جلي ويو.

"چا پيئندين، جانو بادشاهه،" غلام حسين کانئس پڇيو، "ٺڏو يا گرم؟"

جانوءَ جواب نہ ڏنو. جواب ۾ گهانچيءَ ڏانهن ڏنائين. ٻنهي جي منهن تي معنيٰ خيز مرڪ تري آئي. جانوءَ جون اکيون وڏيڪ چنجهيون ٿي ويون. غلام حسين سندس مرڪ جي معنيٰ سمجهي ويو. جانوءَ جي هٿ کي ٿڦڪي ڏيندي چيائين، "تون خيال نہ ڪر جانو بادشاهه. تنهنجي اها اڄ اسان سائي سائڊ سان لاهيناسين."

"چا!" جانوءَ جو هينيون چپ اچرج ۾ لٽڪي پيو.

غلام حسين چيو، "جانو بادشاهه، سنڌ ۾ پنگ کي سائي سائڊ ۾ سڏيندا آهن."

"ولا!"

"ها."

"ڪش رهه واجا. تو پانجو دل ڪش ڪري ڇڏيو،" جانوءَ غلام حسين جو هٿ پنهنجي هٿ ۾ ڪٽندي چيو، "او دلو ديوس ڪٽي آئي، ولا، هڪ ٽڪر ۾ حرامي کي ڪلاس ڪندوس."

"سامهون بارنيس اسٽريٽ جي ڪنڊ وٽ بينو آهي، مردود،" غلام حسين چيو، "ڪڏهن ڪڏهن تہ ڪراچيءَ ايندا آهيون. گذريل ٻن

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

سالن ۾ جڏهن به آيا آهيون، هن مردود نڪ ۾ دم ڪيو آهي. اسان جي گهر هينان اچي بيهندو آهي.”

“دادا آئي؟”

“نه. جمالدين اينڊ سنز جي دڪان تي سيلز مين آهي. ڪپڙو وڪڻندو آهي.”

“دڪان کي آگ لڳايان؟”

“نه نه. دڪان جو مالڪ منهنجو دوست آهي.”

“ڪيڏو گال ٿو ڪرين واجا. مالڪ دوست اور نوڪر جو ايڏو مجال!”

“هن حراميءَ کي نوڪريءَ جي ضرورت ناهي. نوڪريءَ مان ڪڍائيندومانس، تڏهن به هت ايندو.”

“هون،” جانوءَ منهن ۾ گهنڊ وجهي پڇيو، “ديوس کي بلڪل ڪلاس ڪرانس؟”

“ها. بلڪل خلاص،” غلام حسين چيو، “پر خيال سان. جيئن منهنجو نالو وچ ۾ نه اچي. عزت وارا آهيون.”

“هو هو ها.” جانوءَ جي نڙيءَ مان ٿهڪ ائين نڪتو، جڙ خراب لائوڊ اسپيڪر مان آواز نڪري رهيو هو، “اڙي تون ڦڪر نا ڪر.” جانو اڻي بينو. غلام حسين چيو، “ترس. اول مان هوٽل کان هليو وڃان. مان توکي گهر جي بالڪونيءَ مان اشارو ڪندس، پوءِ تون هن سوئر کي چيري ڇڏجانءِ.”

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

غلام حسين گهانچيءَ ۽ جانو مڪرانيءَ کي هوٽل ٻاهران ٻيهاري، پاڻ سعيد منزل جي سامهون، بارنيس اسٽريٽ جي پرئين پاسي کان تڪڙو تڪڙو هليو ويو. ٻه ٽي بلڊنگون ڇڏي، ڏنشا بلڊنگ ۾ هليو ويو. ٻه ٻه ڏاڪا چڙهندو، فليٽ نمبر ٻارهين جي در وٽ وڃي بيٺو. ساهه چڙهي آيو هوس. ساهه قابو ڪري، زور سان در کڙڪايائين. سندس ڇڦيءَ در کوليو. هو اندر هليو ويو. وراندي ۾ ٻئي هٿ چيلهه تي رکي بيهي رهيو. هيڏانهن هوڏانهن ڏسڻ کانپوءِ، ڇڦيءَ کان پڇيائين، "ڪٿي آهي زينب؟"

"ابا هٽي نهيو. رات کان ويچاريءَ جي جان کائي ويو آهين."

"جان کائي ويو آهيانس!" غلام حسين رڙ ڪئي، "منهنجي ننڍڙي پيٽ نه هجي ها ته جيڪر اڇٽ ماري وجهانس ها."

"ٻار آهي. غلطي ڪري وينو آهي. هاڻي ڇڏينس."

"ڇڏيانس! هر سال ڪپڑا، زيور ونڊ جو ٻهانو ڪري، بابا کي پنيلائي ڪراڇيءَ ايندي آهي. ڇاجي لاءِ ڇاجي لاءِ؟"

"سياڻو ٿيءُ ابا. هوش ڪر."

"روهڙيءَ ۾ ته جهڪ کان ٻه پڙدو ڪندي آهين. وڏي شهر ۾ اگهاڙيون عورتون ڏسي تنهنجي مت مارجي ويئي آهي."

"منا، غلام حسين، ابا نهيو."

"هڪ ٽڪي جي نوڪر جي ايڏي مجال جو اسان جي گهر ٻاهران اڇي بيهي،" "غلام حسين ڪاوڙ منجهان ڪنبندي چيو، "روهڙيءَ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

۾ ائين ٿئي ها! چئہ پڦي. جواب ڏي. روهڙيءَ ۾ جيڪڏهن ڪو اک ڪٽي ب اسان جي حويليءَ ڏانهن ڏسي ها، تہ جيڪر اک ڪڍائي ڇڏيانس ها. ڪٽي آهي، بيغيرت زينب."

زينب ڪمري مان نڪري، وراندي ۾ اچي بيني. اکيون روئڻ سبب ڳاڙهيون هئس. وار اٽيا ۽ منهن تي هيڊ هاريل هئس.

"لخ لعنت ٿئي چوري،" غلام حسين زينب کي منهن ۾ گهروڙي بجو ڏنو.

زينب کانئس ب چار قدم پوئتي هٽي ويئي، "ادا."

"خبردار جو پنهنجي بدزبان سان مون کي ادا چيو اٿئي،" غلام حسين قدم وڌائي زينب جي سامهون وجي بينو. رڙ ڪندي چيائين، "پاڃي کان پڙدو ڪندڙ چوڪري، تو ايڏي همت ڪيئن ڪئي!"

غلام حسين زينب جي منهن تي چماٽ وهائي ڪڍي. هوءَ ٽڙندي، ٽاٻڙندي پٽ سان وجي لڳي. پاڙ مس سنپاليائين، جو غلام حسين بي چماٽ هڻي ڪڍيس. هوءَ ڦيري کائي در جي طاق سان وجي لڳي. طاق جون مٽيون شيشو چور چور ٿي ويو.

پڦي وڌي اچي غلام حسين کي بانهن ۾ هٿ وڌو. غلام حسين ست ڏيئي بانهن ڇڏائي ورتي.

پڦيءَ کي سامهون ٽيندي چيائين، "پڦي، جيڪڏهن ڪنوارين چوڪرين کي خاندان جي عزت ۽ عظمت جو اشتهار سمجهو ٿا، تہ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

پوءِ ڪوٽن جا ڪڙا چاڙهي ڇڏيو. حويليءَ جون پٽيون آسمان تائين ڪٽائي ڇڏيو، جيئن هي ڇوڪريون اسان جي ٽوپيءَ سان هٿ چراند نه ڪري سگهن.”

“ادا،” زينب پاڻ سنياڻي، لڙڪ اگهي، پريل آواز ۾ ڳالهايو، “مون محبت ڪئي آهي. گناهه نه ڪيو اٿم.”

“زينب!” غلام حسين هيبتناڪ رڙ ڪئي، جنهن ۾ پڦيءَ ۽ زينب سان گڏ پاڻ به ڪنبي ويو. اکين مان جڙ باهه جا جنسي شعلا نڪرڻ لڳس. بنهي هٿن جون منيون پڪوڙي ڇڏيائين.

زينب چيو، “هو غريب آهي ته ڇا ٿيو، هڪ شريف انسان به ته آهي.”

“خاموش، بدزبان ڇوڪري، خاموش،” غلام حسين لاڳيتيون ٻه چار چماٽون زينب کي وهائي ڪڍيون، “اردو ناولن ۽ فلمن جا ڊائلاگ مون کي نه ٻڌاءِ.”

پڦي غلام حسين جي سامهون آئي، پر هنکيس ڏکو ڏيئي پري ڪندي چيو، “تون پري ٿيءُ، پڦي، اڄ مان هن ڇوريءَ کان پڇندس. هن جي ايڏي مجال ڪيئن ٿي.”

زينب جو هينيون چپ ڦاٽي پيو هو. سندس ڪاڏيءَ ۽ قميص جو آڳو رت ۾ آلو ٿي ويو هو. هن وهندڙ رت نه اگهيو. جڏهن غلام حسين سندس اکين ۾ ڏٺو، تڏهن هن ٻانهن سان رت اگهي، نفرت وچان پاءُ ڏانهن نهاريو.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"ڳالهائي. خاموش ڇو آهين، چوري."

زينب آلين اکين سان غلام حسين جي جلندڙ اکين ۾ گهوريندي چيو، "ياد اٿئي، مان جڏهن ننڍڙي هوندي هيس، تڏهن تون مون کي چنيون ۽ سوکڙيون ڏيئي جادل ڪاسائٽ ڏانهن موڪليندو هئين. پنهنجا ڪرتوت وساري ڇڏيا اٿئي. ڪهڙو غيرتمند پاڻ پنهنجي پيٽ کان ڏوتين جو ڪم ونندو هوندو."

"خاموش، بڪواس بند ڪر."

زينب ڪنبندي رهي، ۽ ڳالهائيندي رهي، "اوطاق ۾ ۽ باهر جيڪي ڪجهه منهن ڪارو ڪندو رهيو آهين، تنهنجو ڇٽ ڪنهن کي خبر ڪونهي. اڄ وڏو غيرتمند ٿي پيو آهين."

مان مرد آهيان. جيئن وٽندو، تيئن ڪندس." غلام حسين زينب کي چوٽيءَ کان ڏونڊاڙيندي چيو، "پنهنجين اکين سان هلي هن حراميءَ جو رت ۾ رنگيل لاش ڏس."

غلام حسين زينب کي چوٽيءَ کان ڇڪيندو پهرين ڪمري جي بالڪونيءَ تائين وني آيو. پڙدو ڪيرائي، زينب کي در جي وٽيءَ وٽ بيهاري سندس چوٽيءَ مان هٿ ڪيڙ بنا، پاڻ بالڪونيءَ ۾ نڪري بيٺو.

جانو ڪراني ۽ گهانچي اي- ون ريسٽورنٽ جي باهران بينا هئا. غلام حسين هٿ لوڏي ٻنهي کي اشارو ڏنو. پوءِ پڙدو هٽائي، اوٽ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

۾ بينل زينب کي چيائين، "ڏسجانءِ. پنجن منٽن ۾ هن حرامءَ جو لاش بندر رود ۽ بارنيس اسٽريٽ جي چوڪ وٽ پيو هوندو."

زينب جون اکيون وحشت ۾ پٽر جون پتليون ٽي ويون. هن در جي وٽيءَ مان راڪاس جيڏي جانو مڪرانيءَ ڏانهن ڏٺو ۽ پوءِ سعيد منزل وٽ بينل قاسم تي نظرون ڇمائي ڇڏيائين.

بالڪوني جي هينان، ڪجهه پريرو، سعيد منزل جي لوهي ريلنگ وٽ افلاطون ۽ قاسم بينا هئا. قاسم لوهي ريلنگ کي پني ڏيئي بينو هو ۽ سامهون افلاطون بينو هوس. افلاطون کيس سمجهائي رهيو هو، "تون هليو وڃ. ڏس، جانو مڪراني توڏانهن اچي رهيو آهي. چاقو هٽندي دير نه ڪندو. خدا جي واسطي هليو وڃ."

"هليو وڃان؟"

"ها."

"ڪيڏانهن؟"

"جيڏانهن وٽيئي، تيڏانهن هليو وڃ، في الحال هتان هليو وڃ."

"زينب کي ڇڏي پڄي وڃان؟"

"ها."

قاسم افلاطون جي اکين ۾ نهاريندي چيو، "مان ڪيئن زينب کي ڇڏي پڄي وڃان، افلاطون."

"ڏس قاسم،" افلاطون تکڙو تکڙو چوندو ويو، "زينب توکي نه ملندي. تون پنهنجي جان بچائي هتان هليو وڃ."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

"منهنجي دل نہ ٽوڙ افلاطون."

"پاڻ کي اجايا دلاسا نہ ڏي، زينب توکي نہ ملندي."

"چو نہ ملندي؟ ان لاءِ تہ مان غريب آهيان. مسڪين آهيان. سيلز مين آهيان."

"گالهين ڪرڻ جو وقت ناهي قاسم،" افلاطون بندر روڊ ڏانهن ڏسندي چيو، "ڏس، هو ٻئي ٽرام پٺو ٽپي آيا آهن. وقت ويو ڪونهي. تون پڄي وڃ قاسم."

"انصاف انڌو ناهي. قانون جا ڪن ٻوڙا ناهن. قانون جي دائرن ۾ ڪوبہ مون کي زينب کان جدا ڪري نہ سگهندو."

"انصاف اسان لاءِ انڌو، گونگو ۽ ٻوڑو آهي قاسم،" افلاطون تکڙ ۾ چيو، "پر هيءُ بحث ڪرڻ جو وقت ناهي. تون خدا جي واسطي پڄي وڃ."

قاسم افلاطون کي هٿ سان پنهنجي سامهون پري ڪري، منهن ورائي، دنشا بلڊنگ جي ان بالڪونيءَ ڏانهن ڏٺو، جتي غلام حسين بيٺو هو.

غلام حسين جو هڪ هٿ اجرڪ جي پڙدي پٺيان لڪل هو، جنهن سان زينب کي چوٽيءَ کان ڇڪي، در جي وٽيءَ وٽ بيهاريو هئائين.

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

زينب در جي وٽيءَ مان جانو مڪرانيءَ کي قاسم ڏانهن وڌندي ڏٺو. هڪ دردناڪ آهہ زينب جي اندر مان ڦاٽ کائي نڪتي، ۽ سندس چپن کي ڦڙڪائيندي هلي ويئي.

جانو مڪرانيءَ قاسم کي ويجهو وجي، پاڻ کي هوا ۾ اڇل ڏني. اک چنپ ۾ پنهنجو رڪ جهڙو مٿو قاسم جي منهن تي هٽ لاءِ قاسم تي بل ڏنائين. قاسم وچ وانگر جانوءَ جي سنوت کان هٿي، سندس وار گسائي ڇڏيو. جانوءَ جي لوندڙي لوهہ جي ريلنگ سان وجي لڳي. هڪ آواز ٿيو، جڏ لوهہ جو مارتول پيم سان وجي لڳو. جانو ڦهڪو ڪري فٽ پاٽ تي ڪري پيو. اکين جا تارا پٽر وانگر هڪ هنڌ جمي ويس.

غلام حسين جو هٿ زينب جي چوٽيءَ مان ڇڏائجي ويو. هو ٻئي ٻانهون بالڪونيءَ جي ڪناري تي رکي خارن مان قاسم ڏانهن ڏسڻ لڳو.

قاسم لوهي ريلنگ کي ٽيڪ ڏيئي، اڳ وانگر ٿي بينو هو. سندس منهن جون مشڪون ڇڪيل هيون، ۽ نگاهون جانوءَ تي ڪتل.

جانوءَ ڪنڌ لوڏي پاڻ کي سامت ۾ آندو. هٿ جي تريءَ جو زور ڏيئي پاڻ کي فٽ پاٽ تان مٿي ڪيائين. اٿي بينو. اٽنديئي، ٻئي نونشا ناهي، قاسم تي اڇل ڏنائي. قاسم سندس وار گسائي، ڪيس منهن تي لاڳيتا ٻہ چار نونشا وهائي ڪڍيا. لوندڙيءَ واري مڪ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

ڪائي، راڪاس جيڏو جانو، بولاٽيون ڏيندو، پير جي وڻ سان وجي لڳو، ۽ ڏسنديئي ڏسندي اونڌي منهن پير جي پاڙ ۾ وڃي پيو.

افلاطون پيهه کي پري ڪري، سيني کان اڳتي اچي بينو ۽ حيرت مان قاسم ڏانهن ڏسڻ لڳو.

اي- ون ريسٽورنٽ جا گراهڪ ڪرسيون ڇڏي، ڊوڙندا آيا ۽ پيهه ۾ شامل ٿي ويا. ريسٽورنٽ ۾ جنهن پوليس واري جانوءَ کي ڪيڪاريو هو، سو ماڻهن کي پري ڪري وڻ وٽ اچي بينو. وڻ وٽ جانوءَ کي اونڌي منهن ڪريل ڏسي ڪانئس ڇرڪ نڪري ويو. جانوءَ وڏيءَ ڪوشش سان پاڻ کي سڏو ڪيو. ٻئي هٿ وڻ جي ٽڙ ۾ ڪپائي، پاڻ کي ڇڪي مٿي ڪيائين، ۽ پوءِ وڻ کي ٽيڪ ڏيئي ويهي رهيو. سندس ڪابي اک ۽ نڪ مان رت نينڊيون ڪري وهي رهيو هو. هن ڦڪائيءَ مان ڪنڌ مٿي ڪري، ڊنشا بلڊنگ ڏانهن ڏٺو.

غلام حسين ڪاوڙ ۾ ڳاڙهو ٿي ويو هو. منيون پڪوڙجي ويون هئس. چپن ۾ پنهنجي ساهِ پڻ پڻ ڪيائين، "هن پاڙيءَ جي تعريف ۾ گهانچيءَ ڏرتي آسمان هڪ ڪري ڇڏيو هو. هن وائڙي پوڪ اڏ ڊزن خون ڪيا آهن! هاءِ ڙي ڪرم علي ڪوسا، هاءِ ڙي علڻ چانڊيا، هاءِ ڙي انب شيدي- ڪهاڙيءَ جي هڪ ڏڪ سان هن خسيس چوري جو ڪم لاهي ڇڏين ها. هاءِ ڙي سنڌ! ڪراچي ويئي سنڌين کان."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

اوچتو غلام حسين پٽ پٽ بند ڪري ڇڏي. واڇون ٽڙي پيس. پنهنجي ساءِ وات مان نڪتس، "شاباس. وارو ڪر جانو."

جانو وڻ جي ٽڙ کي ٽيڪ ڏيئي بيٺو هو. هٿ ۾ چلڪندڙ خنجر هوس.

ماڻهن جون اکيون دهشت کان ڦاٽنديون ويون. افلاطون جا گوڏا ڪنبڻ لڳا.

قاسم پنهنجي جاءِ تان نه چريو ۽ جانوءَ ڏانهن ڏسندو رهيو. جانوءَ ڏانهنس وک وڌائي. نفرت سبب سندس چهرو خوفناڪ ٿي ويو هو. هو وڌندو آيو ۽ پوءِ جڏهن قاسم کان وک کن پري رهجي ويو، تڏهن مٿانئس وار ڪيائين.

قاسم تير وانگر خنجر جي وار کان پاڻ ڪڍائي ويو. خنجر لوهي ريلنگ سان وجي ٽڪريو جانوءَ هيبتناڪ ٿهڪ ڏنو.

قاسم ريلنگ وٽان پري ٿي ويو هو. جانو ريلنگ کي پڻي ڏيئي، خنجر اڳتي ڪري، قاسم ڏانهن وڌڻ لڳو. قاسم پوئتي هٽڻ لڳو. هٽندي هٽندي پير جي ٽڙ سان وجي لڳو. جانوءَ هڪدم مٿس وار ڪيو. قاسم ڪنڌ پري ڪري ڇڏيو ۽ خنجر جو اڌ ڦرو پير جي ٽڙ ۾ لنگهي ويو.

قاسم سموري قوت سان جانوءَ جي منهن تي کاڀي هٿ جي مٺ سان ٺونشو هڻي ڪڍيو. جانوءَ جو هٿ وڻ ۾ ڪتل خنجر مان ڇڏائجي ويو. اڃا پاڻ مس سنڀاليو هئائين، جو قاسم ساڃي هٿ

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

جي هڪ مڪ وهائي ڪڍيس. جانو اڇل ڪائي ريلنگ سان وڃي لڳو. هوش گم ٿي ويس. هوا ۾ ٽاقوڙا هڻڻ لڳو. قاسم وڏي اڇي پيٽ ۾ گوڏو هنيس. هو سور کان ٻٽو ٿي ويو. قاسم ٻنهي هٿن جون آڱريون هڪٻئي ۾ جڪڑي، سڃيءَ طاقت سان جانوءَ کي کاڌيءَ هينان ڏڪ وهائي ڪڍيو. ڏڪ کائي، جانو ڏور ٽٽل ڪمان وانگر ڇڪ کائي سڌو ٿي ويو. قاسم اول کاپي ۽ پوءِ ساڃي نونشي سان جانوءَ جو نڪ ۽ چپ ڦاڑي ڇڏيا. جانوءَ جون اکيون بند ٿيڻ لڳيون. هن ٻئي هٿ ريلنگ ۾ کپائڻ جي ڪوشش ڪئي، پر هٿ لوهه جي نلڪن مان ڇڏائجي ويس ۽ هو ريلنگ مان گهرڪندو، بارنيس اسٽريٽ جي سڙڪ تي، گٽر وٽ وڃي ڪريو.

خلق کي ڇڻ نانگ سنگهي ويو. ماڻهن جا پير فٽ پاٽ کي چنبڙي ويا.

غلام حسين جڪ کائيندي بالڪوني کي لتون هڻي ڪڍيون.

زينب اکيون بند ڪري ڇڏيون، ڇڻ عذاب کان ڇوٽڪارو مليو هوس.

افلاطون فخر سان قاسم ڏانهن ڏسڻ لڳو. قميص جي ٻانهن سان پگهر اگهي، قاسم ڪنڌ جهڪائي ڇڏيو.

ان وقت ساڳيو پوليس وارو، جيڪو ريسٽورنٽ ۾ وينو هو، اڳتي وڌي آيو، ۽ قاسم کي ٻانهن ۾ هٿ وجهندي چيائين، "تم غندا ٹڈ."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

قاسم حيرت مان پوليس واري ڏانهن ڏٺو ۽ ڪجھ نہ ڪيو.
سپاهيءَ سيٽي وات ۾ وجھي، سڄيءَ قوت سان وڄائي.
ٻہ سپاهي اين. جي. وي ھاءِ اسڪول جي بس اسٽاپ وٽ ڳنڊيريءَ واري جي گاڏي مان ڳنڊيريون ڪٽي کائي رھيا ھئا. سيٽيءَ جو آواز ڪن تي پين، تہ ڳنڊيرين سان ڪيسا پري، ڊوڙندا آيا ۽ پيھہ ۾ ڪاھي پيا.
ھڪ سپاهي جنھن جو منھن سڪل چوھاري جھڙو ھو، تنھن اڇط شرط پڇيو، "ڪيا ٽڊ، امان؟"
"سالا غندا ٽئڊ. اپنڊ جانو بادشاھ کو مارا ٽئڊ (ماءُ تي گار، پيٽ، زال تي گار.)
"لڊ چلو (ماءُ تي گار، پيٽ تي گار، زال تي گار) سالڊ کو تھانڊ پر."
چوھاري جھڙو سپاهي قاسم کي موٽر رڪشا ۾ ويھاري ٽاٽي ڏانهن وڌي ويو.
ٻن سپاهين ۽ گھانچيءَ ڏاڍءَ مشڪل کان پوءِ جانو مڪرانيءَ کي گٽر وٽان اڌاري، فٽ پاٽ تي آڻي بيھاريو. گھانچيءَ رومال ڪڍي جانوءَ جو ڦاٽل نڪ، چپ ۽ کابي اک اگھي. اکين تان رت جو تھ پري ٽيس، تہ ھيڏانهن ھوڏانهن ڏسندي پڇيائين، "ڪيڊان ويو ڙي دلو؟" آڱ ھن کي ڪلاس ڪندس."
"پڄي ويو، جانو باشا،" گھانچيءَ وراڻيو، "توسان لڙڻ وارو آئي ڪو مائي جو لال."

More Sindhi Books Visit :www.iqbalkalmati.blogspot.com

اِن جواب تي جانو مڪراني ڏاڍو خوش ٿيو. چيائين، "دلو، ديوس، بزدل."

جانوءَ فٽ پاٽ تي ٽڪ اڇلائي. سندس وات مان رت جي گرڙي اوڪاري وانگر نڪري آئي.

گهانچيءَ ڏڪندي ڏڪندي بالڪونيءَ ڏانهن ڏنو. بالڪوني خالي هئي ۽ اجرڪ جو پڙدو هوا ۾ لڏي رهيو هو.

جڏهن ماڻهن جي پيهه ڇڙوڇڙ ٿي ويئي ۽ هر ڪو سرگوشين ۾ ڳالهائيندو هليو ويو، تڏهن افلاطون پنهنجي استول تي پير رکي ويهي رهيو. ٿري ڪيسل جي پاڪيٽ مان ڪي. ٿو جو سگريٽ ڪڍي، دڪائي ڏگهو سوٽو هنيائين. منهن گوڏي تي رکي ڇڏيائين. ڪجهه دير لاڳيتو بارنيس استريٽ ڏانهن ڏسندو رهيو. ڏسندي ئي ڏسندي، افلاطون جون اکيون آليون ٿي ويون ۽ سندس نگاهن آڏو بارنيس استريٽ جي ٽريفڪ، موٽر پارٽس جا دڪان ۽ اسپتالون ڪنهن ڪوهيڙي ۾ گم ٿيندا ويا.

پورو ٿيو